

МЕРИ АЛИС МОНРО ДЪЩЕРЯТА НА ПЕПЕРУДИТЕ

Превод от английски: Паулина Мичева, 2011

chitanka.info

На Лорън Макена, която разбра, че какавидата ще се превърне в пеперуда.

БЛАГОДАРНОСТИ

Научих много неща за изключителната пеперуда монарх и за уникалния феномен на нейната миграция. Дължа благодарност на хората, които ми помогнаха да извървя този път.

Благодаря на сестра си Маргьорит Мартино, която беше мой навигатор и разшири представата ми за романа и за героите със своята доброта и мъдрост. Най-сърдечни благодарности за Грета Круеси, която прочете първите варианти и сподели вдъхновяващи истории за своите приключения по пътя.

Задължена съм на Линда Лав за нейното наставничество и информацията за пеперудите монарх. От Линда научих и за терапията с коне за хора, пристрастени към наркотиците, което беше, като дар от боговете за книгата.

Най-сърдечно благодаря, на Лорън Макена, моя редактор, за ентузиазма и подкрепата, която ми оказа от самото начало, за търпението и вдъхновяващите идеи, които дадоха криле на моя роман. Благодаря и на Луиз Бърк, издателя от „Галери букс“, за непрестанната ѝ подкрепа. И на агентите ми, Ким Уалън, който обича пеперудите като мен, и Робърт Готлиб — щастлива съм, че имам вашата подкрепа. Признателна съм и на целия екип в „Галери букс“.

Най-искрено благодаря, на Анджеела Мей за куража, който ми даваше, при написването и издаването на книгата. На Лиза Миник — за това, че събираше информация за останалите книги, за да мога аз да напиша моята. На Рут Кринс и Дайана Нейми — за изключителната им доброта. На Барбара Бергуерф — за това, че прекара толкова много време да снима метаморфозите на пеперудата монарх; на Лиа Грийнберг, че прочете първите варианти и ми обърна внимание на някои важни моменти в историята; и на Пати Галахан Хенри, за възможността за уединение, по време на което направих окончателните поправки.

Специални благодарности, на Сюзан Корингтън за подкрепата и това, че ми позволи да използвам името ѝ. Благодаря на Били Макорд

от Министерството на природните ресурси на Южна Каролина, за информацията за пеперудите монарх; на Карлос Чакон и Натали Хефтер от Музея на бреговите открития за тяхната щедрост и отделено време (и за яйцата на монарха); на Сали Мърфи — за нейното експертно мнение; и на Бил Ръсел — за това, че ме насочи в правилната посока при проучването ми за пеперудите.

Задължена съм на Тресия Нийл и на Сюзан Майерс от обществото „Пеперудите монарх в Джорджия“, за паметното ми пътуване до мястото, където обитава пеперудата монарх — Мичоакан, Мексико, което беше и полезно, и духовно преживяване. Специални благодарности на Тресия, че прочете един от първите варианти на текста и за забележките ѝ за пеперудите и за Деня на мъртвите.

Катерихме се рамо до рамо на хиляди метри и за тяхната подкрепа и приятелство смирено прекланям глава пред Елън Кори, Дейвид и Мозли Фъндербърк, Дейв и Одри Хардинг, Шарън Макълоу, Мери Мойер, Рейна Нил и Синди и Катлийн Улф.

В Мексико видях, пред каква опасност са изправени колониите на пеперудите монарх и съм задължена на Хосе Луис Алварес, ръководителя на „Проект за защита на пеперудите монарх“, една удивителна организация, посветена на възстановяване на горите в Мичоакан. Благодарности и на Естела Ромеро в Ангангео, на Гуаделупе дел Рио и Ана Мария Муниц, основателите на „Алтернаре“, за техните усилия да спрат изсичането на дърветата в този район и да образуват местните селяни, за алтернативите пред тях.

Задължена съм на Маралийн Манос-Джоунс и на нейната чудесна книга „Духът на пеперудите“ за вдъхновението и всички митове и легенди на ацтеките, които открих в нея. Прочетох много книги и статии, прерових множество сайтове, които ми помогнаха при писането на този роман и едва ли ще мога да изброя всички, но благодаря на авторите Фил Шапърт, Сю Халпърн, Робърт Пайл, Шармън Ръсел, Кони Мътер, Мери Дж. Андрейд. Благодаря и на Анита Бибо за нейните снимки.

Любов и признателност към Захари Круеси, заради усилията му да създаде моя собствена градина с пеперуди, и на Клер и Джон Дуайер за постоянната им подкрепа и за това, че ми дадоха Джак и Теди, моята най-голяма радост. И както винаги, благодаря на съпруга си Маркърс за помощта при оформянето на характера на героите ми, за

това, че ми помогна да разбера устройството на автомобила, за
непрестанната му грижа и любов през всичките тези години.
Благословена съм, че имам теб в своето пътуване.

ПРОЛОГ

Много, много отдавна, преди началото на самото време — можеш ли да си представиш толкова назад, *querida*^[1]? — светът тънел в мрак. Нямамо зора. Нямамо здрач. Винаги царяла нощ. Затова, боговете дошли от всички краища на света в Мексико, в Свещения кръг, за да създадат слънцето. Един от тях, трябвало да се жертва и да изгори в огъня, за да се превърне в новото слънце, което щяло да съществува за вечни времена.

Боговете се предизвиквали един друг: „Кой ще дари светлина на света?“ Боговете мълчали. Тогава един от тях, Текукицтекатл^[2], пристъпил напред. Той бил горд и суетен бог. Смятал, че като се пожертва, ще си спечели безсмъртна слава и почест. Докато останалите богове трупали огромна клада, Текукицтекатл изрисувал тялото си в искрящи цветове, сложил на главата си пера в огненожълто и се нагиздил със златни и тюркоазени накити. Когато пламъците се издигнали, боговете започнали да викат: „Хайде, скочи в огъня!“

Текукицтекатл застанал пред този огнен ад, усетил гигантската жега и изгубил смелостта си.

Тогава боговете отново завикали: „Кой ще дари светлина на света?“ И отново се възцарило мълчание. Само Малката Нана^[3], най-малката и скромна от божествата, пристъпила напред. Тя била грозновата и покрита със струпеи. „Малка Нана, казали й боговете. Ако се пожертваш, болното ти тяло, ще се превърне във величествено слънце и ти ще донесеш светлина и топлина на хората по света, до края на времето.“ Малката Нана не искала да умира, но се замислила за светлината, която щяла да дари на хората, и приближила до кладата. Боговете й заповядали: „Сега скочи в пламъците!“ Малката Нана затворила очи и смело влязла в сърцето на огъня. Червените пламъци се издигнали високо в небесата; Малката Нана се изкачила по огнената пътека и се превърнала в сияйно ново слънце.

Тогава боговете видели, че светът е лишен от цветове. Започнали да се питат: „Кой ще дари живот на света?“ Шочикетцал^[4], богинята

на красотата, се провикнала: „Аз ще го направя!“ Боговете обичали Шочикетцал и казали: „Но ти ще умреш!“ „Не, няма да умра, отвърнала богинята. Ще отлетя към слънцето и когато падна отново на земята, ще се преродя за нов живот. Ще бъда майка на всичко, което ще се роди на този свят.“

Станало така, както казала. Шочикетцал украсила тялото си с прекрасните криле на пеперуда и полетяла високо в небето, за да се изпълни със светлина. Когато паднала обратно на земята, се превърнала в цветя и пеперуди във всички цветове.

И оттогава, всяка година, когато дните станат по-къси и задуха студеният вятър, пеперудите долитат от всички посоки на света към Свещения кръг в памет на богините, които застанали пред огнената бездна и смело скочили в пламъците, жертвайки себе си, за да донесат светлина и живот на света.

И така, querida, разбираш ли, че във всеки живот има смърт и прераждане? Животът не може да бъде обновен без саможертва. Сега се запитай, дъще моя, *mi preciosa*^[5].

Моя мъничка богиньо. Ще донесеш ли светлина на света?

---

[1] Querida (исп. ез.) — скъпа, любима, сърце мое. — Б.пр. ↑

[2] Текукицтекатл — ацтекско божество на Луната, представляващо мъжката ѝ страна; изобразяван като старец или с раковина на гърба си или с криле на пеперуда. — Б.пр. ↑

[3] В ацтекската митология има няколко версии за този мит. Много често се приема, че въпросното божество е мъж, бог Нанауацин, богът на проказата и кожните болести, който скача в огъня и се превръща в Слънцето. Съществуват и версии за това, че е жена. Митът за Малката Нана вероятно е бил разказван на деца. — Б.пр. ↑

[4] Шочикетцал — богиня на любовта, земята, растенията; покровителствала занаятите, влюбените, проститутките, бременните жени и др. Най-обаятелната богиня в ацтекската митология. Свитата ѝ се състояла от пеперуди и птици. — Б.пр. ↑

[5] *Mi preciosa* (исп. ез.) — най-скъпата ми, любима моя. — Б.пр.

↑

ЕДНО

Всяка есен милиони нежни пеперуди, с оранжево-черни криле прелитат, над три хиляди и петстотин километра от Съединените щати и Канада, до планините в централната част на Мексико, за да презимуват там. Годишната миграция на пеперудата монарх е природен феномен, чудо на инстинкта за оцеляване.

Есперанса Авила беше разказвала тази история толкова много пъти през годините, че дори самата тя вече вярваше, че е истинска. В началото искаше само да помогне на внучката си, да облекчи болката ѝ от загубата на майка ѝ, не да я заблуждава. Беше решила, че историята, която измисли, ще бъде като безопасен, сигурен пашкул, в който малкото момиче ще израсне по-щастливо.

Но в крайна сметка, създаде една лъжа. Сега беше хваната в капана на собствената си измама. Единственият изход беше, да каже на Лус истината, независимо колко болезнена щеше да е тя.

Есперанса броеше наум, докато решише дългата си бяла коса пред огледалото на тоалетката си. Сутрешните слънчеви лъчи пресичаха стаята. Погледът ѝ падна, върху пожълтялата снимка, на която беше с втория си съпруг, Хектор Авила. Спря да се реше, загледана в искрящата му усмивка, във вълните на косата му, веещи се като океана, който той толкова обичаше, и в невъзможно сините му очи.

Хектор Авила беше любовта на живота ѝ, която съдбата ѝ беше отнела прекалено рано, още когато беше съвсем млада жена, с гарвановочерна коса, спускаща се свободно по гърба ѝ и обвиваща бедрата ѝ. Хектор обичаше косата ѝ, шепнеше ѝ, че е, като водопад, в който нощем се отразяват звездите. Обичаше да я сграбчва в ръцете си, да се обвива в нея, докато се любеха. Дори след всички тези години, щом затвореше очи, тя можеше да си спомни съвсем ясно онова

усещане — допира на кожата му и нейната коса, мека като коприна, притисната между телата им.

Отвори очи и видя, че дългата ѝ коса вече не беше онзи сияен водопад, на който Хектор се наслаждаваше. Толкова много сезони бяха минали, от далечните спокойни дни, беше изпитала толкова други дребни радости, толкова много тъга... Сега косата ѝ беше като снежна лавина, спускаща се по раменете ѝ. Притисна четката до гърдите си и сърцето ѝ се сви. Къде отиде цялото това време?

Внезапно стаята край нея се разлюля. Есперанса затвори очи и се хвана за масичката пред себе си, за да запази равновесие. Сигурно просто съм уморена, каза си тя. Предишната нощ не беше спала добре. Откакто дъщеря ѝ Мария се обади по телефона, старите спомени и тревоги я заляха отново. Заселиха се в сънищата ѝ, преследваха я, носеха се из стаята, дори след като бледата, болнава светлина на зората я събудеше.

Изтормозеният ѝ поглед, пробяга по другите фотографии на масичката и се спря на малката снимка, в сребриста рамка на дъщеря ѝ Марипоса, искряща от щастие. Държеше в ръце бебето си. Лус сигурно беше, на не повече от шест месеца, но светлите ѝ очи вече сияеха ярко като слънцето. Очите на Есперанса се изпълниха със сълзи, сърцето ѝ затуптя от любовта, която изпитваше към това дете, този дар за нея в късните ѝ години, след като Марипоса беше изчезнала.

— Хектор — каза тя на висок глас. — Имам нужда от мъдростта ти повече от всякога. Ако бях сама, щях да се справя с това бреме. Но Лус... тя е на двайсет и една, вече не е дете. И все пак, не мога да понеса да я виждам нещастна. Разказах ѝ толкова много истории за майка ѝ. Но сега това! Какво да ѝ кажа, за да разбере тази истина? — Поклати наскърбено глава. — Какво да направя, за да не ме намрази?

Събра дългите си кичури с набръчканите си от годините и тежката работа пръсти и докато методично сплиташе косата си, премисляше отново плана си да разкрие на Лус истината за майка ѝ. Имаше нужда от спокойно място, където никой да не ги притеснява, за да ѝ разкаже историята, от начало, до край.

Ръцете ѝ трепереха, когато приключи с навиването на плитката и я преви на две, за да падне ниско на врата ѝ. Пое си дълбоко дъх, отвори чекмеджето на тоалетката и извади пластмасовото оранжево шишенце за лекарства, което криеше между чорапите и бельото си. Не

беше казала на Лус, за хапчетата, които вземаше, за да поддържа сърцето си. Тя и без това вече се тревожеше, за прекалено много неща, за момиче на нейните години. Границата между това да си отговорен и обременен, с грижите на другите е много тънка. Тази мисъл затвърди решителността на Есперанса. Отвори шишенцето и извади последното розово хапче. То се изтъркаля на дланта ѝ и тя въздъхна тежко. Трябваше да си купи ново лекарство, но беше много скъпо. Как щеше да плати за него след този ден? Постави хапчето на езика си и го преглътна с чаша вода. Утре щеше да се тревожи за това. Днес задачата ѝ беше ясна.

Много внимателно сложи руж на бузите си и се пресегна за червилото си. Яркочервеният му цвят прибави плътност на тънките ѝ устни. Хвърли последен, оценяващ поглед в огледалото. Понякога, когато гледаше отражението си, зърваше за миг момичето, което беше преди десетилетия, заровено дълбоко там, вътре в нея, почти незабележимо вече, зад бръчките и хлътналите бузи. Това младо момиче сияеше ярко в очите ѝ тази сутрин, въодушевено от задачата, която му предстоеше.

Приседна на ръба на леглото, обу си гуменките, после се отпусна на колене на пода. Обикновено вземаше броеницата си, за сутрешната молитва, но днес пъкна ръката си под матрака чак до рамото и започна да опипва наред. Матракът беше тежък и Есперанса местеше ръката си с усилие. Най-накрая пръстите ѝ напипаха малката кожена торбичка и я извадиха. Седна със скръстени крака на грубия дървен под, затаи дъх и после внимателно отвори протритата, ушита на ръка кесийка, която беше изминала с нея целия път от малкото ѝ родно селце в Мексико до Милуоки преди толкова много години. Прокара пръсти по пеперудата, извезана в златистата кожа. Без повече колебания отвори торбичката и извади от там дебела пачка. Преброи доларите в скута си, като пригладваше грижливо с длан всяка банкнота. Червените ѝ устни се разтвориха в доволна усмивка.

Имаше достатъчно.

Облече черното си палто и завърза на главата си копринената червена кърпа, подарък от Лус. Преди да излезе, се увери, че машината за кафе е изключена, както и ютията, после се прекръсти, пред портрета, в рамка на светата Дева от Гуаделупе^[1], окачен в коридора.

Духна и изгаси свещта в малкото олтарче, след това затвори вратата, зад себе си.

Северният вятър я удари силно в лицето и тя повдигна по-високо яката на палтото си. Есента идваше рано в Уисконсин, а от лятото вече почти нямаше и следа. Слезе по стъпалата до напукания циментов тротоар.

— Излизаш ли?

Есперанса се обърна в посоката, от която идваше дрезгавият глас на съседката ѝ, Йоланда Родригес. Тя беше облечена подходящо, за студеното време — с дебел, черен пуловер — и носеше ръкавици, защото беше излязла да чисти листата, от малкия преден двор на къщата си. Стоеше, с леко килната настрани глава, черните ѝ очи блестяха и така приличаше на гарван, кацнал на ограда.

— Да — провикна се Есперанса, като приближи, до високата до брадичката ѝ ограда, разделяща предните им дворове.

При звука на гласа ѝ, две малки черно-бели кученца, очевидно непородисти, изтичаха до телената мрежа, лаейки силно. Йоланда им изшътка да млъкнат, после се облегна на греблото.

— Това, което правиш, е правилно — кимна тя с глава, за да натърти на думите си. — Лус вече не е малко момиче. Трябва да знае.

— Скоро ще научи всичко.

— Трябваше да ѝ разкриеш истината, много по-рано. Толкова пъти ти го казвах!

Есперанса се накани да отговори, но усети, как сърцето ѝ се свива от неясно безпокойство.

— Все още ли смяташ, да направиш онова пътуване до Сан Антонио? — гласът на съседката ѝ беше изпълнен със съмнение.

— Да.

Йоланда поклати глава.

— Повтарям ти, че трябва да вземеш самолет. По-бързо е. Няма да имаш проблеми. По-безопасно е.

— Не, така е по-добре. А и не забравяй, че съм го правила и преди. Всичко съм планирала. С кола, ще стигнем до Сан Антонио, само за три дни. Идеално е, не разбираш ли? С Лус, ще имаме достатъчно време, за да си поговорим, спокойно, без никой да ни притеснява.

Йоланда изсумтя.

— И тя няма да има възможност да избяга, както направи Марипоса.

Есперанса се намръщи и извърна отново лице, към хапещия вятър. Замисли се колко болка могат да причинят думите, когато в тях има истина.

— Може би. Вече трябва да вървя.

— Искаш ли да дойда с теб?

— Не, много мило от твоя страна, но ще го направя сама.

Съседката ѝ долови предупредителната нотка в гласа ѝ и се протегна, за да потупа рамото на Есперанса, със съчувствие.

— Планът ти е добър. Ще се моля на Девата да успееш. *Buena suerte!*^[2] — каза тя и помахна с ръка, после се зае отново с разчистването, като мърмореше под носа си проклетия, по адрес на вятъра, навяващ нови окапали листа, в двора ѝ.

Есперанса се забърза, към ъгъла, за да хване автобуса, който се задаваше по улицата. Намери си място и се загледа през прозореца, към познатата гледка на малките паянтови къщи и бунгала, кафеникави тухлени сгради и ресторанти, за бързо хранене. Има толкова много хора, помисли си тя. В колите, по тротоарите, на прозорците — всичките непознати, с ръце, пъхнати в джобовете, с намръщени, сериозни лица. Мисълта ѝ, се отнесе отново, към малкото селце в планината, където беше израснала. Там имаше много зеленина и тя познаваше всички хора по име. Потръпна и се сви в палтото си. След толкова години в този град, все още не беше свикнала с тези студени северни ветрове. Никое палто не беше достатъчно, да сгрее и тялото, и душата ѝ и тя копнееше, за по-топлия климат и простичкото спокойствие, на родния си дом.

Щом слезе от автобуса, усети чак в костите си студения порив на ветровете, идващи от езерото Мичиган. Беше ѝ нужна около минута, за да се ориентира. Провери пак в листа, на който си беше написала упътването, и тръгна решително. След няколко пресечки, въздъхна с облекчение, при вида на голямата табела „Добри коли, втора употреба“.

Не беше точно автопарк. Просто стара бензиностанция, заобиколена от дълга тел, от която висяха цветни пластмасови флагчета, веещи се от вятъра. Под нея имаше малка колекция от подредени в редици коли, някои с нова боя, която не беше покрила

напълно тук-там следите от ръжда. Отначало продавачът не я видя, че идва. Усети, в кой момент я забеляза, защото той инстинктивно оправи вратовръзката си.

— На правилното място ли сте, уважаема госпожо?

— Тук съм, където трябва да бъда — отвърна тя. — Ще ми покажете ли някоя кола, или сама да огледам?

Търговецът беше дребен мъж, с кръгли, искрящи очички и не добре скроен костюм. Усмихна се и я поведе, към един средно голям седан. След като погледна табелката с цената, Есперанса поклати глава.

— О, не, не мога да си позволя тази кола. Моля ви, нещо по... — Не искаше да казва „евтино“. Коя друга дума да избере на английски? — ... достъпно.

— Добре, имам нещо подходящо — отвърна мъжът радушно, но усмивката му вече не беше толкова широка.

Поведе я, към страничната част на паркинга, където колите бяха, със значително по-ниски цени. Погледът ѝ се спря на един форд „Таурус“.

— Това е хубава кола. Имате добър вкус.

— Не знам нищо за колите.

— Мога ли да попитам, защо си търсите сега кола?

Тя изгледа мъжа, сякаш се беше побъркал.

— Имам нужда от кола! — отвърна и се обърна, за да огледа отново.

— Госпожо, наистина ли искате да си купите кола, или просто сте дошли да направите едно кръгче?

Есперанса не разбираше, за какво говори човекът, така че не му каза нищо. Разходи се отново, до първите, тъжно изглеждащи коли, чувствайки, как сърцето ѝ тупти учестено. Всяка изглеждаше, по-лошо от следващата. Когато стигна до втората редица, видя това, за което беше дошла. Стар оранжев фолксваген, много приличащ на онзи, който първият ѝ съпруг, Луис, беше намерил изоставен край пътя. Часове наред го поправя, а после я научи, как да кара по прашните пътища на Мичоакан, докато тя протри напълно гумите на колата.

— Тази ли ви харесва? — попита я досадният мъж, приближавайки отново. — Не знам. Може би трябва да вземете кола, с автоматично управление на скоростите.

— Не — каза тя и почувства, че съдбата ѝ се усмихва в този миг.
— Ще взема тази.

Лус Авила погледна, през гигантските мътни прозорци на леярната към надвисващите сиви облаци в небето. Протегна се и свали ластика, от конската си опашка, после тръсна глава, за да освободи дългата си черна грива. Навлече кадифеното си рипсено яке и зае мястото си, на дългата опашка, редом до другите работници, с празни погледи, които чакаха да пъхнат картите си в системата за отчитане. Един по един, хората се нижеха към изхода, но на нея ѝ се струваше, че изобщо не помръдват.

— Ще излизаш ли тази вечер? — попита младата жена зад нея.

Дана, бе само с година по-голяма от Лус, но вече беше омъжена и разведена. Късата ѝ остра коса, беше боядисана, в крещящо червено и обичаше да експериментира, със зелени и сини сенки за очи.

— Мислехме да се отбием при „О’Мали“ — добави тя.

Лус поклати глава. Дана не би разбрала, че тя се опитваше да пести всеки долар, за да завърши колеж. Или че консервативната ѝ мексиканска баба, не би одобрила момичета, да ходят сами по барове.

— Със Съли имаме планове. Но благодаря.

Дана сви рамене.

— Ще се видим утре, отново на тръстиката, тогава.

— Да — отвърна унило Лус.

В леярната плащаха сравнително добре, но тя се чувстваше в капан, между стените на фабриката и не виждаше надежда, за някакво по-различно бъдеще, пред себе си. Най-добрият момент от деня беше излизането от тази врата.

Момичето пристъпи навън, сред октомврийския вятър, ухаещ на остри фабрични миризми. Сбърчи нос, с отвращение и се запъти бързо към паркинга, където трябваше да я чака приятелят ѝ.

Лицето на Съли грейна цялото под бейзболната шапка, когато я видя, че идва. Съливан Гибсън, беше обикновено момче, от Средния запад с немско-ирландско потекло, за което бяха доказателство, почти двуметровият му ръст, широките рамене, обичта към баскетбола и бирата и галантните маниери, по отношение на жените. Отвори широко вратата на пикапа, щом Лус се приближи, и тя се качи в

топлата кабинка, точно когато навън рукна леденостуденият северен дъжд.

— Божичко, мразя този дъжд.

— Поне не е сняг още — каза той.

Въздухът в пикапа беше задушен и пълен с цигарен дим — все още не беше успяла да накара Съли да се откаже от гадния си навик. Тя се наведе през седалката, за да го целуне. Тъмносините му очи засияха от щастие, когато устните им се срещнаха, сякаш двигателят на пикапа му, се беше запалил от само себе си. Под грубата външност на Съли, туптеше искреното, щедро сърце на нежен мъж. Той работеше в автосервиз в Милуоки. Гаражът беше съвсем малък, но имаше добра репутация и поръчките непрестанно валяха. Съли се смяташе, за голям късметлия, че му бяха предложили работа там, но Лус знаеше, че с неговото старание, лоялност и честност всъщност сервизът беше извадил късмет. Съли вече си беше създал собствена клиентела. Изкарваше добре, имаше перспективи за повишение, за висока заплата и се надяваше, че някой ден мечтата му, щеше да стане реалност — да си има собствен сервиз. Беше мъж, готов да създаде семейство, да има жена и деца.

Излизаха от три години и Съли беше нейната скала. Както винаги, се почувства сигурна, когато той праметна ръка през раменете ѝ и я притегли към себе си. После потеглиха и излязоха от паркинга.

Всеки ден след работа Съли караше Лус до дома ѝ в южната част на Милуоки. Паркира пред скромната къщичка, почти бунгало, в която тя живееше, с баба си, една от многото абсолютно еднакви постройки, разположени на равно разстояние по тясната улица. Кварталът беше скромен, населен предимно, с испаноговорещи семейства. Квартал, чиито обитатели не можеха да си позволят подобрения по къщите, а градската управа не си правеше труда, да ремонтира улиците. Но на предните веранди имаше саксии, с ярки мушката, храстите в градините бяха добре поддържани, за оградите имаше закопчани велосипеди и из дворовете бяха разпилени футболни топки. Това беше квартал, в който семействата се познаваха и хората бяха приятели помежду си.

Съли остави двигателя да работи, наведе се и целуна страстно и продължително Лус, която направо остана без дъх. Тя се отдръпна и премигна замаяно.

— Това какво беше?

Устните му се извиха свенливо надолу, а в бузите му се образуваха дълбоки трапчинки.

— Щях да те попитам същото. Днес си прекалено тиха.

Усмивката на Лус изчезна и тя извърна поглед напред.

— Заради абуела — каза тя.

Обичаше да използва това галовно испанско обръщение за баба си, английското беше толкова по-студено. Сети се отново как изглеждаше Есперанса, рано тази сутрин. Не беше в кухнята, тананикайки си над печката, както обикновено. Лус беше обиколила къщата и я откри, трепереща навън сред утринния студ, нощницата ѝ се вееше от вятъра, над глезените ѝ, а дългата ѝ бяла коса се спускаше свободно на гърба ѝ. Стоеше неподвижно, като каменна статуя в градина.

— Какво ѝ има?

— Притеснявам се за нея — отвърна тя и чертите ѝ се изопнаха от тревога. — Не беше на себе си тази сутрин. Изглеждаше толкова отнесена, лицето ѝ беше бяло като тебешир и много уморено, сякаш не беше мигнала цяла нощ. Знам, че е разтревожена за нещо, но не искаше да ми каже за какво.

Съли незабавно смръщи тъмните си вежди.

— Може би трябва да отидем при нея.

Сърцето на Лус се размекна от нежност. Съли харесваше баба ѝ и тя от своя страна също милееше за високия и сърдечен приятел на своята внучка. Двамата имаха силна връзка помежду си, която още повече караше Лус да го обича. Есперанса винаги молеше Съли да я закара до магазина или до търговския център или да вземе нещо вместо нея, защото тя нямаше кола. Съли беше истински джентълмен и никога не ѝ отказваше. В замяна, тя го канеше редовно на вечеря, защото знаеше, че живее сам, и винаги му приготвяше торба с храна, или сладкиши за вкъщи.

— Не мисля, че е свързано, със здравето ѝ — каза Лус. — Нещо се е случило вчера.

— Какво? — попита той и изключи двигателя на пикапа.

Мощният мотор избоботи шумно и разлюля леко цялата кабинка, докато заглъхваше, а Лус най-накрая успя да изкаже на глас тревогата, която беше таила цял ден в себе си.

— Когато вчера се прибрах у дома от работа, тя говореше по телефона. Но щом влязох, бързо прекрати разговора, сякаш не искаше да чувам с кого и за какво говореше. Когато я попитах кой е бил, ми каза, че е била моята леля, тia Мария, но не ме погледна и изражението ѝ беше някак гузно, нали знаеш какво имам предвид? После отиде на верандата и започна да мете. Опитах се да разбера какво е станало, но баба ме избягваше, а накрая каза, че ще говорим за това по-късно.

— Звучи ми, като че ли двете са се скарали за нещо.

— Може би. Баба и леля често се карат. Но този път беше различно. Нещо голямо е, каквото и да е то. Никога не съм виждала абуела толкова... — опита се да намери правилната дума, да открие определение за мрачното изражение в очите на баба си.

— Притеснена?

— По-лошо. Разтърсена. — Отново видя пред себе си лицето на Есперанса, бледо и отнесено. Махна предпазния си колан. — По-добре да се прибирам и да проверя, как е.

Лус се размърда, за да излезе от пикапа, но Съли я хвана за лакътя и я придърпа обратно.

— Тъъ, Лус — започна колебливо той, като се закашля леко, за да прочисти гърлото си. — Искам да ти кажа нещо.

Тя долови сериозността, в тона му и веднага се напрегна. Облегна се отново назад на седалката.

— Добре.

— Нали знаеш, как баба ти ме кара от време на време, да ѝ пазарувам разни неща?

— Да.

— Ами, напоследък ме праща до аптеката да ѝ вземам лекарството.

— Лекарството? Какво лекарство? — попита Лус рязко.

Не знаеше, Есперанса да е болна от нещо и се уплаши много. Баба ѝ бе за нея, целият ѝ свят. След като майка ѝ беше умряла, тя я беше отгледала съвсем сама. Това беше единственият дом, който Лус някога беше имала.

— Не ми е казвала, че взема някакви лекарства. Съли, не знам какво ще правя, ако нещо ѝ се случи. Само като си помисля за това и сърцето ми спира.

— Виждаш ли? Затова не искаше да разбираш. Помоли ме да не ти казвам, но ти беше толкова притеснена... Реших, че трябва да знаеш. — Погледна я гузно. — Мразя да нарушавам обещанията си.

Лус си пое дълбоко дъх и издиша, за да се успокои.

— Не, Съли, постъпи правилно. А пък аз..., аз няма да ѝ казвам, че знам. — Погледна нервно към къщата. — По-добре да вървя и да видя, как е.

— Все още ли искаш да те взема тази вечер? Може би предпочиташ да си останеш у дома?

Тя разтърси глава.

— Сигурно вдигам прекалено много шум за нищо. Ще съм готова.

Наведе се към него за бърза целувка, после се измъкна от пикапа. Чу зад себе си, буботеция шум на запаления двигател, когато Съли потегли. Лек дъждец я преследваше, докато се изкачваше по стъпалата, до входната врата.

Малката кафява тухлена къщичка на баба ѝ, отвън изглеждаше мрачна и свъсена, но отвътре грееше от живот. Яркият дух на Есперанса буквално пулсираше във всяка от цветните стаи. Метални и керамични образи на божества от Мексико висяха по стените, а в олтара в дневната имаше голяма, поставена в рамка картина на Девата от Гуадалупе.

Лус метна чантата си, на малката претрупана холна масичка. Чу звуци от детски смях и повдигайки нос, надуши безпогрешно миризмата на царевица. По лицето ѝ неволно премина усмивка.

— Прибрах се! — провикна се тя.

— Aquí!^[3]

Последва гласа в кухнята, където я заляха богатите аромати на черно печено кафе, царевица и кимион. Дървената купа беше препълнена догоре със зелени лимони, портокали и авокадо, което Есперанса обожаваше. Тя често разказваше на Лус, за огромните дървета aguacate, в семейната им ферма в Мексико, отрупани с авокадо. Ароматна пара се надигаше от тенджерата на печката толкова мощно, че капакът тракаше. Есперанса беше заобиколена от две момичета и едно момче, всичките на около седем години. Тя вдигна глава и улови погледа на Лус, после с игрива усмивка плесна с ръце.

— Време е да се прибирате, *mis niños*^[4]. Майките ви сигурно ви очакват вече за вечеря — каза, побутвайки децата към вратата. — Не, не, пеперудите си отидоха. Отлетяха за Мексико. *Lo siento*. Съжалявам. Но не се тревожете. Ще се върнат обратно през пролетта, нали? Шшш, *yo prometo*. Обещавам ви.

Лус се облегна на рамката на вратата, облекчена да види, че баба ѝ отново е същата, като преди. Скръсти ръце на гърдите си и започна да се наслаждава на трескавата дейност, която се развиваше в кухнята. В квартала наричаха Есперанса *La Dama Mariposa*, Дамата пеперуда, защото отглеждаше пеперуди. И по-специално от вида монарх. Откакто Лус се помнеше, край баба ѝ винаги бе пълно с деца, особено през лятото, когато пеперудите излизаха от пашкулите си или когато ги пускаше в градината.

Най-накрая вратата се затвори, Есперанса се обърна към Лус и плесна отново силно с ръце. Тъмните ѝ очи искряха, от загадъчно вълнение.

— Трябва да ти покажа нещо! Имам изненада за теб!

Момичето отпусна ръце и отново се напрегна, от смътна тревога.

— Изненада? За мен?

— За нас! Ела! — Есперанса се засмя въодушевено, като дете.

Взе черния си дълъг шал от стола. Лус се ухили широко. През целия този дъждовен, мрачен ден се беше тревожила толкова много, но сега нейната абуела се смееше и говореше за изненади. Тя също се разсмя на глас и я последва, през вратата навън.

Дъждът вече ръмеше съвсем леко, по-скоро беше мъгла, която падаше нежно по лицето ѝ. Хвана баба си под ръка, докато слизаха по шестте циментови стъпала, водещи до тротоара пред къщата. Есперанса заобиколи едно малко пространство с оцеляла по случайност сиво-зелена градска трева и спря пред стар фолксваген „Бръмбар“, паркиран на улицата. Пусна ръката на Лус и бръкна в джоба си. Лицето ѝ грейна триумфиращо, когато извади някакъв ключ от там.

— Изненада!

Лус зяпна.

— Кола?!

— Хайде, ела да погледнеш! — извика Есперанса, постави ключа в ръката ѝ и я побутна към бордюра. — Какво мислиш?

Лус все още зяпаше втренчено, малката оранжева кола и не успяваше да намери думи, за да каже нещо.

Баба ѝ плесна с ръце.

— Изненадана си, нали?

— О, да, определено — измънка Лус.

— Знаех, че ще бъдеш. Нямах търпение да видя изражението на лицето ти.

Лус мина по влажната земя и приближи до колата. Под жълтеникавата светлина на уличната лампа се виждаше, че старият фолксваген бе имал труден живот. Протритата оранжева повърхност беше изпъстрена, като от шарка с многобройни малки вдлъбнатини и петънца от ръжда, а когато надзърна през прозореца, вътре всичко изглеждаше по-овехтяло и изтъркано, отколкото в новите коли. Поклати глава, като се питаше кое беше по-голямата изненада: това, че баба ѝ наистина беше купила кола, или фактът, че беше успяла някак да открие най-грозната, най-жалката кола на планетата. И въпреки това в нея имаше една странна, ретро елегантност и шик и тя трябваше да признае, че това ѝ харесваше.

— Купила си кола! — каза все още зашеметена, от ставащото.

Есперанса наведе леко встрани глава и я погледна изпитателно, защото долови съмнението, в гласа ѝ.

— Ти искаше кола, нали?

— Да — съгласи се Лус, с плаха усмивка. От години спестяваше, за да си вземе кола, но като че ли, моментът все не беше подходящ, за да похарчи няколко хиляди долара. — Искях кола. Но... — Прехапа устни и се поколеба.

Не искаше да изглежда неблагодарна и все пак притеснението, за похарчените пари, загаси огъня на ентузиазма ѝ, като леден дъжд. Лус беше много пестелива и знаеше съвсем точно с колко пари разполагаха — или по-скоро, не разполагаха — в кредитните си карти. Тъй като само тя работеше, отговорността, да плаща сметките, падаше върху нея. Как беше могла Есперанса, просто да излезе и да купи кола, зачуди се тя и усети, как тялото ѝ потръпва.

— Е, какво мислиш?

— Бабо, откъде намери пари за колата?

Есперанса махна небрежно с ръка.

— Не струваше, много скъпо.

Лус погледна пак, към древния фолксваген, с вдлъбнатини по бронята и ивици от разрастваща се ръжда и сърцето ѝ се сви при мисълта, че милата ѝ баба, може да е била оскубана, от някой измамник.

— Колко плати?

Есперанса изсумтя и повдигна брадичка.

— Не е възпитано да питаш за цената на подарък. Това не е твоя грижа.

— Съжалявам. Но, абуела, това... — Лус си пое дълбоко дъх. — С кредитна карта ли плати?

Трябваше да попита. Кредитната компания току-що беше повишила лихвите си и тя вече се чудеше, колко време ще ѝ трябва, за да възстанови сумите, които вече дължаха.

— Не. Имах свои пари.

Лус повдигна изненадано вежди.

— Така ли? Откъде?

Есперанса отклони поглед.

— Събирах си на едно тайно място...

Момичето си представи чорап, пълен с долари, и монети, скрити в кутия за кафе. Успя да се въздържи, да не се изсмее при мисълта за старомодните начини за спестяване на баба си.

— Колко имаше?

Есперанса посочи гордо, с ръка, към колата.

— Достатъчно за това!

Лус се опитваше да намери думи, които да не засегнат чувствата на баба ѝ. Но трябваше да бъде практична и да мисли, за бъдещето им.

— Абуела, знаеш, че цепим всеки цент на две. Можехме да използваме парите, за да си платим дълговете. Лихвите са направо убийствени. И освен това Съли винаги казва, че да си купиш кола е същото като, да си вземеш кученце. Цената, която даваш в началото, е само първата и най-малката сума.

Есперанса придърпа на гърдите си, краищата на плетения си шал.

— Надявах се, че Съли може да я огледа, да я постегне малко.

Ето, това беше. Горкият Съли, помисли си Лус.

— Колата е развалина. Може да отнеме доста повече време, а той е много зает. — Да не говорим, че нямаше как да му платят за труда. —

На колко километра е?

— Не знам.

— Не знаеш? И си я купила?

— Колата е добра. Сигурна съм.

Боже, помогни ми, каза си Лус наум.

Баба ѝ изпъна гръб и усмивката изчезна от лицето ѝ. Момичето забеляза как по обикновено ведрото ѝ лице отново пробягва мрачна сянка. Есперанса събра малките си длани пред себе си като за молитва и когато проговори, гласът ѝ беше дрезгав.

— Лус, нуждаем се от тази кола.

Внучката ѝ усети как сутрешното притеснение я залива отново.

— Защо?

— Трябва да попътуваме малко.

— Да попътуваме? Къде?

— До Сан Антонио.

— Това има ли нещо общо, с телефонния разговор?

Очите на Есперанса се разшириха от изненада, че е повдигната темата, после въздъхна и кимна колебливо.

И Лус така си мислеше.

— Нещо спешно ли е?

— Не. Не е това.

— Тогава, защо бързаш толкова?

— Трябва да ми се довериш, querida. Просто трябва да отидем в Сан Антонио.

— О, абуела...

Баба ѝ винаги беше искала, да я заведе до Сан Антонио, за да посетят другата ѝ дъщеря и семейството ѝ. За нещастие, парите все не стигаха и пътуването си оставаше неосъществено, като мечтите на Лус.

— И аз бих искала да отидем. Но точно сега нямаме достатъчно пари. — Беше истина, но в мига, в който го каза, видя как лицето на Есперанса помръква. — Но ако сме разумни и спестяваме, другата година ще успеем.

Жената стисна ръката на Лус. Тъмните ѝ очи пламтяха, а гласът ѝ трепереше.

— Не, не другата година. Тази! Сега!

Лус се наведе и прегърна баба си. Есперанса беше едва метър и петдесет, със слабички рамене и тесен ханш. Лус беше само десетина сантиметра по-висока, но въпреки това трябваше да се привежда над нея. Затвори очи и вдъхна аромата на косата ѝ, познатите ухания на царевица и ванилия, на сигурност и уют.

— Добре, абuelита — каза тя успокояващо. — Ще намеря начин, обещавам. Не се тревожи. Ще започна втора работа. Да влезем вътре сега. Пак заваля и цялата трепериш. Ръцете ти са ледени.

Обви ръка около раменете ѝ и я поведе внимателно обратно към къщата. Не знаеше как ще изпълни обещанието си, но щеше да мисли за това, по-късно. Сега просто трябваше да прибере баба си вътре, на топло.

— Студено ми е — каза Есперанса. — Трябва да си отида у дома.

---

[1] Девата от Гуаделупе — Дева Мария се явила на един селянин през XVI в. в градчето Гуаделупе и направила предсказания. Там е построена голяма катедрала и в цяло Мексико най-почитаният образ на Богородица е именно Девата от Гуаделупе. — Б.пр. ↑

[2] Buena suerte (исп. ез.) — късмет, успех. — Б.пр. ↑

[3] Aquí (исп. ез.) — насам, тук. — Б.пр. ↑

[4] Mis niños — дечицата ми, мъничките ми (исп. ез.) — Б.пр. ↑

ДВЕ

Скалистите планини, разделят на две, миграционния поток, на пеперудите монарх. Принципно, пеперудите на запад от планините отлитат към малките горички, разположени по крайбрежието на Калифорния. Пеперудите от другата страна, от централните и източните канадски провинции и от източните части и Средния запад на Щатите, отлитат на юг, в планините на Мексико, сред горите, от свещени ели, наречени на местния език „оятел“. Но всички те са един и същи вид пеперуди.

Стените в кухнята на Есперанса бяха боядисани в ярко оранжево, в цвета на целунати, от слънцето портокали; столовете и масата бяха искрящо зелени като лайм. Това беше любимата стая на Лус и сърцето на къщата. Баба й отиде в спалнята си, а когато се появи отново, беше се овладяла напълно. Беше си отново, нейната стара, обична абуелита с дългата черна пола и широк огненочервен пуловер, високо набран на шията й, с разпуснатата бяла коса и искрящи тъмни очи. Лус постави на масата две чаши, с горещо кафе и сипа вътре гъста сметана и захар. Канелата ухаеше божествено, но тя гледаше, с притеснение, как Есперанса отпива разсеяно от чашата си.

— Добре ли си? — попита, мислейки за онова, което й беше казал Съли. Вгледа се в лицето на баба си. — Изглеждаш бледа. Може би трябва да отидеш на лекар.

— Нямам нужда от никакви лекари — сопна й се възрастната жена и извади лъжичката, с която разбъркваше кафето си. Тя изтрака шумно по ръба на чашата. Есперанса се подпря на едната си ръка и забарабани с пръсти, по бузата си. — Миналата нощ почти не спях. Мисля за толкова много неща. Уморена съм, това е всичко.

— Защо не си полегнеш, за малко?

— Не мога — отвърна рязко тя. — Имам си задачи за вършене! Трябва да уредя много неща, за това пътуване.

— Бабо, моля те. — Лус се разтревожи от нервността ѝ. — Каж ми какво става? Защо трябва да го направим точно сега? Защо бързаш?

Есперанса се намести на стола си и очите ѝ отново се премрежиха, от тревога.

— Имам си причини, Лус — каза тя, извърщайки глава с повдигната брадичка в знак на наранена гордост. — Не съм някоя старица, загубила разсъдъка си.

Лус се протегна, за да докосне ръката на баба си. Тя беше малка, но силна, пръстите ѝ бяха сгърчени и сухи от един цял живот, прекаран в работа. В младостта си, Есперанса беше отгледала две деца сама във ферма в селската част на Мексико, докато нейният съпруг работел в Съединените щати. Години по-късно, беше изминала целия път до Милуоки и беше започнала работа като готвачка в ресторант, за да може да се грижи за внучката си. Тези силни, красиви ръце, бяха създали единствения дом, който Лус беше имала, в живота си.

— Знам, абуелита — каза момичето и сърцето ѝ затуптя от любов, когато се наведе да целуне кокалчетата на сухите пръсти, които толкова години бяха ресали косата ѝ.

Чертите на лицето на Есперанса се отпуснаха, тя се усмихна и извъртя китките си, за да стисне ръцете на внучката си.

— *Mi preciosa*, ще бъде добре за нас, да направим това пътуване заедно. Ще имаме време да си поговорим. Отдавна мисля за това. Първо ще отидем до Сан Антонио. Но после заедно ще тръгнем за Мексико. Време е да опознаеш корените си, да научиш откъде е твоето семейство.

Лус се отдръпна и скръсти ръце на гърдите си.

— Аз не съм от Мексико. Родена съм тук, в Милуоки. Американка съм.

— Твоето семейство е от Мексико. И... — Есперанса си пое дъх. — Трябва да се срещнеш с тях — каза твърдо тя.

— Семейство? Винаги сме били само ти и аз.

— Защо говориш така? В Сан Антонио имаш леля си Мария и нейните деца — твоите братовчеди. И чичо си Маноло в Мексико. И други...

— Дори не ги познавам.

Лус се намръщи и се втренчи, в тъмното кафе в чашата си. Как можеше баба ѝ да очаква, да се интересува от някакви роднини, които никога не беше срещала и които никога не си бяха направили труда, да ги посетят?

Есперанса имаше две деца от първия си брак. По-голямата ѝ дъщеря, Мария, живееше в Сан Антонио с двете си деца, братовчедите на Лус, които нито им бяха писали, нито се бяха обаждали по телефона. Единственият ѝ син, Маноло, се беше върнал в Мексико, за да поеме семейния магазин. Всички те, ѝ бяха напълно безразлични. Нямаше да ги разпознае, ако се разминеха на улицата.

— А и какви са тези неща за Мексико? Аз почти не говоря испански.

— Шшш, знам — каза Есперанса и тъжно поклати глава. — Вината е моя. Ти не искаше да ти говоря на испански. Само на английски. — Въздъхна. — Понякога си толкова ината.

— Никой не е виновен, абуела — Лус извърна глава. — Просто не виждах смисъл в това. Не говоря и немски. Нито пък, познавам семейството на баща си.

— Баща ти... — Устните на Есперанса се извиха горчиво надолу. — Той няма нищо общо с нас. Дори не знаем фамилията му. Никога няма да му простя, че изостави майка ти.

Гласът на Лус беше тих.

— Може би не я е изоставил. Може би просто не е искал мен.

— Ах, не, *querida*! Кой не би те искал? Ти си единственото добро нещо от тази връзка.

Лус се загледа в късите си нелакирани нокти, изпълнена с несигурност.

— Твоето семейство — *tu familia* — е от страната на майка ти. От моята страна — каза баба ѝ с треперещ глас и допря стиснатия си юмрук до гърдите си. — *Mi pına*, на нищо ли не съм те научила? Нищо ли не съм ти дала? *Mira*! Огледай се! Тези цветове, храната, която ядеш, музиката, която слушаш — всичко това е Мексико. Историите, които ти разказвах, за да разбереш коя съм аз, коя си ти... — Наклони глава и каза по-тихо: — И коя е майка ти. — Вдигна очи, гласът ѝ отново стана уверен. — Мексико е в кръвта ти. Трябва да се гордееш, със своето наследство.

Лус погледна под наведените си клепачи, към баба си, която седеше от другата страна, на дървената маса. Пръстите ѝ, си играеха разсеяно, с дебелия плитка, паднала, като тежко въже, на гърдите ѝ. Понякога, наистина се чувстваше тясно свързана, с културата на своя народ и с всички очаквания за мексиканска жена, които произлизаха от това, от тази тежка, дебела плитка. Тя се гордееше с мексиканското си наследство. Но не искаше да бъде определяна от него. Искаше да има свободата, да се открие сама.

Есперанса повдигна ръка, за да докосне нежно лицето на внучката си. Пръстите ѝ бяха като от хартия, студени, а тъмните ѝ очи искряха от нещо по-дълбоко, скрито в тях.

— Трябва да поговорим за Марипоса, твоята майка.

— Не си я спомням — каза Лус тихо. — Мъртва е от толкова много време, че се е превърнала в блед спомен, по-скоро е някакво усещане, отколкото реалност. Забравила съм я и това ме натъжава.

Веждите на Есперанса се свиха, над изпълнените ѝ с тревога, очи.

— Лус — каза тя, борейки се с всяка дума. — Има много неща, които не знаеш за Марипоса.

— Знам, че е била красива.

— Да — отвърна Есперанса и присви вежди, при спомена за дъщеря си. — Много.

— Приличам ли на нея? — Лус долови умоляващата нотка в гласа си, нетърпеливата нужда, от потвърждение, за тази връзка.

Възрастната жена се поколеба. Момичето забеляза напрегнатия поглед на баба си, шарещ по лицето ѝ в търсене, на семейната прилика. Тя знаеше, че нейната абуела се притеснява, за американската си внучка, която не познаваше традициите на своя народ и не говореше родния си език.

— На външен вид не толкова много. Имаш същата хубава кожа. Също толкова нежна, прасковена. Марипоса беше по-висока и толкова слаба, че по-силен вятър можеше да я отвее. И често се случваше — добави тя с горчива усмивка. — Ние с теб сме по-яки, нали?

Лус се присви инстинктивно. „Яки“ за нея означаваше по-едри кости, повече тромавост, а една млада жена не иска да чува, точно това за себе си. Тя беше надарена със закръглен ханш и едри гърди.

Охранена, биха казали злорадите момичета. *Добре оформена, прелъстителна*, казваше често Съли.

Като видя реакцията ѝ, Есперанса поклати недоволно глава, ядосана, на лошия си английски език.

— Не, може би използвах неправилна дума. Имах предвид корави, нали така? И двете сме с корени, пуснати здраво в земята. Твоята майка... — спря за миг и очите ѝ се изпълниха с тъга — беше малко повърхностна, рееше се свободно във въздуха.

Очите на Лус се разшириха от изненада. Баба ѝ, обикновено говореше за майка ѝ, като за принцеса от някоя приказка, само с прекрасни и възхвалителни думи. Никога досега, не я беше чувала да критикува съвършената си дъщеря.

— Понякога си мисля, че така е по-добре — каза Лус. — По-забавно е.

— Не! Създаваш си само повече проблеми, това е. — Есперанса поклати бавно глава, натежала от носената с години тъга. — Моята бедна, глупава дъщеря. Защото, докато се забавляваше, успя да разруши живота си. Марипоса беше лекомислена, прелиташе от цвят на цвят като пеперуда. Явно неслучайно я бях кръстила така.^[1] Никой, никога не можеше да я прикове на едно място. Преди мислех, че това е нейната дарба. — Потръпна и очите ѝ, се изпълниха със съжаление. — Но това беше и основният ѝ недостатък.

Лус отметна кичур от челото си, докато се опитваше да осмисли всичко чуто. Видя дълбоките линии, изрязани, в лицето на баба си, които днес умората правеше по-очевидни от всякога. Сякаш, беше поела нов товар, нова тъга върху крехките си плещи и цялото ѝ тяло се беше отпуснало от изтощение. Но най-важното бяха, тези думи на критика и отчаяние, идващи от някакво тъмно място в сърцето ѝ, което досега не беше разкривала пред Лус.

— Може би трябваше да съм по-строга — продължи Есперанса. — Не биваше да позволявам на Марипоса да отиде в университет.

— Защо? — попита възмутено Лус. Би дала всичко, за да има възможността да се запише в колеж.

— За какво ѝ е на една красива жена такова образование? Марипоса трябваше да си остане вкъщи и да се омъжи за добър мъж. Тогава животът ѝ щеше да бъде толкова различен. Може би... —

Есперанса млъкна и за миг затвори очи. — Но баща ѝ беше образован човек и настояваше дъщеря му, да се изучи подобаващо.

Лус знаеше края на историята. Баба ѝ не харесвала идеята да изпрати красивата си дъщеря — единственото си дете от втория си брак — надалече, при това в университет. Тя можеше да чете и пише на английски и на испански, но за нея това бяха необходими умения, а не някакви знания, трупани просто така, за удоволствие. Готвене, грижа за градината, шиене — това са нещата, които ценеше като жена.

Най-лошите страхове на Есперанса се бяха изпълнили. Марипоса била в университета по-малко от година, когато избягала в Америка с един германски студент, млад мъж, когото така и не довела у дома си, за да се запознае, с баща ѝ и майка ѝ. След години, когато Лус поиска да отиде в колеж, баба ѝ, не ѝ забрани, но и не я подкрепи. Искаше, малкото ѝ момиченце да се омъжи за Съли и да се установи на едно място като съпруга и майка. „Какъв е смисълът от всички тези книги?“, често питаше тя, когато я виждаше да чете в стаята си.

Есперанса погледна дълбоко в очите на внучката си и чертите на лицето ѝ омекнаха.

— Марипоса беше импулсивна. Но ти си *fortaleza*, нали? Силна и отговорна. Носиш специална светлина в очите си, която извира направо от душата ти. Видях го в мига, в който се роди.

Лус се извърна встрани, притеснена от факта, че тя самата не виждаше тази светлина, в своите очи.

— Може би не е била импулсивна — внезапно изпита нужда да защити мъртвата си майка. — Може би е била като богинята, като Малката Нана. Имала е смелост. Не се е страхувала да скочи в пламъците.

— Чуй ме, Лус. Достатъчно стара съм, за да знам, че нямам отговор на всичко. Но в едно нещо съм сигурна. Импулсивността не е същото, като смелостта. Истинската смелост идва от сърцето. Ти согоуп. Понякога е нужна повече смелост, не да скочиш, а да останеш на мястото си. Когато всеки от нас, погледне в огъня, трябва да реши сам за себе си какво да направи. — Есперанса се облегна назад в стола си, очите ѝ искряха. — Но ти и аз... ние трябва да скочим сега.

Сбръчканото ѝ лице грейна от нежност, когато се протегна през масата и размърда пръстите си, подканвайки внучката си да постави

ръцете си в нейните, както правеше, когато беше малко момиче. Лус се подчини.

— Виждам, че се съмняваш. Не се тревожи. Това пътуване ще отговори на повечето от въпросите ти — каза Есперанса. — Ще отидем до Сан Антонио, с нашата хубава кола. Ще видим роднините си там. После ще продължим за Мексико. За Ангангео, където живеят Маноло и семейството му. Какво събиране ще бъде само! И най-накрая ще отидем до планината, за да видим пеперудите. Заедно, както винаги сме искали. Скоро ще застанем на ръба на Свещения кръг, както майка ми стоеше с мен, както аз стоях с майка ти. Както сме правили от поколения. Ти ще танцуваш с пеперудите. Ще заемеш мястото си сред богините.

Лус въздъхна примирено, защото беше слушала безброй пъти тази история. Другите деца слушаха приказки за Хензел и Гретел, Спящата красавица или Джак и Бобеното зърно. Есперанса ѝ разказваше легенди за ацтекските богове и богини и за пеперудите монарх в планините на Мексико. Но те бяха точно това — приказки от детството на Лус.

— Когато проверих за последно — каза тя с тъжна усмивка, — богините не работеха за минимална надница в леярна.

— О, да, правят го! — отвърна баба ѝ и стисна ръцете ѝ. — Богините са навсякъде, стига да ги потърсиш.

— Дори да искам да тръгна, не мисля, че колата ще издържи целия път, до Мексико.

— Тази малка кола има голямо сърце. Вярвам в нея. Ти също трябва да имаш вяра. Мечтая си, да изменим целия път до дома в Мексико. Но всъщност колата трябва да ни закара само до Тексас. След това... — Сви рамене. — Ще се надяваме на най-доброто. — Засия цялата и внезапно ентузиазизирано скочи от стола си. — Проучих картата. Почакай да видиш!

Няколко минути по-късно, се върна забързано в кухнята, с пътните карти. Разпъна едната върху масата и посочи с пръст точка, оградена в червено.

— Това е Милуоки, нали? Първо отиваме до Сан Антонио. Днес се обадох на Хорхе Делгадо. Той е собственик на такерия^[2] в Грийнфилд. Хорхе измина същия път преди няколко месеца. Каза ми,

че ако нямаме проблеми, ще стигнем до Сан Антонио за три, най-много четири дни.

— Ако върнем колата утре и успея, да ти възстановя парите, можем да ти купим самолетен билет и ще стигнеш там за един ден. И ще останеш при леля Мария колкото си искаш. Така няма ли да е полесно?

— Но тогава ти няма да бъдеш с мен! Освен това, вече се обадох в самолетната компания. Билетът е много скъп. А и... — Есперанса размахна пръст, за да натърти на думите си, — когато стигнем до Мексико, пак ще ни се наложи да пътуваме с кола, за да се доберем, до планината, където живее чичо ти Маноло. Виж — отново посочи на картата. — Това е летището в Морелия, а това — пръстът ѝ се премести на няколко сантиметра по картата, до планинския терен — е мястото, където израснах. Виждаш ли? Ще имаме нужда от кола. — Каза го толкова убедено, сякаш логиката ѝ беше безпогрешна и не можеше да бъде оспорена.

Устните на Лус трепнаха.

— Доста заета си била днес.

Есперанса кимна.

— Si. Правех планове. Трябва да пристигнем в Ангангео на първи ноември, за Деня на мъртвите. Това е много важно. Тогава пеперудите се връщат в селото ни на път към планината.

Лус не можа да отрече тръпката на възбуждане, която я обзе, при идеята да направи това пътуване, с баба си. Копнееше да преживее някакво приключение, да види света. И все пак стомахът ѝ се присви, при мисълта за всички сметки, които чакаха да бъдат платени, а сега и тези допълнителни разходи, по фолксвагена...

Преместиха картите и се насладиха, без да бързат, на вечерята с пилешки тамали със зелен сос, по специалната рецепта на Есперанса. Докато похапваха, Лус слушаше търпеливо, как баба ѝ говореше за пътуването и обсъждаше маршрута, който следваше абсолютно точно пътя на пеперудите монарх в тяхната миграция, на юг през страната.

Когато приключиха и се заеха, с миенето на чиниите, тежкото им финансово състояние, отново взе връх в мислите ѝ. Беше забавно да си помечтаят заедно, но не можеше да позволи на баба си, да продължи да вярва, че след няколко дни, просто ей така, ще си приготвят багажа и

ще тръгнат на път. Подсуши последната зелена керамична чиния и я постави в шкафа. Есперанса източваше водата от мивката.

— Абуела — започна Лус колебливо, сгъвайки прилежно кърпата. Постави я на плота. — Знам колко е важно това за теб. Но...

Ръцете на Есперанса застинаха, по средата на движението и тя бавно се извърна. Красивите ѝ тъмни очи гледаха разтревожено, а усмивката ѝ беше изчезнала.

— Нека просто да обмислим добре времето, става ли? — продължи Лус, с подкупващ тон. — Първо, трябва да ходя на работа. Не мога да тръгна утре. А имаме и доста сметки. Наистина трябва да изплатим, дължимото по кредитните си карти. Не искам да ми увеличат лихвата тази година. И ще си намеря някаква втора работа през почивните дни. — Усмихна се смело. — Можем да го направим, знам, че можем. Но не виждам, как ще тръгнем тази седмица. Няма как да стане. Освен ако не спечелим от лотарията.

Засмя се на шегата си, но не ѝ беше смешно. Лицето на баба ѝ помръкна цялото, от разочарование.

Отвън се чу клаксон на кола. Лус погледна часовника си.

— Това е Съли. Навън вали като из ведро, така че ще бягам.

Есперанса грейна.

— А, Съли! Кажу ми да влезе. Ще му сипя да хапне. — Обърна се, за да вземе чиния от шкафа. — Искам да му покажа колата. Той ще ти каже, че е хубава. — Кимна въодушевено.

— О, абуела, искаше ми се, да може да остане. Но той ще работи до късно тази вечер. Обаче ще му занеса храна, не се притеснявай.

— Работата няма да избяга — каза Есперанса спокойно и се обърна към печката.

Лус се протегна за якето си и го облече, докато гледеше, как баба ѝ сипва купища тамали, боб и ориз в една чиния. Есперанса притежаваше типично мексиканско чувство за време. Там то се движеше в кръг. Винаги имаше още и още. За нещастие Съли работеше в сервиз, управляван от немци, които вярваха, че времето се изстрелва от лък и стрелата трябва да стигне целта си. Клиентите винаги бързаха да вземат колите си.

— Е, по-добре да тръгвам.

Есперанса зави чинията във фолио и я подаде на Лус.

— Ето, дай това на Съли. Мъжът не може да работи, на празен стомах.

— Ще го разглезиш.

— Той е добър мъж. Защо не се ожени...

Клаксонът на пикапа се чу отново.

— Трябва да вървя — извика Лус, облекчена, че няма да ѝ се наложи да изслуша поредната тирада на баба си, че е крайно време, те двамата да се оженят.

Грабна чантата си и се запъти към вратата, но се спря, за да погледне назад. Есперанса стоеше права, с вродено достойнство до кухненската мивка. Купчина чинии и тигани се сушаха на плота зад нея. Тя гледаше надолу, като бършеше зачервените си ръце, в престилката си. Дългата ѝ плитка се спускаше през рамото ѝ. Когато вдигна глава, Лус затаи дъх при вида на дълбоката тревога, изписана на лицето ѝ. Очите им се срещнаха и Есперанса се усмихна отново. Но това беше тъжна, примирена усмивка.

Лус се притесни.

— Добре ли си? Мога да остана у дома с теб, ако искаш. Съли ще разбере.

— Всичко е наред. Върви при своя млад мъж, преди да е надул отново този клаксон и да изнерви кучетата, на госпожа Родригес.

— Ако има някакъв проблем, или не се чувстваш добре, обади ми се. Взела съм си телефона.

Клаксонът се чу отново. Като по даден сигнал кучетата на съседката започнаха да лаят истерично. Погледите на Лус и Есперанса се срещнаха и те избухнаха, в заговорнически смях. Лус се втурна обратно в кухнята, прегърна баба си и я целуна по бузата.

— Ето това беше импулсивно — пошегува се тя.

— Si. От добрия вид импулсивност. Която идва от сърцето.

— Благодаря ти за колата, бабо. Права си. Това е хубава кола. Обичам те.

— *Mi preciosa...* — Есперанса потупа леко внучката си по ръката. — Сега върви.

Лус се дръпна, но ръцете ѝ се задържаха, още малко на раменете на баба ѝ.

— Няма да отлетиш за Мексико, с тези пеперуди, докато ме няма, нали? — попита шеговито тя.

Есперанса се усмихна. Тъмните ѝ очи сияеха, но тя не отговори.

---

[1] Марипоса на исп. език означава „пеперуда“. — Б.пр. ↑

[2] Такерия — мексикански ресторант. — Б.р. ↑

ТРИ

Пеперудите монарх, които се раждат през есента, са уникални. Пеперудите, които се раждат през пролетта и лятото, живеят, между две и четири седмици. Но четвъртото поколение есенни пеперуди не се чифтосва. Те следват инстинктите си и отлитат на юг. Наричат ги поколението „Метусалем“, защото също като най-дълголетния човек, споменат в Библията, живеят много повече от останалите — до шест-седем месеца.

Сутрешната светлина нахлуваше свободно през прозореца и яркото ѝ сияние я събуди. Лус се сви на кълбо, с надеждата да поспи още малко и да се върне отново в съня си, където разноцветни пеперуди — жълтеникавокафяви императорски пеперуди, петнисти седефки, жълти пеперуди с черни ивици като фракове, искрящи сини пеперуди морфо, великолепни оранжеви и черни пеперуди монарх — се рееха и виеха сред сияйна светлина, оформяйки смътно женско лице. Гледката изпълни Лус, с неизразима радост. Богинята пеперуда нямаше ясни очертания, но тя знаеше с абсолютна сигурност, че това е майка ѝ, Марипоса. Протегна се към нея, жадуваща да я докосне. Пеперудите се разпръснаха и богинята изчезна.

Докато премигваше сънливо, срещу силното сутрешно слънце, Лус вече не се чувстваше нито смела, нито като красива богиня. Сърцето ѝ беше пълно с онзи стар и смътен копнеж по майка ѝ.

Измъкна се от чаршафите и ги свлече в краката си. Прозя се и се огледа, из малката стаичка, в която беше спала през целия си живот. Светлината на утрото изпъстряше на петна бледолилавите тапети на розови цветчета, бялата, леко провинциална, старомодна тоалетна масичка с голямото огледало и стъклените кутии с пеперуди, висящи на стената. Това беше стая на малко момиче, не на жената, в която се беше превърнала. Тази стая с протритите си червеникави завеси и

белещите се тапети беше декорирана от майка ѝ и пазеше всички мечти от детството ѝ.

Прекоси хола, за да стигне до тясната баня, която използваша двете с баба ѝ. Наведе се над мивката, за да измие лицето си. Бавно отпусна ръце и видя, как очите ѝ се появяват, изпод влажната кърпа. Сега бяха бледосиви, но принципно, цветът им се променяше и ставаше зелен или син, в зависимост от светлината. Капризни очи, казваше приятелят ѝ Съли. Очи на гринго, ги наричаше Есперанса. Очите на баща ѝ, германеца, когото тя не познаваше.

Може и да беше взела очите на баща си, но кожата ѝ беше с матовия, загорял тен на мексиканската ѝ майка. Косата ѝ беше черна като крайчеца на крилото на пеперуда монарх, а остриите скули и правия нос беше наследила от баба си и нейните индиански предци, майте.

Лус се извърна от огледалото и хвърли кърпата в коша с мръсни дрехи. Красавица, биха казали някои... но чак пък богиня.

Забързано среса гъстата си коса, с която много се гордееше, макар да я беше срам да си го признае, защото не искаше да я мислят за суетна, и я прибра на конска опашка с ластик. Не беше нужно, да се развява, докато работеше в леярната. Намъкна някаква блуза и старите си дънки, обу гуменките си и тръгна по тесния, мрачен коридор. Беше странно, че къщата е толкова тиха. Не се чуваше музиката от радиото, което Есперанса обикновено си пускаше в кухнята, нито кипенето на чайника. Лус сбърчи нос и за своя изненада не надуши нито един от изкусителните аромати, които беше свикнала да се носят всяка сутрин из дома им.

— Абуела? — извика тя.

В кухнята беше тъмно и печката беше студена. Лус потръпна, обзета от смътно чувство на страх. Да не би Есперанса отново да беше в градината, зачуди се тя и тръгна към верандата. Малката паянтова веранда беше претрупана, с инструментите на баба ѝ. Празни аквариуми бяха подредени, в редица, на нисък дървен рафт. През лятото бяха пълни, със свежи листа от млечка^[1], които сякаш оживяваха от пълзящите по тях гладни гъсеници на оранжево-черните пеперуди монарх. Ярки, нефритенозелени какавиди висяха на дюзини от мрежестите похлупаци като ефирни фенери. Гъсениците се движеха много бързо и Есперанса невинаги успяваше да ги хване, когато

чистеше „жилицата“ им. Лус помнеше, как, като дете прекарваше часове в търсене на скритите какавиди, намираще ги в нишите, висящи от гредите на верандата, по лавиците, по завесите, дори в глинените саксии из двора. По това време обаче гъсениците се бяха превърнали в пеперуди и бяха отлетели на юг, аквариумите бяха празни и само няколко листа от млечка лежах, изсушени и извити на дъното им; ненужните обвивки от пашкулите на какавидите, висяха от прозрачните похлупаци, като изпокъсани парченца хартия.

Лус отвори скърцащата мрежеста врата на кухнята. Въздухът беше пронизващо студен и наситен, с уханията на есента. Потръпвайки, тя пристъпи навън под навеса.

— Абуела? — провикна се отново, но ѝ отвърна само тишината.

Пред къщата имаше малък градски парцел, превърнат в градина, сбутана между две съседски наклонени огради, от дървени колове. Есперанса беше купила къщурката, със спестяванията си, малко след раждането на Лус. Няколко години по-късно Марипоса, майката на Лус, беше починала и възрастната жена беше запретила ръкави и беше отгледала и градината, и детето.

Но сега не беше тук. Вратата на верандата изскърца, докато се изплъзваше от ръцете на Лус. Тя обвини ръце около раменете си, за да се стопли. Празната кухня, обикновено нейното най-сигурно убежище, в момента я плашеше и предчувствието за нещо лошо вледени кръвта ѝ.

Къщата беше малка. Единствената стая, която не беше проверила, бе спалнята на Есперанса, но Лус не можеше да си представи своята подредена, дисциплинирана баба да се излежава в леглото по това време. Освен ако не беше болна. Краката ѝ тежах като олово, докато вървеше по коридора. Тишината беше потискаща. Вратата на спалнята на Есперанса беше отворена, но стаята беше тъмна. Единствената светлина влизаше през прозореца от уличната лампа отвън и хвърляше през щорите бледи ивици по пода.

Лус премина през прага. Струваше ѝ се, че всяка минута се точи като цял един живот. Пое си неспокойно дъх, после се приведе напред, за да погледне в тъмната стая. Сред смътната светлина, видя баба си в леглото, едната ѝ ръка лежеше на гърдите ѝ, другата беше отпусната, отстрани на матрака. Изглеждаше, че още спи.

Само дето нещо вътре в Лус, нещо сурово и първично, знаеше, че не е така. Тя започна да трепери неконтролируемо и сърцето ѝ заби

толкова силно, че чуваше ударите му в ушите си.

Вратата проскърца, когато я отвори широко. Детайлите в стаята изпъкваха, всичко, сякаш беше по-голямо, погледът ѝ обхождаше всеки предмет, но избягваше да погледне към баба си. На четката върху масата се бяха закачили няколко дълги бели косъма. Дървената молитвена броеница лежеше на нощното шкафче. До нея се беше катурнало настрана обикновено пластмасово шишенце за хапчета, празно. Черните, практични гуменки на Есперанса бяха подредени грижливо до леглото. Бавно, неохотно Лус вдигна поглед към лицето ѝ.

— Абуела... — Сърцето ѝ се сви, викът заседна в гърлото ѝ.

Очите на баба ѝ бяха затворени, устата, която ѝ беше разказвала толкова много истории, беше леко откряната. В едната си ръка стискаше снимка до сърцето си. Есперанса и Марипоса, държаща в ръце, бебето Лус. Това беше любимата снимка на баба ѝ, онази, която тя наричаше „трите богини“.

— Абуелита... — изплака тя и се свлече на колене. Протегна се, за да хване ръката на баба си, толкова студена и безжизнена. — Моля те, не ме оставяй.

Лус не помнеше, да се е обаждала на Съли, но внезапно той беше тук, притискаше я силно, докато тя се опитваше, да се скрие в прегръдката му. Не помнеше и как тялото на баба ѝ беше отнесено. Чуваше откъслечните разговори на парамедиците: *Инфаркт. Масивен. Нищо не е можело да се направи.* Смътно си спомняше линейката, с мигащата червена светлина. И любопитните съседни, излезли на улицата: възрастни хора, стоящи прави, младежи, облегли се на колите си, жени, струпали се на групички, шепнещи помежду си, държащи в ръце деца, които гледаха, с широко отворени очи.

Но помнеше ясно думите на Есперанса: *Трябва да си отида у дома.*

Смъртта, научи Лус, е сложно нещо.

Имаше безброй формуляри, които трябваше да се попълнят, документи за подписване, още и още информация, да се напише некролог, да се съобщи на хората. Есперанса имаше завещание, с което

оставяше малката къщурка и всичките си притежания на Лус. Тя беше жена, която живееше, по волята на чувствата си. Не правеше планове за бъдещето, не се терзаеше, от миналото. Вземаше решения, въз основа на това, което смяташе за правилно, в дадения момент. Затова, никога не беше обсъждала с внучката си, какво би искала, да се направи с тялото ѝ, след като умре, а и Лус никога не си беше представяла света, без любимата си обуела. Но сега, тази ужасна възможност, беше станала реалност. Есперанса беше мъртва. Тъй като семейството ѝ не беше в града, Лус сама трябваше да уреди всички формалности. Мина цяла седмица, изпълнена с всякакви дейности. Съли беше до нея, през цялото време и тя намираще успокоение, в присъствието му, докато се занимаваше с подробностите, свързани с погребението.

Опита се, да се обади на леля си Мария, веднага след смъртта на Есперанса. Тъй като Мария, беше единствената ѝ жива дъщеря, Лус мислеше, че ще бъде по-правилно, тя да вземе важните решения за погребението. Претърси чекмеджето на шкафа в дневната и намери кожения тефтер, с адресите на баба си. Петдесетина имена и адреси бяха изписани, на тънките му, оръфани страници. Много от тях бяха зачертани и допълнени, с нови адреси и телефонни номера. Срещу няколко, имаше думата *muerto*, „мъртъв“.

Лус набра номера на леля си Мария, в Сан Антонио. Ръката ѝ трепереше, докато телефонът звънеше — беше говорила само няколко пъти, с нея. Остана вцепенена на място, когато чу съобщението, че този номер вече не функционира. Опита се, да се свърже, чрез оператор, но той не можа да ѝ помогне. Същият лош късмет имаше и с чичо Маноло, който живееше, в далечното селце в Мексико. В крайна сметка отец Франк, от църквата „Свети Антонио“, която посещаваше Есперанса, ѝ помогна с решението и тя направи малка литургия за баба си и я кремира.

Беше простичка церемония, но проведена, с много вкус, в църквата, която Есперанса посещаваше, и Лус чувстваше, че нейната абуела, щеше да я хареса. Тя не обичаше показността.

Изборът на светата Дева от Гуаделупе за свещените картички^[2] и любимите ѝ псалми и химни беше лесен. Църквата беше пълна, с купища цветя, които Лус едва ли би могла да си позволи, всичките, донесени от многобройните приятели и съседи, дошли да изразят

уважението си, към La Dama Mariposa, Дамата пеперуда, която беше споделяла с тях, дара на цветята през целия си живот. Мексиканските мъже стояха мълчаливо, докато жените хлипаха шумно и се вайкаха, пред Девата. И децата. Толкова много деца! Пощенската кутия беше пълна, с рисунки на пеперуди. Лус не можеше да сдържи сълзите си, докато четеше всички мили бележки.

След смъртта на Есперанса, приятелките ѝ дойдоха да почистят къщата. Подовете миришеха на чисто, градината беше оплевена, а хладилникът беше пълен, с тенджери с храна, зеленчуци, плодове и печени пайове. Те бяха добри жени, които прегръщаха Лус, плачеха с нея и ѝ казваха, колко много е значела баба ѝ за тях. Сълзите засядаха на гърлото на момичето, в продължение на дни. Не можеше да диша или да казва нещо повече, от кратко „да“, „не“, или „благодаря ви“. Успяваше да се контролира през деня, когато имаше работа, или хора край себе си.

Нощите бяха ужасно самотни. След погребението и малкия помен у дома, къщата ѝ се струваше празна и студена. Лус се чувстваше напълно сама и копнееше да чуе гласа на баба си: *Mi nina, идваш ли да вечеряш?* Къщата и всичко в нея, беше отражение на Есперанса. Шарената кухня, ухаеща на различни аромати, градината, пълна с гости, с цветя и с безброй пеперуди. Това беше къща, в която децата идваха да си играят, а жените — да споделят тайните си. Чудесен дом, в който да израсне едно малко момиче, обградено от безкрайна любов.

Лус беше едва на пет години, когато майка ѝ почина. Помнеше само внезапната празнота, която не разбираше, и мрак там, където преди беше светлина. Дълго време след това, плачеше неутешимо за майка си и я търсеше навсякъде. Постепенно обаче намери утеха, в сигурното присъствие на баба си. Вкопчваше се в Есперанса и изпадеше в паника, когато на нея ѝ се налагаше да излезе от къщата, защото се страхуваше, че тя няма да се върне.

Но Есперанса винаги се връщаше. В следващите години, въпреки че не проумяваше напълно неясната идея за смъртта, Лус прие, че майка ѝ повече няма да се върне при нея. През всички тези години баба ѝ полагаше усилия, за да не се почувства малкото момиче необичано и нежелано. Сега, в мрака, настъпил в живота ѝ след погребението, Лус

внезапно разбра, че нейната абuela няма да се върне никога вече при нея.

Вървеше от стая в стая и палеше лампите една след друга в празната къща. Нейната къща. Отвън се чуваше шумът от колите. Беше изумена как животът на другите си продължаваше, когато нейният беше свършил. Погледът ѝ се спря, върху сувенирите от Мексико, които Есперанса толкова обичаше. Спомни си, как сърцето на баба ѝ беше сломено, когато яркозеленият керамичен ананас купа, направен в Мичоакан, пристигна разбит на парчета, защото семейството ѝ не го беше пакетирано добре. Тя прекара дни с лепило и пинцети в ръце, събирайки парчетата едно по едно. Лус прокара пръсти по едва забележимите следи от пукнатините по емайла.

До нея беше изящната керамика на Дървото на живота, любимата на Лус през нейното детство. Помнеше как Есперанса ѝ сочеше различните цветни човешки фигури, изрисувани върху него, и ѝ изброяваше имената на членовете на семейството ѝ, които те представляваха. Въпреки че никога не ги беше срещала, когато чуваше имената им, Лус се чувстваше като част от нещо по-голямо.

Спря се, пред голямата рисунка на Девата от Гуаделупе. Загасената червена обредна свещ беше студена. На очите ѝ избиха сълзи, при спомена за баба ѝ, която палеше свещта всяка вечер, за да си каже молитвите.

Единственото място, към което не можеше да погледне, беше камината. На полицата над нея, имаше малка картонена кутия. Вътре беше прахът на Есперанса. За секунда, Лус съжали, че не беше избрала една от онези, хубави, скъпи урни. Но се беше въздържала, защото вярваше, че ще намери леля си Мария и тя ще направи този важен, последен избор за своята майка. И все пак, като си помислеше за баба си, затворена в тази простичка кутия... Лус потръпна.

— Добре ли си?

Тя си пое дъх и се обърна. Съли се беше облегал на стената, със скръстени ръце, с навити нагоре ръкави, които разкриваха здравите му мускули. Острите му скули, изглеждаха още по-вдлъбнати, от умората. Зад стоическото му изражение на подкрепа, очите му бяха някак празни, незнаещи как да облекчат болката ѝ; търсеше знаци, дали ще се предаде, кога мълчанието и мракът ще се спуснат върху нея и ще погълнат духа ѝ.

— Наистина я няма — каза Лус и гласът ѝ се прекърши. — Чувствам се толкова самотна.

Само за миг, Съли се озова до нея и я прегърна.

— Не си сама. Тук съм. Винаги ще бъда тук. Знаеш го, нали?

Тя стисна устни и кимна. Прегръдката му беше толкова сигурна, но думите му, не ѝ бяха достатъчни.

— Знам, но това е друг вид самота. Загубих баба си. Нямам майка или баща, нито братя и сестри. Не познавам лелите, чичовците и братовчедите си. Нямам семейство. Ти можеш да се огледаш на масата на вечеря и да видиш хора, които имат същия нос като теб, същите очи, същия смях. А аз? Не съм свързана, с никого, който да споделя моето ДНК. Може би абуела е знаела, че ще умре, и не е искала, да ме остави напълно сама. Затова искаше да се срещна със семейството си. Но тя умря и сега съм на никъде.

— Тук съм — каза Съли отново. — И те обичам. — Притисна я силно. — Хайде, скъпа. Да те заведем да си легнеш.

Обви ръце, около раменете ѝ и я поведе към познатия уют на спалнята ѝ. Лилавата лампа, с волани на масичката, хвърляше съвсем бледа светлина — никой от тях нямаше нито времето, нито енергията да смени крушката на полилея, която беше изгоряла, след като Лус спа на светнато всяка нощ, през изминалата седмица.

Чувстваше се, повече от уморена. Неизмита, изтощена и напълно изцедена. Движеше се, в някакъв полусън, летаргично, докато Съли ѝ помагаше да съблече черната си вълнена рокля, да повдигне единия си крак, после другия и да събуе черните лачени обувки, които беше купила, специално за погребението. Седеше, с отпуснати рамене, докато той разкопчаваше сутиена ѝ, после вяло повдигна ръцете си, за да може да нахлузи дългата фланелена нощница, през главата ѝ.

Никога не се беше чувствала толкова уморена, искаше ѝ се, просто да се разтвори в нищото, заедно със сълзите си. Съли знаеше, точно какво да прави. Внимателно, я поведе към лилавия стол и я постави да седне, сякаш беше от стъкло и можеше да се счупи. Махна шнолата от косата ѝ и се загледа, как тя се разпуска по раменете и гърба ѝ, като черна река. Съли обичаше косата ѝ. Накара я, да обещае, че никога няма да се подстриже късо. Хвана малката ѝ четка, с големите си ръце, по-привикнали да държат тежки инструменти и машини, и започна нежно и равномерно да разресва косата на

любимата си, от горе, до долу. Ритмично. Интимно. Лус въздъхна тежко; плачеше мълчаливо и звукът, който издаваше, приличаше на пара, изпускана от клапа. Обичаше този мъж от три години, но той никога не беше правил нещо, толкова невероятно за нея в момент, когато тя не можеше да се грижи сама за себе си.

След като среса косата ѝ така, че заприлича на лъскава коприна, Съли оправи леглото за лягане и загаси лампата. Лус се отпусна, с благодарност сред кадифения мрак, с широко отворени очи, без да вижда нищо. Миг по-късно усети как матракът изскърцва, от тежестта на Съли, който легна и се притисна до нея, обгръщайки я с цялото си тяло. Брадичката му се отпусна на главата ѝ и тя долови аромата на сапун и смазочно масло, когато грубите му пръсти се плъзнаха леко, по челото ѝ и отметнаха кичурите коса, от лицето ѝ.

Не можеше да каже, колко време бяха лежали така, но в някакъв момент, Лус почувства познатия топъл дъх на Съли на бузата си, последван от нежна целувка.

— Спи сега — прошепна тихо в ухото ѝ.

Тя знаеше, че някой ден, ще трябва да намери думи, с които да му каже, колко силно оценява това, че той знае, точно какво и кога ѝ е нужно. Но сега думите бяха непосилни за нея. Чу, как вратата се затваря и потъна в бездната на забравата.

Лус чакаше съня с пеперудите. Жадуваше да чуе гласа на майка си, да усети връзка с нея и с баба си. Но сънят не се завърна. Отчаянието изпълваше все повече гърдите ѝ, докато започна да осъзнава напълно, дълбочината на своята самота. Отмахна завивката си, стана и се запъти към спалнята на Есперанса. Хвана се за рамката на вратата и се втренчи пред себе си.

Стаята изглеждаше, както винаги, сякаш нейната абуела, беше все още тук. Всичко беше подредено и на мястото си. Лус не се страхуваше. Щеше да се зарадва, да види духа на баба си, молеше се, той да се появи. Подтикната, от внезапен импулс, влезе, дръпна завивката и се пхна под вълненото одеяло. Чаршафите бяха свежи и изгладени, студени като смъртта, и тя потръпна, отчаяно желаеща да почувства някаква искрица топлина, някаква връзка с баба си. Може би беше от уханието на Есперанса, което все още се носеше от чаршафите, но тънката нишка, която беше задържала Лус да не се разпадне през изминалата седмица, внезапно се скъса. Тя стисна

възглавницата и всички потискани емоции, избликнаха, като вулкан в нея.

— Абуела! — Викът ѝ се разнесе в мрака. — Тук ли си? Чуваш ли ме? Защо си отиде, без да се сбогуваш с мен?

Плака толкова много, свита на кълбо в леглото, че гърлото ѝ започна да пари, сякаш беше крещяла, с цяло гърло. Изтри сълзите от лицето си с чаршафа и все още треперейки, си пое дълбоко дъх. След мъката, дойде ред и на разкаянието.

— Не можах да ти кажа, че съжалявам. Толкова много, много съжалявам. Ти ми даде всичко, от което се нуждаех, и никога, не поиска нищо от мен. Нито веднъж, през всички тези години. И какво направих, когато ме помоли за едно-едничко нещо? Да направим това пътуване заедно? Казах „не“. Винаги казвах „не“!

Стисна силно възглавницата в ръце и присви колене, към гърдите си. Повтаряше „съжалявам“ като в транс, отново и отново, броейки извиненията си, както дете брой овце, преди да заспи. Постепенно, хватката ѝ отслабна и усети, как мускулите ѝ бавно се отпускат и трескавото ѝ дишане става по-равномерно. Преди да заспи, Лус измърмори последната си молитва.

— Абуела, дай ми знак, че ме чуваш, моля те! Някакъв знак, че все още, си с мен. Не е нужно да чувам гласа ти, или да виждам призрака ти, или нещо такова. Не те моля, за много. Просто... Не знам какво да правя. Толкова съм самотна. Моля те, абуела, дай ми някакъв малък знак, че още си с мен и не съм сама.

Събуди се от тропач звук по прозореца. Облиза пресъхналите си устни и потърка подутите си от сълзи очи, после се надигна на лакът и се огледа из стаята. Долови аромата на ванилия и царевица и си помисли, че смъртта на Есперанса е била сън. След малко се пробуди напълно и позна дървеното легло на баба си, разпятието на стената, тоалетната ѝ масичка и огледалото, украсено със снимки. Нейната абуела си беше отишла. Стисна очи, залята от нов прилив на мъка.

Отново чу тропация звук. Повдигна глава към прозорците, гледащи към задната веранда — работното място на Есперанса. По гръбнака ѝ премина тръпка, когато разпозна безпогрешно сянката на нежните криле, бясно блъскащи се в стъклото.

Пеперуда!

Есперанса ѝ беше казвала, много пъти, че пеперудата монарх е душата на наскоро починалите. Лус почувства, как сърцето ѝ почва да бие лудо — това не можеше да е съвпадение. Захвърли одеялото и се втурна, към гардероба на баба си. Отвори го и беше залята, от познатото ухание, по-силно, отколкото се разнасяше от чаршафите. Облече червения халат на Есперанса, завърза го с колана и сякаш, потъна отново в прегръдката ѝ. После се затича по коридора, през кухнята към задната веранда.

Ранната сутрешна светлина си играеше, между гъстите зелени листа на растенията и хвърляше сенки по пода. На устните ѝ се появи усмивка за пръв път, от седмица насам, когато видя великолепната пеперуда монарх, кацнала на перваза на прозореца. Приблужи се до нея и се надигна на пръсти, за да разгледа внимателно прекрасните криле, оцветени в оранжево, разделени от плътни, черни ивици. Есперанса винаги сравняваше окраската им, с изяществото на стъклописите. Беше женска.

— Здравей, красавице — прошепна Лус.

Облегна се, на дървената работна маса и търпеливо зачака, гледайки как крилето на пеперудата се втвърдяват, на все още плахата светлина. Най-накрая, пеперудата стана по-уверена и се изкачи нагоре по дървената рамка. Там, като горд планински катерач, размаха триумфиращо криле. Лус се приведе над пейката и бавно простря ръка към пеперудата. Младата, неопитна пеперуда, предпазливо се покатери на пръста ѝ. Лус усети гъделичкането на миниатюрното краче по кожата си.

— Ела и посрещни света — каза тя, докато я носеше към градината.

Продължителният дъжд най-накрая беше спрял и сутрешното слънце сякаш казваше: „Стига си лежала в леглото, стига си се самосъжалявала! Дъждът спря! Без повече сълзи!“

Лус вдиша, с пълни гърди свежия въздух и повдигна лице, за да поеме слънчевата топлина. Може би, защото толкова много дни беше валяло или защото малката пеперуда повдигна духа ѝ за пръв път, от смъртта на баба ѝ, но тя се почувства почти замаяна, докато наблюдаваше, как деликатното създание потрепва с криле на пръста ѝ, както кокетка премигва с клепките си.

През следващия час, Лус си игра с пеперудата монарх в градината на баба си. Никога в живота си не беше виждала, толкова гальовна пеперуда. Тя не отлетя веднага, както се предполагаше да направи. Разхождаше се по ръката ѝ, пърхаше с криле по рамото ѝ, по главата ѝ, гъделичкаше я, особено когато кацна на носа ѝ. Сякаш нямаше желание да си тръгне, дори когато Лус внимателно я побутна към крайчеца на пръста си. Пеперудата си остана на място и позволи на сутрешното слънце да блести по крилете ѝ.

— Не се тревожи — прошепна ѝ Лус. Повдигна ръка над главата си и посочи към слънцето. Пеперудата размаха криле. — Време е. Тръгвай!

Малката пеперуда улови шепота на вятъра, най-накрая се откъсна от дланта ѝ и отлетя.

Лус гледаше, как тя кръжи над градината, отново и отново, издига се все по-нагоре, а после прелита над оградата. Следеше я с поглед, докато вече не можеше да види изящното блещукане на оранжевия цвят на фона на искрящото синьо небе. От място, някъде дълбоко в сърцето си, Лус чу гласа на баба си. *Искам да се прибера у дома. В планините на Мексико.*

Остана неподвижна, на мястото си. Беше се помолила, за знак и получи отговор на молитвата си.

Баба ѝ казваше, че понякога трябва да се вслушва и да се доверява на сърцето си, а не само на разума си. Сега тя се вслуша и в този миг на чудо разбра какво трябва да направи. Поне веднъж щеше да потисне съмненията си и да пренебрегне страховете си.

Поне веднъж, щеше да бъде смела и да каже, „да“!

---

[1] Млечка (*Ascleptas syriaca*) — вид американско растение, чиито листа, съдържат отровни токсини, но пеперудите монарх се хранят изключително с тях и предпочитат да снасят яйцата си върху тях; токсините на растението не им действат. — Б.пр. ↑

[2] В католическата традиция свещените картички са малки картончета, изрисувани от едната страна с библейски мотиви, а от другата обикновено има пасажи от Библията. Използват се, като дарове за вярващите при определени служби, особено на семействата и близките на болни хора и на покойници. — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИ

В света на пеперудите, няма нещо, което може да се сравни с миграцията на пеперудите монарх от Северна Америка. Тяхната миграция, е по-скоро от типа, който може да очаквате от птиците или китове. За разлика от тях обаче при пеперудите монарх, на следващата есен на юг не се завръщат същите екземпляри — както става при птиците и животните, които обикалят света, — а техните прапраправнуци.

Лус огледа за последно, тихата къща. Беше дала ключ на Съли, който обеща да полива цветята. Мисис Родригес, щеше да хвърля, по едно око за неканени гости. Погали с пръсти меката, протъркана кожа на портмонето на Есперанса. Имаше почти хиляда долара, от лични спестявания плюс още четиристотин и малко, от баба си. Трябваше да стигнат.

Обърна се и се озова, с лице, към тъмнорозовото небе, на залязващото слънце. Внезапно излезлият студен вятър разносяше опадалите листа, по улицата, а едно празно канче от кока-кола се търкаляше шумно по асфалта. Тя обичаше това време на годината, с променящите се цветове и аромата на узрели плодове във въздуха. В Уисконсин, зимите бяха прекалено сурови, а летата — прекалено горещи. Есента беше сезонът, който пробуждаше носталгия в хората и предизвикваше размисли. Лус въздъхна, от тежестта на всички промени, които беше изживяла през изминалата седмица. Запита се, дали и в следващите години щеше да обича все така този сезон, който беше променил коренно живота ѝ, или щеше да го намрази завинаги и да го свързва, само със смъртта.

Намести по-добре, под мишницата си простичката картонена кутия, в която беше пепелта на баба ѝ. Все още ѝ беше трудно да повярва, че всички кости, плът, форми и цветове — всичко, което

някога беше нейната абuela — се намираше в тази малка кутия. Част от нея чувстваше, че тук няма нищо истински ценно, свързано с Есперанса. Душата ѝ си беше отишла.

И все пак... Премести едната си ръка, за да затвори по-добре капака. По някакъв странен, неопределен начин усещаше, че духът на баба ѝ продължаваше да бъде тук, в пепелта ѝ.

Фолксвагенът беше паркиран, на обикновеното си място, до бордюра. За щастие огромният червен седан, който понякога го приклещваше като сардина в консерва, си беше тръгнал, така че можеше спокойно да натовари куфара си в багажника. Постави внимателно кутията с тленните останки на задната седалка и я закрепил с възглавница.

Носеше, само един куфар, пълен с няколко чифта дънки, няколко пуловера, дебели чорапи, за катеренето в планината, няколко летни рокли и дъждобран. Беше облякла любимото си кафяво яке, от рипсено кадифе. В последния момент метна в багажа за всеки случай и презряната черна рокля и обувките, които си купи специално за погребението. На предната седалка до себе си, на една ръка разстояние, постави пътните карти, на баба си на Мексико и на Щатите, с оцветения в жълто маршрут, тефтера ѝ с адресите, бутилки с вода, торбичка с ядки и мобилния си телефон. Най-накрая порови в джоба на якето си и извади оттам молитвената броеница на Есперанса. Целуна разпятието и я закачи на огледалото за обратно виждане.

Всичко беше готово. Пое си дълбоко дъх и усети, как вълнението пулсира във вените ѝ. Погледна надолу по улицата, потрепвайки нервно с крак. Къде беше Съли?

Няколко минути по-късно, видя познатия сребрист пикап, как завива зад ъгъла и се задава, с бавно ръмжене по нейната тиха, бледо осветена улица. Гумите изсвириха, докато Съли маневрираше, на единственото свободно място на бордюра, по случайност, точно пред нейната къща. Каросерията на пикапа му, се подаваше значително на улицата, но той не си направи труда, да паркира по-добре и излезе от колата. Когато преди два дни, Лус му каза, за плана си, да замине с колата за Тексас, той първо се шокира, после се ядоса и най-накрая — когато я изслуша и осъзна причините ѝ — я подкрепи. Разрошената му коса, небръснатото лице и зачервените, от безсъние очи говореха сами за нощта, която двамата бяха прекарвали. Почти през цялото време

говореха, правеха любов, после отново говореха. Лус си пое дълбоко дъх, спомняйки си усещането, от допира на неговата кожа до нейната, звука на пресипналия му сънлив глас, до ухото ѝ.

— Лус, помисли си пак. Почакай малко, за да мога и аз да дойда с теб — каза ѝ той. — Може би следващия месец. Два, най-много.

В този момент Лус разбра, как се бе почувствала баба ѝ, когато ѝ каза да изчака до пролетта, с пътуването. Но за разлика от нея тя имаше конкретна причина, която да изтъкне на Съли, като аргумент, защо следващият месец е прекалено късно.

— Трябва да тръгна сега, Съли. Знам, че звучи налудничаво, но за мен има смисъл. — Затаи дъх и го погледна, право в очите. — В Мексико, в Деня на мъртвите, семействата в нашето село, се събират заедно, за да посрещнат пеперудите монарх, когато се завръщат в планините. Ние вярваме, че пеперудите са душите на наскоро починалите ни близки.

Той я изгледа изненадано, когато тя употреби думата „ние“.

— Спомняш ли си, какво ти казах, за пеперудата, която се появи, след смъртта на баба? — попита го Лус. — Предишната нощ, се бях помолила на абуела, да ми даде някакъв знак, какво трябва да направя. Вярвам, знам, че тази пеперуда, беше моят знак. Денят на мъртвите, се чества на първи ноември. — Млъкна за миг, предусещайки отговора му. — Трябва да съм там, за да посрещна баба си, когато се завърне, в своето село.

Съли потри длани, в лицето си, сякаш се събуждаше от някакъв лош сън. Когато отпусна ръце, тя видя примирението, в очите му.

— Само помни, че рискуваш всичко, което имаме. Не само своя живот, но и моя.

Събудиха се рано и Лус беше благодарна, че той не повдигна повече въпрос за това, не изрази никакво друго безпокойство, въпреки че със сигурност се тревожеше, за много неща. Сега го наблюдаваше, как се приближава, с бърза крачка, с чаша кафе и кесийка с понички в ръка.

— Карах възможно най-бързо, но в кафенето имаше опашка — каза той и ѝ подаде чашата с топло кафе.

Тя махна капачката и вдиша силния му аромат, преди да отпие от него.

— Ммм, мирише толкова хубаво. Имах нужда, от това. Ти си истински ангел благодетел.

— Не искам да заспиш, на волана.

— Няма такъв шанс. Имам много енергия. Освен това Ел Торо ще се грижи добре за мен.

— Ел Торо?

— Кръстих така колата. Означаваш „Бика“. — Засмя се. — Реших, че тази малка количка, има нужда, от всякакъв вид окуражаване.

— Да, права си — отвърна Съли със смях, после се протегна и потупа капака на колата. — Ще се грижиш добре за моето момиче, нали? А ти — посочи с пръст към нея — не прави нищо рисковано. Просто следвай картата и ми се обади, ако имаш някакви проблеми.

Лус се запита, защо мъжете обичат да звучат като мачовци, толкова сурови и твърди, в такива нежни моменти — като горила, която се бие по гърдите. Усмихна се, защото всъщност, беше много мило.

— Ще внимавам. Обещавам.

Съли ѝ подаде поничките.

— Вземи, за да имаш сили.

— Не, не, запази ги за себе си. Прекалено съм развълнувана, за да ям.

— Вземи ги — каза той настоятелно. — По пътя ще огладнееш.

Тя взе кесийката, защото знаеше, че това ще го накара да се почувства по-спокоен.

— Е, по-добре да тръгвам, за да избегна задръстването.

Той я съпроводи до колата и изчака, докато тя наместваше вътре кафето, поничките и чантата си. Когато се изправи отново, Съли я прегърна силно. Хвана нежно лицето ѝ, с големите си шепи и отпусна глава върху нейната.

— Обади ми се, ако имаш някакъв проблем — прошепна с пресипнал глас. Повдигна лицето ѝ към него и я изгледа настоятелно. — Където и да си. Никое място няма да бъде прекалено далече, за да дойда при теб.

— Добре.

— Ще бъда тук и ще чакам, да се върнеш.

Целуна я, с настървеност, която разкри, цялото насъбрало се притеснение в него. Тя му отвърна със същата страст, попивайки

силата му. Влезе в колата, той затвори вратата, като провери ключалката, в желанието си за последно да се погрижи за сигурността ѝ. Лус почувства как в стомаха ѝ запърхват всичките милиони пеперуди, които поемаха, на същото това пътешествие на юг. Запали двигателя и потупа таблото, когато то се събуди за живот. Превключи скоростите и хвърли последен поглед, преди да потегли, към кафявата къщурка, с яркосиня врата и перваз, в същия цвят. Съли се качи на тротоара и повдигна ръка, за да ѝ помахва безмълвно. Тя натисна клаксона. Звукът беше забавен, носово бибипкане, което накара съседската котка, да скочи от верандата, а Съли да поклати глава с крива усмивка.

Лус извърна поглед, от огледалото за обратно виждане, към пътя пред себе си.

— Добре, абuela — каза тя. — Ще направя каквото искаше. Сега сме само двете. — Пое си дълбоко дъх и натисна газта. — Да тръгваме.

Когато Лус беше малка, се натъжаваше всяка есен, щом пеперудите монарх започваха да напускат градината им и да поемат на юг. Баба ѝ я прегръщаше през раменете и ѝ обясняваше, че това е естественият ход на живота — когато растенията, с които се хранят, изчезнат и слънчевата светлина намалее, тези пеперуди изоставят дома си и се запътват към далечно място, където никога преди това не са били.

Какъв кураж, нали? Това прави монархът толкова различна, от другите видове пеперуди. Притежават изключително силен характер. Такава решителност. Хората се чудят, откъде ли знаят пътя? Това е загадка! Но, querida, знаеш ли какво си мисля? Мисля, че пеперудите се вслушват в зова на богинята. Шочикетцал вика всички пеперуди, за да я последват, към светлината.

Лус си спомни тези думи, в началото на своето пътуване от обикновения, работнически квартал, в северната част на Съединените щати, към странните гори в планините на Мексико. Каза си, че ще следва светлината.

Докато караше през Милуоки, вдишваше опияняващите ухания, от различните части на този град, приличащ донякъде на европейски — хляб от италианската пекарна, какао от шоколадовата фабрика и острата миризма на хмел от пивоварната. Винаги беше обичала града на езерото, в който беше израсла. Но никога досега, не беше правила

нещо авантюристично в живота си. Сети се, за майка си, която беше тръгнала просто ей така, със своя германски любовник. Божичко, сигурно тогава е било направо скандално, помисли си тя. Това единствено решение, беше променило живота на Марипоса и на Есперанса. Колко ли още животи всъщност, бяха засегнати? На Мария? На Маноло? Спомни си, как баба ѝ я беше предупредила, за импулсивността, но Лус не смяташе, че това, което правеше днес, беше импулсивност, независимо, на какво мнение беше Съли. Тя вярваше, че изпълнява важно обещание.

Огледа скромната вътрешност на фолксвагена „Бръмбар“. Всичко, в това тясно пространство — протритите седалки, металното табло, това, което беше останало, от постелките — беше в тъмносиво, в цвета на гранита. Радиото не работеше, нито климатикът, но след обстояния преглед, Съли беше заявил, че малката количка е в добро състояние.

Излезе от Милуоки и тръгна по шосе I-94, покрай Расин, после покрай Кеноша на път към Чикаго. Двигателят се опитваше, да поддържа скоростта на колите, които я подминаваха, Лус пришпорваше малкия бръмбар, колкото можеше, но той бръмчеше шумно, с максималните си деветдесет километра в час. Усещаше странната смесена миризма на бензин и гума, която изхвърляше колата — не лоша, просто нейна си, като напълно уникален парфюм. Подсмихна се на чудатостите на Ел Торо и изпита пристъп на вълнение от началото на това епично пътешествие.

Минаваше, покрай ферми, с пасящи крави, увеселителен парк с впечатляващо влакче и декари, с просторни ниви. Час по-късно, нивите започнаха да се срещат все по-рядко и скоро се появиха, набльсканите една до друга къщи, търговските центрове и бизнес комплекси. С приближаването до Чикаго, пътните ленти се удвоиха и движението стана по-затруднено. Повдигната върху висок насип влакова линия, минаваше покрай шосето и от релсите излизаха искри. Постоянно се чуваха гневни клаксони, очевидно отправени към жалкото фолксвагенче, и хората го изпреварваха и засичаха, без предупреждение.

Лус не беше свикнала, с такъв трафик и сърцето ѝ биеше лудо, докато си проправяше път, из градския център, ограден с небостъргачи и стени от цимент. Пое си дъх с облекчение, когато излезе на

околовръстната магистрала, и точно тогава усети, че колата губи мощност. Погледна към таблото и видя, как скоростта слиза под осемдесет километра в час и надолу, но не знаеше, какво да направи.

Сърцето ѝ щеше да се пръсне, даде мигач и започна да търси паникьосано, за място, където да отбие. Пое, по първата отбивка, която видя, и се насочи към лентата за излизане, сподиряна от цял хор гневни клаксони. Ел Торо закуцука към изхода, като ранен бик. Лус стискаше волана толкова силно, че кокалчетата ѝ побеляха, докато се накланяше напред и оглеждаше улиците, за бензиностанция.

Районът наоколо, беше съмнителен, с мръсни тухлени сгради и табели за заложни къщи, клонове на „Уестърн Юниън“ и магазини за алкохол. Повечето прозорци на нивото на улицата, бяха с железни решетки. Моля те, Господи, нека не закъсвам тук, молеше се тя. Малко по-надолу, по улицата видя, прозорци без решетки и вместо заложни къщи, имаше малки магазинчета и бакалии с табели, изписани на испански. Пръстите ѝ отпуснаха хватката си, около волана.

— Благодаря ти, Господи — възкликна тя, когато забеляза скромен гараж, с ярък червен надпис, рекламиращ ремонт на автомобили.

Лус паркира отпред и изгаси двигателя. Ел Торо потръпна, като в предсмъртна агония, а тя облегна глава на кормилото и направо изхлипа от облекчение. Един механик се приближи и я поздрави, докато триеше ръцете си, в мръсен парцал. Беше възрастен, жилав мъж, небръснат и облечен, в изцапана с масло работна униформа. Но когато се усмихна, цялото му лице грейна. Представи се, като собственика, мистър Вера. Изслуша обясненията ѝ, после се засмя, което я накара, още повече да се отпусне.

— Дошла си на правилното място. Познавам тези стари машини. Ще погледна веднага.

Лус седна, на ръба на вдлъбнатия метален стол, в тясната стаичка, която служеше за чакалня. Стаята беше пропита с масло — старите списания, аксесоарите за коли, дори ядките в машината. Как беше възможно да ѝ се случи, запита се тя и отпусна глава в ръцете си. Само два часа, от нейното епично пътешествие и вече имаше проблеми с колата. Как щеше да стигне до Сан Антонио, да не говорим за Мексико, ако не можеше да излезе от окръг Кук? Бръкна в чантата си, извади мобилния си телефон и започна да набира номера на Съли.

Беше като автоматичен рефлекс. После спря. Спомни си дългия спор, който бяха водили предишната нощ, за това, дали колата е достатъчно безопасна, за да мине с нея през цялата страна. Затова ли беше настоявала толкова много, че може сама да се грижи за себе си, запита се тя. Една от целите на това пътуване беше, да открие вътрешната си смелост. Да се научи самостоятелно да взема решения. Нима искаше толкова бързо да докаже, че е сгрешила? Наистина ли имаше нужда, да бъде спасявана? Рязко затвори телефона си, после го прибра отново в чантата си и си обеща, да не се обажда за помощ, при всяка малка пречка. След половин час, механикът дойде при нея.

— Е, имам добра и лоша новина — започна той.

Лус потръпна. Мразеше този вид начало, защото всъщност, винаги означаваше, че новините са лоши.

— Добрата новина е, че проблемът не е сериозен и частта, която ще сменя, няма да ти струва много. Ще ти взема, само за работата. Лошата е, че я нямам в склада. Мога да я поръчам, но няма да ми я доставят, поне до утре.

— До утре?

— Може би. Може да отнеме и два-три дни. Позвъних на разни места, но никой от колегите наблизо я няма.

— Но... Не мога да остана тук, толкова време!

Възрастният мъж изтри отново ръцете си, в някакво старо, оръфано парче плат.

— Можеш да пообиколиш наоколо, но с тази твоя стара кола...

— Сви рамене, което беше достатъчно ясен знак за мнението му, че едва ли ще получи някъде друг отговор.

Лус почувства, че кръвта се отдръпва от лицето ѝ и си пое няколко пъти дълбоко дъх. Трябваше да остане тук, два-три дни, заради колата си? Хотелските стаи бяха прекалено скъпи в града. От друга страна, какъв избор имаше — освен да вдигне телефона и да се обади на Съли? Запъти се с отмалели крака към фолксвагена. Измъкна куфара от багажника, после взе кутията с праха на баба си, от задната седалка. Раменете ѝ бяха натежали, от тревога и разочарование, имаше чувството, че носи на гръб, още един багаж, който я дърпаше надолу. Огледа се наоколо напълно отчаяна. В сърцето си почувства, как предишното ѝ вълнение и решителност я напускат.

ПЕТ

Гъсениците на пеперудите монарх, ядат само листата на растението млечка, познато и като асклепий. Възрастните пеперуди пият нектар, от цветовете на растението с помощта на смукателна тръбичка, която прилича на сламка и се нарича proboscis. Когато не я използват, я прибират под главата си.

Лус се чувстваше малка и незначителна, сред потискащите размери на сградите в големия град. И беше толкова шумно! Тя потъна, сред оглушителните звуци на ръмжащите двигатели, на сирените на пожарните, на крещящите гласове и вездесъщите клаксони, на колите.

Тръгна по улицата, с куфара в ръка и кутията с пепелта на баба си, под мишница. Мистър Вера ѝ беше казал, че няколко пресечки по-надолу, ще стигне до спирка на автобус, с който може да отиде до гарата, а оттам, можеше да си вземе влак, обратно до Милуоки. Това беше най-логичният вариант, за момента, въпреки че ѝ приличаше на бягство — сякаш се прибираше у дома, с подвита опашка. Зави зад ъгъла и спря. Точно пред нея, извисяваща се над каменната стена на гаража, имаше огромна, цветна рисунка на Девата от Гуаделупе.

Лус зяпна, с широко отворена уста. Не знаеше, дали да се смее, или да плаче.

Стенописът беше великолепен. Дева Мария беше изключително бляскава, обвита в сияйна златиста аура, която стигаше чак до земята. Златни звезди изпъстриха дрехата ѝ, улавяха слънчевата светлина и блещукаха.

Есперанса палеше свещ, всяка нощ, пред образа на Девата от Гуаделупе, за да си каже молитвите. Често обясняваше на внучката си, че мексиканците, почитат повече този образ, отколкото националния си флаг.

— Това е знак — прошепна си, сама на себе си Лус и стисна по-силно кутията с пепелта, на баба си до гърдите си.

Опита се да си представи, как би постъпила тя, в този момент. Или пък майка ѝ. Те нямаше да спрат. Нито пеперудата монарх, щеше да се върне назад, при първото препятствие. Трябваше да има вяра. Но просто за всеки случай, се прекръсти.

Лус мина няколко пресечки, но не намери никаква автобусна спирка. Няколко мъже, с разкопчани ризи се бяха облегли на черна желязна ограда и я проследиха с поглед, но тя не им обърна внимание, мина на другия тротоар и тръгна, след две жени, които бутаха детски колички, навели една към друга глави и потънали в разговор. После, като неочакван подарък, видя пред себе си малка такерия. Пред вратата имаше голяма керамична саксия, с прекрасно растение, с червени и жълти цветове, а над нея се поклащаше леко табела, с цветна рисунка на игуана. С неравни букви, беше написано името на заведението — „El Iguana“. Спомни си, как Есперанса винаги ѝ казваше, че човек не може да мисли добре на празен стомах.

— Идеално — прошепна си отново тя.

Още при първата стъпка вътре я зашемети миризмата на чили, царевица и подправки, която познаваше така добре от кухнята на баба си. От радиото дори се носеше същата мексиканска музика в стил ранчери. На дългата стена отляво имаше светъл, леко наивен стенопис на планинско село в Мексико със селяни, копаещи земята, жени, които перяха в голяма цистерна, и деца, играещи си с куче. На няколко места из въздуха на паното, прелитаха пеперуди монарх.

Още по-успокоена, Лус застана на дългата опашка от чакащи. Зад барплота с бърза крачка подтичваше млада жена и се опитваше да записва поръчките, които клиентите ѝ крещяха от всички страни. Гъстата ѝ, къдрава коса беше хлабаво прихваната на гърба с розов ластик. Макар че беше в напреднала бременност, тя успяваше да изпълни поръчките и да реагира на заяжданията на хората с комбинация от нахакано и дръзко отношение и язвително чувство за хумор.

Един поглед към вътрешността на кухнята и Лус разбра, защо малкото заведение беше толкова популярно. Така в нейните представи изглеждаха такериите в Мексико. Черната желязна скара беше заобиколена от кошници, от които се подаваха зелените глави на зелки,

големи жълти и оранжеви чушки и вечното авокадо. До тях имаше подноси с нарязани на тънко лук, домати и говеждо месо. Готвачът беше едър мъж, стоящ широко разкراчен над димящата скара с орфана, мазна престилка, увита два пъти около шкембето му. Но завиваше тортилите с финеса на матадор.

Устата ѝ се изпълни със слюнка и тя се сети за неотворения плик с понички в колата. Откакто Есперанса беше починала, вече цяла седмица, нямаше никакъв апетит за ядене, но гледайки цялата тази храна, сега внезапно осъзна, че направо е озверяла от глад. Повечето хора на опашката пред нея си вземаха поръчките за вкъщи, така че тя имаше късмет и си намери маса, в задната част на ресторанта.

Нямаше представа, в коя част на града се намираще, но погълната от познатите миризми и звуци на своето мексиканско наследство, веднага се почувства някак странно като у дома си. Вкъщи никога не искаше да говори на испански език, но сега той ѝ беше истинско утешение. Ядеше бавно, не бързаше да взема решение. Обедната навалица вече беше свършила. В такерията бяха останали само неколцина клиенти. Лус пиеше содата си със сламка и разсъждаваше върху вариантите пред себе си, които в момента май бяха само два — да се обади на Съли веднага или да се обади на Съли, след като му свърши работното време.

— Ей, госпожице?

Лус погледна към девойката зад тезгяха, която я викаше с леко отегчен тон. Тя бършеше веждите си с една ръка, а с пръстите на другата, потропваше по плота. Няколко къдрави кичура коса бяха избягали от дебелината конска опашка и от розовите пластмасови шноли отпред на бретона ѝ и се виеха свободно, около зачервеното ѝ лице. Бадемовите ѝ очи, около които имаше кръгове от умора, се вираха съсредоточено в Лус.

— Да не си глуха, а? Госпожице? — провикна се тя отново. — Искаш ли нещо друго? Ако не искаш, ще поседна за малко. Краката вече не ме държат.

Готвачът извърна глава от печката и се обади с груб глас:

— Ей, кво става? Не съм ти казал, че можеш да си вземаш почивка. Ако си приключила с клиентите, ела да почистиш.

— О, хайде стига, мистър Кордеро — отвърна момичето почти хленчейки. — Ако не си взема почивка, ще родя това бебе ей тука на

пода.

Мистър Кордеро я изгледа свирепо. Кожата на лицето му беше изпъстрена с белези от тежко акне, а късата му коса беше стоманено-сива.

— Все така казваш. Това бебе няма да дойде на бял свят поне още един месец.

— Не знам... Имам едни особени болки... — Момичето потърка гърба си многозначително.

Мистър Кордеро махна примирено с ръка във въздуха.

— Добре де, върви. Почини си. Аз ще почистя тук, само се шегувах.

Лус улови почти незабележимата усмивка, която се появи на пълните устни на момичето. После то се провикна към нея, кимайки с брадичка.

— Е, ще искаш ли още нещо или не?

Тя поклати глава. Мислеше си за една плодова пита, но не посмя да помоли бременното момиче, да ѝ донесе нещо друго.

Наблюдаваше, как младата жена протяга ръце, зад гърба си и развързва връзките на престилката си. Отдолу беше облечена, с плътно прилепнала, по огромния корем розова тениска. После повдигна ръка и с едно движение, освободи от ластика гъстите си кестеняви къдрици, които се разсипаха, като водопад по раменете ѝ. Излезе иззад барплота, като все още инстинктивно потъркваше гърба си. Отпусна се на стола, край една от съседните маси.

Лус сведе очи надолу, докато си мислеше, че момичето едва ли беше много по-голямо, от нея самата. Всъщност може би беше дори по-младо, но беше по-предизвикателно с тежките кафяви сенки на очите и няколкото цветни обеци с камъчета на ушите си във формата на полумесец. Друго малко изкуствено диамантче беше забодено в сгъвката на носа ѝ.

— В кой месец си? — попита тя, от любезност.

Момичето се преви почти на две, макар видимо да му беше неудобно, за да разтрие ходилата си.

— Някъде в осмия — отвърна то, без да поглежда към нея.

— Е, късмет.

Момичето се отпусна отново на стола и каза с подигравателен смях:

— Нямам нужда от късмет. Трябва ми чудо. Кучката Кармен просто си вдигна задника и ни напусна. Сега се налага да върша и нейната работа. Хей, Анхел каза, че щом върша работа за двама души, трябва да получавам двойно заплащане! — Последните думи ги извика на по-висок глас, за да я чуе мистър Кордеро. — Me oyes?

— Да, да, чух те — измърмори той, без да се обръща към тях.

— Ще ми се отрази добре, по-голямо заплащане, нали знаеш? Особено с това бебе! — извика тя пак. — Толкова много неща са нужни за бебетата — завъртя се на стола си, за да се намести по-добре. — Толкова са малки всички тия дрешки, обувки, шишета, а са толкова скъпи...

— Да беше помислила за това, преди да надуеш корема — провикна се мистър Кордеро през рамо.

— Че кой мисли за тия работи? Ако бях мислила, нямаше да имам корем като плажна топка.

Готвачът се обърна, с усмивка на лицето и двамата се засмяха едновременно. Когато девойката се смееше, пълните ѝ устни разкриваха белите ѝ здрави зъби, които дъвчеха розова дъвка. Усмивката осветяваше лицето ѝ и беше толкова заразителна, че едва ли някой можеше да я погледне и да не се усмихне в отговор.

После се обърна рязко, видя, че Лус също се усмихва и очите ѝ внезапно станаха напрегнати.

— Приятно ми е, аз съм Лус — протегна тя ръка напред.

Бременната девойка присви още по-подозрително очи и я погледна така, сякаш беше куче, което щеше да я ухапе.

— Не съм те виждала преди. От къде си?

Лус засрамено свали ръката си. Можеше да усети, кога не е желана. Никога не се беше налагало да ѝ напомнят повторно, че трябва да си тръгва.

— От Милуоки съм — каза тя и започна да събира нещата в чантата си.

— На гости ли си дошла?

— Не, просто минавам от тук.

— Аха — измънка момичето с подозрение. — И накъде си тръгнала?

Лус спря да рови из чантата, за ключовете си и тъкмо се канеше да каже „Сан Антонио“, когато размисли. Какво щеше да загуби, ако

споделеше, с напълно непознат човек, къде наистина иска да отиде, накъде я тегли сърцето ѝ? Винаги е по-лесно и по-безопасно с непознати, няма никакви последици.

— Тръгнала съм към Мексико.

При тези думи подозрението изчезна в миг, от лицето на момичето, сякаш беше маска, която то слагаше, в определени случаи и вече не се налагаше да я носи.

— Наистина ли? Супер яко! Аз съм Офелия.

Готвачът се приближи към тях, триейки дланите си, в някаква кърпа.

— Ей, правилно ли чух, че си тръгнала към Мексико? — попита той с интерес. — Накъде?

— Към едно малко градче, Ангангео. В планините е — обясни Лус, макар да не очакваше, някой да го е чувал.

Мъжът обаче размаха въодушевено ръце.

— Естествено, знам къде е!

— Така ли?

— Да, аз съм от Зитакуаро. Намира се недалече от Ангангео. — Метна кърпата на рамото си, скръсти ръце на гърдите си и зае явно обичайната си разкрячена стойка. — Там съм роден. Красиво е, да знаеш. Човече, планините ми липсват. Виж ти, виж ти, кой да предположи? Роднини ли имаш там?

— Ами... да.

Той се приведе над нея.

— Как се казват? Може да ги познавам.

— О, я стига! — каза Офелия и направи гримаса. — Всички говорят такива простотии.

— Не, не, градчето е малко — сопна ѝ се мистър Кордеро.

Лус се замисли за миг, каква е фамилията на чичо ѝ Маноло.

Той беше син на Есперанса от първия ѝ брак.

— Замора — отвърна тя. — Чичо ми се казва Маноло Замора.

Готвачът потърка замислено брадичката си, после сви рамене.

— Там има много хора със същата фамилия.

— Казах ти — вметна тържествуващо Офелия.

Лус забеляза, че мистър Кордеро явно не обръщаше сериозно внимание на заяжданията на Офелия, сякаш бяха част от тяхна игра.

— Семейството на баба ми е оттам — продължи тя, защото внезапно намери утеха в това, че може да говори с тези непознати хора за своята абуела. — Дошла е в Америка с първия си съпруг. В Сан Антонио. Но след като той починал, се омъжила за моя дядо, Хектор Авила, и се е върнала отново в Морелия. После, когато съм се родила, дошла в Милуоки, за да се грижи за мен. И тя беше готвачка в ресторант — добави Лус и видя, как веждите на мистър Кордеро, се извиват доволно, като две гъсеници над очите му. — Все казваше, че някой ден ще се върне там.

— Да, всички така казваме. Аз се прибирам у дома винаги, когато мога.

— Това е първото ми пътуване. Искам да отнеса пепелта ѝ в родното ѝ място.

Офелия потръпна леко и посочи към кутията, която стоеше на стола до Лус.

— Това тя ли е?

Лус кимна и си помисли, че момичето се държи детински, защото след думите ѝ се отдръпна рязко, от кутията.

— *Acepte mis condolencias*. Моите съболезнования. Ти си добро дете, да знаеш — каза мистър Кордеро. — Не всеки би си създад такива проблеми.

— Да. Аз щях да използвам FedEx — каза Офелия.

— О, я млъкни — смъмри я готвачът, но и в неговия глас имаше смях.

— Просто казвам — опита да се оправдае момичето, — че така щеше да бъде много по-лесно.

— Ако познаваше моята абуела — отвърна Лус, преглъщайки възмуцението си, — щеше да разбереш, защо го правя. Тя беше просто невероятна. И ме отгледа съвсем сама. Беше всичко за мен.

Огледа се и видя пеперудите, на рисунката на стената.

— Баба ми обичаше пеперудите монарх. Често ми разказваше истории, за това, как през есента пеперудите се завръщат в планината близо до нейното село. Искаше да ме заведе в местата, където зимуват, в техните светилища, както ги наричат хората в онзи край, за да ги видя. Постоянно си говорехме за това. Но... — Млъкна и почувства как тъгата се надига рязко в гърлото ѝ.

Такова беше положението със скръбта. В един момент всичко беше наред, в следващия един коментар, някаква мисъл, нещо съвсем обикновено можеше да възпламени искрата на спомена и скръбта я заливаше. Не искаше да плаче, пред тези непознати и се опита да се овладее.

— Почина, преди да имаме възможност да отидем там заедно. Затова сега я връщам у дома ѝ.

Мистър Кордеро изглеждаше трогнат. Закашля се, за да прочисти гърлото си, скръсти отново ръце на гърдите си и заби поглед в ботушите си. Те бяха с дебели подметки, изтъркани на петите.

— Баба ти е била права за пеперудите — каза той най-накрая. — Помня ги съвсем ясно. Човече, как само прелитаха през селата по пътя си към планините. Хиляди! — Поклати глава, за да натърти на думите си. — Когато бях дете, още ученик... Качвахме се в планината, за да ги видим там. Това не се забравя, знаеш ли... Милиони пеперуди, плътно долепени една до друга, като гигантски топки от кафяви листа, висящи по дърветата. От ония неща, които остават завинаги с теб. — Потупа сърцето си. — Ето тук.

Свали кърпата от рамото си и се запъти, обратно към кухнята. После спря, обърна се и добави:

— Хубаво е, че ще върнеш баба си у дома, в Мексико. Спазваш дълга си. Forlaleza. Силна си. — Кимна към Лус с одобрение, сякаш за да ѝ вдъхне кураж.

Тя хвърли поглед към Офелия и видя, че момичето се е свило леко на стола си и слуша разговора им с внимание. Когато обаче забеляза, че я наблюдава, повдигна рамене пренебрежително и отново започна да разтрива стъпалата си.

— Искаш да стигнеш там, за Dia de Los Muertos, Деня на мъртвите, нали? — попита мистър Кордеро.

— Надявам се да успея.

— Трябва да успееш! — възкликна той и размаха ръка. — За да си там, когато последните пеперуди монарх дойдат. Тогава духът на баба ти ще долети заедно с тях. Знаеш това, нали?

Да видиш този здравеняк, как изразява такава искрена загриженост беше много трогателно. Лус кимна.

— Да, но имам проблеми с колата. Затова чакам тук.

— Проблеми с колата? При Вера ли я закара?

Лус кимна отново.

— Той е добър майстор.

— Трябва да поръча част отнякъде и ще ми се наложи да остана тук до утре. А може би, дори още два-три дни. Не знам, какво да правя. Мислех да се обадя на приятеля си да ме вземе. Не мога да си позволя просто да се мотая наоколо.

Офелия внезапно се оживи.

— Ей, знаете ли какво си мисля, мистър Кордеро! Имаме нужда от човек на мястото на Кармен, нали? Защо не наемете Лус?

— Ще съм тук само ден, най-много два — напомни ѝ Лус.

— Но и това ще ни помогне, докато си намерим някой друг.

— Работила ли си като сервитьорка? — попита Кордеро скептично.

— Известно време работех в ресторанта, където баба ми беше готвачка. Само за няколко часа дневно, след училище.

Офелия се изпъна повече на стола си.

— Каза, че баба ти е била готвачка. Какви неща готвеше? — реши да я изпита тя.

— За ресторанта правеше класическа мексиканска кухня. Но можеше да готви всичко. И не сте яли сос моле, ако не сте опитвали нейния. Беше със силен, плътен вкус, поръсен с парченца свежо сирене.

Спомни си, как готвеше с баба си, с престилка, вързана на кръста, застанала до нея, пред четири или пет тенджери, бълбукащи на печката. Есперанса я придърпваше по-близо към себе си, после ѝ подаваше билките и подправките една по една, поднасяше ги към носа ѝ и я караше да ги помирише — кориандър, кимион, люти чушки, магданоз. Лус все още усещаше уханието им във въздуха.

— Понякога, правеше едно специално ястие, от родното си село. Хората препълваха ресторанта, жадуващи да усетят вкуса на дома. Тя ме научи на всичко, което знаеше. Мога да приготвя цялото ви днешно меню.

Офелия изсумтя.

— Значи знаеш и цялото меню на това забутано място, защото то е едно и също всеки ден.

— Щом баба ти е от Мичоакан, имаш моя стил на готвене — каза мистър Кордеро след известно мислене. — Предполагам, че ще се

получи. Струваш ми се умно момиче. Говориш ли испански?

— Разбирам го, но не говоря много добре.

— Lo suficientemente bueno como para tomar un pedido?

— Si. Достатъчно добре, за да взема поръчка — преведе, потвърждавайки по този начин знанието си на език Лус.

— Да ти кажа, обикновено не работя така. Но сега ще го направя, защото твоята абуела е от родния ми край. — Сви отново рамене. — А и моето момиче, Офелия, доста се уморява напоследък. За бебето не е добре да работи толкова много, а за мен не е добре тя да е толкоз бавна, нали? Та значи, може би все пак идеята не е лоша. Ти ще порботиш няколко дни, а и повече, ако искаш. Да спечелиш малко пари за колата си. Така всички ще са доволни. Става ли?

Лус си пое дъх и се замисли, дали това не е поредното побутване от Есперанса. Можеше да чуе гласа ѝ, някъде отдалече. Fortaleza.

— Добре — отвърна накрая тя и без причина се разсмя.

Офелия плесна с ръце.

— Ей, това е страхотно! Наистина, chica, не мога да повярвам. И не се тревожи, никой няма да те тормози.

Отиде при мистър Кордеро и го прегърна.

— Краката ми ви благодарят!

— Да, да — отвърна той, като се преструваше неуспешно на намръщен.

— Все още обаче, не знам, къде ще спя тази нощ — каза Лус. — Знаете ли наблизо хотел, който да е достатъчно приличен и чист и да не трябва да продам някой крак или ръка за спане там?

— Има „Холидей Ин“ близо до магистралата — каза мистър Кордеро.

— Там не е евтино — прекъсна го Офелия. — Ами „Las Damas“? Мистър Кордеро потърка брадичката си.

— Не е нещо особено, но е чисто. И евтино. Познавам жената, която държи мястото. Ще ѝ звънна да проверя дали има свободна стая.

— Там отседнах, когато за пръв път дойдох тук — каза Офелия. — Нещо като пансион за момичета, дошли в големия град, които имат нужда от сигурно място, където да останат за няколко дни. Много жени от Мексико отиват там.

Както го описваше Офелия, приличаше на убежище за жени бегълки, криещи се от нещо или някого.

— Не знам, може би все пак мотелът е по-добра идея.

Офелия усети притеснението на Лус и я успокои:

— Знам какво си мислиш, но е по-добре. Наистина, приятно местенце е.

— А ти, защо си се преместила оттам?

— Сега живея с Анхел.

Мистър Кордеро започна да чисти съседните маси.

— Той не е добър човек.

Офелия подмина коментара.

— А и Сюзан Корингтън — това е дамата, която държи пансиона — позволява момичетата да останат там, само докато си намерят работа, или друго място, където да живеят. Грижи се, да имат сигурно местенце за престой, когато дойдат отначало в града. Предполагам, че го прави, защото тя самата някога е имала труден живот. Чувала съм истории за това, което е преживяла, и повярвай ми, момиче, не искаш да знаеш за какво става дума.

— За мен тя е светица — каза мистър Кордеро.

— Мога да те заведа, да се запознаеш с нея и да проверим, дали ще те приеме, искаш ли? — допълни Офелия.

Лус изпуктя, докато обмисляше. Предложението беше добро, а и така нямаше да ѝ се налага да се връща в Милуоки. Замисли се и за стенописа в ресторанта. Може би беше още един знак.

— Добре, съгласна съм — реши най-накрая. — Благодаря.

— Е, ако двечките сте свършили с приказките, грабвай една престилка и се хващайте за работа, преди да е дошла вечерната смяна — нареди мистър Кордеро. — Vamos. Да започваме.

През следващите няколко часа Лус се научи какво означава истинско търчане. Системата на мистър Кордеро, за вземане на поръчки, сервиране и почистване беше точна и ясна — никакво разтакаване. Менюто беше простичко и написано на голяма дъска, зад плота. Повечето хора бяха редовни клиенти и знаеха какво искат. Мистър Кордеро беше доволен, защото Лус схващаше бързо. Офелия беше шумна и бърлива, всезнайко и постоянно я поправяше, дори за най-малкото нещо. Но освен това беше и напълно искрена и приятелски настроена. Когато си тръгнаха от ресторанта след затварянето му, ярката ѝ индивидуалност се разкри в пълния си блясък.

— Това е просто страхотно! — възкликна тя и хвана Лус за ръката.

След като приключиха работа, момичето разпусна косата си, сложи на устните си искрящо червено червило, златна верижка с кръст и по няколко гривни на ръцете си. Те подрънкваха секси, когато вървеше.

— Мислех, че ще трябва да родя, за да намерим някой да ме замести.

Вървяха по улицата и минаха покрай гигантско пано, изрисувано на стената на двуетажна тухлена постройка, цялото изпъстрено с лицата на герои от историята на Мексико. От двете страни на улицата се издигаха две — триетажни тухлени сгради с апартаменти. Повечето прозорци на първите етажи, бяха с решетки, а боята на вратите и первазите беше олющена. Край бордюра бяха паркирани стари коли. Една сграда, се открояваше сред другите като мандарина в кошница със сиви картофи. Като че ли току-що боядисана в яркооранжево с лъскави черни капаци на прозорците, ефектният външен вид на „Las Damas“ се подсилваше от саксиите с виещия се по стените бръшлян и бонбоненорозовите мушката, разцъфтели в последен летен порив.

— Прилича на старата ми къщичка за кукли! — ахна Лус.

Офелия се изкикоти и я побутна да продължат напред.

На къщата можеше и да ѝ липсва финес, но не и сигурност. Беше обградена с висока, здрава и черна желязна ограда, която създаваше чувството за абсолютна непробиваемост. Вътре не можеше да влезе някой, който не беше желан.

Натиснаха звънеца. Няколко минути по-късно красива ниска блондинка с къса, права коса отвори вратата. Носеше очила с плътни черни рамки. Очите ѝ измериха Лус внимателно от глава до пети. После погледът ѝ се спря върху Офелия и усмивката огря лицето ѝ като истински фойерверк.

— Офелия! Крайно време беше да дойдеш да ме видиш! — Жената прегърна силно момичето.

— Как си, Сюзан? — отвърна тя леко смутено.

— Виж се само! — възкликна домакинята, оглеждайки корема ѝ. — Последния път, когато те видях, изобщо не си личеше, че си бременна, а сега... Това бебе май вече е готово да излезе и да си играе.

— Не и преди следващия месец, така че не му давай погрешни идеи, моля те. Разчитам да получавам заплата поне още няколко седмици.

Мобилният ѝ телефон звънна и Офелия веднага започна да рови из чантата си. Цялата ѝ досегашна нахаканост изчезна и Лус видя, как тя за миг се промени, като че ли избледня. Притисна телефона съвсем близко до ухото си.

— До „Las Damas“ — каза тя. Млъкна и изражението ѝ стана още по-напрегнато. Обърна се с гръб, приведе се над телефона и заговори с по-тих глас. — Казах ти, че ще заведе Лус. Казах ти, Анхел, наистина. Добре. Съжалявам. Не знаех. Съжалявам, вината е моя. Да, добре. — Офелия кимаше с глава и гласът ѝ зазвуча с фалшива бодрост. — Веднага се прибирам.

Лус хвърли бърз поглед към Сюзан. Тя беше скръстила ръце и се мръщеше.

— Какво беше това? — попита русата жена.

Офелия се опита да свие рамене небрежно.

— О, просто съм сглупила. Явно не съм казала на Анхел да дойде да ме вземе от тук. Чакаше ме в ресторанта.

— Осъзнаваш ли колко пъти каза „съжалявам“? — попита я жената.

— Ей, вината е моя. — Офелия погледна нервно към Лус. — Сюзан, това е Лус, момичето, за което ти говорих. Аз... съжалявам, но трябва да бягам. Анхел ме чака. С теб ще се видим утре.

Прегърна Лус и после се обърна отново към Сюзан.

— Грижи се добре за моето момиче, става ли?

Затича се толкова бързо по стъпалата, че Лус се уплаши да не падне и да се пребие. След като затвори вратата, Сюзан поклати глава.

— Този Анхел я държи изкъсо, иска да знае всичко, което прави. А е и доста избухлив по характер. Чу ли как я унижи? Тя не си признава, но съм сигурна, че я бие. Понякога я виждам със синини, които се опитва да прикрие с грим.

— Защо тогава не се върне обратно тук?

— Искан ми се да го направи и тя знае, че вратата ми е винаги отворена за нея. Но проблемът е, че тя още не го е пожелала. Нищо не мога да направя, ако сама не потърси помощта ми. А сега и това бебе... — Поклати пак глава. — Знам какво ще стане. Виждала съм го толкова

много пъти. Малтретираните жени вярват, че сами са виновни за проблемите си. В крайна сметка губят напълно самочувствието си.

— Офелия не ми се стори момиче, без самочувствие.

— Говориш за нейното поведение? Не се подвеждай. Под повърхността на това грубо момиче, тя е просто едно несигурно дете. — Въздъхна примирено и махна с ръка към стълбището. — Както и да е, нека ти покажа стаята.

Сюзан поведе Лус към преустроеното таванско помещение на третия етаж. Засега беше сама на етажа, така че нямаше да дели с никого общата баня. Стаята ѝ беше скромна, чиста, боядисана в яркочълто с бледосин перваз, който подходеше на памучната покривка на единичното легло. Под наклонения прозорец имаше малка, изрисувана в различни цветове масичка.

Лус затвори вратата и прекоси стаята. Огледа се из спартанското помещение. Остави куфара си на боядисания дървен под и метна якето си върху тясното легло. Внезапно решението ѝ да замине за Сан Антонио ѝ се стори съвсем реално. Беше на двайсет и една години, сама на света, напуснала дома си и за следващите два-три дни това щеше да бъде нейният дом.

Изми лицето си, облече топлатата си пижама и тогава, изтощена и направо пребитата от целия път, се пхна под тънкото одеяло. Уличните шумове идваха от прозореца — пиян мъж крещеше вулгарни думи, врати на коли се затръшваха, кучета лаеха, някой удряше кофите за боклук и те дрънчаха, а воят на полицейските сирени беше постоянен, като песента на цикадите в тревата. Лус повдигна одеялото по-високо, чак до брадичката си, и потръпна от студ. А може би по-скоро от страх.

Обърна се на една страна и се протегна към телефона си, свивайки се на кълбо. Той беше, като линия на живота, свързваща я, със Съли. Внезапно се разнесе звън, който я стресна. Потърка очи и погледна номера. Беше Съли. Веднага вдигна.

— Здравсти. Тъкмо си мислех за теб.

— Здравсти — отвърна той и облекчението ясно пролича в гласа му. — Добре ли си?

Още при първите му думи сърцето ѝ се сви.

— Да, липсваш ми.

— И на мен ми липсваш. Странно е, че не си край мен.

Звучеше сънливо. Лус си представи, как си е взел нещо готово за хапване, как лежи в леглото, също като нея. Живееше, в скромен апартамент, в тухлена двуетажна къща, в града. Беше типичното местенце за ерген с хаотично подбрани метални и дървени мебели, събрани от домашни и гаражни разпродажби, с колело, опряно до стената, заедно с други спортни принадлежности, и с кухня, пълна основно само с чаши за кафе. Тя оставаше там често, като казваше на баба си, че е у приятелка. Беше странно, да си голяма жена, с работа и все пак, да се налага, да лъжеш, къде си прекарваш нощите, но баба ѝ беше старомодна и Лус не искаше да я притеснява, така че игричката продължаваше.

— Е, докъде стигна? — попита той.

Лус прехапа устни.

— Не много далече, всъщност.

— Така ли? Докъде? Сент Луис?

— Чикаго.

За няколко секунди от другата страна имаше само мълчание.

— Какво?

— Ами... — пое си тя дъх. — Имах малки проблеми с колата.

— Мамка му.

— Не е нещо сериозно. Горивната помпа.

— Защо не ми се обади? Лус, щях да дойда да те взема. Къде си сега?

— Намерих добър механик, в града. Той поръча нужната част. Не се тревожи. Погрижих се за всичко.

Нова дълга пауза и тя си представи, как Съли брой до десет, за да се овладее. Закашля се леко, сигурен знак, че е притеснен.

— Къде си сега? — Гласът му беше овладян.

Лус си пое отново дъх, огледа се из стаята.

— Ами... в нещо като пансион.

— Лус, мога да дойда и да те взема. Не е нужно да оставаш на хотел.

— Добре съм. Не искам да те притеснявам.

Той въздъхна и тя пак си го представи как опипва с пръсти носа си, докато мисли. Почти чуваше, как двигателят на мисълта му работи, върху спасителния план.

— Добре... Утре сутринта трябва да оправя няколко коли, но най-късно следобед ще успея да дойда при теб. Не, по дяволите, идвам веднага.

Лус се изправи в леглото и присви крака, под себе си.

— Не искам да идваш да ме вземаш.

— Какво искаш да кажеш?

— Всичко е под контрол. Ще оправя колата и ще продължа по план. Това не променя нищо.

— Ка... Ти сериозно ли? Все още смяташ, да направиш това пътуване, до Мексико с тази браква? След всичко, станало днес?

— Не. Само до Тексас. Като стигна там, ще реша, какво да правя после. — Усещаше, как Съли беше посял семето на съмнението в гърдите ѝ. — Скъпи, вече говорихме за това.

— Да, но беше, преди колата ти да се развали. И ще се случи отново.

— Тогава отново ще я оправя.

— Просто ми кажи, къде си. — Той натърти на думите си.

— Съли — каза тя, също така решително, изпъвайки, несъзнателно рамене. Усещаше как сърцето ѝ бие силно. — Не искам да идваш да ме прибиращ. Добре съм. Всичко е наред.

От другата страна на линията, настана мълчание. Последното нещо, което искаше тази вечер, беше да се кара със Съли. Когато преброи до десет, стисна слушалката по-силно.

— Знаеш колко много означава това за мен. Трябва просто да ми вярваш малко повече. Ще се справя. — Искаше той да я разбере. Да я подкрепи. — Страхувам се, че ако не направя това, ще бъде загубена завинаги. Не знам дали ти звучи смислено, но...

— Не. Не е безопасно, Лус. Не мога да понеса да пътуваш сама, из страната с тази кола.

Тя си пое дълбоко дъх и се опита да намери правилните думи. Знаеше, че Съли е консервативен мъж, който вярва в традиционните роли. Мъжът се жени, усяда, грижи се за семейството си. Беше му трудно да разбере, още по-малко, да приеме нейното желание да измине целия този път сама.

— Знам, че се тревожиш, но вече помислих за това. Ще поправят колата ми и ще продължа. Обикновена малка спънка.

— Спънка...

Чу се иронично сумтене.

— В момента просто се инатиш, Лус. Чуй ме, знам какво говоря и ти казвам, че не е безопасно да пътуваш, с тази кола. Ако продължиш, следващото обаждане, което ще получи, ще бъде от някой полицаи, който ще ми каже, че са намерили тялото ти край пътя.

— Чудесно — отвърна рязко тя.

Изправи се и погледна през прозореца. Луната едва се виждаше през сградите, късче надежда сред морето от тъмнина.

Съли продължаваше да спори с нея, гласът му ставаше все по-висок и по-нервен, докато ѝ повтаряше, отново и отново, колко лоша идея е това. Лус отдалечи телефона от ухото си. В сърцето си знаеше, че той говореше така, защото се страхуваше за нея, но не искаше да го слуша повече. Думите му я разколебаваха.

— Сега ще ти кажа „лека нощ“, Съли.

— Не ми затваряй. Не сме свършили с разговора.

— Ние не разговаряме. Ти ми крещиш, а аз чакам, това да приключи. Това не е разговор.

— Тогава нека да разговаряме. Виж, знам, че съм доста неотстъпчив, но скръбта ти пречи да мислиш логично.

— Съли...

— Ти си умно момиче. Не си лекомислена хлапачка. Така че спри да се държиш, като такава. Бъди отново благоразумното момиче, което обичам, и се прибери у дома. Или аз ще дойда да те взема.

Лус отново отдалечи телефона и се загледа в него, както го държеше в ръката си. Не му се сърдеше, знаеше, че тревогата му е признак на любовта му към нея, но не искаше да я обезкуражава точно сега, когато имаше най-голяма нужда от неговата подкрепа. Доближи телефона до ухото си с въздишка.

— Уморена съм — каза тя с пресипнал от изтощение глас. — Беше тежък ден, а утре сутринта трябва да ставам рано. Затова нека си кажем „лека нощ“, става ли? Ще се чуем утре.

Отсреща имаше само мълчание.

— Става ли? Лека нощ, Съли. Съли?

— Значи ще продължиш. — Не беше въпрос, а твърдение.

— Да.

Отново настана тишина.

— Съли, опитай се да ме разбереш. Трябва да го направя.

— Не разбирам. Но изглежда, няма значение.

— Има.

— Какво искаш да ти кажа?

— Не знам. Нещо окуражаващо. Като „късмет“, например.

Той се изсмя, но в смеха му имаше горчивина.

— Разбира се. Е, добре. Късмет.

Лус чу затварянето на телефона, след което остана само досадното прашене на прекъснатата връзка.

Той ѝ затвори. Тя зяпна от изумление, че наистина го беше направил. И преди бяха спорили, но независимо, колко сериозни бяха кавгите им, никога не си бяха затваряли телефона, без да си кажат поне едно „трябва да вървя“ или „ще се чуем утре“.

Рязко метна телефона до себе си на леглото и се пъкна под завивката. Миг по-късно отново се чу звънене. Бързо се пресегна и вдигна апарата.

— Не трябваше да ти затварям — каза Съли.

Лус въздъхна с облекчение и се сви на кълбо.

— Не, не трябваше — отвърна тя, но вече не се сърдеше. — Никога не си го правил преди.

— Предполагам, че просто съм много уплашен. За теб. За нас.

Лус щеше да каже „Не бива“, но си помисли, че е по-добре да замълчи. Той нямаше нужда в момента от банални фрази. Беше ѝ казал, как се чувства, което за него беше голямо постижение. Съли се справяше добре, с ролята си на силен и закрилящ я мъж, но рядко показваше, че се чувства несигурен за нещо и има нужда от подкрепа. Затова вместо това, тя каза:

— Аз също съм уплашена.

— Радвам се да го чуя. Това означава, че ще внимаваш повече.

Лус се усмихна против волята си. Беше започнал да приема решението ѝ.

— Какво те тревожи най-много?

— Страхувам се, че няма да те видя повече. Страхувам се, че ще се промениш. Страхувам се от всички лоши неща, които могат да ти се случат.

Тя си мислеше за същото, това бяха и нейните страхове.

— Когато се страхувам, се опитвам да не мисля за лошото, което може да се случи. А напротив, мисля за хубавите неща. Като това, че

ще срещна семейството си. Вече се запознах с някои страхотни хора. Ще видя непознати места. Мисля за себе си, вземам сама решения. Всичко това е хубаво.

— Да. Добре. Ще помисля за това.

Отвън виеха полицейските сирени, но от другата страна на линията Лус чуваше звука от тихото и спокойно дишане на Съли и това я караше да се чувства, в безопасност. Прозя се.

— Върви да си лягаш — каза той.

— Добре. Лека нощ, Съли.

— Лека нощ. Наспи се добре. И ми се обади утре сутринта.

Този път, след прекъсването на връзката тя не се почувства зле, като отрязана от него. Сви се на кълбо, притисна колене към гърдите си и обви ръце около тях. След като чу гласа на Съли, усети още по-силно липсата му и се почувства отново разкъсвана на две, между решението си да продължи и страха, че той може би е прав и тя поема излишен риск с това пътуване.

После си спомни пеперудата в градината, как беше размахала криле и без колебание се беше издигнала във въздуха, започвайки безстрашно пътуването си на юг, към място, където никога преди това не е била. Никой не ѝ казваше, че трябва да остане у дома си. Тя трябваше да полети или да умре.

Каква смелост, а?

Лус затвори очи, чувстваше се малка и крехка като пеперудата. Какво беше смелостта? Не знаеше. Може би смелостта е да се вслушаш в своя собствен глас, а не в мнението на другите. Да повярваш на собствените си инстинкти, независимо колко тих и слаб е гласът, който звучи в съзнанието ти.

Преди сънят да я завладее, Лус се зачуди, дали смелостта, не е просто това, да размахаш криле, да полетиш и да следваш посоката.

ШЕСТ

Пътуването на юг е трудно и пълно с опасности. Често крилете на пеперудите монарх се нараняват и разкъсват, но те продължават да упорстват в своя път.

Суровият плащ на зимата надвисна с ужасяващите си сиви облаци, над езерото Мичиган. Лус усещаше, че желанието ѝ да тръгне на юг, нараства с всеки порив на вятъра. Събуди се на третия ден в Чикаго, тръпнеща от нетърпение да си вземе колата и да поеме отново на път. Мислено отброяваше дните в календара. Беше втората седмица на октомври и ако искаше да намери леля си в Сан Антонио, а после да стигне навреме в Мексико за Деня на мъртвите, то определено трябваше да побърза.

Пиковото време за обяд беше свършило в такерията. Лус избърса и последната тенджера, докато изчезна и най-малката следа от мръсотия. После взе парцал и започна да чисти металния плот, въпреки че по него нямаше, дори едно петънце, с усърдието на моряк, който търка палубата, за да заблести.

— Ей, chica. Estas loca? Да не си луда? — Офелия я сръга закачливо в ребрата. — Така всички други ще изглеждаме мързеливи в сравнение с теб. Не искам мистър Кордеро да свикне с такова усърдие.

— Просто искам, да оставя всичко чисто. Това е последният ми ден.

— И все пак, момиче... Забави малко. Аз ще продължа да работя тук, когато ти си тръгнеш, нали знаеш?

Лус се облегна на плота и се опита, да успокои дишането си. Ръцете ѝ бяха напукани и изранени от почистващите препарати, с които търкаше масите, а краката ѝ се бяха подули от часовете търчане между тях, докато разнасяше чиниите и чашите на клиентите. Но въпреки това през тези дни в такерията ѝ беше приятно. Закачките с Офелия я разсейваха от мислите за Есперанса и запълваха празнотата в

сърцето ѝ, а изпълнението на поръчките за такос, тамали и боб ставаше с такава скорост, че нямаше време да се самосъжалява за лошия си испански. Маса след маса правеше ужасни грешки с езика, но някак си успяваше да вземе поръчките и да обслужи всички както трябва.

— Обади ли се на приятеля си? — попита Офелия. Метна кърпата на рамото си и се облегна до Лус на плота. — Как се казваше, Сами?

— Съли. И не, не съм му звъняла.

Отново изпита онова чувство, на наранена гордост. Беше проверила телефона си няколко пъти за съобщения, но той не се беше обаждал, нито писал. Нито веднъж за три дни. Нощем Лус седеше сама в малката си стаичка, взираше се през мръсния, затворен прозорец към улицата под себе си и притискаше телефона близо до сърцето си.

— Мислех, че той ще ми се обади пръв. — Метна с раздразнение кърпата на плота. — Знам, че не искаше да тръгвам, на това пътуване. Защо мъжете са такива инати? Помолих го, само да ме остави, да се погрижа за себе си и той започна да се бие по гърдите с юмруци.

— На мен ли ми го казваш? Моят Анхел има такъв нрав!

— Можеше да ми се обади пръв — каза Лус и скръсти ръце на гърдите си.

— Да, но ако не го направи? Ако бях на твое място, щях да звънна първа, преди някое друго момиче да хване окото на Анхел.

Лус не се смяташе за ревнива. Съли никога не ѝ беше давал повод да бъде. И все пак мисълта, че може да се заиграе, с друго момиче, толкова скоро след тръгването ѝ, накара кожата ѝ да пламне.

— Той не би го направил — каза тя най-накрая.

— Не знам — отвърна Офелия напевно. — Когато котката я няма...

— Може би твоята котка — прекъсна я Лус. — Не и Съли. Но ако реши да ми изневерява, то тогава аз не искам да бъда с него.

— Ха, внимавай, че може и така да стане — каза Офелия и се наведе, за да я побутне по рамото.

— Ще му се обадя утре, когато тръгна.

— Тогава няма да може да направи нищо, нали? — Бременното момиче вдигна многозначително веждите си.

Лус сви устни извинително. Такъв беше планът ѝ. Искаше да говори със Съли, но и без това се притесняваше достатъчно, за повторното си тръгване на път. Не ѝ се щеше да чува отново сценария на гаджето си за деня на страшния съд, в който ще се превърне нейната „необмислена авантюра“.

— Е, обичаш ли го? — попита Офелия.

Лус я изгледа, изненадана от нелепостта на въпроса.

— Разбира се, че го обичам. Заедно сме от години.

Наум започна да отброява годините, от деня, когато за пръв път срещна Съли, като първокурсничка в Техническия колеж на Милуоки.

— Искях да взема поне начална степен по социални науки, а той завършваше курса си по автомобилна механика. Беше висок, широкоплещест, с права кестенява коса и свенлива усмивка. Всеки път като го виждах, направо се разтапах. Шкафчетата ни бяха близо, но макар че се засичахме постоянно, му бяха нужни цели две седмици, преди да се реши да ме покани да излезем на по кафе.

— Сладко. Малко като свалка от гимназията, а?

— Не знам. Момчетата могат да са срамежливи, независимо на колко години са.

Офелия се разсмя.

— Не и Анхел. Той е роден на четирийсет.

— Божичко, три години ли минаха вече? — промърмори Лус по-скоро на себе си. Чертите на лицето ѝ омекнаха. — Съли е страхотен. Много грижлив.

Офелия направи гримаса.

— Грижлив? Аз ти говоря за любов. За страст! Сърцето ти да подскача всеки път щом той влезе в стаята. А когато те целуне, да се разтапяш в прегръдката му.

Лус пристъпи нервно от крак на крак, докато се опитваше да си спомни кога за последно сърцето ѝ беше подскочило при вида на Съли, идващ да я вземе от къщи.

— Не ме разбирай погрешно. Съли е секси. Той е мълчалив и мускулест, истинско възплъщение на работническия тип. Повече като Марлон Брандо, отколкото като Джеймс Бонд.

Офелия сбърчи нос.

— Като кои?

Лус изпуфтя и се разсмя, защото не знаеше как да ѝ обясни.

— Секси работническата класа срещу секси парите.

— Моят Анхел е по малко и от двете — каза убедено Офелия.

Лус си помисли, че винаги се радваше да види Съли, но дали сърцето ѝ потрепваше? Дали онова с разтапянето в прегръдките беше избледняло с времето, заменено от нещо по-силно и по-сигурно? Или пък нещо липсваше?

— Това, което имаме помежду си, е стабилност. Свикнали сме, един с друг, като едно цяло сме.

— Старият ми диван е стабилен и съм свикнала с него. Това не е любов.

— Не е ли? — попита рязко Лус, внезапно изпитала нужда да защити връзката си. Протегна се и разсеяно прибра кичура коса, избягал от опашката ѝ. — А как ще го наречеш?

— Това е... — Офелия свали кърпата от рамото си и започна да я мачка с ръце. — Не знам как да го нарека. Приятелство, може би? С допълнителни екстри?

Лус се разсмя силно, поклащайки глава за „не“. Определено не беше това. Отношенията ѝ със Съли не бяха толкова елементарни.

— Той е най-добрият ми приятел — опита се да обясни силните си чувства. — И това наистина е така. Мога да му кажа всичко. Неща, които никога не съм споделяла с приятелките си. И сякаш знае от какво и кога се нуждая най-много.

Очите ѝ се изпълниха с нежност и тя си спомни силната му ръка, подкрепяща я в погребалната зала, нежната му прегръдка, докато хлипаше, сгушена в него.

— Когато баба ми почина, той беше през цялото време до мен, грижеше се за мен. Гледаше винаги да хапна нещо, да поспя. Дори решише косата ми.

Погледна към Офелия и видя изуменото ѝ изражение.

— Звучи ми все едно е майка ти — изкоментира бременното момиче.

— Не, беше страхотно — добави Лус, смеейки се. — Виждаш ли, след смъртта на баба не си спомнях, че трябва да правя съвсем обикновени неща — като да ям, да спя... а и косата ми е толкова гъста. Цялата се беше сплъстила, истински хаос. Така че една вечер, той просто взе четката ми и започна да ме реше, много бавно и внимателно. Беше толкова хубаво, сякаш бях хипнотизирана. — Лека

усмивка пробяга по устните ѝ, когато си спомни чувството, което беше изпитала тогава. — Беше много нежен. Усещах, че има кой да се грижи за мен. Усещах се, в безопасност.

Подигравателното изражение беше изчезнало от лицето на Офелия и на негово място Лус видя толкова силен копнеж, че се засрами. Отклони поглед встрани.

— Мисля, че в случая ти грешиш — продължи тя. — Това, което ми описа по-рано, прилича на първата тръпка при физическото привличане. Забавно е, със сигурност. Но това е желание, страст. Лесно идва, лесно си отива. Аз ти говоря за истинска любов.

Офелия избърса ръцете си ненужно в кърпата, после назидателно вдигна показалеца си, с боядисан в крещящ лак нокът, към Лус.

— Както и да е. Момиче, щом си имаш мъж, който да ти чисти зъбите и да ти реше косата, омъжи се за него! По-добро от това няма да намериш.

— Баба смяташе, че трябва да се омъжа за него. Тя се страхуваше, че съм на двайсет и една и вече съм стара за брак. Нещата днес обаче са различни. Прекалено съм млада, за да се омъжвам и със сигурност не съм готова да създам семейство. Поне аз така смятам, де — добави тя, сещайки се за състоянието на Офелия. — Знам, че Съли е готов. Би се оженил още днес, ако кажа „да“. Но, честно казано, има толкова неща, които искам да направя и да науча, преди да почна да гледам деца. Може да се върна в училище... Нещо такова, нали знаеш?

Офелия направи гримаса.

— Всъщност не. Нямах търпение да се отърва от училището! Имаш добър мъж, който иска да се ожените, и ти си тръгнала нанякъде си? Чиса, какъв ти е проблемът? Аз искам само да се задомя, да родя бебето си, да имам семейство... — Засмя се и потупа корема си. — Вече съм се справила с някои от нещата.

— С Анхел, ще се жените ли? — попита Лус.

Усмивката на Офелия изчезна.

— О, естествено — каза тя, но убедеността в гласа ѝ звучеше изкуствено.

— Надявам се да е скоро, че иначе твоето малко бамбино няма да си знае фамилното име, когато той или тя излезе от корема ти.

Лус каза това на шега, но момичето срещу нея преbledня и сведе поглед към ръцете си.

— Офелия, аз не исках... — съжали веднага тя, за закачливостта си.

— Анхел казва, че няма нужда да се женим, само защото ще имаме бебе — започна да обяснява момичето натъжено. — Че това е глупаво парче хартия. Че бебето няма да разбере нищо от цялата тази простотия. Но обеща, че ще се оженим. Просто трябва да спести достатъчно пари, за да го направим както трябва. Искам голяма сватба с бяла рокля и родителите ми да дойдат от Мексико. — Започна безцелно да търка с нокът нещо от плота. — Само трябва да изчакаме малко, това е. Не е негова вината, че си е избрал момиче, което няма документи, нали?

На Лус ѝ стана ясно, че Офелия използва думите, които приятелят ѝ набиваше в главата.

— Семейството е всичко — продължи тя въодушевено. — Мама и татко, бяха върнати обратно в Мексико. Така че отидох да живея при леля ми в Канзас. Тя е добра жена, но не е майка ми, разбираш ли? Бях само на тринайсет и все плачех, и плачех. Толкова силно, че смятах, че ще умра. Не знаеш какво е да си съвсем сама в непозната страна, без семейството си.

— Може и да имам някаква представа — отвърна тихо Лус.

Офелия се преви и потърка разсеяно гърба си.

— Леля ми няма съпруг и деца и се отнасяше добре с мен. Поне се опитваше. Но не беше лесно. Трябваше да ходя на училище, а после се връщах и работех в градинския център, където работеше и тя. Когато бях в гимназията, леля си намери нов приятел. — Присви с огорчение устни при спомена. — Той пиеше много и искаше да го наричам чичо. Сякаш ми беше такъв! Не беше добър човек и аз започнах да не се прибирам вкъщи. Излизах с лоша компания и си развалих успеха. Вече не беше добре да се живее там. Просто исках да се махна. Искях да се върна в Мексико. Липсваха ми мама и татко, и двете ми сестри. Те бяха семейство. А аз къде бях?

Отпусна ръка и приглади престилката си.

— Затова ще се омъжа за Анхел. Той е всичко, което имам. Знам, че може да не е най-красивият мъж и че става ужасен, когато се напие, но е баща на бебето ми и ще направя каквото е необходимо, за да се получи между нас. Анхел ще се ожени за мен и ще бъде добър баща на

нашето бебе. — Постави ръка на корема си. — Това е любовта — каза тя, опитвайки се да убеди по-скоро себе си, отколкото Лус.

После рязко се обърна и отиде до радиото, увеличи със замах звука и из заведението гръмна *ранчero* музиката.

— Хайде, *chica* Това, е последният ти ден, нали?

Офелия обичаше да танцува и състоянието ѝ изобщо не ѝ пречеше. Вдигна ръце и започна да развява кърпата във въздуха над главата си, докато кършеше бедра и коремът ѝ опъваше престилката. Отметна назад глава и запя думите на баладата на любимия си певец. Лус се разсмя и се присъедини, танцувайки в кръг около нея. После се наредиха една до друга и се заклатушкаха с еднакви движения, веейки кърпите си в такт с музиката. Лус си спомни как някога танцуваха заедно с Есперанса в кухнята по същия начин, докато правеха сосове или миеха чинии, кикотейки се като малки момичета.

— Ей, да не полудяхте? — мистър Кордеро надвика певеца. Излезе от задната стаичка и спря радиото.

— Просто обичаме работата си толкова много, че тя ни прави щастливи — отвърна Офелия закачливо. — А и това е последният ден на Лус тук, така че трябва да ѝ направим купон за изпращане, нали?

Готвачът махна отчаяно с ръка към нея, докато погледът му обхождаше масите, плотовете и пода на ресторанта. Постави ръце на кръста си и се усмихна, със задоволство.

— Изглежда добре — каза той.

Лус беше почистила, дори и в ъглите, които явно никога не бяха виждали метла или гъба. Мистър Кордеро приближи към нея и разпери ръце.

— Сигурна ли си, че не искаш да останеш? Мога да ти предложа малко по-високо заплащане.

Офелия наведе глава, очите ѝ бяха изпълнени с надежда.

— Благодаря, оценявам предложението — отвърна Лус. — Но знаете, че трябва да изпълня обещанието пред баба си.

— Да, да, знам — каза той, кимайки с глава.

Не беше очаквал, всъщност да приеме. Подаде ѝ плик с пари. После, поглеждайки през рамо, за да се увери, че никой не го подслушва, каза с по-тих глас:

— Дал съм ти малко повече, за твоето пътуване. Да ти кажа честно, иска ми се да дойда с теб.

Видя, че тя се готви да изпротестира, и побутна плика към нея.

— Не, не, настоявам да ги вземеш. Взemi ги! Приeми го като дар за твoятa Абуeлa, стaвa ли?

Лус се усмихнa и прeгърнa силнo мистър Кордeрo. Тoвa го изнeнaдa и тoй нeпoхвaтнo я пoтупa пo рaмeнeтe.

— Блaгoдaря ви, мистър Кордeрo.

— Пиши ми, кaк e минaлo, стaвa ли? Прaти нeкoя кaртичкa. Нe тeзи имeйли. Или мoжe дa звъннeш нa Офeлия. A aкo имaш врeмe, мoлeя тe, пoтърси сeмeйствoтo ми. Пъхнaл съм вътрe eднo писъмцe дo мaйкa ми. Мoжeш ли дa видиш, кaк e?

— Щe го нaпрaвя. Yo prometo — дoбaви Лус. Вeчe бeшe пoчнaлa дa сe oтпускa с испaнскиe.

— Тръгвaй тoгaвa. Вземи кoлaтa си, прeди гaрaжът дa e зaтвoрил. И aкo си търсиш рaбoтa, кoгaтo сe върнeш, oбaди ми сe.

Лус му блaгoдaри oщe вeднъж. Oтидe дa прeгърнe Офeлия и ѝ прoшeпнa в ухoтo:

— Дoвиждaнe, приятeлкo мoя. Щe сe върнa дa видя твoeтo бaмбинo.

Очитe нa Офeлия бeжa пълни с сълзи, кoгaтo я прeгърнa силнo.

— Глeдaй дa го нaпрaвиш!

Лус oглeдa зa пoслeднo рeстoрaнтa, хвърли мръснaтa си прeстилкa в кoшa, грaбнa eднe мeнтoв бoнбoн oт купичкaтa дo кaсaтa и oтвoри врaтaтa.

— Дoвиждaнe!

Мaлкaтa кaмбaнкa, нaд врaтaтa дръннa, кoгaтo излeзe. Лус сe oтпрaви към гaрaжa нa мистър Вeрa, зa дa си прибeрe кoлaтa. Тoй ѝ взe цeнaтa, кoятo бeшe кaзaл в нaчaлoтo. Тя извaди двaйсeтдoлaрoвитe бaнкнoти и ги рaзпръснa пo плoтa. Бeшe свикнaлa дa плaщa смeтки и дa виждa кaк пo-гoлeямaтa чaст oт скрoмнaтa ѝ зaплaтa изчeзвa зa сeкунди. Нo я зaбoлeя, чe трeбвaшe дa плaти тoлкoвa мнoгo зa пoпрaвкaтa нa eднa кoлa. Мeхaникът ѝ блaгoдaри, пoслe ѝ кaзa, чe стaрият фoлксвaгeн e в дoстaтъчнo дoбрo състoяниe, зa дa изминe oщe стoтинa хиляди килoмeтрa.

— Или пък нe... — дoбaви с кривa усмивкa.

Лус изпитa истинскo чувствo нa лoбoв при видa нa стaрaтa oрaнжeвa кoлa, кoятo я чaкaшe измитa и лъснaтa нa пaркингa. Кoгaтo

завъртя ключа, Ел Торо изръмжа, нетърпелив да поеме на път. Хубав звук.

— Благодаря ви! — провикна се тя към мистър Вера. После хвърли последен поглед към стенописа на Девата и каза: — Благодаря и на теб, абуела.

Беше си мислила, че ако колата ѝ се повреди по пътя, това ще бъде най-лошото нещо, което може да ѝ се случи. Тази непланирана спирка обаче ѝ вдъхна нови, неподозирани сили. Вместо да се върне обратно, да се прибере у дома и да остави Съли да реши проблема, тя се беше справила напълно сама. Откри, че непознатите могат да бъдат мили и че от всяка работа може да се научи нещо. Но най-вече откри у себе си нова самоувереност.

Извади пътните си карти от чантата и ги разтвори на седалката до себе си. Смяташе да остане и тази нощ в пансиона, после рано сутринта, при изгрев-слънце, да тръгне на път, за да стигне навреме. Пътуването ѝ започваше наново!

За нещастие, ремонтът не беше повлиял на скоростта, която колата можеше да развива. Двигателят ръмжеше силно, но фолксвагенът напредваше все така бавно по страничната улица.

— Няма проблем, Ел Торо — каза тя и потупа таблото пред себе си с нежност. — Бавно, но сигурно ме устройва. Ще се получи. Ще те зареждам редовно с бензин и обещавам, да не те пришпорвам прекалено, ако ти обещаеш, да не се разваляш отново. Става ли?

През нощта Лус се събуди от звъна на мобилния си телефон. Надигна се на лакти и се огледа неориентирано из тъмната стая. Телефонът ѝ звънна отново и този път, вече почти разбудена, тя се протегна и го взе от нощната си масичка, мислейки, че е Съли.

— Ало?

— Лус? — гласът беше приглушен и напрегнат. — Извинявай, че те безпокоя. Но няма на кого другико да се обадя!

— Офелия?

— Да, аз съм. Можеш ли да дойдеш да ме вземеш? Моля те.

— Сега ли?!

— Да... Почакай! — каза тя, шепнейки.

Настана тишина, по време на която Лус седна в леглото и отметна завивката си. Сърцето ѝ биеше силно, а нахлулият в тялото ѝ адреналин я събуди окончателно. Седеше в леглото и стискаше телефона, напрегната и в очакване.

— Моля те, ела — чу се отново шепотът на Офелия. — Ще те чакам на стълбището. Не звъни. Побързай!

— Идвам веднага.

Лус светна нощната си лампа. Дънките ѝ, една чиста тениска и якето ѝ бяха метнати на стола. Облече се бързо. Докато обуваше ботушите си, хвърли поглед към малкия будилник до леглото. Беше почти три сутринта. Какво ли беше станало с Офелия, зачуди се тя. После грабна куфара си и кутията с пепелта на баба си. Всички спяха, така че слезе на пръсти по стъпалата и остави плик с пари и бележка на бюрото на Сюзан. Затвори вратата внимателно зад себе си.

Навън градът още спеше. Въздухът беше студен и влажен, мъглив. Лус знаеше, че е опасно да бъде сама по това време на нощта в тази част на града. Потрепери и вдигна ципа на якето си, като оглеждаше улицата. Светофарът светна зелено и две коли преминаха. Един седан забави хода си, докато минаваше покрай сградата. Съгълчето на окото си тя видя как шофьорът я оглежда. Отвътре се носеше приглушена музика, а лицето на човека беше покрито от кълбета цигарен дим. Лус се приведе леко, пъкна ключовете си между пръстите на ръката си, както някой някога ѝ беше казал, да прави, за самозащита, и тръгна уверено по тротоара към колата си, която беше паркирана малко по-надолу по улицата.

Качи се вътре и заключи вратите, без да се бави. Вдигна глава и видя, че същият седан минава отново по улицата. Двигателят на Ел Торо се събуди за живот и тя подкара максимално бързо. Когато стигна до апартамента на Офелия, паркира напъряко на бордюра отпред и се наведе, за да погледне през страничния прозорец. Миг по-късно вратата се отвори и бременната ѝ нова приятелка излезе, облечена в изумруденозелено палто, с малка пътна чанта в ръка. Нещо в начина, по който се навеждаше и се подпираше на перилото на стълбището накара Лус да излезе от колата и да изтича да ѝ помогне. Когато приближи, Офелия вдигна глава. На бледата жълтеникава светлина, идваща от сградата, Лус видя лицето ѝ и ахна. Лявото ѝ око беше

разкървавено и подуто, огромна синина се спускаше по цялата ѝ буза, а устната ѝ беше разцепена. Сграбчи я за рамото.

— Кучи син!

— Хайде, да вървим! — прошепна припряно Офелия и я побутна, останала без дъх.

Тя продължи да се спуска по стъпалата, бавно, правейки с мъка стъпка след стъпка, но въпреки болката изглеждаше изпълнена с решителност.

Когато стигнаха до колата, Лус побърза да ѝ отвори вратата.

— Дай ми чантата си.

Момичето ѝ я подаде, после застина на място и обърна глава паникьосано назад.

— Чакай! Къде е Серена?

— Кой?

— Кучето ми! О, Dios, божичко, божичко — проплака тя. — Беше точно зад мен! Трябва да се върна да я взема. — Обърна се и започна бавно да се качва по стъпалата.

Лус я хвана за ръката.

— Какво правиш? Не можеш да се върнеш там. Да се махаме от тук!

Офелия издърпа ръката си.

— Остави ме! Тя е в коридора. Трябва само да отворя вратата.

— Къде е Анхел?

— Припадна. Но когато се събуди, ще я убие. Знам, че ще го направи. За да ми отмъсти.

Лус мълчаливо въздъхна.

— Добре! Аз ще ти я доведа.

Но се ужасяваше от мисълта, че ще влезе в къщата, при мъртвопияния Анхел.

— Сигурна ли си, че няма да се събуди?

— Да! Ето, вземи.

Офелия бръкна в джоба на широкото си палто и извади връзка с ключове. Те издрънкаха шумно в тихата нощ.

Лус сграбчи връзката и обви пръсти около нея, за да заглуши звука.

— Остави чантата и влизай в колата. Ей сега се връщам. — Тръгна нагоре, но после се спря. — Какво е кучето ти?

— Чихуахуа. Не хапе.

— О, добре — каза тя и въздъхна с облекчение. Поне не беше питбул.

Качи се по стъпалата, отключи вратата и я отвори бавно, очаквайки кучето да се нахвърли върху нея. Или по-лошо, Анхел...

Но коридорът беше празен. Разтвори вратата по-широко, присвивайки очи към тъмното антре. Какво беше името на кучето? Сали? Сви устни и започна да издава приканващи звуци.

— Тук, Сали — провикна се тихичко тя. — Хайде, момичето ми!

Чу приглушено ръмжене някъде навътре в мрака. Пристъпи плахо из неосветения коридор. Беше влажен и изпълнен с миризмата на готвено и олио. Направи още една крачка напред и чу тътрене и затваряне на врата зад себе си. За секунда се озова сред непрогледен мрак. Сърцето ѝ заби бясно.

— Сали, ела! — прошепна Лус.

Звукът от нокти, тракаци по стъпалата нагоре, я накараха да изскърца нервно със зъби. Хвана се за перилата на стълбището и започна да се изкачва като сляпа жена. С всяка стъпка нагоре ръмженето ставаше по-силно. Когато стигна до третия етаж, видя нещо свито пред вратата на един апартамент.

— Хайде, Сали. Всичко е наред, няма да те нараня, малък плъх такъв — каза Лус с възможно най-сладкия си тон.

Но чихуахуато нямаше никакво желание да има нищо общо с нея. Сви се надолу към земята, повдигна една лапа и оголи зъбите си, ръмжейки все по-високо. Лус направи крачка напред. Това беше прекалено за обезумялото куче. То избухна в писклив, неспирен лай. Момичето ужасено застина на място. Анхел сигурно беше мъртъв, щом не чуваше това. За да я опровергае, от вътрешността на апартамента се чу силен звук, като от падане на стол върху пода.

— Край!

Лус се наведе, грабна кученцето с една ръка, а с другата се хвана за перилото. Затича се по стъпалата колкото можеше по-бързо. Токовете на ботушите ѝ отекваха силно из тесния коридор, но вече не ѝ пукаше. Когато стигна до първия етаж, чу гласа на Анхел, който викаше сънливо някъде отгоре:

— Кой е там? Офелия?

Лус блъсна предната врата и изхвърча навън, мъкнейки кучето, което се опитваше да избяга от нея. Със свободната си ръка вдигна чантата на Офелия и се затича към колата. Офелия ѝ отвори, Лус метна кучето в скута ѝ и тресна рязко вратата. После изтича до багажника, хвърли вътре пътната чанта и натисна с все сила, за да я натъпче в малкото пространство.

Внезапно вратата на къщата се отвори, Анхел се появи отпред и застана с леко разперени ръце, поклащайки се на токовете на обувките си и взирайки се около себе си с пиянско объркване. Направи няколко крачки напред, докато се опитваше да се сети коя е тя. После забеляза Офелия в колата.

— Хей! — изрева той. — Къде си мислиш, че отиваш? Излизай от колата!

Слезе на долното стъпало, а входната врата се тръшна, зад него, което го ядоса още повече. Вдигна юмрука си.

— Не ме карай да слизам долу и да те измъквам от там!

— Тръгвай! Тръгвай! — пищеше ужасено Офелия.

Лус стисна устни, грабна щангата, която държеше в багажника, и я вдигна високо над главата си.

— Стой на място! — изкрещя гневно тя. — Чу ли ме? Не се приближавай до нея или ще извикам ченгетата!

Анхел отстъпи назад. Олюля се, изгуби равновесие и се строполи на стълбището.

Лус затвори капака на багажника и изтича, за да влезе в колата. Хвърли щангата на задната седалка. Ръцете ѝ трепереха толкова силно, че не успяваше да извади ключа от джоба на дънките си, за да запали двигателя. До нея Офелия беше прегърнала треперещото кученце в скута си. Очите ѝ бяха вперени в пияния мъж, който се опитваше да се изправи на крака.

— Побързай! Заклучи колата! — извика тя.

Лус най-накрая успя да пхне ключа в стартера и го завъртя. Двигателят изръмжа, но не запали.

— Не, не, не сега!

Опита отново. Моторът се напъна отново, по-слабо. Анхел слизаше по стъпалата, крещейки нещо на испански.

— Давай, давай... — Офелия скимтеше до нея и се олюляваше напред-назад в някакъв транс.

Лус натисна педала за газта два пъти, ръцете ѝ стискаха силно волана. Подскочи стреснато, когато нещо изтропа върху покрива на колата.

Изви глава и видя тромавата мъжка фигура до вратата от нейната страна на колата, мускулите му се напрягаха, докато дърпаше дръжката с една ръка, а с другата удряше по покрива и крещеше мръсотии в пиянски делириум. Малкото куче направо полудя, лаеше и подскачаше от скута на Офелия на пода и обратно. Бременното момиче пищеше и викаше нещо на испански.

Времето спря. Лус мислеше, само за едно: *Това ли е краят на пътуването ми? Ще бъда пребита, от някакъв пиян задник?*

— По дяволите, не! — каза тя и стисна ключа отново. Натисна педала с цялата си сила, завъртя ключа. — Хайде, хайде...

Никога не беше чувала по-сладък звук от шума на двигателя и в този миг сърцето ѝ се закле във вечна вярност на Ел Торо. Даде газ и потегли бясно, въпреки че Анхел все още се държеше за дръжката. До нея Офелия крещеше истерично:

— Sabes que? Ya me voy!^[1]

Когато беше изминала двайсетина метра надолу по улицата, Лус погледна в огледалото за обратно виждане. Анхел размахваше ръце като птица, която се кани да полети, опитвайки се да запази равновесие, но не успя и падна по лице на земята.

Победоносна усмивка озари лицето ѝ, докато завиваше, зад ъгъла.

---

[1] Sabes qué? Ya me voy (исп. ез.) — Знаеш ли какво? Тръгвам си! — Б.пр. ↑

СЕДЕМ

Мигриращите пеперуди монарх, пътуват през цялото време на своя размножителен период. Повече от половината пеперуди обаче се размножават, из царевичните полета на Средния запад. Затова много често в този регион през есента могат да се видят множество пеперуди, по време на своята миграция.

Зората разкъсваше плахо дрехата на нощта, спуснала се над земята, процеждаше се през все още тънката ивица светлинка сред мрака и го прогонваше по-надалече с всяка изминала минута. Лус беше изоставила зад себе си неравния зъбат градски пейзаж и вече караше през като че ли безкраен тунел от тъмнина, а единствената светлина идваше от редките лампи по магистралата и фаровете на колата. Отвори прозореца си и позволи на влажната свежест на утринния въздух да я залее, за да съживи сетивата ѝ. Косата ѝ се развя зад нея като знаме. Въздъхна тежко с една от онези въздишки, които идват някъде много от дълбоко и изпразват дробовете напълно. Лошият въздух навън и добрият въздух вътре, помисли си Лус, после прокара пръсти през косата си и потърка яростно кожата на главата си. Когато свали ръката си, за миг я задържа пред себе си. Караше повече от два часа и ръцете ѝ едва сега бяха спрели да треперят.

Каква нощ само! Все още не можеше да повярва на това, което се беше случило. По-скоро, сякаш беше нечий чужд ужасяващ кошмар. А може би, беше в шок, естествената реакция на организма и съзнанието, след преживяна травма. Трябваше да признае, че беше хубаво да имаш компания по време на това дълго самотно пътуване. Но когато го беше планирала, определено не беше включила във възможните варианти бременна в осмия месец жена. Беше пълна лудост да вземе Офелия със себе си, но какъв избор имаше? Разтърси глава.

— Е, бабо, това определено не беше част от нашия план.

След като избягаха от Анхел, Лус подкара директно към пансиона и паркира пред него, като смяташе, че Офелия ще поиска да остане там. Когато колата спря, бременното момиче подскочи стреснато и погледна, с обезумял поглед през прозореца към улицата, сякаш очакваше Анхел да се нахвърли върху тях отнякъде.

— Не можем да останем тук — каза тя в истерия. — Той е лосо. Луд. Има пистолет. Каза ми, че ще го използва, ако го напусна. И ще го направи. Знам, че ще го направи!

Лус почувства как страхът стяга гърдите ѝ отново.

— Тук ще си в безопасност. Сюзан няма да му позволи да влезе.

— Не! Това е първото място, където ще ме потърси. Сигурно вече е тръгнал насам.

Лус застина нерешително.

— Лус, моля те — изкрещя Офелия. — Да се махаме от тук!

— Ще те заведа в полицията — каза тя и завъртя ключа.

— Полицията не може да направи нищо. Първо трябва да ме застреля, едва тогава ще си размърдат задниците. — Офелия изтри с длан очите си и придърпа кучето към себе си.

Лус я погледна притеснено, после пое по улицата, без да знае накъде точно е тръгнала. Единствената ѝ цел в момента беше да бъдат колкото се може по-далече от Анхел.

— Знаеш ли някакво убежище за жени наблизо?

— И това не е добра идея.

— Офелия...

— Не, чуй ме — каза тя, шепнейки нервно. — Една жена, която познавах, дойде тук от Флорида. Мъжът ѝ я биеше, много лошо. Но когато ѝ посегна с нож, тя най-накрая избяга. Отиде в убежище за жени. Не знам как е разбрал, че е в Чикаго, но един ден тя се прибирала от работа и една кола спряла и бил той. Напъхал я вътре и въпреки че тя пиццала, никой не го спрял и не ѝ помогнал. Намериха тялото ѝ седмица по-късно в някаква канавка. Никой не направи нищо. — Подсмръкна и погледна назад през прозореца. — Понякога едно момиче може да изчезне завинаги, просто ей така.

Лус изтри влажните си длани, в дънките си.

— Къде да те заведа?

— Вземи ме с теб!

— В Тексас? — попита тя невярващо.

— Да! Той няма да ме последва, до там.

— Но... ти не познаваш никого. Ами работата ти? Мистър Кордеро?

— Някоя работа не си струва да платя за нея с живота си, а и той не може да ме защити. Никой не може. Ще му се обадя, ще ме разбере. Тук вече не е безопасно за мен, а няма къде другаде да отида!

— Но... — Лус преглътна тежко. — Ами ако родиш по пътя?

— Терминът ми е чак след месец — побърза да каже Офелия.

— Ще ни трябва паспорта ти.

— В мен е. Взех го, преди да тръгна. — Наведе се да дигне чантата си, порови малко вътре и измъкна паспорта си оттам. — Имам и пари, виж! — Отвори един плик, за да ѝ покаже дебела пачка с банкноти. — Почти петстотин долара. Бях си ги скрила, за всеки случай.

Лус не знаеше, какво да каже. Здравият разум се биеше в момента с емоциите ѝ. Това си беше лудост. Не беше част от плана ѝ. После си представи, колко е била уплашена Офелия, как си отделя парите, дрехите си, паспорта си, как ги крие от Анхел в апартамента си, просто за всеки случай, ако ѝ се наложи да бяга.

— Лус, моля те — каза момичето. Обикновено напереният ѝ глас сега звучеше напълно отчаяно. — Страх ме е. Не знам нищо за бебетата. Никого си нямам. О, божичко, Лус, имам нужда от майка си. Моля те, само ме откарай до Сан Антонио. Само това те моля. От там ще си взема автобус. Ще се опитам да стигна до мама. Просто искам да си ида у дома.

Щом видя сълзите, стичащи се по израненото лице на Офелия, Лус разбра, че това беше краят на техния спор. Във вените ѝ бушуваше първична ярост, каквато не беше изпитвала преди. Независимо какво щеше да ѝ струва, тя нямаше да остави Офелия в ръцете на онзи изрод, който я беше наранил така веднъж и щеше да го направи отново.

И ето я сега, караше на юг по магистралата в нощта с приятелката си бегълка и бебето ѝ, което скоро щеше да се появи на този свят, с някакво подобие на куче и с пепелта на баба си.

Тихо стенание привлече вниманието ѝ. Хвърли бърз поглед към мястото до себе си. Офелия се беше свила на кълбо до вратата, облегла глава на възглавницата на Лус, а дръзкото ѝ сатенено палто ѝ служеше като завивка. По шията ѝ имаше натъртвания, които вече

бяха станали грозно лилави. В огледалото за обратно виждане зърна малкото слабичко чихуахуа, което се беше сгушило до кутията с останките на Есперанса. Лус се намръщи и си каза, че това малко куче, заради което за малко да ги хванат и да ги убият, винаги успяваше да се окаже на погрешното място. Замисли се дали да не го отмести от кутията, но малкото кльощаво създание изглеждаше толкова спокойно, след ужасяващата нощ, която бяха преживели, че сърце не й даде. После си спомни колко много баба й обичаше животните, особено малките кученца. Усмихна се с облекчение. Баба й може би дори се радваше на неочакваната компания на задната седалка.

— Къде сме?

Лус се стресна от гласа на Офелия, все още пресипнал от съня. През последните часове, чуваше само бръмченето на гумите по пътя и тихото, нежно похъркване до себе си. Светлината в колата беше приглушена и сива от първите лъчи на плахата зора.

— Южен Илинойс, на път за Сент Луис.

Офелия изсумтя, после се намести на седалката си и избута палтото си на пода. Размърда се бавно, простенвайки тихичко от болка.

— Добре ли си? — попита я Лус.

Момичето въздъхна.

— Не... да. Не знам. Цялата съм схваната, сякаш ме е ударил камион.

— И така изглеждаш.

— Ха-ха — отвърна сухо Офелия.

Когато не намери огледалце на козирката пред себе си, обърна огледалото за обратно виждане, за да види лицето си. Докосна предпазливо лявата си буза и прокара пръсти по раната, по която вече беше започнала да се образува коричка. После завъртя обратно огледалото, отпусна се назад на седалката си и облегна глава на прозореца.

— Защо винаги се цели в очите ми?

— И преди ли те е удрял?

Офелия кимна.

— Когато започнеш да пие, можеше да стане доста лошо — каза тя тихо. — Понякога се опитвах да го спра. Но това само влошаваше нещата.

Лус се насили, да не мисли за това.

— Защо този път беше различно? Защо си тръгна?

— Уплаших се за бебето си. О, Лус, ако удареше бебето ми... — Погали корема си, поклащайки се напред-назад. — Никога нямаше да му позволя да го нарани.

— Да не би да е...

— Не! — Тя си пое дъх. — Не. Удари ме, само по лицето... Беше толкова пиян, че припадна доста бързо.

— Защо си останала, с човек като него?

— Обичам го — каза плахо Офелия. — Ти видя само лошата му страна. Но той може да бъде и много сладък, също като твоя Съли, и винаги съжالياва много, когато ми направи нещо. След такива случаи, обикновено се стяга, изкарва добри пари и все ми купува разни хубави неща.

— Ей, не го защитавай пред мен — прекъсна я ядосано Лус. — И не смей да сравняваш това копеле с моя Съли. Те нямат нищо общо помежду си.

Поклати възмутено глава при мисълта, че Съли може да удари жена.

— Анхел е лош човек, с големи мускули, които обаче изобщо не го правят мъж. Той е звяр. Можеше да убие и двете ни. Мислех, че ще го направи. — Гласът ѝ потрепери. — Наистина се уплаших.

Офелия подсмръкна и изтри, бликналите от очите ѝ сълзи с длани.

— Не, ти беше много смела.

Смела? Никой не беше наричал Лус „смела“ преди. Тя тръсна глава.

— Ти беше смелата, защото реши да го напуснеш.

— Чудо голямо. Едно телефонно обаждане — отвърна Офелия саркастично. — Аз съм голяма пъзла. Сама нямаше да направя нищо.

— Обади се по телефона.

— Нима? Голямо геройство, няма що. Но знаеш ли какво правех, докато ти препречваше пътя на Анхел? Заклучвах вратите на колата и плачех, като бебе. Трябваше да се опълча на това животно, много отдавна. Но просто си траех и търпях. Отново и отново. Ако не беше ти... — задъха се и се протегна, за да стисне силно рамото на Лус. — Ти може би спаси живота ми. Животът на бебето ми. Ние почти не се познаваме, но дойде да ми помогнеш. Ти си моят герой.

Лус определено не се смяташе за герой. Думата ѝ се струваше прекалено тежка за това, което беше направила. Преди се беше чудила, как ли ще реагира, ако види непознат човек в беда. Във вестниците пишеше за някакъв мъж, който бил пребит на улицата, и въпреки че имало хора наблизко, които виждали какво става, никой не му се притекъл на помощ. А едно момиче, което тичало из парка, било убито посред бял ден, докато други хора гледали отстрани.

— Всичко стана толкова бързо — опита се да обясни тя. — Предполагам, че не можеш да се подготвиш за такова нещо. Просто знаех, че не мога да му позволя да те нарани. Сякаш ти беше аз, а аз бях ти, сякаш ние бяхме едно цяло.

Лицето на Офелия се сгърчи, от спомена за преживяното, затвори очи и отпусна отново глава на възглавницата. След минута каза, с пресипнал глас:

— Е, едно нещо е сигурно. Повечето хора, не биха си направили този труд.

Пътуваха известно време така, в мълчание, само шумът от гумите се носеше под тях като химн на всеки нов километър свобода и сигурност. Мъждивата светлина от фаровете на колата правеше атмосферата интимна, подходяща, за споделяне. Лус чу до себе си тихо, потиснато плачене.

— Всичко е наред, Офелия. Сега си в безопасност.

Бременното момиче отвърна, с отпаднал глас:

— Той не спираше да ме удря. Дори когато го умолявах. Обичах го! Толкова много се стараех да бъда такава, каквато искаше да бъда. Но явно никога не ме е обичал. — Подсмръкна силно и вдигна ръка, за да избърше носа си. — Понякога ме гледаше така, че ме караше да се чувствам като... сякаш бях нищо.

Лус не знаеше, какво да каже.

Интимността на нощта подчертаваше, все по-отпадналия дух на Офелия. Тя се приведе напред, за да разтърка гърба си и простена тихо.

— Кръстът ми направо ме убива.

Лус я погледна притеснено, вперила очи в издутия ѝ корем.

— Просто болки, или спазми?

— И двете. — Офелия потърка кръста си и се размърда наляво-надясно, а лицето ѝ се гърчеше, в гримаси.

— Maldito^[1] — изруга тя. Погледна към Лус, очите ѝ искряха, но от страх. — Не знам, дали ще издържа, до Тексас.

Сърцето на Лус спря.

— Мислиш, че започваш да раждаш ли?

— Не знам! Никога не съм раждала преди. Но онази жена ми каза, че болките в кръста са първият признак, че бебето идва.

Лус най-сетне осъзна напълно, какво ѝ казваше Офелия.

— Исусе, какво да правим? Да се върнем ли в Чикаго? При Сюзан? Тя ще ни помогне.

— Не! Знаеш, че не мога да се върна там.

— Тогава, къде? — Лус усети как паниката се надига в гърдите ѝ.

— Просто продължавай. Няма да родя това бебе сега. Може би, е, може би по-рано, отколкото си мислех.

— Трябва да помислим малко — каза Лус и се опита да събере отново мислите си. Имаше нужда от план. — Едно е сигурно, не можеш да родиш в колата ми. Ще те откарам, до най-близката болница — каза тя решително.

— Не мога просто ей така да отида в болница! Нямам осигуровка и съм нелегална.

Лус се облегна назад и със свободната си ръка потърка слепоочието си. Това, че тя е легално пребиваваща в Щатите, променяше ли по някакъв начин ситуацията? Усещаше, че не може да мисли ясно. Умореният ѝ мозък оглеждаше отново и отново вариантите с които разполагаха, всичко, което би могло, да е от полза на Офелия. Страхуваше се, че нямаха много възможности.

— За какво мислиш? — попита притеснено Офелия. — Да не смяташ да ме оставиш просто в някоя болница и да ме зарежеш? Да ти кажа, ще те разбере, ако го направиш.

— Не, не бих го направила — отвърна Лус, поклащайки глава, макар мисълта да беше минала, за секунда през главата ѝ.

— Благодаря ти, Лус. — Гласът на Офелия трепереше.

Лус почувства, как умората се стоварва върху нея като тухлена стена. Потърка лицето си с ръце и се опита да измисли решение за новия проблем — а той си беше доста сериозен, — но умът ѝ, сякаш беше от памук. Защо този проблем да беше неин, питаше се за десети път поред. И за десети път си отговаряше сама.

Беше поела отговорност за Офелия в мига, в който се съгласи да я вземе със себе си на това пътуване.

— Добре... — подхвана бавно тя. — Първо трябва да те прегледат. Сигурно има болница или клиника, в която да можем да отидем в Сейнт Луис.

Офелия извърна глава и се взря през прозореца, присвивайки очи, сякаш се опитваше да види нещо на хоризонта.

— Стигнахме ли вече? В Сейнт Луис?

— Близо до него. Защо? Познаваш ли някого там?

— Не в Сейнт Луис. До Канзас сити. Не е далече от там.

— Кого? — попита Лус с надежда.

— Леля ми.

— Чакай малко... — каза Лус. Отне ѝ известно време да осмисли информацията. — Имаш леля в Канзас сити?

— Леля ми Луиза, за която ти говорих. Живее в Лорънс.

— Защо не ме помоли, да те откарам при нея от самото начало?

Офелия впери поглед, в ноктите си.

— Исках, да си отида в Мексико, да бъда с майка си, когато бебето се роди. — Вдигна глава и на лицето ѝ се четеше неподправена, детинска искреност. — Знам, че си загубила баба си. Знам, че си тръгнала да отнесеш останките ѝ у дома и да бъдеш със семейството си. След всичко, което се случи, предполагам, че и аз просто исках същото.

Лус се замисли, колко самотна и уплашена трябва да е Офелия, сега, когато беше на път, да роди всеки момент. Дори не можеше да си представи, колко ли силно копнее да бъде с майка си.

— Искаше ми се да мога, наистина да те закарам до Мексико.

Офелия се протегна и я потупа утешително по ръката.

— Ей, момиче. Направи повече, от достатъчно.

— Сега обаче, се надявам просто да стигнем до Лорънс, преди бебето да се появи. Колко далече е от Сейнт Луис?

Офелия сбърчи чело, докато потъркваше кръста си.

— Не много. От тук до Канзас сити е съвсем близко, само по магистралата, а после имаме вероятно още един час път. Ако ме заведеш там, леля със сигурност ще ни приеме. Можем да прекараме нощта, да похапнем, да се освежим. Искам да кажа, ще го направи,

нали? Все пак сме едно семейство. Можеш да ме оставиш при нея и да се отървеш от мен.

Лус почувства, как ѝ олеква на сърцето.

— Не искам да се отървавам от теб. Просто не желая бебето ти да се роди в колата ми, глупаче.

Протегна се с една ръка, към задната седалка и започна да тършува из бутилките с вода, напипвайки ядките и дори един чадър, докато намери и извади картите от чантата си. Офелия разтвори картата на Съединените щати, върху скута си и посочи Сейнт Луис. Прокара пръст на запад до Канзас сити. Точно както каза, беше съвсем наблизо, само направо по шосе I-70.

— Не мисля, че ще ни трябват повече от четири часа плюс още малко време, докато намерим леля ти. — Лус погледна нервно към Офелия. — Ще издържиш ли?

Момичето кимна.

— Ще издържа. А ти?

Лус въздъхна, но с повечко кафе и тя щеше да успее. Трябваше да опита. Лелята на Офелия, май беше единствената надежда, на хоризонта. Поне беше някакво място, където можеха да се приютят за малко.

— Опитай се, да си починеш — каза тя на Офелия, защото видя, че клепачите ѝ отново се отпуснаха. Очевидно беше, че не се чувства добре. — Искаш ли нещо? Да спра ли на следващата отбивка?

— Просто искам да спя.

— Ще те събудя, когато наближим Канзас сити.

Офелия ѝ кимна, с благодарност, вдигна яркозеленото палто от пода и се уви в него, после се сви на възглавницата. Не след дълго из колата се разнесоха тихите гърлени звуци на нежното ѝ похъркване.

Тесни снопове бледожълта и розова светлина се процеждаха от небето, осветяваха хоризонта и разкриваха просторните равнинни поля, на южен Илинойс. Лус се сети за желанието на Офелия, да бъде с майка си и мислите ѝ я върнаха към нейната собствена майка, както често ставаше, когато умът ѝ блуждаеше. Дали и Марипоса се беше чувствала така, когато е открила, че е бременна и изоставена, почти без никакви пари? Била е на осемнайсет, също като Офелия. Все още почти дете, а вече самата тя, на път да стане майка. А баща ѝ... За него знаеше само, че е бил германски студент и е учел в Мексико, когато се

е запознал с Марипоса. Избягали заедно и скоро след това тя разбрала, че е бременна. Дали изобщо са обсъждали брак? Или просто баща ѝ е постъпил, като страхливец и си е тръгнал веднага? С какво име да наречеш мъж, който изоставя бременно момиче съвсем само и без пари в чужда държава? Лус се срамуваше, че е дъщеря на такъв мъж. Дали детето на Офелия щеше, да изпитва същото унижение?

Нова мисъл премина през главата ѝ и Лус стисна силно волана. Дали и майка ѝ е преживяла такова физическо насилие като Офелия? Ами ако баща ѝ не просто я беше изоставил? Ако я беше бил и тя беше избягала?

Може и така да е станало. Това би обяснило, защо баба ѝ беше дошла веднага в Америка. Есперанса никога не беше говорила подробно за миналото на дъщеря си. Разказваше ѝ само, колко умна и красива е била Марипоса. До деня, в който починала... Есперанса желаше да направи това пътуване с внучката си. Лус знаеше, че баба ѝ искаше, да ѝ разкаже някои истини за майка ѝ, които тя сега, като вече пораснала жена, щеше да може да приеме. *Има много неща, които не знаеш за Марипоса.*

А сега може би вече никога нямаше да узнае истината. Единствената ѝ надежда, беше да намери леля си Мария.

Първите часове на зазоряването винаги бяха време на надежда за Лус. Слънцето беше огромна червена топка на сивото небе, покриващо на километри разстояние все още смрачените полета. Тя се прозя и погледна към магистралата, която се простираше дълга и права пред нея. Беше започнала, да възприема живота, като път с поредица от спирки. Не ѝ се беше налагало да взема много решения преди, но сега тя беше на мястото на шофьора. И виждаше пътя в нова перспектива. Какви ли спирки я очакваха в бъдеще, все още не знаеше. Но в сърцето си беше убедена, че ще бъдат важни.

---

[1] Maldito (исп. ез.) — по дяволите! — Б.пр. ↑

ОСЕМ

Как прапраправнуците на пеперудите, извършили първото пътуване, откриват пътя за назад всяка година? Инстинкт ли е? Или генетична памет? Клетките, тип „майка — дъщеря“, които се предават в тях? Как функционира тяхната насочваща ги към дома система, си остава и до днес един от неотговорените въпроси, в света на пеперудите.

Жената в светло велурено яке седеше върху красива кобила паломино^[1], оглеждайки ширналите се пред нея хълмове и долината. Стоеше много спокойно, със затворени очи, концентрирана, докато вятърът свистеше край нея, поклащаше листата на дърветата и развяваше черната ѝ коса като вълни на гърба ѝ. Тя потръпна и накланяйки глава, се приведе напред на седлото си.

— Марипоса? Всичко наред ли е?

Жената се стресна, при звука на гласа на Сам и подскочи леко. Загуби концентрация, кобилата ѝ изпуфтя, тръсна глава и я накара да обтегне юздите. Тя ги отпусна малко и се намести отново на седлото. Беше ѝ се сторило, че някой я вика отдалече. Разбира се, просто си въобразяваше, а може би бе чула писъка на някоя птичка. Но понякога тук, в хълмистите територии на Тексас, където хоризонтът беше толкова безграничен, че линията между земята и небето изчезваше, линията между реалността и въображението също се изгубваше.

— Да — отвърна тя и очите ѝ се спряха върху дългата златиста грива на коня ѝ. — Добре съм.

Чуваше тракането на копитата по скалистата почва, докато Сам приближаваше. Ръцете ѝ изпъгнаха юздите и кобилата ѝ запристъпва на едно място. Марипоса я успокои, после вдигна глава и видя характерните черни и бели кръгли петна по тексаския жребец, порода куортър, който спря до нейната по-деликатна кобила паломино.

Казваше се Танк. Сам Утринната звезда се извисяваше върху едрия набит кон, сякаш беше слят със седлото. Той побутна каубойската си шапка назад и разкри гордо честно лице със златистия цвят на прерийната трева в Тексас. По високото му загоряло чело имаше капчици пот, краищата на гъстата черна коса, обграждаща лицето му, също бяха мокри от силната влага.

— Виж — започна той, с обичайния си провлачен говор. Кожата на седлото му изскърца, когато се наведе напред към нея и се втренчи в лицето ѝ с пронизващите си черни очи. — Кобилата ти очевидно е на друго мнение. Казва, че си нервна за нещо. — Лека усмивка добави още една бръчица на сухата му кожа. — А в живота си не съм срещал кон, който да лъже.

Марипоса също се усмихна колебливо. Нямаше смисъл, да спори с него. Можеше да се опита да излъже Сам, но нямаше, как да заблуди коня си. Опал съвършено попиваше и отразяваше емоциите ѝ и усещаше безпокойството ѝ. Между тях нямаше тайни, когато Марипоса беше на гърба ѝ. Сякаш, за да потвърди думите ѝ, кобилата тръсна глава в този миг и копитата ѝ заораха в пръстта, вдигайки прах.

— Предателка — прошепна Марипоса в ухото ѝ и се наведе напред, за да погали с любов шията ѝ. — Добре съм. Мога да се справя — каза тя на Сам.

— Знам, че можеш. Но не искам да се притесняваш. Можем да изчакаме малко, ако ти е нужно още време. Не бързае за никъде.

Тя хвърли бърз поглед, към Сам Утринната звезда. Той притежаваше това ранчо от 600 декара, в което отглеждаше своите тексаски петнисти коне от породата куортър. Марипоса беше дошла тук преди година за терапия с коне, а след като приключи с нея, остана и продължи да взема уроци по езда от Сам. Той не беше неин терапевт, както ѝ беше обяснил съвсем ясно още на първия им сеанс, а просто някой, който искаше да ѝ помогне, да се свърже с „четириногите“ и с енергията, която те излъчват. Така след време щеше да успее да открие връзката си и с „двуногите“. Беше се засмял, онзи първи път, и беше казал, че смята себе си по-скоро за „шестног“ — така са били наричани в миналото воините от индианските племена, защото били, като едно цяло с конете си. През изминалата година, Сам и Марипоса бяха станали нещо много повече от учител и ученик. Тя не беше сигурна, как точно да нарече тяхната връзка, но най-малкото беше

приятелство. Според нея, отглеждането на коне му подходеше изключително, защото той приличаше на тях. Не говореше много и общуваше най-вече, с езика на тялото — особено с очите си. Сега я наблюдаваше и преценяваше настроението ѝ.

— Добре съм. Наистина.

— Ясно, разбрах. Нека тогава, да повървим по пътеката още малко.

Сам издаде тих цъкащ звук с език и огромният му тексаски петнист жребец потегли. Марипоса се намести на седлото, после побутна Опал, за да се обърне, и последва Танк по пътеката. През последните четири месеца беше създавала връзка с кобилата си. По време на първите си сеанси я решише, хранеше и почистваше клетката ѝ в конюшната. Сам ѝ беше казал, че трябва първо да научи езика на тялото на конете, преди да пъхне крак в стремето. Сега вече двамата яздеха из хълмовете на Тексас и посещението ѝ тук беше най-очакваният момент за цялата седмица. Където и да се спреше погледът ѝ, виждаше само красота. Днес вятърът навяваше нежни вълни над хълмовете, избухнали в пищни златисти, алени и бронзови цветове. Яздеха мълчаливо един до друг по широката каменна пътека, криволичеща около групичка мескитови дървета, борове и оградата на пасищата. Най-силният шум беше тропотът на копитата по чакъла, докато конете се придвижваха в равномерен ход. Беше идеален ден за езда — 15 градуса, лек ветрец и толкова ярко небе, че очите те заболяваха, ако погледнеш към него без очила. Нито едно облаче не беше посмяло да оскверни просторната синева, но Марипоса знаеше, че фермерите и хората из многобройните ранчота наоколо се молеха за дъжд. Тя се молеше за същото, защото пеперудите монарх скоро щяха да минат от тук и един хубав дъжд щеше да им осигури множество красиви цветя, от които да смучат, така нужния им нектар. Погледна към Сам. Яздеха вече почти час, а той не беше казал нито дума. Просто продължаваше напред, а копитата на Танк вдигаха облаци прах от сухата земя, когато Сам посочваше към някой елен или пуйка. Изглежда не мислеше за нищо друго, само се наслаждаваше пълноценно на прекрасния ден.

След известно време, пътеката се раздели на две. Едната водеше обратно към главната къща на ранчото и към плевнята, където обикновено си казваха небрежно „чао“ и той отиваше при следващия

си клиент, а тя връщаше Опал в конюшнията. Другата пътека отиваше на север.

Изненада я, като пое по втората. Изкачиха се по стъпаловидния хълм, после направиха чупка и внезапно, пред тях се появи езеро. Марипоса затаи дъх, очарована от гледката на кристалночистата синкаво-зелена вода, искряща на светлината, в която се отразяваше небето.

— Можем да поседнем и да си починем малко — каза Сам.

Марипоса обаче знаеше, че „да седнем и да си починем“, всъщност означаваше „да поговорим“. Сам не беше досаден, не любопитстваше и не я засипваше с въпроси, както беше правил терапевтът ѝ, но умело научаваше това, което искаше да знае.

Той слезе от коня, после пристъпи към нея. Тя прекрачи седлото и усети силната му хватка, около бедрата си, докато ѝ помагаше да стъпи на земята. Цялата се стегна между дланите му. След миг ботушите ѝ допряха пръстта, Сам се изкашля притеснено и отпусна ръце. Направи няколко стъпки назад, за да се отдалечи от нея. Тя си пое дъх, за да се успокои, и за момент се облегна на Опал, притискайки длани, във влажната ѝ грива. Топлината, която се излъчваше от тялото на кобилата, я успокояваше. Затвори очи и вдиша с пълни гърди тежката миризма на пот, смесена с кожа.

Марипоса беше по-плашлива от див мустанг и все още се напрягаше, когато някой я докоснеше. Трите години в затвора, я бяха научили строго да пази личното си пространство. Беше излязла навън, преди две години, но все още не допускаше другите хора близо до себе си. Истината беше, че предпочиташе да бъде сама или в компанията на всякакви други твари, но не и на хора. Затова прие с готовност предложението да постъпи в групата за терапия с коне, след като приключи програмата си в рехабилитационния център. Конете бяха големи, силни животни, които налагаха на останалите своите граници, също като нея. Нямахше нужда, да се преструва с тях. Когато общуваха, те не се интересуваха от нейното минало. Живееха, само за мига. Не искаха нищо от нея, освен да бъде спокойна и да се отпусне. И да им се довери.

И това беше най-трудната част. От много време не беше чувствала, че може да се довери на някого или на нещо. Дори на себе си. Особено на себе си. Но упорито се опитваше да го промени.

Надяваше се, че ако се научи да се отпуска, ако успееше да създаде истинска връзка с конете, след време щеше да има отново нормална връзка и с хората. Беше живяла прекалено дълго в мълчание и в страх. Сам и Опал се опитваха да ѝ помогнат да се отвори отново за света. Трябваше да го направи, ако искаше някога да застане очи в очи с дъщеря си.

Изправи се и отстъпи назад от кобилата си, потупвайки нежно гърба ѝ. Протегна юздите ѝ на Сам. Той кимна и тръгна напред, като поведе и двата коня, из израслата трева, към по-прохладно местенце под сянката на мескитовите дървета. Марипоса го последва, за да приседне до него на красиво гравирания дървена пейка.

Сам се отпусна назад, с въздишка и изпъна дългите си крака. Свали шапката и изтри потта от челото си, с ръкава на ризата си. Марипоса го погледна крадешком. Сам беше роден в индиански резерват в Алабама и макар че сега живееше, в свое собствено ранчо, индианското му наследство личеше видимо. Имаше профил като на орел, черните му очи бяха сериозни и прями, изваян нос. Косата му беше с цвета на орлово крило, черна, прошарена с тънки сиви кичури. Беше гъста, буйна и се спускаше на черта до раменете му, където опираше в светлосинята дънкова риза.

Беше по-скоро впечатляващ, отколкото красив мъж, не че тя се интересуваше от красавци. Всъщност в момента изобщо не се интересуваше от мъже. Нямаше връзка, откакто беше излязла от затвора — поредната защитна линия, която беше прокарала. И така смяташе да си остане. Сам беше добър човек, но Марипоса не искаше да прецаква отношенията им, пресичайки границите на професионалната им връзка.

Той побутна каубойската си шапка отново на главата си, намести се още по-удобно и отпусна свободно ръката си отстрани на пейката, като оглеждаше езерото, с горд собственически поглед.

— Готова ли си да ми кажеш, какво те безпокои? — попита, без да откъсва очи от водата. — Сякаш, си на милион километри от тук.

Марипоса едва сдържа усмивката си, изобщо не беше изненадана, че думите му уцелиха, право в десетката.

— Не чак толкова далече. По-скоро на хиляди.

— А — каза той и се извърна, пронизвайки я с очи. — Мислиш за дъщеря си.

— За майка си.

— Какво те притеснява?

Тя сведе глава.

— Знаеш, че ѝ се обадох. Всъщност сестра ми ѝ звънна.

— Да, знам.

— Преди около три седмици.

— Аха.

Марипоса застина на място.

— Не се е обаждала! Дори за да каже на Мария, че не иска да ме вижда. Или че не я интересува, какво става с мен и че трябва да я оставя на мира и никога повече да не ги търся. — Стисна дланите си в юмруци толкова силно, че кокалчетата на пръстите ѝ побеляха. — Не че заслужавам нещо повече от това. Но се надявах... — Млъкна и си пое дъх, защото гласът ѝ се разтрепери. — Боли ме, Сам. Нито дума!

— Почакай малко — каза той, опитвайки се да я успокои. — Сигурна ли си, че Мария изобщо се е обадила на майка ви?

Марипоса сбърчи чело, докато обмисляше думите му. И тя си задаваше, същия въпрос.

— Каза ми, че го е направила. Не би ме излъгала. Не е в стила на Мария. Тя е много праволинейна. Щом е казала, че ще направи нещо, ще го изпълни. Ако не иска, също ще ти го каже. Няма да се поколебае.

— Но ако си спомням правилно, ти каза, че със сестра ти не сте се разбирали добре. Че е ревнувала, от отношенията ти с майка ви. Сигурна ли си, че не би се опитала, да ви държи разделени, една от друга?

— Първо, тя ми е полусестра. Никога не сме били особено близки, вярно е. Но не мисля, че ме мрази. Мария е много по-голяма от мен, така че не израснахме заедно. Може да се каже, че не ме е познавала достатъчно добре, за да има причини да ме мрази. Ако изпитва някаква неприязън към мен и не ме харесва, това е, по-скоро като страничен ефект на нейната война, с майка ми.

— Струва ми се, че Мария има проблем, в отношенията си с много хора.

— Ами... — започна Марипоса, като подбираше много внимателно думите си. — Да кажем, че държи силно на мнението си. Но това беше много, много отдавна. Не одобряваше, че майка ни се е омъжила повторно, след смъртта на нейния баща. Мисля, че е

очаквала, мама да носи дълга черна рокля и черен шал и да остане сама до края на живота си. Но мама не е имала и четирийсет години, когато Луис е умрял. Била е още съвсем млада и определено не е била готова да се хвърли на погребалната кладя.

Сам погледа ботушите си и се усмихна.

— Определено.

Марипоса също се усмихна в отговор. Тя беше на четирийсет години, а Сам — може би, съвсем малко по-възрастен. И двамата не се смятаха за стари, определено! Всъщност Марипоса се надяваше, че е достатъчно млада, за да започне живота си наново.

— Още повече, че на младини майка ми е била поразителна жена. Дребничка на ръст, но с ярка индивидуалност. И сега има красиви очи, топли и приканващи като разтопен шоколад. И косата ѝ. Не си виждал толкова гъста дълга коса! Когато бях малка, понякога ми позволяваше да я разресвам. Още помня чувството, когато се разстиляше в ръцете ми... като сурова коприна.

Сам наблюдаваше изражението ѝ, докато тя говореше, като че ли на себе си, чертите на лицето му бяха меки, спокойни, беше невъзможно да се каже какво точно си мисли в момента. Но тя зърна в орловите му очи да проблясва интерес.

— Приятно ли ти е, да говориш за майка си?

— Да. Тя ужасно ми липсва. Много е старомодна, традиционно възпитана. Готви и се грижи за градината, умения, които според нея, всяка жена трябва да има. Но това не означава, че е глупачка. Напротив. Изключително мъдра е, не за годините си — стара душа, така мисля, че се казва. И щедра, и великодушна. Всеки, който се срещне с нея, я обиква.

— Включително и ти.

Марипоса извърна глава и се усмихна на Сам.

— Включително и аз. Както и да е, било е напълно естествено човек, с нейната страст към живота, да открие отново любовта. Хектор Авила и майка ми се влюбиха много бързо и от това, което съм чувала, любовта им била много пламенна. Но Мария не харесвала Хектор. Той бил добър, мил мъж. Професор в университет. Това било крачка напред в социално отношение за майка ми. Мисля обаче, че Мария нямаше да го хареса, дори да беше президент. За нея, естествено, никой мъж не

можел да се сравнява с баща ѝ. Направо побесняла, когато мама се омъжила за татко. А после, когато съм се появила и аз...

Марипоса направи гримаса.

— Мисля, че дори родителите ми се изненадали, когато мама забременяла. Хектор ни върнал обратно в Мексико. Опитали се да убедят Мария да тръгне с тях, но тя била много ината и отказала. Останала в Сан Антонио, омъжила се за момчето, с което излизала, и това било. Израснах в Морелия и не я виждах често. Само при задължителните семейни посещения в Сан Антонио, или когато тя идваше в Мексико. Винаги критикуваше мама и се оплакваше горчиво, че тя ме обича повече от нея.

— А така ли беше?

Тъжна усмивка премина по лицето на Марипоса, когато спомените я заляха отново. Мария не беше привлекателно момиче. Имаше си хубави качества — беше наследила красивата коса и хубавата кожа на майка си. Но имаше и облото, плоско лице на баща си и малки кръгли очи, които винаги напомняха на Марипоса за очите на броненосец и я караха да се радва, че Луис не е и неин баща. Самата Марипоса беше изключително красиво дете, което се превърна в прекрасна млада жена. От съвсем ранна възраст беше открила, че красотата ѝ дава власт над мъжете. Флиртуваше много, малка и глупава, без да си дава сметка за болката, която причиняваше на своите отхвърлени обожатели, чиито сърца разбиваше. Този тежък урок го научи по-късно, и то много добре.

— Дали мама ме обичаше повече? Искан ми се да мисля, че е било така.

Облегна се назад и скръсти ръце на гърдите си, докато си спомняше кавгите между майка си и по-голямата си сестра, огънят в които постепенно изтля и в крайна сметка те се превърнаха в студена липса на общуване.

— Отчуждението между тях се задълбочи. Мария побесня, когато мама дойде в Милуоки при мен. Смяташе, че е егоистично от моя страна да я моля да идва. Но истината е, че никога не съм я молила. Не ми се наложи. Мама просто се появи на прага ми, когато най-много имах нужда от нея.

— Когато си забременяла ли? — попита Сам.

Марипоса стисна устни, кимна с глава и изпита внезапно същия срам, както преди толкова много години, когато нейният любовник си беше тръгнал. Беше се почувствала, като куче, от което той се беше уморил и просто го беше захвърлил край пътя.

— Мама не смяташе да остане да живее в Милуоки за постоянно. Само докато родя бебето и укрепна достатъчно, за да мога да пътувам. Но скоро си намери работа, като готвачка в хубав ресторант и започна да печели добри пари, повече, отколкото щеше да изкарва вкъщи. Имаше нужда от работа. По онова време, вече беше вдовица. Баща ми беше починал няколко месеца по-рано.

Марипоса вдигна глава към небето. Нежни бели кълбести облаци се носеха над тях като опънати платна на кораб. През всичките тези години един страшен въпрос не ѝ даваше мира — дали бягството ѝ от колежа с Макс не беше причина за внезапната смърт на баща ѝ. Майка ѝ казваше, че е бил наранен, но, не, вината не е нейна. Марипоса не ѝ вярваше и това беше поредното угризение, което я измъчваше, един от най-тежките товари, които носеше в себе си.

— Значи е останала — подтикна я да продължи Сам.

Тя го погледна.

— Да. Мама продаде къщата си в Мексико и с малкото, допълнително спестени пари, които имаше, купи къщичка в Милуоки за нас. Мария вдигна врява до небето. Искаше да се преместим при нея в Сан Антонио. Мисля, че когато мама остана в Милуоки при мен, това беше най-големият знак за нея, че тя е избрала страна. Отношенията им напълно се развалиха.

— Може би се е чувствала изоставена — каза Сам.

Лицето на Марипоса помръкна при последната дума — думата, която свързваше с най-голямата си вина. Насили се да запази спокойствие и гласът ѝ да не я издаде.

— Може би, не знам... — Загледа се в далечината пред себе си. Беше преди толкова много време...

— Но когато излезе от клиниката, когато се почувства готова за онзи най-важен първи контакт със семейството си, ти се обади на своята полусестра, от която си се отчуждила отдавна. Не на майка си.

Марипоса кимна леко.

— Защо? Защо не на майка си, щом сте били, толкова близки?

— Именно за това — възкликна тя разгорещено. Изправи се и измина няколко стъпки до ствола на най-близкото дърво. — Когато си тръгнах, я нараних. Много. А и беше минало ужасно дълго време.

— Колко? Петнайсет години, дваисет?

Срамът я затисна цялата. Усети как познатият стар студ я обгръща от всички страни. Лицето ѝ беше безизразно, гласът ѝ — отнесен.

— Шестнайсет. Тръгнах си, когато дъщеря ми беше на пет.

— След толкова време, защо не пожела да ѝ се обадиш?

— Мислех си... — почувства как гърбът ѝ се вцепенява и се обърна, за да отвърне на погледа му. — Надявах се, че ще ѝ бъде по-лесно, да го чуе, първо от Мария.

— Да чуе какво? — Сам безпощадно не откъсваше тъмните си очи от нея.

Марипоса се загледа в ботушите си. Бяха протрити и прашни, а петите бяха износени. Не каза нищо.

— Да чуе, че си жива?

Тя избухна.

— Да! Добре, доволен ли си? Да! — Обърна гръб на Сам, защото не можеше да понесе повече погледа му. — Толкова години не е знаела дали съм жива или мъртва. Отначало ѝ звънях само за да ѝ кажа, че съм добре, но след това се забърках с лоша компания. Аз... Не можех да ѝ се обаждам. Нито да пиша. След известно време вече се срамувах прекалено много, за да го направя. Не можех да понеса, че ще трябва да ѝ кажа, в какво съм се превърнала. По-добре беше да смята, че съм мъртва.

Настана дълго мълчание. Сам знаеше историята ѝ. Че се бе забъркала с наркотици — не само беше използвала, но и продавала. Порочен кръг, от който беше почти невъзможно да излезеш, освен ако не умреш или не бъдеш убит. За нея влизането в затвора се беше оказало направо благословия. Трудните времена и рехабилитацията я бяха довели, до този момент.

Но първо, трябваше да преоткрие историята си. Да я приеме и да говори за нея. Без повече бягства и отричане. Сам нямаше да ѝ позволи, да продължава да се крие в мълчанието си.

— Значи — каза той, с успокояващ глас — за теб е било по-лесно да се свържеш с Мария, защото тя е означавала за теб по-малко,

отколкото майка ти.

Марипоса преглътна емоциите, които напиреха в гърлото ѝ, и поклати глава. След минута каза:

— Тогава не мислех за това. Вече не се опитвах да направя нещата по-лесни за себе си. Просто ми се струваше най-логично да се обадя на Мария. Тя беше тук, в Сан Антонио. Можех да говоря с нея, лице в лице. — Млъкна и разсеяно потърка рамото си. — В известен смисъл, беше като репетиция. Да проверя дали съм достатъчно силна.

— Достатъчно силна, да застанеш пред майка си.

Тя кимна и затвори очи.

— И пред дъщеря си.

Това беше. Сам не каза нищо, защото и двамата знаеха, че това беше нейният най-голям кръст. Дъщеря ѝ, Лус.

— И беше ли? Достатъчно силна?

— Мислех, че съм. Сега вече не съм толкова сигурна. Може би беше прекалено скоро.

— Но ти се срещна със сестра си. Как мина?

Марипоса си спомни деня, в който взе автобуса, за къщата на Мария. Беше изключително нервна. Бяха говорили съвсем кратко, преди това по телефона, най-вече, защото Мария беше шокирана и остана без думи, когато чу сестра си, която от години смяташе за мъртва. От своя страна, Марипоса се изненада страшно, когато я видя. Годиците не се бяха отнесли добре, към по-голямата ѝ полусестра. Беше напълняла много след развода си, очите ѝ бяха станали съвсем малки, блещукащи мъниста на покритото, с петна лице, с кожа, с цвят на пръст. Но когато се усмихна, цялата грейна от щастие и те се прегърнаха спонтанно. Месестите ръце на Мария я стиснаха силно. Ухаеше на ванилия, аромат, който и двете свързваха, с майка си. В този миг, всичките им разногласия изчезнаха и им се сториха абсолютно нелепи.

— Мина добре. Тя беше мила и сърдечна. Дори великодушна. Изненадах се. Беше се развела, децата ѝ си бяха заминали. След всички тези години, след всички различия между нас, в крайна сметка и двете бяхме сами, в Сан Антонио. — Сви рамене, за да покаже, че оценява иронията на съдбата.

— И ти я помоли, да се обади на майка ви вместо теб — каза Сам.

Марипоса си пое дъх и се облегна на близкото дърво.

— Да. И тя го направи. Каза ми, че ѝ е звъннала на следващия ден. Каза, че мама избухнала в сълзи, когато чула, че съм жива. — Погледна към езерото. Не можеше да мисли за тази сцена, без да се развълнува.

— А какво е станало после?

— Говорили само още няколко минути, но после Лус влязла и ги прекъснала.

Нейните устни произнасяха името на дъщеря ѝ. Марипоса все още не можеше да го повярва. Отметна косата от лицето си. Усещаше как по челото и брадичката ѝ избиваха капчици пот от тежката влага.

— Мама не искала Лус да научава за мен по този начин, така внезапно, без да я е подготвила предварително. Затова бързо прекратили разговора. Казала на Мария, че ще се обади. — Поклати глава. — Но все още не го е направила! Защо, нали е обещала?

Изпъна тялото си, изпълнена с гняв, и сви ръцете си в юмруци.

— Може ли да ми е толкова ядосана, че да не иска изобщо да ме вижда?

— Да — каза спокойно Сам.

В очите на Марипоса проблеснаха светкавици от болка. Спокойствието на Сам внезапно я вбеси.

— Не я познаваш! — изкрещя му тя. — Нищо не разбираш!

При звука на извисилия се глас на Марипоса Опал незабавно вдигна глава и я погледна с тревожни очи.

За пореден път, Сам ѝ даде време да се овладее. Тя се наведе, взе един камък от земята и го метна в езерото. Чу се тих, цамбуркащ звук, когато падна във водата. Марипоса проследи с очи, разливащите се все по-надалеч и по-надалеч вълнички. Ефектът ѝ напомни за решението ѝ, да изостави дъщеря си. Трябваше да приеме последиците от многобройните вълнички на своята егоистична, абсурдна постъпка, отпреди толкова много години.

— Съжалявам — каза тя, все още втръпена във водата. — Не исках да ти крещя. Изкарах си яда върху теб. Но не си прав.

Сам не отговори.

Тя погледна през рамо към него. Лицето му беше кафяво и обгоряло, като силно протрито седло. Когато примижаваше срещу

слънцето — както направи и сега, — от ъгълчетата на очите му към челюстта му се спускаха дълги, издълбани в кожата му линии.

— Тук е красиво — каза тя спокойно.

— Аха — отвърна Сам, погледът му пробяга от лицето ѝ, към езерото зад нея. — Мисля, че това е едно от най-красивите места в целия окръг — допълни той. Не се хвалеше, просто според него това беше истината.

Поривът на вятъра раздвижи прахта около тях и повдигна краищата на дългата коса на Марипоса. Тя премигна и извърна глава. Вниманието ѝ бе привлечено от самотна пеперуда, махаща с криле срещу бриза, за да достигне до сините листенца на цветето на няколко метра от тях.

— Виж! — извика развълнувано тя. — Пеперуда монарх!

Сам погледна натам, накъдето сочеше Марипоса.

— Скоро ще видим много от тях да минават от тук.

Тя кимна.

Сам се усмихна.

— Да, вярно... Ти отглеждаше такива пеперуди, нали?

— Не е нещо особено. Просто се интересувам от тях.

— Името ти... Марипоса. Означават „пеперуда“ на испански, доколкото знам.

— Да. Да не мислиш, че затова харесвам пеперуди?

Сам се усмихна отново.

— Просто съм любопитен, нищо повече. Майка ти също ли обичаше пеперуди?

Чертите на лицето ѝ омекнаха, при спомена. Щом затвореше очи, и сега още виждаше в съзнанието си майка си, в любимата ѝ градина, как търси гъсениците, как ги хваща и ги вкарва вътре, за да ги отгледа, как учи Марипоса, да чисти стъклените им витрини, как наблюдава заедно с нея чудото на тяхната метаморфоза. През годините беше ставала свидетел на този цикъл стотици пъти и никога не ѝ беше омръзвало.

— О, да. Тя ме научи на всичко, което знам за пеперудите.

— Ааа... Клетъчното деление майка — дъщеря.

— Моля?

— Деление майка — дъщеря. Митоза. Винаги когато една клетка се разделя, клетката майка предава генетичния си материал на

дъщерната клетка. Всъщност даже на две.

— Да не намекваш, че съм като майка си? Абсолютно различни сме в толкова много отношения, че няма смисъл даже да ги изброявам.

— Не бъди така сигурна. Клетките не са напълно еднакви. Сложно е и със сигурност не мога да ти го обясня много добре. Но винаги съм смятал предаването на информация от едно поколение на друго за интригуващо явление. Велика мистерия. Просто погледни пеперудите, които толкова харесваш. Ако си спомням правилно, женските пеперуди монарх се чифтосват през пролетта, после напускат светилищата си — така местните наричат техните колонии — и се отправят на север, точно насам, в Тексас. Снасят яйцата си в листата на млечката, след което умират. Следващото поколение, техните дъщери, продължават отново на север, където също снасят яйцата си в листата на млечката, после дъщерите им повтарят цикъла и така се придвижват една след друга все по на север, за да се размножат за пореден път. Не разполагат с карти, не правят племенни съвети, за да обсъдят плановете си. Притежават само инстинкта си, познанието, съхранено дълбоко в гените им, което ги води на север. Така действа процесът на предаване на клетки от майка на дъщеря. — Погледна някъде в далечината. — Природата е толкова красива.

Марипоса си помисли, че някак си, тези клетки са били прецакани вътре в нея. Къде се беше прекъснало това генетично звено, което трябваше да я мотивира, да обича и да се грижи за детето си? Не можеше да понесе никакъв разговор, който беше свързан с отношенията между майки и дъщери. Какво искаше да докаже Сам с този разговор, за майчините клетки? Лицето ѝ доби обичайното си равнодушно изражение — нейната защитна маска за такива случаи, и погледна към езерото.

Сам проговори отново.

— Защо не се опиташ да се обадиш на майка си сама? Днес?

Тя тръсна рязко глава.

— Защо не?

— Независимо от цялата ти теория за гените, аз не съм като майка си. Не съм толкова силна.

— Напротив, такава си. Излезе от клиниката и остана чиста. За това е нужно доста сила. И смелост.

— Не ме хвали за това, Сам. Не мога да го понеса. — Говореше съвсем тихо, гласът ѝ трепереше, макар че се опитваше да се овладее.

— Значи сега отново ще се самонаказваш?

Повече не можеше да се контролира.

— Сам, оставих майка си и дъщеря си да ме смятат за мъртва. Зарязах детето си! — избухна тя бясна, че позволи сълзите да рукнат от очите ѝ. — Моето малко момиченце. Беше само на пет години и аз я изоставих, заради някакъв мъж, когото дори не мога да си спомня. Просто някакво звено във веригата, който ми обеща нов живот, далеч от скучната работа в леярната. И от студа. Мразех студа.

— И, разбира се, да не забравяме и наркотиците.

Произнесе думата отчетливо, с хладната прецизност на хирург, и тя наистина я разряза като скалпел, оставяйки раната ѝ оголена и кървяща. Марипоса се извърна и го погледна право в очите, тези дълбоки, тъмни езера. Не я съдеха, не я обвиняваха. Прииска ѝ се да го разтърси. Да види как спокойното му лице се сбръчква от отвращение. Да го накара да я мрази, както заслужаваше.

— Да, не бива да забравяме и наркотиците. Така беше с мен — каза с изпълнен с горчивина глас. — Един мъж след друг. Всеки следващ по-ужасен от предишния. Но не ми пукаше, стига да си набавях дозата.

Стана ѝ студено и обви ръце, около тялото си. Вгледа се замислено в лицето му. То беше все така безизразно, лишено от емоция — като камък.

— Мразех се за това, което правех. Коя жена би постъпила така?

— Пристрастената.

Марипоса изхлипа и скри лицето си с ръце.

— Толкова ме е срам. Не заслужавам нейната прошка.

— Това е в миналото. Марипоса, трябва да го оставиш да си отиде. Миналото е ужасно място, пълно с вина и самоунищожение. Трябва да живееш днес. За мига.

— Не мога. Все си мисля за тях. Защо мама не се обади...

— С какво си по-различна днес, отпреди три седмици, когато взе решение да се свържеш с майка си? Вече си готова, да общуваш.

— Но те не са готови да общуват с мен!

— Не можеш да си сигурна.

— Защо тогава, мама не звънна на Мария, както ѝ е казала?

— Както ти сама каза, не я познавам, за да мога да ти дам отговор. Но в момента вероятно ѝ е доста трудно, може би е в шок, не знае, как да реагира. А и е нужно време, за да подготви дъщеря ти за теб.

Сълзите ѝ секнаха, докато тя обмисляше думите му.

— Лус — каза Марипоса тихо. Подсмръкна и изтри очите си. — Разбира се.

— Бъди търпелива, Марипоса. Имай малко вяра. Те са ти дали шестнайсет години. Дай им още няколко седмици. Довери ми се. По един или друг начин, ще се свържат с теб.

---

[1] Паломино — порода коне с кремав, жълт или пясъчен цвят на покривната козина. Гривата и опашката са бели. — Б.пр. ↑

ДЕВЕТ

Мазнината във формата на липидни протеини не само подхранва пеперудите монарх достатъчно, за да могат да изминат полета, от почти четири хиляди километра, но тя трябва да им стигне до следващата пролет, когато ще поемат отново на север. Докато мигрират на юг, пеперудите спират на определени места, за да се нахранят с нектар от цветята, и така дори трупат тегло по време на изтощителното си пътуване.

Слънцето беше високо в небето, на четвъртия ден от нейното пътуване. Лус шофираше към Сейнт Луис в ранната сутрин, когато огненото кълбо заблестя в лъскавите стъклени небостъргачи. Заяпа се, в прочутата арка на Сейнт Луис, но като истинско момиче от Средния запад, най-много се развълнува, когато премина по моста, над могъщата река Мисисипи. Хрумна й, че с Офелия бяха като Том Сойър и Хък Фин — поели в търсене на неизвестни приключения, по магистралата на запад към Канзас сити.

Пътят скоро отново стана еднообразен. Километрите се точеха един след друг, в монотонна безкрайност, и Лус си даде сметка, че преди телефонното обаждане на Офелия, май беше спала, само около четири часа, а вече шофираше цели седем. През последните три часа, бяха спирали няколко пъти, за да се изпишка Офелия, а самата Лус, се наливаше през това време с „Ред Бул“ и кафета.

Отвори широко прозореца, надявайки се, че въздухът ще я държи будна, но сутрешната прохлада, вече беше заменена с топлата влага на местния климат. Офелия се беше преместила на задната седалка, за да може поне малко да се изтегне по-удобно. Лус се прозя шумно и за пореден път, си пожела да имаше радио в колата, за да я разсейва. Погледна към седалката до себе си. Малката чихуахуа беше нейният

„навигатор“, свила се, като котка, върху вече изцапаното и намачкано зелено сатенено палто.

— Офелия? — провикна се Лус. Усещаше, че няма сили, да продължи да стои будна и се надяваше, че разговорът щеше да помогне. — Будна ли си?

— Аха...

— Съжалявам, ако отвореният прозорец те е събудил.

— Свежият въздух ми дойде добре. А и тук отзад малко мирише.

Лус погледна в огледалото за обратно виждане. Задната седалка беше затрупана с празни бутилки от минерална вода, изпомачкани списания и опаковки от сладкиши и разни други храни. Вниманието ѝ беше привлечено от ръцете на Офелия, които правеха нещо с кутията с тленните останки на Есперанса.

— Какво правиш?

Настана тишина за известно време, после Офелия отвърна:

— Аз... въз... готвя ти малка изненада с кутията с пепелта на баба ти.

— Какво?

— Не се тревожи. Не е нещо непоправимо. Просто ми стана жал за твоята абуела, да стои в такава жалка картонена кутия. Струваше ми се, не знам... тъжно.

Настана неловко мълчание. Лицето на Лус беше пламнало.

— Нарочно не купих, някоя по-скъпа урна, или красива кутия от погребалния дом — обясни тя. — Не защото съм стисната. Искрах леля Мария да избере нещо хубаво в Сан Антонио. Тя е дъщеря на Есперанса, а не успя да дойде на погребението.

— Не е дошла на погребението на майка си? — повтори ужасено Офелия. — Какъв срам!

— Вината не е нейна. Тя не знаеше. Не можах да се свържа с нея. Сигурно се е преместила, защото телефонният ѝ номер вече не е активен.

— Обади ли се в централата?

— Естествено, че се обадох — отвърна Лус възмутено.

— Ясно.

— Надявам се, че все някак ще успея, да я намеря.

След кратка пауза, Офелия каза:

— Чакай малко. Имаш предвид, че още не си се свързала с леля си?

— Да.

— Какво?! Момиче, тръгнала си, на път да я видиш, само дето тя не знае, че идваш?

Лус сви рамене. Офелия изригна в някакви думи на испански, които в момента се радваше, че не може да разбере.

— Не се напрягай прекалено много за това — каза тя. — Не искаме бебето да се превъзбуди и да тръгне да излиза сега, нали? А и като помислиш, това, което правим в момента, не е по-различно.

— Ти си луда. Различно е.

— О? Да не би да си се обадила на леля си?

— Не, но поне знам телефонния й номер — усмихна се криво Офелия. — Просто тя не отговаря.

— А-ха — измънка Лус с тържествуваща усмивка.

Много добре осъзнаваше, че бременното момиче беше спечелило толкова бързо сърцето й, защото и двете бяха сами на света, точно в този момент.

Погледна отново в огледалото и видя, че Офелия връзва нещо на кутията.

— Е, какво все пак правиш с кутията на баба?

— Просто си помислих... В моето родно място в Мексико на Деня на мъртвите украсяваме гробовете на починалите си близки, за да им покажем уважението и обичта си. Това е любимият ми празник. Навсякъде из целия град има сергии с цветя, на които се продават *semprásuchiti* — яркооранжеви невени за украса. Това е любимото цвете на богинята Шочикетцал, богинята на красотата и на цветята. То ни напомня, че животът — също като красивите цветя — бързо си отива.

— От къде ги намери? — попита изненадано Лус, докато Офелия се опитваше да прикрепи четирите невена към кутията с някаква връв. Цветчетата им бяха извити и изпръскани с кафяви петънца.

— На последната бензиностанция. Така или иначе, щяха да умрат.

Офелия вдигна глава. Когато погледите им се срещнаха в огледалото, и двете избухнаха в смях. Офелия се върна към

заниманието си, дооправи някои неща, после вдигна кутията по-високо, за да покаже творението си с видимо самодоволство.

— Нямах никаква панделка, затова използвах въжетото, с което ти върза Серена. Просто го омотах, около кутията и подпъхнах цветята. Ще я украся по-късно, но и така е хубава, нали? Виж и това! Каза, че баба ти е обичала сладкишите и храната от „Макдоналдс“, затова взех салфетките от поничките и опаковките, от вече изядените вафли и направих малки хартиени цветя.

Пооправи ръбовете, на едното от тях и после добави:

— Е, ще бъде по-добре, когато добавя панделките.

— Изглежда... — Лус се поколеба.

Толкова беше мило, от страна, на Офелия. Кутията, покрита с увехнали невени и хартиени цветя от опаковки изглеждаше... е, не точно красива, но наистина по-добре, от преди. Имаше вид, на нещо, за което някой се беше погрижил. Очите ѝ се напълниха със сълзи.

— О, мамка му, Лус. Съжалявам. Ужасно е, нали? Трябваше да те питам, преди да направя такова нещо. Все пак, това е твоята абуела. Уф, винаги правя така — първо действам, после мисля.

Лус подсмръкна и изтри очите си.

— Не, не е това. Харесва ми. Наистина е хубава. Просто... Трябваше аз да се сетя за нещо такова.

Офелия се наведе напред, постави ръка на рамото ѝ и я потупа утешително.

— Тя знае, че я обичаш.

Лус почувства, как в сърцето ѝ зейва огромна дупка. Всеки ден след смъртта на Есперанса живееше така, сякаш ходеше по въже, опънато, над огромна пропаст, без осигурителна мрежа отдолу. Докато гледаше право напред и не свеждаше очи, се справяше добре, но в мига, в който загубеше равновесие, политаше в бездната, под себе си. Преглътна тежко и проговори, с треперлив глас:

— Докато баба беше жива, не направих нищо специално, за да ѝ покажа, колко я обичам. Държах се, като хлапачка и я приемах за даденост. Може би, до голяма степен, затова тръгнах на път. Нещо като възпоменание в нейна чест.

— И тази кутия ще бъде нейната ofrenda.

— Какво е ofrenda?

— Специалният олтар, който правим, в Деня на мъртвите за починалите членове на семейството си. Традиция е. Слагаме любимите им храни, pan de muerto, питиета и разни други неща за украса. Много, много цветя. Така че, когато мъртвите се завърнат, да се почувстват добре дошли. Моята баба правеше най-хубавата шоколадова торта за специални случаи. Когато почина, лелите ми я приготвиха за нейния дух. Само че беше, във формата на ковчег.

— Не е ли малко зловещо?

— Не! Ние така си правим. В Деня на мъртвите, навсякъде има ковчези и скелети, и всякакви други неща. Не е плашещо като на Хелюин. Има повече уважение. Празникът е специален за нас и трае няколко дни. Но всяко семейство е различно, всеки град е различен. Някои са по-превзети, по-тържествени, други не толкова.

Засмя се леко, на някакъв свой стар спомен.

Ofrenda за *Есперанса*, помисли си Лус. Преживяванията ѝ в Чикаго, с Офелия ѝ помогнаха, да оцени, по съвсем нов начин мексиканската култура — работата в ресторанта, все по-свободното говорене на езика... Когато беше малка, още в училище, учеше старателно, за да изкара добри оценки и да отиде в колеж. Беше прегърнала, с цялото си сърце американската култура и се отдалечи от мексиканското си наследство. Но когато се сблъска, с първите си сериозни проблеми, в един непознат град, именно мексиканското в нея ѝ помогна да намери своето място. Най-накрая откри, че може би принадлежи някъде.

— На абуела щеше да ѝ хареса, да ѝ направя *ofrenda*. Никога не бих се сетила сама за това. Благодаря ти, Офелия.

— Не е нужно да ми благодариш. Ние сме приятелки, а приятелките са за това.

Очите на Лус не се откъсваха, от пътя пред нея, но на устните ѝ се появи плаха усмивка. Може да нямаше семейство, но имаше приятелка. В края на краищата, приятелите са семейство, което сам си създаде за себе си.

Разсадникът „Тайните езера“ беше истинско съкровище, сред градинските центрове. Минаха покрай малка бълбукаща рекичка, по тесен дървен мост, после покрай стена от борови дънери и стигнаха до

очарователно кокетно пространство, заградено от ниски, груби на външен вид постройки. Лус паркира на чакълестия парцел, отделен за паркинг, и се измъкна от колата, благодарна и облекчена, най-накрая да се разтъпче на твърда земя. Протегна ръце над главата си, прозя се сънливо. Почти не усещаше краката си, от дългите часове шофиране. Небето беше невъзможно синьо с големи, пухкави облаци, приличащи на топки от памук. После огледа с уморените си очи разсадника и лицето ѝ постепенно грейна. Мястото приличаше повече на тайна градина от миналото, отколкото на модерните разсадници, които беше виждала. В далечината, между късно цъфтящите растения, се виждаше отблясъка от блещукащата на слънцето вода на малко езерце. Над него кръжаха стотици красиви жълти ливадни пеперуди. Лус беше възхитена, за момент се изпълни с истинско благоговение.

— Ей, chica, подай ми ръка! Не мога да се измъкна от тук.

Изтича до другата страна на колата и отвори вратата. Първо се подаде кученцето, изтърча до поляната с гъста зелена трева и започна да души из нея, като побесняло. Лус бутна предната седалка по-назад и помогна на Офелия да излезе. Беше все едно, да избутваш кораба „Куин Мери“ през Холандския тунел^[1].

Отначало се появи главата ѝ, с дългата, разпиляна като чадър коса, последвана от корема, който като че ли ставаше по-голям, с всяко излизане от колата.

— Божичко, толкова съм дебела!

Офелия постави едната си ръка на гърба си, пое си тежко дъх и се огледа, присвивайки очи, срещу слънцето. Ярката светлина разкриваше още по-ясно удареното около окото ѝ, което след един ден вече беше придобило гневен, тъмно лилав оттенък, на места с жълтеникаво. Редичка от няколко тънки лепенки, които бяха купили, на последната бензиностанция, закриваше кривата рана на красиво извитата ѝ вежда. Офелия постави ръка на корема си съвсем несъзнателно. Лус забеляза моравата следа, около китката ѝ — там, където явно Анхел я беше стискал — и изпита нов порив да закриля приятелката си.

Офелия смени розовата блузка, която очертаваше формите ѝ, с по-свободна, с щампи на рози. Лус носеше същите дънки и спортната блуза, с дълги ръкави, които беше намъкнала в бързината, на тръгване от „Las Damas“. Нима това беше станало вчера, зачуди се тя. Струваше

й се, че е било много, много отдавна. Офелия извади чифт гигантски черни очила от чантата си, които на практика покриваха, цялата горна част на лицето ѝ. Беше купила и тях от една бензиностанция. Огледа се бавно наоколо.

— Тук не се е променило много.

— Така ли? — Лус също огледа отново мястото, което приличаше на картинка от пощенска картичка. — И си напуснала тази прелест, защото...?

Офелия подсмръкна.

— Бях на седемнайсет.

Лус се засмя и сложи ръце на бедрата си.

— Е, тук наистина е приятно. С всички градини и цветя.

— Знаеш ли, колко много работа е нужна, за тези лехи с цветя? А? Е, аз знам. И нека ти кажа, че наистина е много, ама много.

— Предполагам, че това има някаква връзка, с тръгването ти. Не мога да си те представя, да се занимаваш с градинарство.

— Не знам. Работата беше тежка, не ме разбирай погрешно. Непрекъснато се навеждаш, засаждаш семена, местиш растения — гърбът все ме болеше. А и не ни плащаха много. Но да ти кажа честно, не заради това, си тръгнах.

Офелия въздъхна и Лус си представи, изражението в очите ѝ, защото видя, как свива горчиво устни при спомена.

— Какво щях да правя, ако бях останала тук? Не беше точно работата, за която си мечтаех. Освен това, с леля все се карахме. Искях да излизам с приятелите си, а тя си имаше ново гадже. Не е нужно да си завършил университет, за да се сетиш накъде отиваха нещата. А и се страхувах, че ще свърша като нея — на трийсет години, разведена и ужасно състарена. Четях всички онези списания — нали знаеш, „Седемнайсет“, „Космополитън“ — за това, какво правеха другите момичета с живота си... И си помислих: „Защо да не го направя и аз?“ Почнах да спестявам и когато завърших училище, си купих билет за автобуса.

— За Чикаго?

— Да. И тогава срещнах Анхел и... — Лицето ѝ помръкна и тя погледна към корема си. — Когато си тръгнах от тук, си мислех само, как ще направя нещо с живота си, че съм прекалено добра, за това място. А ето ме отново тук. Виж ме. Бременна, без пукната пара. —

Стисна устни и направи гримаса на съжаление. — Анхел беше прав. Аз съм такава загубенячка.

— Не, не си! Не обръщай внимание на думите му. Той е загубенякът!

Лус мразеше да вижда Офелия такава. Беше толкова борбено момиче, а сега сякаш от нея беше останала, само празна черупка, без съдържание вътре.

— Страх ме е.

— От какво?

Офелия размаха ръце в отчаяние.

— От какво ли? От всичко! — После добави, с по-тих глас: — Да видя отново леля си, след цялото това време. В този вид. — Посочи корема си с ръка.

— Тя ще те разбере.

— Това е малко градче. Не е, като Чикаго. Ще бъде голям скандал.

— Ами... — въздъхна Лус, вече изчерпала вдъхновяващите си мисли. Бяха стигнали до края на пътя. — Абуела ми казваше, че истинската смелост идва от сърцето. Ти си една от най-смелите жени, които познавам. И бебето ти има нужда от теб, точно сега. Така че тук сме и няма връщане назад.

— Тук сме — повтори Офелия, сякаш с тези думи, за пръв път приемаше реалността. — Засега. Нали така?

— Да.

Момичето отново направи гримаса и постави ръка на кръста си. Тръскайки глава, каза, през стиснати зъби:

— Радвам се. Защото тези болки стават наистина ужасни.

— Но нали каза, че са изчезнали?

— Излъгах те. — Офелия погледна Лус и изпъшка извинително, щом видя изписаното на лицето ѝ разочарование. — Да, знам, отново. Но не исках да се тревожиш, докато шофираш.

— Офелия! — избухна Лус, наистина бясна.

Като си помислеше само, какво можеше да стане! После си даде сметка, че няма смисъл да се кара с Офелия, тя имаше нужда от окуражаване, не от мъмрене.

— Добре. Вече сме тук, слава на бога. Само това има значение. Да намерим леля ти.

— Насам — каза бременното момиче и тръгна по пътеката, която минаваше през една от градините.

Беше някак нереално, да следва Офелия, през тази излязла от приказките градина. Лус си мислеше само, колко много щеше да се хареса на Есперанса това място. Ако тя беше тук сега, щеше да се разхожда наоколо и да търси мигриращите пеперуди. Малка бяла викторианска къща, с китна веранда, с позлатена решетка и украсена с всякакви джунджурийки, се гушеше, точно пред езерото. Офелия беше казала на Луис, че там живее мисис Пенфолд, собственичката на мястото. Но къщата, освен това беше и офис на градинския център. Двете момичета стигнаха до стълбището отпред и се спряха за миг. Лус беше уморена, дрехите ѝ бяха измачкани и цялата миришеше на храна от закусвалня. Не искаше да вижда никого.

Офелия надзърна през предния прозорец, за да провери какво е положението вътре. Погледна през рамо и прошепна:

— Не познавам жената на бюрото.

— А какво очакваше? Минали са пет години. Върви. Ще бъда зад теб.

Офелия се протегна и завърза на опашка рошавата си коса. Многобройните цветни гривни издрънчаха, докато омотаваше ластика. После приглади блузата си и си пое дълбоко дъх, за да се успокои. Погледна отново към Лус.

— Добре ли изглеждам? Да си сложа ли още червило?

Лус не смяташе, че допълнително червило ще отклони вниманието от очевидната ѝ бременност.

— Изглеждаш чудесно.

— Добре — изпъшка момичето, а после като видя, че Лус продължава да стои на първото стъпало, ѝ помахаша с ръка. — Хайде, идвай!

Лус простена мислено, после се забърза по стълбището. Отвътре къщата излъчваше типичната стара викторианска атмосфера, с тъмните полирани подове и високите тавани с бели арки, красиво украсени с гипсови форми. Прозорците бяха покрити с пердета с десен на цветя, с много драперии, на места нагънати като ветрило. Сладкият аромат на изящно подредените във вази сезонни цветя върху предната маса се смесваше с цитрусовата миризма на препаратите за почистване на мебели. Също като в градината, и тук целият интериор беше

безукорен и добре поддържан. Стаите на първия етаж бяха превърнати в кабинети с бюра, компютри и шкафове за документацията.

Жената, седяща зад лъскавото бюро, вдигна глава, когато ги чу да идват, без да вдига пръстите си от клавиатурата. Лешниковите ѝ очи се присвиха, с лека изненада, може би дори беше малко раздразнена от прекъсването.

— Мога ли да ви помогна? — попита тя.

Момичетата се приближиха, чувствайки се все по-несигурни. Лус си помисли, че жената зад бюрото, явно никога не излиза извън офиса, защото лицето ѝ беше много бледо. Косата ѝ беше пясъчноруса, подстригана на черта, до раменете. Нямаше никакъв грим. Дори миглите ѝ бяха руси. Сигурно беше около трийсетте. Дрехите ѝ бяха изцяло в бежови тонове, от късите ѝ шорти, до съвършено изгладената ѝ риза с дълги ръкави, върху единия джоб на която имаше надпис „Разсадник Тайните езера“.

Офелия нервно приглади още веднъж блузата си, докато пристъпваше напред.

— Тъъ, здравейте. Аз съм Офелия Алварес? — произнесе го като въпрос, явно, с надеждата, че името ѝ ще се стори познато на жената. Не се получи. Като видя, че погледът на бежовата дама остава напълно безразличен, добави: — Търся леля си. Тя работи тук.

Жената се пресегна към една черна папка и я отвори, с рязко движение.

— Добре. Как се казва?

— Луиза Алварес.

Служителката се намръщи и започна да преглежда имената пред себе си, мърморейки:

— Алварес... Алварес... Алварес... — Когато повдигна очи, лицето ѝ беше напълно безизразно. — Съжалявам, във ведомостите ни няма Луиза Алварес.

Лус познаваше интонацията, на това „съжалявам“. Беше същата, като на жената от администрацията на колежа, която ѝ каза, че не разполагат със стипендии. Същият тон, като на банковия агент, който ѝ обясни, че не могат да ѝ дадат кредит за кола. Казваха думата, но изобщо не съжаляваха.

Офелия бе, като ударена от гръм.

— Трябва да има! — Приблѳжи се още към бюрото, сякаш това, щеше да накара жената да я разбере по-добре. — Името ѳ трябва да е тук! Говорих с нея само преди шест месеца. Тя работи тук, не знам... от поне два̀сет години!

— Тук съм едва от май месец — отвърна жената — и не познавам никого, с такова име. Сигурно е напуснала, преди аз да дойда. Опитайте ли се да я потърсите у дома ѳ?

Лицето на Офелия се сгърчи, сякаш всеки миг щеше да заплаче.

— Къде е мисис П.? Тя я познава.

Жената срещу нея наклони глава, за пръв път изглеждаше заинтересувана.

— Мисис П.?

— Да. Мисис Пенфолд. Тя е собственичката на мястото.

— Знам, коя е мисис Пенфолд. А вие откъде я познавате?

— Преди работех тук. Името ми е Офелия Алварес — каза отново тя. — Госпожата ме познава.

Жената затвори папката и постави ръце, върху нея.

— Аз съм Маргарет Джонсън, главният мениджър. Заместих Лусинда Пфайзър.

— Да, познавах Лусинда.

— Знам по имена всички, които в момента работят в разсадника, и със сигурност нямаме Луиза Алварес. — Погледна към посърналото лице на Офелия и за пръв път показва някакъв пристъп на съчувствие. — Ще потърся мисис Пенфолд. Седнете, ако обичате — каза тя и посочи към дивана, докато се надигаше от мястото си. — Ей сега се връщам.

Лус гледаше, как крехката млада жена, се отправя спокойно, с грациозна походка и с изпънати рамене към съседната стая. За разлика от нея Офелия крачеше нервно из цялото помещение, гризейки ноктите си.

— На бас, че е била дебютантка, на онези балове на висшето общество — изсумтя тя. — Дупето ѳ е плоско, като дъска за гладене.

— Колко ли ще се бави?

Офелия направи гримаса и потърка кръста си.

— Надявам се да не е много.

Погледът на Лус, пробяга към дивана, с червена плюшена тапицерия; знаеше, че ще заспи в мига, в който седне, затова остана

права, зяпайки разсеяно, през прозореца. Няколко минути по-късно, вратата на другата стая се отвори и от там излезе набита възрастна жена, със същата бежова униформа, триеща ръцете си в тъмнозелената престилка, която закриваше пищните ѝ бедра. С късата си бяла накъдрена коса и с очилата, върху носа си, приличаше на типичната баба, която рисуваха в книжките за деца. Вървеше с достойнство и самоувереност, а светло сините ѝ очи сияеха и сякаш обхващаха цялото пространство пред нея, като прожектори. Ако наистина беше нечия баба, внуците ѝ със сигурност не можеха да я разиграват.

Мисис Пенфолд забеляза Офелия и в очите ѝ проблесна искра в мига, в който я разпозна.

— Божичко! Офелия... това ти ли си?

Офелия беше успяла да дойде на себе си.

— Здравейте, мисис Пенфолд. Радвам се, да ви видя отново.

— Виж ти, виж ти... — мисис Пенфолд цъкаше с уста, докато скъсяваше дистанцията между тях. Хвана я за ръце, а острият ѝ поглед обходи лицето ѝ.

В следващия миг приветливостта изчезна от гласа ѝ, заменена от съчувствие.

— Мило момиче, какво е станало с хубавото ти лице?

Офелия се изчерви от срам и сведе глава.

— Нищо особено. Просто паднах.

Мисис Пенфолд присви неодобрително очи и Лус разбра, че изобщо не се беше вързала, на глупавото обяснение. Жената размени бърз поглед с Маргарет, която се беше върнала на бюрото си. После насочи вниманието си към Лус и ѝ се усмихна с признателност; беше се досетила, за част от събитията.

— Ела, приседни тук — каза тя на Офелия, хвана я за ръка и я поведе към дивана. Подметна през рамо към Лус: — Моля те, сядай, където ти е удобно. — След това отново се обърна към Офелия. — Е, значи ще ставаш майка.

— Да, госпожо.

Лус пъкна ръце в джобовете си и пристъпи напред, за да чува по-добре.

— Леля ти Луиза знае ли?

— Ами не, госпожо. Затова съм тук. Да ѝ кажа.

Мисис Пенфолд се смути за миг.

— Но тя вече не работи при мен. Мислех, че ти е казала. Омъжи се, Офелия. Даже направихме сватбата тук, церемонията беше много приятна. Леля ти не говореше много за теб, но се изненадах, че не дойде на сватбата.

— Защото не съм знаела! — извика изненадано Офелия, докато разтриваше кръста си с едната си ръка. — Но тя не е виновна. Не ѝ дадох адреса си, когато отидох в Чикаго. Все се канех да го направя, но просто не съм и мислила, че някога ще си тръгне оттук.

— Леля ти е добра жена. Заслужаваше да получи своето късче щастие и не я виня, че реши да се премести във Флорида със съпруга си, въпреки че ми липсва. Сега е в Даксънвил.

Мисис Пенфолд погледна към Маргарет, която още седеше зад бюрото си.

— Ще намериш ли адреса ѝ за Офелия?

Лус разтърка уморените си очи и стомахът я присви. Адресът ѝ? Бог да ѝ е на помощ, какво щеше да прави сега? Лелята на Офелия не беше вече тук и явно щеше да ѝ се наложи, да шофира до Флорида.

— Като говорим за сватба, ти кога се омъжи, мила?

— Аз... ами...

Погледът на момичето се впери безпомощно в Лус: *Какво да ѝ кажа?* Лус не можеше да ѝ помогне с това. Сви рамене и отговори също с очи: *Можеш да ѝ кажеш истината. Какво ще загубиш?*

Офелия измрънка:

— Не съм омъжена.

— О! Разбирам. — Леденият тон на мисис Пенфолд показва съвсем ясно, че наистина разбира и не го одобрява. — Познаваше ли младия мъж? Той не се е, въз, не се е възползвал от теб, нали?

— Какво? О, не, не, нищо такова.

Мисис Пенфолд наклони глава и погледна нараняванията на лицето на Офелия с любопитство.

— Той беше мой повю, годеник. Щяхме да се женим — призна Офелия засрамена.

— Но ти си го напуснала.

Офелия кимна.

Мисис Пенфолд се отдръпна назад и обмисли чутото, бърчейки вежди. После изпъна рамене и погледна към момичето пред себе си, с високомерно изражение.

— Знаеш, че не одобрявам живота в грях. Библията казва напълно ясно, че дори когато партньорите се чувстват обвързани от силата на любовта и възнамеряват, в някакъв бъдещ момент, да се оженят, това е забранено.

Очите на Офелия искряха ярко, от възмущение, но тя стискаше устни, а ръцете ѝ бяха свити в юмруци в скута ѝ. После изражението на възрастната жена омекна и в очите ѝ се появи състрадание.

— Но ако този мъж е направил това на лицето ти, тогава се радвам, че не си се омъжила за него.

Офелия проплака от изненада и закри устата си с ръка. Очите ѝ се изпълниха със сълзи. Полагаше огромни усилия, да се овладее.

Мисис Пенфолд изглеждаше трогната, от този изблик на емоция, но се окопити. Постава ръка на рамото на момичето пред себе си и каза:

— Беше съвсем млада, когато си тръгна. Почти дете. — Изцъка с език. — И все още си! А сега ще ставаш майка.

Повдигна ръка и нежно погали израненото ѝ лице. Дланите ѝ бяха груби, градинарски, с късо изрязани нокти, под които все пак, пръстта успяваше да се напъха и беше трудно да я изчистиш, дори след многократно търкане.

— Добре ли си, малката? Ходила ли си на лекар?

Сякаш по даден сигнал, Офелия се приведе напред и на лицето ѝ се изписа болка.

— Какво става? — попита разтревожено мисис Пенфолд.

— О, как боли! — проплака Офелия, стискайки инстинктивно рамото на възрастната жена.

— Къде те боли? — гласът на жената беше изпълнен с майчинска загриженост.

— В кръста, тук долу — отвърна момичето и посочи долната част на гърба си. — После болката се мести отпред, като конвулсии.

— От кога са болките?

— От рано тази сутрин. Тогава не бяха толкова силни и с Лус продължихме. Затова дойдох да видя леля си, вместо да продължим за Мексико. Притеснявахме се, че бебето ще се появи по-рано и ще ми трябва място, където да остана! — Офелия вече звучеше истерично.

— От рано тази сутрин? — повтори мисис Пенфолд и показа първия белег на истинска реакция. — Божичко, кога е терминът ти?

Офелия не успя да отговори, присвивайки се, от новия пристъп на болка. Лус пристъпи по-близо.

— Би трябвало да роди, чак след месец.

— Още един месец? Ще видим — каза жената. — Ако това не са родилни контракции, ще си изям шапката. Маргарет! — провикна се тя, с решителен тон. — Обади се на Томи, да докара колата ми. Трябва да закараме това момиче в болница!

— Не! — извика Офелия. Явно я болеше силно, очите ѝ се бяха разширили, като на диво животно. — Нямам осигуровка, нито пари. Не мога да отида там. — Погледна към Лус. — Мислиш ли, че ще успеем да стигнем до Флорида?

Лус отвори уста, от изненада, но не успя да издаде и звук.

— Не ставай смешна — отсече мисис Пенфолд. — Не си в състояние, да ходиш, където и да е.

— Но...

— Дете, ти си част от семейството на „Тайните езера“ и ще се погрижим за теб. Не се тревожи за парите. Имаш много по-важни неща, за които да мислиш. Ще раждаш! Ако бебето е решило, да излезе по-рано, както ми се струва, ти трябва лекар. — Надигна се и хвана ръката на Офелия. — Младо момиче, като теб... — цъкна пак с език. — Хайде!

— И аз идвам — каза Лус, докато ровеше в джобовете си, за ключовете на колата.

Мисис Пенфолд вдигна ръка.

— Ти ще изчакаш тук, скъпа. Може да отнеме известно време и ще ти бъде по-удобно, отколкото в някоя чакалня на болницата. — Видя съмнението, в очите ѝ и се усмихна с истинско майчинско съчувствие. — Не се тревожи за приятелката си. Познавам Офелия от съвсем малка. Много съм привързана към нея и ще се погрижа добре за нашето момиче. Ще ти се обадя веднага щом науча нещо. А и ти изглеждаш изтощена. Маргарет ще ти помогне да се настаниш и да си починеш. — Мисис Пенфолд погледна към другия край на стаята. — Нали, Маргарет? — Прегърна Офелия през рамото, за нея въпросът беше решен. — Готова ли си, момичето ми?

Офелия спря пред Лус. Черните ѝ очи като че ли бяха потъмнели още повече и лицето ѝ изглеждаше бяло, като тебешир. Опита се да се усмихне.

— Не се тревожи, всичко ще бъде наред. Ще ми направиш ли една голяма услуга?

— Разбира се — отвърна Лус инстинктивно. В този момент, беше готова да направи всичко за нея.

— Ще се погрижиш ли за Серена?

Гърлото на Лус се сви. О, всичко, освен това. Не, не, моля те, помисли си тя.

— Разбира се — повтори отново на глас.

След като Офелия излезе с мисис Пенфолд, в стаята настана тежко, неловко мълчание, сякаш някой беше метнал плътно, дебело одеяло. Маргарет стоеше на вратата и наблюдаваше колата, която откарваше шефката ѝ и бременното момиче в болницата.

— Точно от това се нуждае светът — промърмори тя, докато затваряше. — Още едно дете, без баща и без достатъчно финансова подкрепа, за да води нормален живот.

Лус премига невярващо, докато думите си проправяха път, към умореното ѝ съзнание. Правилно ли беше чула? Обърна се и застана на пътя на слабата, очевидно заможна млада жена.

— Извинявай, но имаш ли представа, какво изживя приятелката ми?

Маргарет зяпна изненадано, от въпроса, а може би от самото отношение. Скръсти ръце на гърдите си и каза:

— Но тя сама си е виновна, нали? А и се притеснявам за бедното бебе. Хората ще го наричат „копеле“. Няма да им е лесно и на двамата.

— Не се тревожи за тях — сопна ѝ се Лус. — Те ще се оправят. Ще им бъде много по-добре, отколкото ако се беше омъжила за този кучи син. Смяташ ли, че ако бяха женени, това щеше да го спре да я пребива с юмруци?

Маргарет се накани, да отвърне, но после се поколеба. Затвори уста и поклати глава.

— Съжалявам. Тя ти е приятелка. Не трябваше да казвам, тези неща.

— Не. Не трябваше. Не трябваше да говориш за неща, от които нищо не разбираш.

Лус се обърна и изтича навън от къщата, опитвайки се да избяга, от мрачния облак, който като че ли я следваше, независимо, колко бързо бягаше. Беше пъхнала ръце в джобовете си и ги стискаше в юмруци. Токовете на ботушите ѝ оставяха отпечатащи в мекия чакъл, докато вървеше с бърза крачка, към високия жив плет. Най-накрая видя своя сладък, забавен малък фолксваген, паркиран в сянката. Чуваше, как Серена лае отвътре, а когато приближи още, видя лапичките ѝ, опрени на прозореца. Отвори вратата и бутна напред предната седалка, за да стигне до кученцето. Серена отскочи назад, с наведена предпазливо глава и изпъкнали, от ужас очи. Лус застина на място, с ръка във въздуха. Не беше искала, да я подплаши.

— Толкова си зла за нещо толкова малко.

Пресегна се внимателно и потупа главичката ѝ, само с пръстите на ръката си. Серена потръпна така силно, че цялото ѝ телце се разтресе. Лус започна да гали слабото кученце, усещайки деликатните му кости и крехкия гръбнак. После с мек, нежен глас каза:

— Не знаеш какво става, нали? Целият ти свят бе преобърнат с главата надолу. Някаква непозната те грабва внезапно от дома ти, извлича те навън и следващото, което разбираш, е, че пътуваш неизвестно накъде. — Усмихна се тъжно. — Ей, Серена? Знаем, точно как се чувстваш.

Наведе се импулсивно и целуна главичката на кученцето. Изненада се, когато то ѝ отвърна, облизвайки с език лицето ѝ.

— Мисля, че с теб сме свързани — пошегува се тя и погъделичка новата си приятелка под брадичката. — Да те измъкнем от тук, става ли?

Извади я от колата, сред свежия, следобеден въздух и я отнесе, до тревната площ, където я пусна да се разходи. Малкото кученце наклони глава встрани и я погледна, едната ѝ лапичка беше леко повдигната, сякаш я питаше или молеше за нещо. Лус се разсмя, но смехът ѝ постепенно премина в хлипане, докато се навеждаше, да гушне Серена. Притисна лицето си, до меката козинка на гърба ѝ.

— Искан ми се, да се свия на задната седалка с теб и да плача, докато заспя — измърмори тя.

Какво правеше тук? Не трябваше да се грижи за Офелия и за кучето ѝ. Не беше сигурна, дали може да се погрижи за самата себе си.

Лус прибра, в чувал за боклук обвивките от бонбоните на Офелия и празните пластмасови чаши, внимателно постави Серена на задната седалка и се сви до нея. Остави прозореца, отворен до средата, за да може хладният въздух, да освежи вътрешността на колата. Кученцето беше толкова щастливо, че си имаше компания, че направо скачаше върху нея, въодушевено ближеше лицето ѝ и издаваше ръмжащи високи звуци — сякаш ѝ говореше нещо. Сърцето на Лус се разтопи, от тази безусловна любов, която то ѝ предлагаше, точно в момента, когато имаше най-много нужда от нея. Казваше си, че причината за тежестта, която внезапно усети да се стоварва върху нея и от която гърдите ѝ се свиваха, е физическото ѝ изтощение, но знаеше, че всъщност е нещо много по-сериозно, много по-дълбоко. Изтупа възглавницата и се настани върху нея със Серена, която беше полегнала на извивката на корема ѝ. Отпусна ръка върху кутията с останките на Есперанса, поставена на пода на колата. Отчаяно се нуждаеше от сън, но колкото и упорито да притискаше очи, мислите ѝ постоянно се връщаха, към думите, които Маргарет беше изплюла така безгрижно. И към една от тях, по-специално. *Копеле*.

Лус имаше нормално, хубаво детство. Есперанса я караше, да се чувства обичана, в безопасност в своя дом. И все пак усещаше, че не е съвсем, като другите деца в училище. Докато беше малка, някак подсъзнателно смяташе, че това е така, защото майка ѝ беше умряла. Но думите, които чу днес, събудиха в нея спомен, който беше погребала дълбоко в паметта си. Беше малка, не повече от десетгодишна. Момчетата от квартала, Луис с издадената захапка и Карлос, дебелото момче, което винаги имаше бонбони в джобовете си, я сочеха с пръст и викаха зад гърба ѝ: „Знаем каква си, знаем каква си! Ти си *bastarda*.“

Лус не знаеше, какво означава тази дума, затова, щом се прибра къщи, откъсна испано-английския речник на баба си в стаята си и затвори вратата. Имаше няколко определения и всяко от тях, започваше с „обиден термин“. Пръстът ѝ трепереше, докато проследяваше думите и устата ѝ ги изговаряше на глас, една по една. Когато затвори речника, вече знаеше, защо момчетата я отбягваха и дружаха, само с момичета като Мария-Елена или Кармен. Есперанса ѝ беше казала, че баща ѝ е напуснал майка ѝ, още преди тя да се роди, но Лус познаваше много деца, чиито родители бяха разделени или разведени. Майка ѝ беше

починала, но всеки знаеше, че няма нищо срамно в това да умреш. Но това беше денят, в който за първи път разбра, че родителите ѝ не са били женени.

Обиден термин. Фразата се заби, в детското ѝ сърце и я уплаши, до смърт. До този миг не подозираше, че думите могат да причинят, такава болка. Тези лоши момчета бяха повтаряли думата *bastarda* толкова пъти, че тя най-накрая си беше пробила път до душата ѝ и се беше заровила дълбоко там. Лоша. Мръсна. Потръпваше силно в малкото ѝ стомахче и ѝ показваше, че някак вече беше омърсена, опетнена от нея.

Седмици по-късно, Лус най-накрая се престраши да разкаже на баба си, за станалото. Тя седеше в любимото си кресло пред телевизора, потраквайки с куките за плетене. Когато Лус заговори, тракането спря. После Есперанса остави куките на масата, взе дистанционното и изключи телевизора. Тъмните ѝ очи се втренчиха в сините наскърбени очи на малката Лус, сякаш претърсваха мозъка ѝ, оглеждаха, забилите се вътре парчета обида и се опитваха, да разчистят болката, като ненужен отпадък. После я гушна в скута си. Момичето отпусна главичката си на гърдите ѝ. Гласът на Есперанса вибрираше от любов, когато заговори на внучката си.

Querida, помниш ли как преди няколко седмици ме повика навън, за да видя една какавида, от която излизаше странна нишка? Ти знаеше, че нещо не е наред с нея.

Лус кимна с глава. Помнеше.

Всички какавиди са прекрасни, когато се оформят. Всяка е ярка и зелена, като парче нефрит, с тези красиви, златисти петънца. Личното бижу на Господ, нали? Но за съжаление понякога в гъсеницата се развива паразит, точно преди тя да се превърне в какавида. То е като лошо семенце, което изчаква, докато дойде моментът това да стане. Нещастната заразена какавида не е толкова гладка и зелена като другите. Тя става кафява и пъстра като изгнил плод. Този малък паразит расте и расте, докато най-накрая убие пеперудата, преди още да е имала шанса да полети. От пашкула изпълзва само летящият паразит убиец.

Mi hija^[2], през целия си живот ще се сблъскаш с хора, които ще искат да те наранят, да посадят в сърцето ти злото на лошите думи и на жестокостта. Тези думи, са като паразитите. Те имат

силата да унищожават всичко красиво в човека, в теб. Ако им позволиш. Но ти си силна, моя сладка, малка какавидке! Ще растеш и ще растеш и някой ден, ще се превърнеш в красива и ярка какавида, от която ще излезе прекрасна пеперуда. Уо промето. Това се случи и с твоята майка.

Помниш ли, как изхвърлихме глупавите ларви на паразита? Това трябва да направиш и ти. Заличи тази глупава дума от ума си и не ѝ позволявай да те отрови.

Есперанса не повдигна друг път въпроса, а Лус повече не се сети за това. До днес. Чувстваше се така, сякаш белеше лук и очите ѝ започваха да смъдят и да текат. Фактът, че беше незаконородена, не беше нещо особено, казваше разумът ѝ. Тази дума беше толкова архаична, напълно неуместна, в новото време на толерантност. Нямахте нищо общо с нея. Нито щеше да има със сладкото бебе на Офелия, когато той или тя се родеше.

Защо тогава, глупавата и грозна дума, все още имаше силата да я накара, да се свие на кълбо, в пашкула на колата си и да трепери, както в онзи ден преди тринайсет години?

---

[1] Холандският тунел, през който минава Междущатска магистрала №78, свързва Джърси сити с Манхатън. — Б.пр. ↑

[2] Mi hiја (исп. ез.) — дъще моя. — Б.пр. ↑

ДЕСЕТ

Пеперудите монарх започват епичното си пътуване като отделни индивиди. Постепенно обаче, към всяка пеперуда, се присъединяват още десетки, стотици, хиляди други, поели в същата посока. През деня се хранят от нектара на любимите си цветя, а през нощта, когато светлината угасне и температурите се понижат, се прилепват към стволите на дърветата и преспиват там, скупчени една до друга.

Да се събуди от кучешки език, който ближе лицето ѝ, беше ново преживяване за Лус. Отваряйки плахо очи, тя видя две големи уши, които се полюшваха отстрани на светлокафеникавата главичка, като криле на пеперуда. Извърна лицето си от кадифения език и отмести Серена от себе си.

— Добре, добре, стига толкова целувки. Стига! Будна съм!

Прозя се, надигна се, облегна се на лакти и се раздвижи бавно, сякаш мускулите ѝ се оплакваха, че са били толкова дълго време в една и съща позиция. Потърка лицето си с ръце и после погледна през прозореца. Слънцето беше започнало, да се спуска на запад. Часовникът ѝ показваше, че е спала непробудно два, може би три часа. В устата си обаче усещаше лош вкус, главата ѝ тежеше и определено имаше нужда да спи, поне още осем часа. И от малко свеж въздух. Излезе от колата, усети, че навън е станало по-студено, и се пресегна за якето си.

— Хайде, Серена. Искаш ли да се разходиш?

Завърза отново тънкото въженце на каишката на кучето и двете заедно тръгнаха по чакълестата пътека. Серена подтичваше в тръст, като млада кобилка край нея, с малките си краченца, щастлива, че е извън колата. Гъсениците бяха най-близкото до домашен любимец, което Лус някога беше имала. Никога не беше предполагала, че едно

миниатюрно, пуфтящо куче с големи уши, ще ѝ помогне, да запълни празнината, останала в сърцето ѝ, след смъртта на баба ѝ. Докато вървеше из моравите на разсадника, нещо малко и оранжево във въздуха, привлече вниманието ѝ. Спря рязко и изви глава, за да проследи размахващата шеметно криле пеперуда монарх. След миг, зърна още една. И още една високо в небето. Ускори крачка и заедно със Серена тръгна след пеперудите по тясната пътека.

След няколко метра, пътеката стигна до просторно поле с люцерна, която покриваше околните хълмове, докдето можеше да стигне човешки поглед. Лус стоеше там и се взираше пред себе си, прохладният бриз на провинцията галеше страните ѝ. Чувстваше се като опиянена, от гледката. Отново забеляза познатия размах на ярко оранжевите криле над полето, където пеперудите пиеха за последно нектар преди залеза. Заслони очите си с ръка, присви ги и се загледа в пеперудите, които летяха към групичка дървета, точно в средата на полето.

— Хайде, Серена — каза тя и нежно подръпна кученцето. Сърцето ѝ биеше от вълнение.

Високите дъбове се издигаха във величествена група, дебелите им — и все пак грациозни клони се преплитаха като гигантски богини, танцуващи в молитвен кръг. Лус изпита истинско благоговение, докато се приближаваше към тях. Беше чувала истории от фермери за свещени дървета, които не бива да бъдат изсичани. Откакто пътуваше из провинцията на Средния запад, от време на време виждаше подобни малки групички в средата на разораните ниви и им се възхищаваше.

Забави ход, когато приближи тези свещени дървета, а щом пристъпи под сянката на сплетените клони, дъхът ѝ направо спря. Есперанса ѝ беше разказвала за това, но никога досега не го беше виждала с очите си, нито можеше, да си го представи. Чувстваше се, сякаш влизаше в катедрала и вървеше бавно, на пръсти, опитвайки се да не вдига шум, за да не притесни, струпалите се пеперуди. Дори Серена, като че ли се кротна и се промъкваше напрегнато с повдигнати уши. Няколкостотин пеперуди монарх се бяха сгушили в закрилническата прегръдка на дърветата. Скупчени близо една до друга, спящи с долепените си тънки, крехки, като хартия криле, те приличаха на сиво-кафеникави листа, висящи от клоните. Когато под короната на дървото влетеше нова пеперуда и се опита да си намери

място на претъпкания клон, стотици криле се размахваха и сред зеленината избухваше ярко оранжевият блясък на основната окраска на пеперудите.

— Толкова са много... — Лус най-накрая си пое дъх.

От къде ли бяха дошли всичките? Може би някои бяха летели дотук, през целия път от Милуоки, от градината на Есперанса. Усмихна се при мисълта за тази възможност.

— Ей, вие там!

Сърцето ѝ подскочи, при звука на мъжкия глас. Серена започна да лае, малкото ѝ гръбче се изви нагоре предупредително. В следващия миг, стотици пеперуди размахваха тревожно криле, като подплашени прилепи. Лус коленичи, за да успокои изнервилото се кученце, след което се обърна и видя висок слаб мъж да приближава към нея. Беше облечен с изтъркани работни панталони, кафява риза, от джоба на която се показваха химикалки, а ръкавите му бяха навити и разкриваха дълги, загорели от слънцето ръце. На главата си имаше оръфана широкопола шапка, на гърба си носеше раница, а в едната си ръка държеше пръчка с мрежа за пеперуди. Щом я видя, Лус си отдъхна. Това обясняваше, защо е тук. А и някак не можеше да си представи, да бъде нападната от мъж с мрежа за пеперуди.

Той приближи бавно, ръцете му се олюляваха леко покрай тялото му — очевидно внимаваше, да не стресне и нея, и пеперудите. Когато дойде по-близо, ѝ махна приятелски.

Лус видя, че има издължено, деликатно лице на учен, но тенът му беше, като на човек, прекарващ много часове на слънце. Косата му, бе с цвета на прерийната трева, която ги заобикаляше отвсякъде, очите му — като небето над главите им. Мустаците и мускетарската му брадичка се размърдаха, когато се усмихна.

— Аз съм Били Макол — представи се той. — Биолог съм от университета в Канзас. Това е любимото ми място за маркиране на пеперуди. Не очаквах да срещна някого тук.

Мъжът наклони глава в приятелски жест, но очите му я оценяваха напрегнато. Беше по-възрастен от нея, но не беше стар. Стройната му фигура и светлата му, почти бяла коса я затрудняваха да прецени точните му години, но Лус си помисли, че вероятно, е в края на трийсетте. Въпреки че продължаваше да се усмихва, погледът му я

пронизваше. Очевидно, очакваше да чуе името ѝ и какво право имаше, да бъде на това място.

Тя отмахна косата от лицето си, осъзнавайки напълно, че беше сплъстена и рошава като шубрака под дървото. Пристъпи нервно от крак на крак, после се наведе и изшътка на Серена, която продължаваше да ръмжи заплашително. Надяваше се, че не е извършила нещо лошо, навлизайки в полето.

— Аз съм Лус Авила — отвърна леко притеснено. — Просто минаваме от тук, търсехме едни хора в разсадника „Гайните езера“. Видях пеперудите и ги последвах. Надявам се, че няма никакъв проблем...

Тъгълчетата на устата му се обърнаха надолу и разкриха несигурността му по този въпрос. Погледът му не се откъсваше от Серена.

— Разбира се. Стига малкото ти кученце, да не ги подплаши.

— Няма да го направи — каза бързо Лус. — Но внимавай да не я стреснеш, защото може да те ухапе.

Мъжът се разсмя невярващо, после погледна през рамо, към залязващото слънце. Извъртя се и смъкна раницата си.

— Ако нямаш нищо против — каза, докато минаваше покрай нея, — трябва да маркирам още няколко пеперуди, преди смрачаване.

Лус отстъпи встрани, като потупа Серена по гръбчето, за да не се разлае. Били приближи до най-ниските клони на дървото, с тиха котешка стъпка. Беше слаб, но раменете му бяха широки като на плувец.

Лус надникна и видя, каква беше целта му. В основата на най-долния клон, имаше малка групичка пеперуди. Затаи дъх, когато той спря отдолу неподвижен, но напрегнат. Котката се готви за скок, помисли си тя.

В следващата секунда ръката на Били се изстреля напред и мрежата падна върху клона. Лус ахна от изненада. Мъжът обърна китката си внимателно и отстъпи назад, като праметна мрежестата торба над дръжката, за да запречи отвора. Няколко пеперуди излетяха и се скриха високо, в листата на дървото, но в мрежата имаше поне пет пеперуди монарх, които се бореха да избягат.

Били беше хванал с едната си ръка, дръжката на мрежата, а с другата извади първата пеперуда, като я притискаше внимателно

между палеца и показалеца си. Лус се възхити на скоростта и техниката, с които работеше, напълно концентриран, сякаш тя изобщо не беше там. Зяпна от учудване и ахна мълчаливо, когато той постави крилете на пеперудата между устните си, протегна се към левия си джоб и извади оттам найлоново пликче. После извади пеперудата от устата си и я пъхна внимателно в плика. Повтори процедурата отново и отново, докато всички пеперуди от мрежата бяха грижливо прибрали в пликове, които пъхна в чантичката, висяща на кръста си. Когато приключи с петте пеперуди, очите му започнаха да оглеждат другите клони.

— Какво правиш с тях? — осмели се да попита Лус.

— С тях ли? — Мъжът посочи чантичката си. — Маркирам ги — каза той, с тон, който показваше, че смята това за нещо очевидно.

Видя, че лицето ѝ изразяваше съмнение и се усмихна снизходително. В ъгълчетата на очите му, се образуваха красиви бръчици и Лус си помисли, че сигурно има голям успех, сред жените, с тази крива усмивка.

— В момента нямам време, да ги маркирам всичките. Слънцето ще залезе всеки миг. Затова ще ги взема у дома. Ще премеря всяка от тях — дължината ѝ, теглото... Ще проверя състоянието на крилете ѝ, ще определя пола ѝ и ще я маркирам. Ще ми отнеме около час, затова предпочитам да го правя, докато гледам някой мач. Предполагам, че ще събера поне петдесет от тук. Вече съм маркирал сто. Беше добър ден.

Погледна към полето и присви устни замислено.

— Това е чудесно място, за откриване на пеперуди. Едно от малкото, останали в района. Някога, имаше такива места, из целия Среден запад — диви ливади, поляни със златници, пълни с разнообразни еко системи, които осигуряваха чудесна среда за няколко вида пеперуди. Да не споменаваме пчелите. А сега? Както се пее в онази песен, превърнаха ги всичките в паркинги. — Млъкна и Лус почувства тъгата му при тази мисъл. — Всяка година идвам в това поле и сдържам дъха си, молейки се то да е тук, все същото.

— Не ги ли боли, когато ги слагаш в тези пликове?

Били поклати глава.

— Нямахте да го правя, ако ги болеше — отвърна той. — Пликовете са, за да не се наранят, когато размахват криле. Поставям ги в специална хладилна кутия и това ги успокоява за през нощта. Лежат

неподвижно в тъмното, като заспали. На сутринта ги пускам и те тръгват отново, по своя щастлив, надявам се, път към Мексико.

— Никога не съм разбирала, защо ги маркирате. Крилете им ми се струват прекалено крехки за лепенки. Това не забавя ли полета им?

— Не. — Били извади лист с малки лепенки и ѝ ги показа. — Виждаш ли, тези лепенки са свръхлеки. Пеперудите монарх са изумителни създания. Крехки, както каза, но и силни. Лепенките не са проблем за тях. Все едно да тичаш, облечен в тениска. Маркираме ги, за да получим отговори, на много от въпросите, свързани с тяхната миграция. Как се ориентират? Какви сигнали и знаци използват? Има толкова много неща, които не знаем, за тези невероятни насекоми.

Страстта, с която говореше за пеперудите, я трогна; такава отдаденост правеше хората изключително привлекателни. Жените подсъзнателно се надяваха, че ако мъжът може да се отдаде по този начин на някаква кауза, ще може и тях да обича толкова страстно.

— Затова всяка година ги маркираме — продължи Били — и ако някой намери пеперуда с лепенка, се обажда на изписания номер. Така че, ако да кажем, пеперуда от Небраска или Мейн успее да стигне до колониите им в Мексико и някой види лепенката, това ще ни помогне да научим повече. А колкото повече научаваме, толкова по-полезни можем да им бъдем. Да ги защитаваме и да съхраняваме вида им. Да се надяваме, че ще открием много от тези лепенки, тази година.

Лус се замисли, за хилядите пеперуди, които баба ѝ беше отгледала. Щеше да ѝ бъде приятно, да помогне, на симпатичния Били Макол в работата му.

— Трудно ли се научава човек на това?

— Изобщо не е трудно. Обучавам доброволци постоянно. — Той наклони глава и в ъгълчето на устата му, отново се появи онази почти флиртуваща усмивка. — Искаш ли да маркираш тази? Ако кучето ти разреши, естествено.

Предложението я изненада.

— Аз ли? Разбира се. Чакай, нека само да я оставя на земята.

Лус пушна Серена долу и завърза въженцето ѝ за близкия храст. За нейно облекчение, поне веднъж тя беше спокойна и послушна. Помисли си, че трябва по-късно, да я възнагради за това.

Били пристъпи, към друг нисък клон, на който висяха пет-шест пеперуди, с плътно долепени криле, като патици в гнезда. Отново

замахна и улови всичките наведнъж.

Този път обаче Лус му помогна да извади пеперудите от мрежата със своя палец и показалец, наслаждавайки се на познатото усещане, от допира, до нежните криле. Били ѝ показа, къде да постави малката бяла хартиена точка и докато тя го правеше, той записа числото в списъка си. Стояха толкова близко, че ръкавите им се допираха; Лус почувства леко напрежение и се запита, дали е само от нейна страна. Укори се за глупостта си и си каза, че трябва да се концентрира върху деликатната си задача. Справи се, с всичките шест със сръчност, която изненада Били. Продължиха да работят рамо до рамо, той хващаше пеперудите, а тя ги маркираше и пускаше и така, докато слънцето почти се скри на запад в небето.

Лус си спомни, какво ѝ казваше Есперанса: че ако прошепнеш желанието си на пеперуда, а после я пуснеш да отлети, тя ще го отнесе в небесата. Затова с всяка пеперуда изпращаше любовта си към баба си върху крилето ѝ и се надяваше, тя да стигне до нея.

В следващия половин час, маркираха всички пеперуди, които Били беше уловил.

— Това прави още трийсет и седем маркирани, с общ брой за днес сто двама и две. — Извърна глава и я изгледа с любопитство. — И преди си го правила, нали?

— Не, всъщност не. — Изви устни, в лека усмивка. — Но съм се грижила за пеперуди.

— Така си и помислих. Къде?

— Баба ми ги отглеждаше от яйца, които намираше в листата на млечката в градината си. Учеше децата в квартала да се грижат за тях, разказваше им за метаморфозата им. Вярваше, че ако покажеш на децата природата, ще ги подготвиш по-добре за живота. Помагах ѝ във всичко, така че цял живот съм се занимавала с гъсеници и пеперуди.

Били повдигна вежди, очевидно впечатлен.

— Не чувам такова нещо, много често. Обикновено хората се изненадват, когато разберат, колко интересни са всъщност, тези малки насекоми и искат да научат повече. Аз го правя с радост. Също като баба ти.

Наведе се да вдигне раницата си, а Лус развърза въжето на Серена и я вдигна на ръце, за да могат да минат по-лесно през храстите в тъмното. Тръгнаха, а слънцето вече напълно залязваше. Лус

усещаше, че между двамата се беше създала някаква по-дълбока връзка, и знаеше, че и Били го усеща. Той приличаше донякъде на Съли, с неговия лек, небрежен подход към живота, но същевременно беше и напълно различен. Били бе учен като дядо ѝ и тя почувства внезапно привличане към този мъж, толкова уверен в своята кариера и интелигентност.

— Значи баба ти е отглеждала пеперуди — каза той малко по-високо, за да заглуши шума от пукащите под краката им съчки.

— Аха. Откакто я помня, все това правеше.

— Чудесно е, че е отделяла време да учи децата. Преподавам в университета, но навън винаги работя с ученици и им помагам, да се научат да маркират. Децата са добри в това. Толкова искат да овладеят нови неща и да помагат. Те са бъдещето.

— Мисля, че и баба го правеше, по същата причина. Но беше и част от нейната култура. Израснала е в Мексико, в село, близо до мястото, където пеперудите монарх мигрират всяка година. Семейството ѝ почита пеперудите и приветства тяхното завръщане.

Това изглежда привлече вниманието му.

— Така ли? Къде точно?

— Градчето е малко, съмнявам се, че си го чувал.

— Пробвай ме.

— Ангангео.

Били се обърна към нея, лукавата усмивка отново се появи на лицето му. Гледаше я развеселено.

— Шегуваш ли се? Тази седмица отивам точно там.

Лус не знаеше, дали това е едно от онези странни съвпадения, които щом погледнеш назад, разбираш, че всъщност са били нещо повече. Съдба. Все пак, колко хора на света може да са тръгнали, точно в този момент към Ангангео?

— Като говорим за синхронност... — каза тя с тих смях. — И какво те води в Ангангео, сред всички други градове и села?

— Пеперудите монарх, разбира се. Част от работата ми е, да наблюдавам колониите им и да ги описвам. Обичам проучванията и преподаването, но работата на терен ми е най на сърцето. Да съм в планините, за да обикалям светилищата на пеперудите... Това обичам да правя най-много.

Лус можеше да си го представи, в планинските гори как броди и търси пеперуди. Скитащ учен с раница на гръб и мрежа за пеперуди, повече д-р Ливингстън, отколкото обикновен авантюрист.

— Със самолет ли ще пътуваш?

— Не, ще шофирам. Имам прекалено много екипировка.

Тя се оживи при думите му и за първи път, си даде сметка за някои моменти от пътуването.

— Чух, че сега е опасно, да се пресича границата.

— Може да бъде. Но аз минавам по този път от десет години насам, така че познавам маршрута си много добре и не се притеснявам.

— Може би ще се видим там — подметна Лус, произнасяйки думите небрежно, като някакво предизвикателство.

Той наведе глава и я погледна въпросително.

— Да не казваш, че и ти...

— Аха.

Били изцъпка с език невярващо и подръпна мустака си.

— Кога тръгваш?

— В момента вече съм поела по пътя, затова питах, за пресичането на границата. Не искам да налетя на бандити. Спрях тук за малко. Докарах една приятелка, но вече трябва отново да тръгна. Искам да стигна там, преди Деня на мъртвите.

— Сама ли пътуваш?

— Надявам се, че не. Планът ми е и леля ми да дойде с мен.

— Това е хубаво. Не е добра идея, да се предприема такова пътуване сам, особено такова хубаво момиче, като теб. Просто се увери, че документите ти са изрядни, както и застраховката на колата ти, и се придържай само към главните пътища. Всичко ще бъде наред.

Лус се почувства по-добре от това, че получи окуражаване от някой, който беше извършвал това пътуване много пъти.

Били погледна към дърветата, отрупани с пеперуди.

— Преследвам пеперуди, от десет години и ако съм научил едно нещо от тях, то е, че това, което наричаме „съвпадение“, е по-скоро нещо очаквано, отколкото неочаквано. Мнозина учени и теолози вярват, че всичко, което се случва, може да бъде свързано, с някаква предишна причина, да се направи асоциация с нещо друго. Виж всички тези пеперуди монарх — каза той и вдигна ръка, за да посочи

стотиците пеперуди, висящи в плътна маса и разкриващи тъмната сива страна под крилете си.

— Всяка от тях започва това пътуване сама. Но по пътя се събира с други пеперуди, всичките, насочили се в една и съща посока, към едно и също място, по едно и също време. Така, постепенно образуват река от пеперуди монарх, изпълващи небето. А през нощта се струпват заедно по дърветата, за да оформят спящи купове, като тези тук.

— Значи казваш, че и двамата сме на това място, защото следваме пътя на пеперудите монарх и изобщо не е странно, че сме се срещнали.

— Причина и следствие. Това намалява странността на съвпадението.

Лус се подсмихна.

— Но не много.

— Не — призна той и също се засмя. — Има милиони пеперуди. И само аз и ти. Но и двамата сме тук.

Само аз и ти. Лус си помисли, че този коментар прозвуча доста интимно.

— Може би първия път го нарече с правилното име — каза той. — Синхронност. Животът не е поредица от случайни събития, а по-скоро изражение на много по-дълбок и понякога, непонятен ред. — Усмихна се. — С други думи, може би е било предопределено да се срещнем.

Сърцето ѝ трепна, докато изучаваше лицето му, за да провери дали той наистина флиртува с нея. Били просто се усмихна по този загадъчен начин, който тя не можеше да разгадае. Съмняваше се, че иска да каже нещо по-особено с това, но внезапно осъзна, че беше млада жена, сама в полето с хубав мъж. И се стъмваше. Не беше съвсем разумно да флиртува при тези обстоятелства, особено с някой, който съвсем очевидно я привличаше. И въпреки това, независимо от предупрежденията, които мозъкът ѝ изпращаше, тя не се страхуваше от Били Макол.

Погледна надолу към Серена. Кученцето се взираше в нея, с изпъкналите си очи, ясен признак, че е напрегнато и готово да тръгва.

— Предполагам, че тогава ще оставим нашата среща в Мексико на съдбата. Или на съвпадението.

Били долови намека в гласа ѝ и погледна нагоре. Слънцето залязваше и оцветяваше небето в същото ярко оранжево като окраската на крилете на монарха.

— По-добре да тръгваш. Ще стане студено през нощта. Тези пеперуди са доста умни, че така са се сгушили една в друга.

Настана неловка пауза, докато двамата постепенно се превръщаха в силуети в мрака. Лус се чудеше, дали Били ще ѝ поиска телефонния номер или адреса на мястото, където ще отседне в Мексико. Той не го направи и тя изпита леко разочарование.

— Познаваш ли пътя? Мога да те изпратя, до колата ти?

Лус се огледа наоколо. Откри заострения покрив, на къщата на мисис Пенфолд, над мрачната линия на дърветата.

— Не, добре съм. Точно зад онези дървета е. А и Серена ще ме пази.

— Хубаво тогава. Грижи се за себе си, Лус. Ще се оглеждам за теб, когато стигна в Ангангео.

Тя се усмихна, поласкана по момичешки от небрежната му закачка.

— Благодаря ти за уроците по маркиране.

— Няма нужда, да ми благодариш. Имах си причина. С твоите умения предполагам, че догодина ще излезеш сама навън и ще маркираш чудесно. Имаме нужда от всички доброволци, които успеем да съберем.

Думите му прозвучаха, като насърчаването на внимателен учител, към надарения му ученик. Бузите на Лус пламнаха и тя благодари мислено, че е тъмно. После махна с ръка, обърна се и се отдалечи, със Серена на ръце от Били Макол и групата дървета. Хвърли бърз поглед през рамо. Мъжът вървеше, със спокойната си походка в обратната посока. Запита се, дали щеше да го види отново. Надяваше се на това, но може би нямаше да се случи. Независимо от всичко, никога нямаше да забрави този ден.

Докато излизаше от полето, се замисли, как всички отрицателни емоции и отчаяние, които беше изпитвала по-рано, си бяха отишли, заедно с дневната светлина. Пеперудите винаги успяваха, да я накарат, да се почувства по-добре. Есперанса преди ѝ казваше, че е невъзможно да бъдеш нещастен, когато има пеперуди край теб. Сочеше ѝ хората в парка и обясняваше: *Погледни ги! Наблюдавай ги. Виждаш ли, как се*

усмихват, когато видят пеперуда? Не могат да се въздържат. Пеперудите са жива радост с криле.

Лус се усмихна, на спомена. Усецаше високата трева, която се удряше в дънките ѝ, и топлината, от телцето на Серена в ръцете си. Чуваше звука, от собствените си стъпки, отекващи, сред заобикалящата я отвсякъде тишина. Мракът ставаше все по-плътен. Но в сърцето си чувстваше радост, която искреше все по-ярко и по-силно, а на душата ѝ беше някак по-леко, докато вървеше сама, по непознатия път.

ЕДИНАЙСЕТ

Климатът създава много опасности за пеперудите монарх, по време на пътуването им на юг. Ако е прекалено студено, замръзват и не могат да летят. Ако е прекалено горещо, се пренагряват и също не могат да летят. При прекалено силен вятър трябва да изчакат. Ако обаче останат на едно място по-дълго време, няма да успеят да завършат пътуването си.

Мислите на Лус се въртяха около Били и пеперудите, докато вървеше със Серена на ръце по мекия чакълест път към паркинга. Изненада се, когато видя женски силует, застанал до колата ѝ. Щом я забеляза, жената размаха ръка и се провикна.

— Лус? Ето къде си била. Търсихме те!

— Маргарет? — Лус приближи и разпозна слабата фигура и светлата коса, на главния мениджър на градинския център. — Бях на разходка със Серена. — Сети се за Офелия и сърцето ѝ заби ускорено. — Всичко наред ли е? Как е Офелия?

— Добре е — отвърна Маргарет с успокояващ глас. — Приели са я в болницата. Не се тревожи, просто искат да я поставят под наблюдение за известно време.

— Мога ли да я посетя?

— Лекарите са казали, че има нужда от почивка. Мисис Пенфолд е останала при нея и е уредила всичко. Каза да ти предам, че Офелия спи и че и ние трябва да направим същото.

Лус се поколеба. Къде щеше да прекара нощта? Маргарет явно забеляза несигурността ѝ, защото я попита:

— Имаш ли, къде да останеш?

— Ами... ние дойдохме направо тук. Предполагахме, че ще отседнем при лелята на Офелия. — Разсеяно се почеса по главата, обмисляйки, какви варианти имаше. — Е, ще измисля нещо. В най-

лошия случай, винаги мога да преспя в колата си. Може ли да остана тук, на паркинга?

— О, не, не — отвърна Маргарет. — Не е безопасно. Дори не съм сигурна, че е законно. Близо до болницата има хотел — предложи тя.

— Скъп ли е?

— Горещо-долу. Но има много прилични мотели, не много далече от тук.

Лус кимна и вдигна ръка, за да оправи избягал кичур коса, от челото си.

— Приемат ли кучета?

Маргарет погледна с изненада, към Серена.

— Не може ли да остане, в колата през нощта?

Лус въздъхна със съжаление.

— Не мисля. Прекалено е мъничка и вече преживя много промени, а и обещах на Офелия, че ще се погрижа за нея. Не, не мога да я оставя. Ей, виж, наистина нямам нищо против, да преспя в колата за една нощ и съм убедена, че няма да има никакви проблеми, ако ми позволиш, да остана на паркинга.

Маргарет поклати глава, после изпуфтя с досада.

— Няма да мигна и секунда, като знам, че си тук, навън, а мисис Пенфолд ще ми откъсне главата, ако разбере, че не съм се погрижила, за теб. Можеш да пренощуваш при мен. Наблизо е. Имам разтегаем диван, на който можеш да спиш. — Погледна към Серена. С глас, имитиращ донякъде злата вещица от Запад, каза: — И малкото ти кученце също.

— Благодаря ти — каза Лус изненадана, даже направо смаяна от предложението, след начина, по който се беше държала отначало Маргарет. — Много мило от твоя страна.

— Слава богу, че кучето ти не е санбернарска порода. Малко куче, малко ако, нали така? Но ако се изпикае върху килима ми...

— Ще я пазя — обеща Лус.

Чувстваше се ужасно облекчена, че няма да ѝ се наложи да спи в колата. Взе Серена отново на ръце и зарови лице в козинката ѝ, за да скрие усмивката си. Някак си знаеше, че килимът щеше да бъде бежов.

На следващата сутрин, Лус се събуди от дразнещото ръмжене на косачката под прозореца си. Прозя се шумно и отметна завивката. Серена надигна главичка и ококори големите си кръгли очи, питайки без думи, защо прекъсва съня ѝ.

Разтегаемият диван имаше тънък матрак, не много здрава рамка и беше наклонен надолу, под странен ъгъл. Затова Лус се изненада, че спа толкова добре и дори сънува. Най-вече Съли. Закри очите си с длани, опитвайки се да върне приятното усещане, но сънят си беше отишъл. Отпусна ръка и погледна към тавана, изпълнена с болезнен копнеж. Миналата нощ беше опитала да се обади на Съли. Искаше да чуе гласа му, защото се чувстваше леко виновна заради малкия си флирт с Били. Но батерията на телефона ѝ беше паднала. Извърна глава и погледна към нощната масичка, където се зареждаше мобилният ѝ. Трябваше да звънне на Съли, преди отново да поеме на път. Искаше да чуе гласа му, дори този глас отново да ѝ се скараше и да се опиташе да я убеди да се прибере у дома. Истината беше, че всяка сутрин се събуждаше и се канеше, да направи точно това.

Серена изхленчи и задраска по вратата. Лус скочи след нея и я гушна в прегръдката си ужасена, че кучето ще се изпикае върху килима.

— Стискай, стискай, моля те, и да не си мръднала и един мускул — заповяда ѝ тя, като размаха пръст пред муцунката ѝ.

Пусна я на пода и без да откъсва очи от нея, страхувайки се да не направи някоя беля, се намъкна в дънките и в тениската, с които беше облечена и предишния ден. Бавно отвори вратата и надзърна, за да провери, дали хоризонтът е чист. Утринната светлина, навлизаше през широкия прозорец на хола, лъчите бяха нашарили бежовия килим, стените и дивана. Лъскавата модерна стая изглеждаше, като стаите, в които Лус си представяше, че живеят секси момичетата от списанията. Тя самата винаги беше живяла в стаи, пълни с цветове и спомени. Бюра, затрупани с писма и вестници, рафтове с множество снимки в рамки, религиозни картини по стените. От вида на апартамента на Маргарет, можеше да се направи изводът, че нейните интереси и връзки с външния свят бяха прибрани в кутии и скрити някъде по шкафове, далеч от чуждите очи.

Навън картинката беше почти същата. Докато Серена си вършеше работата, Лус се огледа из просторната гладка морава,

простираща се наоколо, в средата на която имаше малко изкуствено езеро. Голяма косачка систематично оформяше тревата, напред и назад, напред и назад, оставяйки успоредни следи по нея. Апартаментът на Маргарет се намираще в една от четирите, напълно еднакви триетажни сгради, разположени симетрично, край езерцето. Нямаше никакви дървета или цветни лехи. Мястото беше напълно лишено от дивата, естествена красота и хармония, която Лус беше открила предишния ден в прерията.

Когато се прибра обратно в апартамента, чу звука от течащата от чешмата вода и тракането на чинии. Последва шума до малката кухня с оборудване от неръждаема стомана и гранитни плотове. Маргарет стоеше до мивката с дълга бяла памучна престилка на кръста и по пантофи. Косата ѝ беше влажна, прибрана назад в стегнат кок. Лус погледна към измачканите си дрехи и се почувства като парцал, в сравнение с цялата тази свежест и чистота.

— Добро утро! — възкликна Маргарет жизнерадостно. Държеше лъскав сребрист чайник в ръка. — Надявам се, че не съм те събудила. Аз съм ранобудна птичка. Винаги съм била такава.

— Аз също — промърмори Лус, мечтаейки си за един душ.

— Навън ли беше?

— Изведох Серена на разходка. Искях да взема храната ѝ и тоалетните си принадлежности от колата. Тъъ, дали може да използвам банята?

— О, да, разбира се. Банята е надолу по коридора. Оставила съм чисти хавлии.

— Благодаря ти.

Серена изскимтя и погледна многозначително към Лус.

— По-добре първо да нахраня Серена. Маргарет, съжалявам, че те притеснявам още, но случайно да имаш някаква стара купа, която не ти трябва? Трябва да сипя храната ѝ в нещо.

— Ще намеря нещо — отвърна тя, с очевидно нежелание. Порови в един от шкафове и измъкна оттам пластмасова кутия с капак. Подаде я на Лус. — Задръж я.

Докато Лус хранеше кучето, Маргарет извади купа от китайски порцелан от шкафа, текстилни салфетки от едно чекмедже и лъжици, от друго под него и ги постави грижливо върху двете бели подложки на масата, украсени с бродирани ягоди.

Лус се запита, дали аранжировката беше специално, заради нея или човек като Маргарет използва текстилни салфетки и подложки за закуска всяка сутрин.

— Направих домашна гранола — предложи Маргарет. — Това ми е специалитетът, мисля, че ще ти хареса.

Обърна се и отвори хладилника. Направи бърз оглед, на продуктите вътре и каза:

— Имаме йогурт, пшеничен хляб за тостове, фъстъчено масло, мляко — само обезмаслено, опасявам се. И — отвори една пластмасова кутия, в която явно държеше плодове и зеленчуци — малко боровинки. Мога да направя и яйца, ако искаш.

Откакто Есперанса беше починала, Лус не беше получавала толкова богато предложение за закуска. Само дето баба ѝ никога не използваше американските зърнени закуски и определено нищо обезмаслено. Лус хвърли поглед над рамото на Маргарет към вътрешността на хладилника. Той направо блестеше от чистота. Лавичките не бяха претрупани и върху всяка бяха подредени различни продукти. На едната имаше подредени на равно разстояние помежду си бутилки вода, на другите — няколко кутии сирене, бурканчета със сладко, а на поставките на вратата — различни продукти и кутии с капаци, на които грижливо бяха изписани датите на приготвянето им. Лус изпита необяснимо желание някой ден да има толкова подреден хладилник, като този.

— Гранолата звучи добре, благодаря. И може би малко боровинки. Ако обичаш — добави тя, спомняйки си добрите маниери. После усети агонизиращата болка в черепа си и попита: — Имаш ли кафе?

Маргарет сбърчи нос, с отвращение, докато поставяше млякото и ядките на масата.

— Не, съжалявам. Не пия кафе. Нито нещо друго с кофеин. Правя билков чай в момента. Чудесен е с мед.

Лус помириса уханието и кимна, но вътрешно простена. Цял живот се беше събуждала, от аромата на силното тъмно кафе на Есперанса. Самата тя беше започнала да го пие, още на дванайсет — с много мляко, канела и захар.

— Случайно да имаш горещ шоколад? — осмели се, да попита все пак с надежда.

— Не, съжалявам. Цялата тази захар...

Примирена, Лус завърза Серена за крака на един стол и отиде в безупречно чистата и, разбира се, бяла баня. Взе си бърз душ, после се преоблече в чисти дънки и мека бяла памучна блуза. Сега вече се чувстваше повече като себе си и се върна спокойно в кухнята. Маргарет също се беше преоблякла в униформената си риза и панталони, а косата ѝ беше вдигната, на конска опашка.

Докато сърбаха внимателно билковия чай и закусваха, обмениха малко обща информация за това, къде са родени, за образованието си, за работата си... Маргарет не приличаше, на студената и безразлична жена, която Лус беше видяла за пръв път в градинския офис предишния ден. Тази сутрин беше по-сърдечна, макар и не чак бърлива, но определено не и толкова сдържана. Очевидно не беше някоя разглезена дебютантка, изявяваща се само по светски събития; беше завършила университета в Канзас, специалност градинарство, после беше получила степен и от бизнес училище, издържайки се изцяло сама. През цялото време на следването си, бе работила почасово и бе спечелила няколко стипендии. Решителността ѝ, явно беше огромна. След дипломирането си беше работила за университета, а по-късно беше получила предложение за работа от „Тайните езера“. През годините беше спестила достатъчно пари, за да си позволи собствено жилище и кола. Лус слушаше, попивайки всяка нейна дума. Независимостта на Маргарет беше пример за нея, такъв беше животът, който си представяше за себе си.

— Винаги ли си се интересувала от градинарство? — попита тя и Маргарет кимна.

— Баща ми беше ентомолог, а майка ми преподаваше природни науки в начално училище. Научиха ме на латинските имена на растенията и насекомите, преди да прохода. Как можех, да не обикна градините? — Засмя се леко, пръстите ѝ обходиха разсеяно ръба на чашата ѝ. — „Маргаритка“ беше първата ми дума.

— Сигурно много се гордеят с теб.

Лицето на Маргарет помръкна, преди да отговори.

— Баща ми се гордее. Мама почина, преди да се дипломирам. Харесва ми да мисля, че и тя би се радвала.

Признанието ѝ, накара Лус да я почувства по-близка. Дали фактът, че и двете бяха загубили майките си, беше причината за този

момент? Сякаш откри, че и двете принадлежаха към едно и също сестринство или че бяха от един и същи град. Усети, че тази болезнена загуба е нещо, което ги свързваше по-силно, че ги е белязала по начин, който не можеше да бъде обяснен лесно на другите. Знаеше, че макар да са живели на различни места, в различни градове, е имало моменти, може би в някоя дъждовна вечер, когато и двете бяха гледали мълчаливо в стената пред себе си и бяха изпитвали едни и същи емоции. Беше, като откраднатия поглед към хладилника на Маргарет. Това, което беше вътре, бе нещо лично. Разкриваше тайни.

— И аз загубих майка си — каза тя.

Очите на Маргарет станаха някак по-благи и Лус знаеше, че и тя е усетила връзката помежду им. Домакинята ѝ се усмихна леко и попита:

— На колко години беше?

— На пет.

— О, толкова малка...

— Почти не си я спомням.

— Съжалявам. Не мога дори да си го представя. Моята майка си отиде, когато бях на двасет и една. Бях вече пораснала жена. Но все още ми липсва. — Усмивката ѝ беше тъжна. — Понякога, в най-необичайни моменти виждам или правя нещо и си мисля, че мама щеше да го хареса.

Лус стисна по-силно чашата си. Тя не знаеше какво би харесала майка ѝ. Дори и това нямаше.

— Значи ти харесва да работиш в „Тайните езера“ — реши да смени темата. — Да се занимаваш с градинарство и всичко това... Мястото е изумително.

— Да, харесва ми — отвърна Маргарет, но гласът ѝ беше тих и погледът ѝ пробяга към прозореца.

— Чувам едно „но“...

Маргарет сдържа усмивката си и си наля още чай от красивия чайник от китайски порцелан с цветя, в който го беше пресипала.

— Но някак си се затворих в офиса. Преди смятах, че ще работя в разсадник, ще експериментирам, може би дори ще създавам нови видове растения. Нещо навън... — Изправи се в стола си, стегна се, сякаш внезапно беше осъзнала, че се е разкрила прекалено много. — Не ме разбирай погрешно. Работата е чудесна — натърти тя. — И

мисис Пенфолд се нуждае от мен. Тя е прекрасна жена и има дарбата на „зеления палец“ — всичко, което докосне, разцъфтява. Растенията просто оживяват от допира на ръката ѝ. — Закашля се леко. — Но може да бъде прекалено импулсивна.

Лус се сети за думите на Есперанса.

— Импулсивна?

Маргарет кимна.

— Особено, когато става дума за пари. Виж какво направи с Офелия. Сигурно ще поеме болничните ѝ разходи и ще ѝ помогне, да започне отначало. Никой не знае по-добре от мен, че всъщност не може да си го позволи. Тя не може да помогне сама на себе си. Трябва да разчиствам и предотвратявам кашите, в които без съмнение ще се забърка.

Лус се отпусна в стола си. Жената срещу нея сменяше настроенятия си толкова рязко — в един миг беше сърдечна, в другия ставаше студена, като подредения си хладилник.

Маргарет забеляза възмутеното ѝ изражение и добави:

— Не че Офелия е виновна за това, разбира се.

Лус преглътна тоста си, но имаше чувството, че парченцето хляб заседна в гърлото ѝ. Изчака минута, докато обмисляше думите си.

— Нарече мисис Пенфолд „импулсивна“. — После се сети за Есперанса и каза: — Баба ми щеше да каже, че това е проява на доброта.

— Ами... аз...

— Хей, разбрах какво каза — прекъсна я Лус. — Понякога се ядосвах на баба си, когато тя прекарваше много време със съседските деца. Всяко лято им показваше, как да търсят малките яйца на пеперудите в нейната градина. Позволяваше им да събират свежи листа от млечка и да хранят гъсениците. Децата се мотаеха из къщи постоянно, играеха в градината и искаха още бисквитки и сок. Знаеш колко досадни могат да бъдат малчуганите. — Облегна се назад в стола си, потънала в спомените си. — Парите никога не ни стигаха. Мразех работата си и се вбесявах, когато се прибирах у дома и я виждах да раздава сладкиши на хлапетата, докато аз нямах пари, да изляза навън да изпия една бира. Понякога се оплаквах, че все едно ръководим цял детски летен лагер. Баба само се усмихваше, по онзи загадъчен, древен женски начин и ми казваше, че добротата е, като слънцето и дъжда.

Ако ги пестиш, светът ти ще пресъхне. Но колкото повече даваш, толкова повече ще получаваш в замяна. На погребението ѝ се изненадах колко много момчета — е, вече млади мъже — дойдоха и ми казаха, че тези лета при La Dama Magirosa — така я наричаха — ги е държала далече от улицата. — Млъкна, опитвайки се да сдържи сълзите си. — Тези думи бяха за мен истинско откровение. Почувствах се едновременно и благодарна, и изпълнена с разкаяние, заради всички години, през които ѝ се бях сърдила. — Устните ѝ се разтегнаха в лека усмивка. — Мисля, че мисис Пенфолд прилича на баба ми. Пълна е със слънце и дъжд. Един поглед към градината ѝ ми казва всичко, което имам нужда да зная за нея.

Маргарет оправи ненужно ризата си, без да каже нищо, и погледна замислено през прозореца.

Лус разчисти масата и постави чиниите си в мивката.

— Най-добре е да си събера нещата и да отида при Офелия. Закуската беше страхотна. Беше много мило от твоя страна, че ми позволи да пренощувам. Благодаря ти.

— Накъде ще тръгнеш от тук?

— Ами... — Момичето се подпря на плота. — Първо ще видя как е Офелия, след което тръгвам за Сан Антонио. А после, ако всичко е наред, ще продължа за Мексико.

— За Мексико? — изненада се Маргарет. — Това си е доста път. При семейството си ли отиваш?

— Да. Леля ми живее в Сан Антонио. Надявам се, че ще дойде с мен при другата част на семейството ни, в Мичоакан. Дълга история, но в рода ни е традиция да се посрещат пеперудите монарх, когато наесен се завръщат в планините, около Деня на мъртвите. Баба ми почина наскоро и искам да съм там, когато пеперудите пристигнат.

Маргарет се оживи и се наведе към нея с интерес.

— Отиваш в Мичоакан? — попита тя. — Да видиш светилищата на пеперудите монарх?

Лус се изненада, че тя знае за светилищата.

— Това е планът.

Маргарет беше останала без думи.

— Говориш за колониите на пеперудите монарх? Горе в планините?

Когато Лус кимна, очите на жената срещу нея направо грейнаха от възбуда, тя се облегна с лакти на масата и се подпря на брадичката си.

— Чела съм за тях. Гледала съм филми по телевизията. Винаги съм се изненаждала, че тези крехки създания могат да направят толкова дълго пътешествие. Това е истинско чудо. Мисля, че още пазя броя на „Нешънъл Джеографик“ на родителите ми от края на седемдесетте, когато за първи път са открили колониите на пеперудите. Било е гигантска сензация; всички са говорили за това. Дотогава никой не е знаел къде всъщност отиват всички тези пеперуди.

— Освен местните селяни, разбира се — добави шеговито Лус.

— Да, разбира се, освен тях. Но научната общност не е знаела — отвърна Маргарет и от тона ѝ беше ясно, че единствено тази група хора е от значение. — Родителите ми събираха дневни и нощни пеперуди. Имаха впечатляваща колекция от разнообразни видове. За тях откриването на светилищата, както ги наричат местните, на пеперудите монарх в Мичоакан, беше толкова вълнуващо, като стъпването на Нийл Армстронг на Луната. Често говореха, как някой ден ще отидат до там. Дори си купиха палатка и спални чували и бяха направили план за пътуването. Това беше нашата семейна мечта. Баща ми е типичен немец — обича детайлите и беше предвидил и най-малките подробности на пътуването ни — дори дрехите и екипировката, която щеше да ни трябва. Особено си падаше по малките фенерчета, компасите и, разбира се — Маргарет леко се изкикоти, — швейцарските джобни ножчета. Направи и собствен дизайн, на дневниците ни за наблюдение.

Усмихна се, на спомена.

Лус също се усмихна вътрешно — какъвто бащата, такава и дъщерята.

— Така и не направихме това пътуване.

Лус забеляза съжалението, проблеснало в очите на Маргарет.

— Но все още можете — каза тя.

— Какво? О, не. Татко не е добре. Има болно сърце и няма да се справи с изкачванията в планината. И, разбира се, мама... — Прехапа устни, после вдигна чашата си и отпи една глътка. — Не, ние пропуснахме шанса си. — Въздъхна и изражението на лицето ѝ омекна. — Ти обаче си късметлийка.

— Не бих се нарекла така — отвърна Лус. — И аз пропуснах шанса си, да направя това пътуване, с баба си. Имах достатъчно време да мисля, докато шофирах, и един от въпросите, които най-много ме тормозеха, беше: Колко ли хора пропускат възможността, да бъдат с любимите си, преди да е станало твърде късно? С баба говорехме за това пътуване, откакто се помня. Но все го отлагахме, по някаква причина. Никога нямахме достатъчно пари, или време... А сега... — Сви рамене, усещайки с пълна сила, тежестта на разкаянието. — Както и да е, ще вървя. Може да не е така, както го беше планирала баба, но поне ще го направим заедно. В известен смисъл...

Маргарет се замисли.

— Майка ми понякога казваше, че ние сами създаваме късмета си. — Остави чашата си на масата, надигна се и в някакъв внезапен порив, прегърна сърдечно Лус. — Възхищавам се на смелостта ти.

Момичето се изненада от искреността, на този импулсивен жест. Крехките ръце на Маргарет я обгръщаха силно и тя отвърна на прегръдката, чувствайки младата жена по-близка от всякога, по-тясно свързана с нея, дори от онзи миг, когато за пръв път усети, че двете все пак имаха нещо общо, защото не е толкова важно къде си живял и какво си правил, а какви емоции си изпитвал.

Моментът беше нарушен от звъна на телефона. И двете се отдръпнаха назад и се погледнаха с широко отворени очи. Мислеха за едно и също — че е новина за Офелия. Маргарет се затича към телефона на кухненския плот. Лус я последва.

— Мисис Пенфолд е — каза Маргарет тихо, след като вдигна, и направи жест на Лус да се приближи още.

Държеше слушалката до ухото си и натисна копчето за високоговорителя. Секунда по-късно из кухнята се разнесе въодушевеният глас на мисис Пенфолд.

— О, мили мои! — възкликна тя. — Маргарет, кажи на Лус, да дойде тук бързо. Офелия си има бебе!

— О, Офелия. Толкова е красива! Съвършена е, малко розово съкровище! — каза Лус, взирайки се в сладкото невинно момиченце, което държеше в прегръдките си.

Стаята за родилки в болницата, беше декорирана с цветни мотиви по стените и приличаше на голяма, но същевременно уютна спалня. Офелия лежеше в легло, отрупано с възглавници, и пиеше студена вода. Тази сутрин приличаше повече на себе си. Някой ѝ беше дал нов памучен розов халат и си беше сложила розово червило, което придаваше на усмивката ѝ искряща радост. Щастието ѝ беше толкова сияйно, че синината и раната около окото ѝ просто не се забелязваше.

— Нали? — отвърна Офелия с гордост. — Ай, Лус — каза тя драматично. — Толкова се притесних, когато ми казаха, че бебето излиза. Все повтарях: „Не! Прекалено е скоро.“ Така се страхувах за нея. Но виж я само! Ето я тук и лекарката — тя е светица, казвам ти, — която ми обясни, че момиченцето ми се е родило само две седмици порано, което не е много.

Лус извърна очи от бебето и погледна укорително Офелия.

— Но ти каза, че терминът ти е чак след месец!

Приятелката ѝ сви рамене и се ухили.

— Е, математиката никога не ми е била силната страна.

Лус направи гримаса и двете се засмяха на абсурдността на цялата ситуация. Беше приятно да се смееш така, след като бебето се беше родило и всички бяха в безопасност.

— Ей, няма значение — отвърна тя. — Нали успяхме? Може и да не стигна до Мексико, но може би е било писано да стане точно тук. Карма, нали знаеш? — Погледна отново розовото свършено лице на бебето. Пристъпи към Офелия и постави внимателно дъщеричката ѝ в ръцете ѝ. — Мисля, че се справи чудесно, тя е като родена в небесата.

Офелия гушна бебето си.

— Лус, благодаря ти — каза тихо тя. — Нямах да съм тук, в безопасност, ако не беше ти. Искях единствено нормално семейство. Затова се опитвах толкова дълго да се получат нещата с Анхел. Но нищо нямаше да стане. Бях уплашена, уловена в капан. Ти ме спаси, знаеш го, нали? От мига, в който те зърнах, разбрах, че си специална. Сигурно е заради тези твои абсурдно сини очи.

Лус се изкикоти, но ѝ беше приятно да го чуе.

— Ти сама се спаси.

— Не е вярно, но ще ти кажа това — отвърна Офелия решително. — Открих наново силата си, когато погледнах за пръв път дъщеря си.

Тя е всичко за мен. Толкова много я обичам, че направо искам да я изям. Сега знам, че имам всичко, което някога съм искала. Тя е моето семейство. — Тъмните ѝ очи се присвиха и после каза, почти ръмжейки: — И ще убия всеки, който се опита, да я нарани.

Лус потрепери цялата, от тази дива проява на чиста, инстинктивна майчина любов.

— Баба ми често казваше, че божествената сила е около нас. Когато те гледам сега, виждам, че е била права.

Офелия се наведе и целуна челцето на бебето си.

— Всички майки са богини.

— Някога, ми разказваше легенда, за богинята, която станала майка, на всичко красиво.

— Разкажи ми я — каза Офелия с прозявка, докато се наместваше назад на възглавниците. Вълнението, от преживяното сутринта, отстъпваше на физическото ѝ изтощение. Извърна се настрани, за да се облегне добре и да гушне дъщеричката си, като в люлка. — Разкажи я и на двете ни.

На Лус ѝ хареса мисълта, че ще продължи ролята на Есперанса, като разказвач на истории. Настани се удобно на креслото до леглото, припомняйки си, как като малка слушаше с часове, мелодичния глас на баба си. Можеше да нарисува сцената, сякаш я виждаше пред себе си и в момента, думите още звучаха съвсем ясно в главата ѝ. Имаше толкова много легенди, толкова много истории за разказване.

Започна с любимата си, легендата за двете богини, които се жертвали, заради всички хора по света. Докато разказваше, как Малката Нана смело скочила в огъня, се почувства свързана с кротката богиня, която в края на своя живот си спечелила най-голямата слава, защото донесла светлината в света. А когато украси с малки подробности саможертвеното решение на Шочикетцал да стане майка на всяко живо създание, изпита странен копнеж по собствената си майка, особено като наблюдаваше как Офелия люлееше невръстната си дъщеря, за да я приспи. Дали майка ми е гледала към мен по този начин, запита се Лус.

Щом приключи, вдигна глава. Офелия имаше леко объркано изражение.

— Не ти ли хареса? — попита я Лус.

— Не, обичам тази история. И на мен ми е една от най-любимите. — Поклати глава. — Но си разбрала погрешно част от нея. Не богинята Шочикетцал донася цветята и пеперудите на света. А бог Кетцалпапалотл.

Лус почувства, как страните ѝ пламват, от възмущение.

— Баба ми е разказвала тази история, милион пъти.

Офелия тръсна глава.

— В училище, в Мексико, учехме всички митове на ацтеките, цялата им култура. Мексиканците си падат много по насекомите, особено по пеперудите. Голяма част от тези богове и богини са доста объркани в главата ми, но Шочикетцал си я спомням много добре, защото е леко извратена. Най-лесно я запомних! Тя е богинята на красотата и насладата. Следвала воините на бойното поле и правела любов с тях в мига на смъртта им — с пеперуда в устата си. Буквално. Не можеш да забравиш нещо такова, нали? По този начин им давала кураж, а ако воините умрели, било нещо като гаранция, че след смъртта си щели да отидат в тайната ѝ градина, високо в планините. Кетцалпапалотл обаче е богът на пеперудите. Всъщност това е името, с което ацтеките наричали пеперудата монарх. Има си даже храм, близо до Теотихуакан. Ходила съм там, като малка. Много е красиво. Трябва да отидеш, когато стигнеш в Мексико.

Лус се облегна назад, на стола си и поклати объркано глава. Бебето издаде тихички гукащи звуци и веднага, привлече вниманието на Офелия. Тя махна пелената ѝ, провери памперса и като видя, че е сух, несръчно се опита, отново да повие дъщеричката си. След много мърморене и пуфтене, успя някак си да се справи и я гушна. Когато малката се успокои, Офелия с въздишка отметна немирния кичур коса, който все влизаше в очите ѝ. Погледна към Лус и ѝ се усмихна благо.

— Хей, Лус, така става и с приказките, нали? Всеки променя историята, за собственото си дете. Може би, баба ти е искала да имаш пеперудите и богините накуп. И на мен, твоята версия ми харесва повече. Жените, така или иначе, вършим цялата работа на тоя свят.

Погледна към бебето си.

— Нали така, *mi amor*? — Наведе се и целуна челцето на дъщеричката си. После се засмя уморено. — Освен това, кой може да запомни имената на всички тези ацтекски богове? Толкова са много —

на огъня, на дъжда, на цветята, на слънцето, на пеперудите... И все започват с Шочи и завършват на — кетцал и други подобни.

Лус не отговори. Беше невъзможно, дори да си помисли, че Есперанса може да не е разбрала историята правилно или че я е променила нарочно. Но Офелия изглеждаше толкова сигурна...

Вратата се отвори и Маргарет надникна предпазливо в стаята. Русата ѝ коса се вееше свободно, пусната като вълна. Погледна нервно към Офелия, после и към Лус.

— Съжалявам, че ви притеснявам. Сестрата каза, че остават само още пет минутки от свиждането. Чудех се... всъщност, се надявах... Може ли да видя бебето?

Лус усети, как в стаята сякаш стана по-студено. Погледна към Офелия и видя, че тя беше свъсила вежди.

— Маргарет ме приюти, през изминалата нощ — каза бързо, за да разбере Офелия, че отношенията между тях се бяха променили.

— О, така ли? Много мило. Тъж, влизай, моля те — отвърна Офелия, но тонът ѝ беше все така сдържан и напрегнат.

Маргарет се приближи колебливо, очите ѝ не се откъсваха от бебето.

— Толкова е малка — отрони тя, с възхищение в гласа. — Прелестна е.

Защитната стена на Офелия беше преодоляна в миг и тя се усмихна, против волята си. Погледна отново момиченцето си.

— Два килограма и петстотин — каза с гордост. Видя копнежа, в очите на Маргарет и неохотно предложи: — Искаш ли да я подържиш? Маргарет беше смаяна и отстъпи назад.

— Аз? Никога досега не съм държала бебе. Не и толкова малко.

— Шегуваш се, нали? Е, лесно е. Дай си ръцете — инструктира я Офелия.

Русата жена пристъпи напред и застана, като вцепенена.

— Вземи я лекичко. Тя не хапе. Все още няма зъби! — Офелия внимателно постави бебето в прострениите ѝ напред ръце. — Сега придържай главичката ѝ. Леко! Точно така.

Маргарет стоеше неподвижно, държейки сковано бебето. Лус хвърли поглед към Офелия, който я питаше: *Сигурна ли си, че е безопасно?* Тя само сви рамене, с уверена усмивка, после се загледа отново в момиченцето си.

— Искаш ли да седнеш?

— Не — каза рязко градинарката. — Ще постоя така.

Взираше се съсредоточено в лицето на бебето. Секундите минаваха и Лус с изненада, забеляза промяна, в обичайното непоклатимо поведение на новата им позната. Сигурно така изглеждаха пукнатините в арктическите ледници — дълбока цепнатина и изведнъж, ледът започва да се топи. Очите на Маргарет бяха пълни със сълзи.

Офелия се засмя тихичко.

— Да, тя въздейства така на всички.

Лус не знаеше какво да каже, затова замълча смутена, че е станала свидетел, на такъв интимен момент.

Маргарет подсмръкна и внимателно върна бебето, в прегръдката на майка му.

— Благодаря ти — прошепна тя.

После, очевидно притеснена, от изблика си на емоции, измърмори едно „довиждане“, обърна се и се запъти към вратата.

Мисис Пенфолд влезе, точно когато Маргарет си тръгваше. Изглеждаше нервна. Лицето на Офелия грейна от радост, когато я видя.

— Мисис П.! Вече я кърмих веднъж! — възкликна тя.

— Наистина ли? — цялото притеснение изчезна от лицето на мисис Пенфолд, докато се навеждаше към нея. Вдигна бебето на ръце и започна заплнено да издава гукащи звуци.

— Е, какво ще правиш сега? — попита Лус Офелия. — Ще останеш ли в Канзас, или ще тръгнеш на юг при леля си във Флорида?

Лицето на Офелия застина в нерешителност и тя извърна глава към мисис Пенфолд.

— О, ще остане тук за малко — обади се тя. — Ще се погрижим добре за нея и за това сладурче, нали? — Очите ѝ направо искряха, когато гледаше бебето. — О, да, ще го направим!

Лус гледаше, как мисис Пенфолд се умиляваше над бебето, като негова майка или по-скоро баба и знаеше, че за Офелия наистина ще се погрижат добре. Вече можеше да продължи пътя си. Моментът беше едновременно и щастлив, и тъжен. Надигна се с нежелание от стола си.

— По-добре да вървя.

Офелия се наведе напред и я сграбчи за ръката.

— Не си тръгваш, нали? Искам да кажа, не тръгваш за...

— Знаеш, че трябва да продължа. Искам да стигна в Мексико, до първи ноември.

— О, Лус, не мога да си представя, че ще ме оставиш...

— Не плачи! — смъмри я Лус, смеейки се. — Ще си развалиш грима.

— Виждаш ли? Ти си най-добрата ми приятелка — отвърна Офелия, с горчив смях. — Единствената ми приятелка! Какво ще правя без теб?

— Ще бъдеш толкова заета с бебето, че изобщо няма да ти липсвам — отвърна Лус, но се надяваше, че ще ѝ липсва, а тя знаеше, че на нея със сигурност щеше да ѝ бъде мъчно, за малката смела мексиканка. После внезапно се сети за нещо и се плесна по бузата от изненада. — О! За малко да забравя. Какво да правя със Серена?

Само споменаването, на името на малкото кученце беше достатъчно отново да се натъжи при мисълта, че трябва да изостави новата си приятелка.

— Серена? — Офелия също се разтревожи. — Не знам! Ай, как можах да забравя другото си сладко бебче? Какво ще правя? И без това ще ми бъде трудно, да се грижа за момиченцето си. А нямам и място, където да живея. Обичам я, но какво ще правя и с бебе, и с куче?

— Не гледай към мен — каза мисис Пенфолд и вдигна ръце във въздуха. — Аз имам котки.

Лус облиза устните си. Умът ѝ крещеше, да си мълчи, но сърцето ѝ беше по-гръмогласно.

— Добре, ще я задържа.

Офелия се изсмя невярващо.

— Ти? Но ти дори не я харесваш.

— Може би отначало наистина не я харесах, но постепенно се сблизихме. Сега се разбираме добре и мисля, че е добра компания. Наистина — призна си тя, — ще ми бъде приятно, да е с мен.

Офелия отново се засмя изненадано и кимна.

— Не мисля, че бих могла да я дам на друг. Тя е добро малко куче. Сладка е, но понякога е малко шумна и досадна.

— Май ми прилича на някого...

Офелия разтвори ръце, типично за нея, с прекалено драматичен жест и за пореден път избухна в сълзи. Лус се наведе и двете момичета

се прегърнаха.

— Обещаваш ли, че ще идваш да ни виждаш? — попита Офелия.

— Обещavam. Канзас не е толкова далече. А и май ми харесва, да пътувам. Но и ти обещавай, да изпращаш снимки.

— Yo prometo. Пази се! — каза Офелия, стискайки я силно.

— Бъди щастлива — отвърна Лус.

Обърна се и я погледна, като се опитваше, да се усмихне храбро. Изтри сълзите от очите си и се насочи към вратата.

— Чакай! — провикна се Офелия. Протегна се, към нощната масичка до леглото си и взе оттам чифт малки розови терлички. — Сама ги направих. Не са много хубави, но наистина се постарях. Моля те, вземи ги. За баба ти. Като ofrenda.

Лус погледна плетените терлички, дълбоко трогната. Изглеждаха невъзможно малки на дланта ѝ. Очите ѝ се преместиха към малкото лице на бебето, което се гърчеше и издаваше тихички писукащи звуци, в прегръдката на мисис Пенфолд.

— Така и не попитах! Как я нарече?

Офелия отмести с пръст малкия кичур тъмна коса, който беше паднал, върху очите на бебето ѝ. После погледна отново към Лус, със самодоволна усмивка.

— Нарекох я Лус, естествено.

ДВАНАЙСЕТ

По време на дългата си миграция, пеперудите монарх трябва да спират, за да си почиват, да се хранят и да пият. Освен това, се нуждаят от защита от естествените си врагове, от бурите и други неблагоприятни климатични условия. В такива ситуации, се скриват някъде и чакат. Когато времето отново се подобри, пътуването им продължава.

Лус се намираше на алеята, пред сградата на Маргарет и прибираше куфара си в багажника, когато новата ѝ приятелка излезе от гаража, носейки хладилна чанта в ръце.

— Студена вода и малко плодове, за из път — каза тя, когато дойде по-близо. — А тук — повдигна синьо-зелена торба, с надписа на близкия магазин, върху нея — има малко соленки, дъвки и енергийни блокчета. О, и нова калъфка за възглавницата ти. Не разрешавай на кучето, да спи върху нея, не е здравословно.

— Благодаря ти. Сега няма да ми се налага, да спирам толкова често.

Лус пое хладилната чанта, трогната за пореден път, от загрижеността на Маргарет.

Когато отвори вратата на колата, Серена нетърпеливо скочи вътре. Тя изглеждаше много сладка, с новия си розов нашийник и подходящата по цвят каишка, които мисис Пенфолд ѝ беше купила. Чихуахуато започна да души задната седалка, докато намери кутията с останките на Есперанса под възглавницата. Продължи да рови с носленце и лапички из нея, докато най-накрая реши, че всичко е наред, после я обиколи няколко пъти и окончателно се намести отгоре ѝ, отпускаяки муцунка, на предните си лапички.

— Безнадеждна работа — промърмори Маргарет.

Серена погледна към нея, с кръглите си очи, без да мига. Лус бутна предната седалка. На седалката до шофьора бяха грижливо подредени бутилка вода, картите ѝ, телефонът ѝ.

— Е, предполагам, че това е всичко.

— Чакай, сетих се за нещо. — Маргарет се затича обратно, към отворения си гараж. След секунда, се появи с две продълговати зелени торби в ръце.

— Какво е това? — попита Лус.

— Палатката ми и спалният ми чувал. Спомняш ли си, че ти казах, как баща ми ги беше купил, още преди години? Така си и останаха чисто нови, неупотребявани. Време е, някой да ги използва.

— Не мога да ги взема.

— Вземи ги — настоя Маргарет и ги бутна, в ръцете на Лус. Миришеха леко на плесен, но етикетите им все още стояха. — Никога не знаеш, кога може да ти потрябват. Тук, само събират прах. Освен това, винаги съм искала, да отида да видя пеперудите. Поне моята палатка и спален чувал, могат да направят това пътуване. — Стисна устни и извърна очи встрани, смеейки се насила.

Лус пхна палатката и спалния чувал в багажника и спря за миг, с ръце върху прашния капак. Погледна отново към Маргарет, която беше скръстила ръце на гърдите си и, изглежда, правеше усилия, да овладее емоциите си. Лус издиша тежко, затвори багажника и влезе в колата, учудена от тъгата, която беше видяла в очите на младата жена. Есперанса ѝ казваше, че тъгата на хората е като кладенец. Никога не знаеш колко е дълбока.

Тя не познаваше Маргарет. Първия път, когато я видя, нещо в нея, я накара да потръпне от студ — не беше само фактът, че изглеждаше толкова бяла и сияйна със своите изваяни черти и надменно изражение. Но днес с изненада откри, че бледата жена не отговаряше на стереотипите, в които я беше вкарала отначало. Зад мраморната ѝ фасада, туптеше сърце, което познаваше болката и загубата и беше способно на истинска доброта и любов. Ако само, не беше толкова сдържана и праволинейна, помисли си Лус. Ако някой имаше нужда да чуе зова на Шочикетцал, то това определено беше Маргарет.

Поколеба се с ръце на волана, припомняйки си думите от легендата. *Кой ще донесе светлина на света?* Пое си дълбоко дъх.

— Маргарет? Защо не дойдеш с мен?

Тя извърна глава и я погледна шокирано.

— Какво?

— Ела с мен. В колата има място, а и каза, че винаги си искала, да видиш пеперудите монарх.

— Аз? Аз... Не мога? Имам работа. Отговорности.

Лус се сети за думите на баба си, от онзи последен техен разговор.

— Работата ти няма да избяга. Хайде, Маргарет. Направи го!

Жената поклати глава и отстъпи две крачки назад.

— Не, не, не мога. Мисис Пенфолд разчита на мен, особено сега, с Офелия и бебето... Трябва да й намеря работа, апартамент. Предстои и голямата сезонна разпродажба. Толкова много неща трябва да се направят... — потрепери гласът ѝ.

— Добре тогава — каза Лус, чувствайки се леко гузна, от облекчението, което изпита, при отказа на Маргарет. Предложението ѝ беше напълно импулсивно, но нали баба ѝ беше казала, че импулсивните идеи, които идват право от сърцето, са нещо хубаво, проява на добрина? — Благодаря ти отново за всичко. — Нямаше какво повече да каже и запали двигателя. — Ще тръгна!

Маргарет вдигна ръка, като за поздрав, а не за сбогом.

— Късмет!

Момичето се обърна и очите им се срещнаха.

— Ние сами, създаваме своя късмет.

Лицето на жената на тротоара замръзна.

Лус свали прозореца, от своята страна и ѝ помахаше за последно.

— Добре, бабо... Отново сме на път.

Включи на задна и обърна колата. Тъкмо превключваше на първа скорост, когато чу гласа на Маргарет.

— Лус, чакай! Спри!

Лус извърна глава и я видя, да тича след колата, махайки с ръце във въздуха. Наби спирачки, намали и отби отново в алеята.

Маргарет изтича до колата и се облегна, за да си поеме дъх.

— Промених решението си — каза тя развълнувано. — Искам да дойда с теб! Може ли?

— Да! — отвърна Лус и се взря с изненада, в широко отворените очи на Маргарет. Беше видяла същото отчаяние в нея на закуска,

когато говореха за майка ѝ. И когато държеше бебето в ръцете си. Нещо в нея явно се беше пречупило. — Какво те накара да промениш мнението си?

— Всичко — отвърна тя.

След като се овладя, Маргарет се зае с приготовленията си, с типичната си експедитивност. Направи светкавично списък, с нещата, които трябваше да свърши, преди отпътуването си. Първата задача в него, беше да звънне на мисис Пенфолд, която прие новината, за внезапното ѝ заминаване, напълно спокойно и дори я окуражи да си вземе повече свободно време и да се наслади на приключението си. Толкова за притеснението, че мисис Пенфолд не може да се справя без нея, помисли си Лус, с прикритата усмивка. После усмивката ѝ напълно изчезна и тя зяпна, когато чу как Маргарет предлага на Офелия, да живее в апартамента ѝ, докато се завърне, от пътуването. Този жест, я издигна изключително много в очите ѝ.

След миг обаче възхищението ѝ намаля, когато Маргарет каза, че е по-добре да вземат нейния седан, вместо да пътуват до Мексико, с фолксвагена.

— Какво? Не! — извика тя, възмутена от самата мисъл, за това предателство.

— Бъди разумна, Лус. Колата ми е много по-хубава от твоята. Не се обиждай, но това бръмбарче може да не успее да ни докара до там.

— Майка ти, не те ли е учила да мислиш, преди да говориш неща, които могат да засегнат хората?

Маргарет просто скръсти ръце на гърдите си.

— Наричам нещата, с истинските им имена. Колата ти е направо древна, а пътуването е дълго. Моята е много по-сигурна. И, честно казано, Лус, не се сърди, моля те, но има ужасен вид, като взета от някое гето. Виж тази ръжда и всичките очуквания. Не е безопасно, да се пътува, с това нещо.

Реакцията на Лус беше същата, когато за пръв път, видя фолксвагена. Спомни си лицето на баба си, когато ѝ подаде ключовете, толкова беше развълнувана, толкова щастлива, от обещанието, което носеше той, в себе си. Може да не беше, най-хубавата кола на света, но беше най-хубавата, която Есперанса можеше да си позволи. И това бе достатъчно, за Лус.

Тя реши, да се бори докрай.

— Старото момче има силен характер. Освен това, баба ми купи тази кола. Може да звучи налудничаво, но усещам присъствието ѝ в нея. Да вземем твоята ще бъде все едно, да изоставим баба някъде по пътя.

— Естествено, че ще вземем кутията с останките ѝ.

— Не — не се предаде Лус. Това беше нейното пътуване. Нейното и на Есперанса. — Виж, Маргарет, ако искаш да тръгнеш с колата си, направи го. Можеш да ме следваш. Но аз ще карам Ел Торо.

Маргарет направи гримаса.

— Ел Торо?

— Да — отвърна отбранително Лус. — Така се казва. Всяка кола трябва да си има име.

— Моята няма.

— И това е жалко. Моята кола може да е малка, но има сърце, на истински смел бик.

Устните на Маргарет се извиха подигравателно.

— Прилича, по-скоро на вол.

— Вол, говедо, бик — все едно и също е.

— Волът е кастриран бик, който става само за теглене на каруцата. Мисля, че е много по-подходящо име за нашия случай.

Лус потупа нежно капака на колата си.

— Не я слушай, скъпи Ел Торо. Тя просто ревнува.

Новата ѝ приятелка се разсмя, повдигна престорено възмутено очи и махна с ръце.

— Добре де, ужасен звяр такъв. Нека да е Ел Торо!

Лус наблюдаваше, как Маргарет методично опакова багажа си, с истинско благоговение. Есперанса я наричаше практична и грижлива, но тя беше аматьор, в сравнение с жената пред себе си.

— Ти си истински бойскаут, с всички тези неща — каза ѝ тя. — Какъв е девизът ти? Винаги подготвена за всичко?

Маргарет подаде главата си от задната седалка, където в момента подреждаше възглавницата и кутията с останките на Есперанса.

— В интерес на истината, бях отговорник при момичетата скаути.

Лус се загледа, в специалния ѝ колан, от който висяха множество торбички.

— Обзалагам се, че си имала тонове значки за заслуги.

Маргарет се измъкна от колата и пристегна конската си опашка.

— Естествено, че имах. Но това са просто най-елементарни приспособления за всеки случай. Не се обиждай, Ел Торо, но ще минем през пусти райони, където няма да има на всеки сто километра пътна помощ, която да ни измъкне от проблеми. Ако колата се развали, можем да си останем там с часове. Или дори повече, не дай боже.

Лус се изправи и огледа колата си. Ритна гумите. Провери часовника си. Протегна се и затръшна капака на багажника. После порови в джобовете си и измъкна ключовете.

— Е, вече мисля, че сме готови. Не смятам, че можем да напъхаме още нещо тук, а и това ще ни забави прекалено много. Почти два часа е. Да не губим време! Скачай вътре, приятелко. Искам да минем малко път, преди да се стъмни.

— Чакай! Трябва да взема само, малко лепило и флумастери!

Лус изруга наум.

— За какво?

— За баба ти.

Въздушните снимки и топографските карти, които Маргарет беше извадила на компютъра си, преди да тръгнат, показваха пейзажа на Канзас като красив килим от различни цветове и материи. В стил Ван Гог, както беше отбелязала тя. И наистина беше така. Имаше моменти, в които красотата на местата, покрай които минаваха, направо им спираше дъха. Средният запад беше земята на реките. Лус съжаляваше, че графикът на пътуването им беше толкова строг. Нямахме време, да поемат по някоя отбивка и да видят какво има встрани от монотонната магистрала. Искаше ѝ се някой ден отново да мине от тук, да не бърза за никъде и да разгледа местата, които сега пропускаха — реките, университетите, църквите, кулите и идиличните ферми, с пасящи животни. Но знаеше, че също като решителната пеперуда монарх, трябваше да стигне в Мексико, за две седмици.

Районът беше типичен, за Средния запад, напълно различен от това, което беше свикнала да вижда в Уисконсин. Еднообразието на просторните ниви, тук-там беше нарушавано, от огромни зелени силози, колоритни плевни от червени тухли и скромни къщички, повечето от които бяха бели, със зелени покриви.

Армада, от стоманеносиви облаци се събираше над главите им, предвождана, от еката на гръмотевиците. Лус запали фаровете си, в очакване на бурята. Докато караше, се запита, какво ли е да живееш в някоя от онези селски къщички, да си омъжена за човек, който сигурно щеше да прилича на Съли, да имаш няколко деца, куче в двора, котка... Усмихна се, с удоволствие на картината, която умът ѝ беше създал. Опита се, да си се представи как дои крави, събира яйца от кокошките, става сутрин рано, събудена от кукуригането на петела. Засмя се. Ама че фантазия само!

— Какво е толкова смешно? — попита Маргарет, извърщайки глава, от прозореца. През последните стотина километра беше мълчала, омаяна от пейзажа навън.

— О, просто се чудех, какво ли е да живееш в някоя от тези къщи. Във ферма.

Минаха покрай още една. Тази беше красива, като къщичките на Кейп Код^[1], обградена, от орехови дървета. Беше като остров в средата на декарите ниви.

— Най-близкият им съсед, е на километри от тях. Чудех се, дали са самотни.

— Доста са изолирани наистина — отвърна Маргарет. — Но смятам, че тези съседски отношения в провинциалните общности, са много по-здрави и хората контактуват едни с други много повече, отколкото съседите, живеещи врата до врата, в големите градове. В тези места, има много групи по интереси, към които можеш да се присъединиш. Градчетата са малки, всеки знае какво се случва с другия, всички се познават по име. В града има толкова много хора, че е лесно да се загубиш сред тях. Пък и възможно ли е вече някой да бъде изолиран напълно? Всички сме свързани с телефони и интернет. Социалните мрежи. Онлайн има хора, които коментират, най-дребните детайли, от ежедневието ми, без дори да се познаваме. То е като съседът ти да се провикне от прозореца отсреща: „Здрасти! Слънчево е днес, нали? Мисля да изпера...“

— Но не е същото, като да видиш истинска усмивка, да почувстваш допира на човешка ръка — прекъсна я Лус.

Внезапно я порази мисълта, как по време на това пътуване беше създала две нови приятелства — без телефон и интернет. Беше го направила по старомодния начин, със срещи, лице в лице. И Маргарет,

с нейната дисциплина и интелигентност, и Офелия, с бруталната ѝ честност и безкрайното ѝ чувство за хумор, не бяха от хората, с които обикновено контактуваше. Бяха на различна възраст, имаха различен начин на живот, различни цели... Но вече беше открила, че общите неща помежду им, бяха много повече, отколкото си мислеше в началото.

Над главите им, проехтя мощно и страховито гръмотевица, а небето бе разсечено и осветено от светкавица. Маргарет трепна и извърна глава, за да погледне през прозореца.

— Бурята ще ни удави.

Като по даден сигнал, небето се разтвори над тях и буреносен порой се изсипа върху им. Дъждът барабанеше по покрива, със страшна сила, сякаш във всеки момент щеше да го пробие, водата се изливаше толкова мощно, че макар чистачките да работеха с бясна скорост, Лус изобщо не виждаше нищо пред себе си. Намали и вече почти пълзяха по магистралата, а вятърът удряше и поклащаше малката кола.

Маргарет и Серена седяха напрегнати и с широко отворени очи на местата си. Ръцете на жената бяха стиснати в юмруци, но тя запазваше хладнокръвно мълчание. Светкавиците, като че ли се сипеха навсякъде около тях, а пътят приличаше на езеро. Лус беше ужасена, от мисълта, за толкова много вода. Наведе се над волана и присви очи. В далечината напред, забеляза някакъв надлез.

— Ще отбия там — каза тя. — Мисля, че трябва да спрем, за малко.

— Чудесна идея.

Облекчението на Маргарет, пролича ясно, по дългата въздишка, която издаде, когато Лус отби край пътя и изключи двигателя.

След като се скриха под надлеза, барабанният тропот по покрива спря. Останаха известно време така, в благословена тишина. Извън тяхното безопасно местенце бурята продължаваше да бушува, дъждът се сипеше като из ведро, а гръмотевиците и светкавиците се редуваха безспирно.

— Добричкият ми Ел Торо си свърши работата, успя да ни запази сухи — каза Лус.

— Не мисля, че ще стоим тук много. Това е от внезапните, но кратки бури.

Отвориха бутилки с вода, хапнаха няколко енергийни блокчета и помълчаха малко, докато бурята продължаваше да бушува край тях. Серена грациозно скочи на задната седалка и се настани на възглавницата. Лус затвори очи и се облегна назад, заслушана във все по-глухите гръмотевици, докато тъмните облаци се отдалечаваха от тях.

— Мислех си за това, което си говорихме преди малко — каза внезапно Маргарет.

Лус отвори очи и се обърна към нея.

— За интернет ли?

Спътничката ѝ кимна.

— И за изолацията. Истината е, че повечето нощи седя сама в стаята си и ровя из сайтовете, само за да проверя, кой какво е коментирал и какви нови снимки е качил. И дали някой ми е казал просто едно „здравей“. — Въздъхна отново и звукът изкънтя сред тясното пространство. — Човек може да е самотен, независимо къде живее.

Лус погледна към жената, на мястото до нея, облечена в черни тесни дънки и тънка тениска и риза, също черни и от непромокаема материя. В скута си държеше две книги: едната беше наръчник за диви цветя, другата — за пеперуди. Много време отделяше, за да си записва разни неща, в дневника си за наблюдения, който баща ѝ беше направил, специално за нея. Но въпреки всичките си научни постижения и умения, тя не излъчваше вътрешна увереност, нито пък онази искра, която можеше да накара и най-обикновеното момиче, да изглежда привлекателно и красиво.

— Маргарет — започна Лус предпазливо. Не искаше, тя да издигне отново около себе си, защитната преграда, която в този миг като че ли беше свалила. — Защо промени решението си за пътуването? Честно.

Жената пхна листче, между страниците на книгата си, за да отбележи, докъде е стигнала, затвори я и отпусна ръце, върху корицата.

— Причината не беше само една, а по-скоро много неща, трупали се едно върху друго, през годините. Някога бях толкова амбициозна и решителна. Исках да имам най-висок успех в класа, за да получа стипендия. Баща ми все ме караше да погледна наляво и после

надясно, да сравня себе си с другите, защото всички ми бяха конкуренция. Трябваше да работя два пъти по-усърдно от тях, за да успея. И аз го направих. Работих, работих, работих. Спечелих стипендията си за университета, после спечелих стипендия за аспирантура, след което получих възможност и за специализация. Когато се появи предложението, за работата в „Тайните езера“, знаех, че мисис Пенфолд търсеше по-зрял човек, с практика, но постоянствах и — сви рамене и се засмя — в крайна сметка работата беше моя.

— Това е изумително — каза Лус, изпълнена с искрено възхищение. Само като си помислеше, че Маргарет е постигнала всичко сама. — Виж се — имаш страхотна работа, собствен апартамент, кола...

— Така е — отвърна равнодушно тя. — И когато вечер се прибирам в този апартамент, обикновено си нося работа за вкъщи — папките, бележки... Само дето напоследък изобщо не работя по тях. Повечето нощи, дори не отварям куфарчето си, нито чета записките си. Като че ли загубих искрата, която ме караше да правя всичко това, и се понесох по инерция, дори не знам накъде. Наскоро ме порази една мисъл — че работех толкова усърдно, толкова всеотдайно, че дори не съм забелязала, как телефонът ми е спрял да звъни. Вече никой не ме търси.

Лус облиза устните си. Разбираше този вид самота.

— Сигурно имаш някакви приятели?

— О, разбира се — бързо отвърна Маргарет, не желаейки, да бъде съжалявана. — Имам приятелки, повечето са от университета. Но те вече са омъжени и имат деца, нали знаеш... Нямаат много свободно време и, честно казано, моят живот е толкова различен от техния, че сякаш живеем в различни светове. Все по-често установявам, че излизам сама и понякога просто не мога да понеса, да се взират в мен, как седя така в ресторанта, затова си вземам храна за вкъщи и зяпам телевизия. Всъщност, доста често го правя... Понякога, когато гледам някое предаване, усещам, как ме обзема паника, като че ли замръзвам и не мога да помръдна. Просто продължавам да гледам, независимо, какво дават.

Обърна се към Лус и я попита срамежливо:

— Смяташ ли, че съм пристрастена?

— Не — отвърна тя бързо. — Може би си малко потисната.

— Хъм... — Маргарет изглеждаше притеснена, когато се пресегна към бутилката си с вода. Отпи голяма глътка, загледана в някаква точка в пространството пред себе си.

Поредната светкавица освети небето и разреже облаците. Те се изпъстриха в пурпурно и жълто и цветовете им напомниха на Лус, за натъртванията на Офелия. Спомни си и за разговорите, които бяха имали с нея в тази кола, а сега, това се случваше отново, този път с Маргарет. Усети, че това беше един от онези редки моменти на интимност между приятели, които изискваха абсолютна честност. Отпусна седалката си и погледна жената на задната седалка.

— Понякога и аз съм потисната — призна тя.

Маргарет наклони глава.

Лус си пое дълбоко дъх, преди да направи своето признание.

— Работя в леярна в Милуоки.

— О... — Маргарет не знаеше какво да каже.

— Мразя работата си, но с баба се нуждаехме от пари. Така че напуснах колежа и постъпих на работа там, където щях да вземам най-много пари.

— Напуснала си колежа?! — попита Маргарет. Личеше, че е по-скоро възмутена, отколкото шокирана, от чутото. — Нямах ли друг избор?

— Всъщност, не. Освободиха баба от ресторанта, където готвеше, а беше прекалено стара, за да си намери нова работа. Не можех да я оставя. Тя цял живот се беше грижила за мен, беше похарчила всичките си спестявания и си нямаше никого другико. Освен това я обичах. — Поклати глава. — Сега беше мой ред аз да се погрижа за нея. Затова напуснах колежа и си намерих работа. Все си казвах, че е само временно, че ще спестя пари и ще се върна да следвам. Но дните просто си минаваха, както и месеците, после стана цяла година. Аз също се оставих на инерцията.

— Как можеш да кажеш, такова нещо? Ти си на двайсет години, нали?

— На двайсет и една.

Маргарет поклати глава.

— Какво следваше?

— Беше общински колеж — обясни Лус. — Учех социална педагогика, за да получа квалификация за социален работник. Искан да

работя след време, по програми за помощ на деца — нещо като това, което правеше баба, с хлапетата от квартала. Тя променяше живота им. Това ми харесваше... Да знам, че съм направила нещо смислено с живота си, че съм повлияла на другите. — Засмя се тъжно. — А свърших, работейки с машини.

— Мисля, че ще бъдеш чудесна с децата, Лус. Ти си добър слушател. Не може просто да се откажеш, никак не ти отива. Все още можеш да се върнеш в колежа. Трябва да го направиш.

— Как? — попита гневно Лус. — Нямам никакви пари.

— О, я стига — сопна ѝ се гневно Маргарет. — Ако искаш нещо много силно, ще намериш начин. Има много програми за квалификация, само трябва да знаеш, къде да търсиш. Когато се върнем, ще ти помогна.

Беше съвсем простичко предложение, казано почти без замисляне, но Лус се вкопчи в него и за пръв път, от много време повярва, че има надежда за бъдещето ѝ, видя какво може да бъде то... Беше тръгнала на това пътуване с мисълта, че е нейната лична одисея, но не беше мислила, какво щеше да прави, когато се върнеше у дома. Тайничко се надяваше, че животът ѝ нямаше да бъде същият, като преди. А ето сега Маргарет я сритваше по задника и я караше да види, че той наистина би могъл да се промени. Тя би могла да го промени.

— Което ме води до втората причина, поради която тръгнах с теб — продължи Маргарет, докато завърташе капачката на бутилката си с вода. — Времето. Не виждам често бебета. Приятелките ми имат, но не съм ги виждала. Ако трябва да съм честна, не съм и имала голямо желание за това. Когато излизаме, обикновено ги оставят у дома си с бавачки. Но тази сутрин, когато държах бебето на Офелия в ръце, погледнах към това невинно розово и сладко ухаещо създание и една мисъл ме порази — все едно ми зашлевиха шамар, — че вероятно никога няма да имам дете.

— О, стига, Маргарет. Не си толкова стара.

Лус се вгледа по-внимателно в нея. Жената беше слаба, с крехка структура и лицето ѝ беше с хубава кожа и изглеждаше добре, дори без грим.

— На колко години си?

— На трийсет и седем — отвърна тихо Маргарет.

Сега беше ред на Лус, да се ядоса.

— Казваш го така, сякаш е някаква преклонна възраст. На трийсет и седем, все още си млада.

Маргарет я погледна многозначително.

— Както казах, телефонът ми вече не звъни. Добра съм в много неща, но не и в приятните разговори и флиртовете и всички онези женски номера, които привличат мъжете. Никога не съм го можела това. Мога да седя с тях на масата и да разговарям до зори, но ако ме накараш да очаровам някой мъж, ми доскучава безумно. От време на време, приятелките ми се опитват да ме сватосат с някой мъж. — Сви рамене. — Никога не се получава. Нямам желание да се преструвам, само за да ме харесат и евентуално, да се омъжа.

Момичето се загледа в своята бутилка с вода.

— Съли иска да се оженим. Дори самата мисъл за това, ме изнервя. Мислех, че момичетата трябва да се вълнуват от такива неща, да са щастливи. Искаше ми се, да е така и с мен.

— Може би не го обичаш.

— Там е работата. Обичам го. Но дали го обичам заради това, което е, или заради сигурността, която ми предлага? Той е силен, добър и стабилен. За някой като мен, без семейство, това означава много.

Замисли се за Били, с неговия бохемски начин на живот, за лекотата, с която разговаряше, за съблазнителната му усмивка.

— Или искам някой напълно различен? Който ще ме изненадва, ще пробуди в мен неподозирана страст? Не знам, не съм сигурна... — довърши тя, с тежка въздишка. — И в двата случая, още не съм готова за семеен живот.

— Само недей да казваш „да“, преди да си отговориш на тези въпроси.

— Знам — отвърна Лус сериозно. — Трябва да си изясня много неща за самата себе си, преди да се обвържа за цял живот с някой мъж. Обичам Съли, но съм объркана. Не знам какво е най-добре за мен точно сега.

Маргарет кимна с разбиране.

— Изгубих толкова много време в работа, мислейки само за бъдещето си, че в момента и аз не знам, какво е наистина важно за мен. Знаеш ли какво си мисля? Единственото време, което има значение, е сега. — Надигна отново бутилката си. — Кое то ме води до третата

причина, поради която скочих в колата ти. — Втренчи поглед в Лус. — Ти.

— Аз? Защо?

— Заради това, което правиш! Пътуваш за Тексас, от там за Мексико, въпреки че направо рискуваш живота си с това старо корито. Когато те погледна, виждам момиче със страст. Момиче, загубило майка си и баба си. Виждам момиче като това, което някога бях, и каквото искам да бъда отново. — Извърна глава и погледна през прозореца. — Сбогува се с мен, потегли и после ми каза онези думи, които майка ми толкова често повтаряше, за това, как сами създаваме късмета си, как съдбата ни е в наши ръце. Нещо в мен прещрака. Просто знаех, че трябва да тръгна. Мисля, че това е имала предвид тя. Трябва да се доверя на интуицията си. И аз като теб, пропуснах шанса си, да тръгна на това пътешествие с майка си, но приключението, за което мечтаех, още е тук. Аз съм жива, в добро здраве. Какво чакам? — Обърна се отново към Лус и се усмихна. — Това отговаря ли на въпроса ти?

Лус се протегна и я потупа по ръката. Беше прекалено ласкателно да мисли, че ѝ беше помогнала, да намери нов стимул за живот, както твърдеше тя. Но Маргарет не осъзнаваше, че беше направила същото за Лус.

— Ние сме сродни души. Знаех си.

Погледна през прозореца. Бурята беше отминала и дъждът вече само ръмеше.

— Да тръгваме — каза тя и се пресегна, да закопчае колана си.

Запали двигателя, пусна мигачите и фаровете и подкара колата внимателно, към магистралата. Двигателят на Ел Торо заломоти, сякаш се бореше да набере скорост и момичетата, смеейки се, започнаха да го подканят в един глас:

— Давай, давай, давай!

Небето беше ясно и чисто, над ширналите се ниви, а през тъмно-лилавите облаци си проправяха път, ярки снопове лъчи. Лус се усмихна, загледана в пътя пред тях, който се къпеше, в блестяща светлина.

---

[1] Кейп Код — малък полуостров, в щата Масачузетс, с множество малки градчета, особено популярни за туризъм през лятото.

Тук, са едни от най-старите селища в САЩ, къщите са типични за Нова Англия. — Б.пр. ↑

ТРИНАЙСЕТ

Пеперудите монарх започват пътуването си поотделно; по време на миграцията обаче, на различни места, започват да сформират големи групи. Никой не знае дали пеперудите се търсят една друга и летят заедно съзнателно, или просто по случайност, се оказват на едно и също време, запътили се в една и съща посока.

Час по-късно, бяха някъде в Оклахома и небето се смрачаваше, докато слънцето слизаше, в далечината на запад.

— Кога ли ще се появи някаква отбивка? — Лус нервно хапеше устните си.

— С мотел — добави Маргарет. — Не съм виждала знак за отклонения по магистралата от много време. Трябва да сме близо до Оклахома сити. Ако успея да хвана интернет, мога да ни направя някъде резервации.

— Нещо ще се появи — каза Лус.

Маргарет повдигна телефона си до прозореца.

— Тук дори няма покритие за телефоните.

Лус я погледна, но мисълта ѝ се отклони към Съли.

— Знам. Забравих нещо! Зарядното за телефона си. По дяволите.

Щеше ѝ се да се изрита сама, ако можеше. Пред очите ѝ беше зарядното, оставено на бюрото в дневната на Маргарет.

— Предполагам, че телефонът ми е умрял напълно.

— Ако трябва да се обадиш на някого, ползвай моя.

— Да, благодаря ти. Искам да оставя съобщение на приятеля си. Само за да знае, че съм добре.

— Кога за последно си му звъняла?

— Не сме се чували от Чикаго.

— О...

— Не че не исках да му се обадя. Просто не бях сигурна, че искам да чуя, как за пореден път ще ми каже да обърна обратно и да се прибера у дома.

— Той защо...

Тишината на пътя беше разкъсана от пронизителния рев на мощен клаксон. Маргарет ахна, а Лус подскочи и стисна силно волана. В огледалото за обратно виждане, забеляза огромна каравана, настигаща ги с бясна скорост, а предните ѝ фарове направо ги поглъщаха. Изглеждаше като гигантски кит, канещ се да погълне малка мряна.

— Разкарай се, кретен! — изкрещя Лус и махна с ръка през прозореца.

Изви глава, за да погледне чудовището, което профучаваше съвсем близо вляво. Беше наистина много голяма каравана, изрисувана с психаделични извивки и форми в пурпурен цвят. Двамата типа, седящи отпред, дългокоси и брадати, сочеха към Ел Торо и се смееха, докато се изравняваха с тях. После ускориха още и ги задминаха, бълвайки миризливи газове. Малкият фолксваген се разклати като листо, отвято от силен ураган.

— Не мога да повярвам! — извика Маргарет. — Мисля, че току-що, някой ми показва задника си!

— Сериозно? — Лус присви очи, но караваната вече беше прекалено далече. — Съжалявам, че го пропуснах.

— Недей — каза Маргарет с отвращение.

Лус не знаеше, кое беше по-забавно — това, че някой им беше показал задника си, или реакцията на спътничката ѝ. Независимо къде се намираха или какво беше ограничението за скоростта, всички коли и камиони ги задминаваха. Ел Торо не можеше да вдигне повече от деветдесет километра в час. Дори и тя трябваше да признае, че това беше срамно. Но изборът беше неин. Потупа таблото пред себе си.

— Няма значение, така е добре, Ел Торо. Не позволявай да те дразнят. Просто карай напред и не се предавай. Нека другите да получат глобите.

— Съмнявам се, че в близките сто километра ще срещнем някакъв полицаи. Наистина сме в средата на нищото. Скоро трябва да намерим място за през нощта.

Продължиха още малко и като отговор на молитвите им, след известно време видяха табела със знака за къмпинг.

— Да отбием тук — посочи Маргарет.

Лус погледна изненадано.

— Къмпинг? Шегуваш се, нали?

— Не, напълно безопасно е. Била съм на къмпинг много пъти, докато бях с момичетата скаути.

— Но къде ще спим?

— Имаме си палатка.

— А, да — спомни си Лус.

Тя беше градско дете и никога не беше ходила на къмпинг. Съли често я молеше да го придружи, когато отиваше на палатка в Уисконсин, но тя просто не можеше да разбере желанието на хората, да спят навън, на студената земя, когато някъде наблизо има топло легло.

— Има ли тоалетни? Баня? Не искам да копая дупки и да правя жертвоприношения на луната.

Маргарет се изкикоти.

— Да и да. Има и гореща вода. Виж — каза после, с по-сериозен тон. — Вече е почти седем и половина и рецепцията скоро ще затвори. Уморена си и не можеш да шофираш още дълго. Може би някъде напред по пътя има мотел, но кой знае колко далече е. Нека да влезем и да огледаме. Винаги можем да продължим. А и това си е истинско приключение, нали?

Лус даде мигач и зави към изхода на магистралата. Поеха по тесен, разбит чакълест път, ограден от високи дървета, които препречваха и последните лъчи на бледата дневна светлина. Сухите листа пукаха шумно, под гумите на колата. Лус паркира пред симпатично дървено бунгало, с широка веранда, отрупана с цветя. Красиво оформени храсти ограждаха алеята към него, а голяма жълта табела с изрисувани на нея зелени и червени палатки и емблемата на организацията на къмпингите в Щатите показваше, че това е рецепцията.

— Заклучи вратата — каза Лус, докато излизаха от колата.

Серена дращеше по стъклото на прозореца и искаше да се разходи навън, заедно с тях.

— Идвам след минутка — обеща ѝ тя. Мразеше умолителния поглед, който видя в очите ѝ. Караше я да се чувства гузна.

Температурата беше паднала, докъм петнайсет градуса, напълно поносимо и дори приятно свежо, но Лус все още усещаше влагата във въздуха. Погледна към небето и се намръщи. Чакълът скърцаше под краката им, докато вървяха към бунгалото. Внезапно камбанката над входната врата звънна и отвътре се появи, набит мъж на средна възраст, с шапка на морски пехотинец, който носеше в ръце, голяма торба с лед.

— Добра вечер, дами — каза той, с южняшки акцент и задържа вратата, докато минаваха край него.

Вътре бунгалото беше обзаведено, като фоайе. Тежки дървени столове, покрити с червен плат на шотландско каре, бяха разположени край ниска маса, направена от дънери и стъкло. Върху нея бяха пръснати брошури и албум със снимки за живота в къмпинга, които те приканваха да седнеш и да ги разгледаш. В едната страна на помещението имаше нещо като малко магазинче с рафтове, които бяха почти опразнени в края на сезона. На другата страна се намираше дългото гише на рецепцията, зад което седеше необичайно слаба възрастна жена, с къса червена коса, почти толкова ярка, като плата върху столовете. Гледаше малък телевизор, поставен на високо в ъгъла, и се обърна с неохота, поздравявайки ги, с уморен глас.

Лус не я винеше. Беше почти време за затваряне.

— Здравейте — каза жената.

Едва си пое дъх, преди да започне да изброява механично удобствата на къмпинга, които бяха много. Очевидно, тъй като беше средата на седмицата и след края на лятото, те бяха големи късметлийки. Ако беше лято, увери ги тя, със сигурност нямаше да намерят свободно място, идвайки просто така, без резервация. При това положение обаче, сега можеше да им предложи много хубаво място, недалече от тоалетните и баните за двайсет и пет долара на нощ. Завърши речта си с извинението, че басейнът тъкмо е бил затворен, след края на сезона, но вместо това, ще им даде безплатно малко дърва, за лагерния им огън.

— Изглежда, че ще сте последните клиенти за днес.

Горещ душ и евтино място за спане, бяха всичко, от което Лус имаше нужда, за да остане някъде. Жената им подаде карта и връзка дърва за огън, после затвори и заключи вратата на бунгалото зад тях.

Момичетата следваха указанията на картата, покрай площадката за игра и басейна, зад групичката семейни бунгала до място номер 315.

— Сладко е! — възкликна Лус, когато видя масата за пикник и ограденото с камъни огнище, на определения за тях парцел.

Веднага, щом Маргарет отвори вратата на колата, Серена изскочи и започна да души наоколо с нос, опрян до земята. Лус излезе след нея и настъпи каишката ѝ, за да я задържи. Серена я погледна обвинително.

— Ти си градско момиче, също като мен. Не искам да те загубя — каза ѝ тя, като я чешеше успокоително под брадичката.

Прозя се и протегна рамене, над главата си, докато се оглеждаше наоколо. Къмпингът беше почти празен. Наблизо имаха май само едни съседни, настанили се под красиво кленово дърво, искрящо от цветове. Караваната им беше малка, от онези, които се теглеха с кола. Пред нея беше опъната синя тента, под която на два еднакви разтегаеми платнени стола, се беше настанила възрастна двойка, мъж и жена, с побелели коси. Те ги наблюдаваха с напълно безизразни лица. Лус им се усмихна и помахаше с ръка. Никой от тях не реагира. Просто продължаваха да гледат.

— Не им обръщай внимание. Нека да намерим баните, преди да е станало твърде тъмно — каза Маргарет.

Малката бетонна баня, имаше тесни прозорчета близо до тавана, две мивки, две тоалетни и две отделения с душеве. Лус видя празната кофа с парцала за почистване, близо до входа и усети свежата миризма на белина, но след като забеляза няколко буболечки в ъглите и пукнатините по плочките на пода, съжали, че не си е взела джапанки. Нощта беше студена, така че тя се съблече набързо и влезе, под горещия душ. Докато се търкаше, чу как някаква жена пее високо в съседната кабинка песен на „Уайдсприйд паник“^[1].

Гласът ѝ беше силен и така фалшивееше на високите ноти, че Лус за малко да се нагълта с вода, от смях. Изкъпа се за рекордно бързо време и треперейки от студа, се изсуши и преоблече в чисто бельо, дънки, суичър и дебели чорапи, докато Маргарет се къпеше на свой ред. Жената във втората кабинка още пееше, когато си тръгнаха.

Докато стигнат до своя парцел, небето вече се беше стъмнило. Съседите им си бяха наклали хубав малък огън и седяха край масата си за пикник. Уханието на печено месо се носеше из въздуха. Устата на

Лус се напълни със слюнка, но преди да мислят за храна, трябваше да се погрижат за спането си. Извадиха багажа си от колата и го оставиха, на покритото с чакъл място, където трябваше да разпънат палатката.

— Правила си го и преди, нали? — попита Лус. — Все пак си била отговорник при момичетата скаути.

— Всъщност, ние спяхме в хижи или бунгала — отвърна Маргарет смутено. — Ами ти?

— Аз? Не! Аз съм от града. Никога не съм ходила на къмпинг.

— Е, не може, да е чак толкова трудно, нали? — опита се да разведри обстановката бившата скаутка. — Щом малките деца могат да го правят, значи и ние ще успеем.

Докато тя четеше указанията, Лус измъкна палатката от торбата ѝ, като мърмореше под носа си. Беше като да махнеш обвивката на кренвириш. Двете заедно разбраха, че първо трябва да разпънат добре платнището, което служеше за дъно на палатката, на земята.

— Тръсни го, като чаршаф — инструктира я Маргарет, после се опита да изпъне четирите краища. — Толкова е намачкано — каза тя, с възмущение.

— Няма да го гладим — изсмя се Лус, развеселена, от опитите на приятелката си да опъне основата. — Освен това, като вдигнем палатката, измачканото дъно ще се скрие и няма да ти се налага да го гледаш.

Маргарет извади фенера от колата, защото ставаше все по-тъмно и все по-студено. Прочете указанията за следващата стъпка.

— Изглежда ми лесно. Трябва само да разположим палатката, над основата, да я захванем за опорните пръти и да забием колчетата.

За нещастие, почвата беше толкова твърда, че не можеха да забият колчетата достатъчно надълбоко. Трябваше им чук, а те не разполагаха с такъв. Обувките, кутиите и камъните не свършиха работа.

— Мислиш ли, че имат чук? — попита с отчаяние Маргарет, като посочи съседите им.

— Няма да отида да ги питам — отвърна Лус и прошепна: — Наблюдават ни, сякаш ни дават по телевизията. Зловещо е. Нека, просто захванем палатката, за прътите. След като влезем вътре, няма да имаме нужда от колчета — тежестта ни ще я държи на едно място.

Отиде до багажа им и извади двата основни пръта от найлоновата им торбичка. Те се сглобяваха от няколко части, чиито краища трябваше да се наместят един в друг, за да се получи дълъг прът.

— Приличат на нунджако — каза Маргарет и ги размаха внимателно пред себе си.

Лус се засмя.

— Чудя се, кой ли е превеждал инструкцията. Тук пише, че трябва да се пъхне дългия кол, в предварително подготвената дупка.

Маргарет също се изкикоти и се опита, да сглоби отделните части, те обаче непрекъснато се разместваха и падаха. Тя проклинаше лошия превод на указанията, а после ги захвърли ядосано на земята. Напъха се под палатката и се опита, да я повдигне в средата, докато Лус опъваше тългите и се мъчеше, отново да забие колчетата в земята, с обувките си. Палатката продължаваше да пада и всеки път когато това ставаше, двете се смееха все по-силно. Най-накрая, се строполиха върху палатката и избухнаха в истеричен смях, докато не почувстваха, че сърцата им ще се пръснат, а по лицата им започнаха да се стичат сълзи.

— Момичета, вие, или искате да участвате в „Най-смешните домашни видеоклипове на Америка“, или имате нужда от малко помощ.

Лус вдигна глава, в посока на гласа, с южняшки акцент и видя добре оформено, закръглено момиче, на около двацет години да върви по пътеката към тях, облечено, в тесни черни дънки, с червени каубойски ботуши и дънково яке, обсипано с кристалчета. Беше като видение, от блещукащи искри, сред все по-бледата светлина. Платиненорусата ѝ коса, беше влажна и прибрана високо на конска опашка, а отгоре се показваха черните корени. Силно гримираните ѝ тъмносини очи оглеждаха сцената, с изумление.

Лус си помисли, че момичето прилича на истински ангел спасител.

— Знаеш ли как се опъва палатка?

— Признавам, по-добре от вас двете.

Пусна огромната си лилава кожена торба на земята. От нея изпаднаха няколко шишета с продукти за коса и Лус реши, че сигурно това беше сопраното от банята.

— Как се казваш, скъпа?

— Аз съм Лус.

Момичето хвърли бегъл поглед към Маргарет, която стоеше, с намръщено изражение, малко по-встрани.

— Аз съм Стейси. — Въздъхна тежко, театрално и погледна пръстите си. Дланите ѝ бяха широки, с яркочервен лак върху ноктите. — Дано не си счупя нокът. Току-що си направих маникюра.

Оказа се, че Стейси наистина беше наясно с това, което трябваше да се направи. Тя разпръсна на земята всичките принадлежности на палатката.

— Първо, момичета, сте поставили палатката си на погрешно място. Това е много важно, от мен да го знаете.

Докато говореше, с лекота сглоби отделните части на прътите. После съвсем небрежно, ги пъкна през дупките на плата и като по някакво чудо, палатката се издигна.

След като видя, че процесът изисква най-вече, просто здрав разум, Лус усети, че се изчервява. Хвърли поглед към Маргарет, чиито устни бяха свити, от мъка и яд. Стейси ги накара да преместят палатката върху най-равната част на парцела им, като разчистваше камъните от земята, с ботушите си и оглеждаше внимателно, с фенера цялото пространство.

— Номерът е, да не разпъваш палатката си, върху камънаци, бодли или неравности. Веднъж един мой приятел, издигна палатката си, върху някаква подутина, а тя се оказа мравуняк на червени мравки. Проклетите агресивни малки копеленца! Жият, като дяволи. След като разбуташ дома им, те нападат. Когато първата те ухапе, излъчва някаква миризма, която е, като аларма за останалите и другите дотърчават на мига.

— Феромони — поправи я Маргарет. Когато Стейси я погледна през рамо, с изненадано изражение, жената обясни с учителска интонация: — Мравката излъчва феромони. Това е миризмата, която кара останалите мравки, да идват на тълпи. И да хапят целокупно.

— Какво? — попита Стейси озадачено.

Маргарет направи гримаса.

— Означава всички наведнъж, заедно.

— А, да, да, точно това става — кимна момичето. — Кракът на моя приятел се поду като балон и виеше като банши. Все пак не умря.

Макар че му се искаше, толкова много го болеше. Та така, не ви трябва да опъвате палатката си върху мравуняци. Или на място, с по-едър чакъл, защото няма да успеете да забиете колчетата си.

Лус и Маргарет се спогледаха съчастнически.

С помощта на Стейси, укрепиха палатката и забиха стабилно колчетата, за кратко време. Лус си помисли, че блондинката изглеждаше особено доволна, от себе си.

— Не знам за вас, момичета — каза Лус, — но с удоволствие бих седнала край огъня, с чаша вино.

— Чудесна идея — каза Маргарет и се отправи към колата.

Щом отвори вратата, Серена изскочи и се хвърли, право в ръцете на Стейси. Тя възкликна въодушевено нещо като „О, малкото сладко бонбонче на мама!“ и се заигра с нея, а през това време, Маргарет се върна с бутилка червено вино в едната ръка и притеснено изражение на лицето.

Обърна се към Стейси.

— Случайно да имаш тирбушон?

Лека усмивка се появи на лицето на момичето, а в ъгълчетата на очите ѝ, се очертаха няколко дълбоки гънчици.

— Разбира се, че имам. Всяка истинска жена, трябва винаги да има в себе си тирбушон. Това е едно от най-необходимите неща и никога не пътувам без него.

— Ще се радваме, да споделиш чаша вино с нас — каза Лус.

— Вижте какво, мацки. Аз пътувам на стоп с едни момчета. Те са от Джорджия и са истински джентълмени. Но са свободни птици, ако разбирате какво искам да кажа. Следват турнето на „Уайдсприйд паник“.

— О, божичко! — възкликна Маргарет и хвана Лус за ръката. — Обзалагам се, че това са онези типове, които ни показаха задниците си.

Стейси се изкикоти.

— Много вероятно, да са те. Както казах, целта им е, да си прекарват добре. Отдавна започнаха да пият и, да си призная, вече са съвсем на черешата. — Скръсти ръце на гърдите си и нервно започна, да рови в земята, с тока на ботуша си. Въпреки че изглеждаше спокойна и весела, Лус разпозна блясъка на отчаянието, който се появи за миг в очите ѝ. Блондинката продължи: — Ако нямате нищо против, момичета, ще ви бъда благодарна, да си донеса нещата и да остана при

вас, тази нощ. Имам фъстъчено масло. — Червените й устни се разтегнаха в широка усмивка. — И тирбушон. Какво ще кажете?

— Разбира се — отвърна Лус, без колебание.

Мълчанието на Маргарет, беше прекалено дълго, за да се пропусне, но новата им позната бързо се досети, че Лус е тази, която взема решенията, и усмивката озари цялото й лице.

— Страхотно! Само отивам да си взема тирбушона и се връщам веднага.

Подаде Серена на Лус и изчезна в тъмнината.

— Да не си луда? Не я познаваме — възропта Маргарет, като се надигна, да вземе дървата за огъня. — Може да ни ограби, докато спим.

— Първо, съмнявам се, че ще го направи — отвърна момичето и внимателно завърза Серена, за едно от колчетата на палатката. — И второ, и теб не познавах добре, преди да тръгнем заедно на път.

— Вярно е — призна Маргарет. Клекна край огнището и започна грижливо да подрежда съчките за огъня. Изправи се и изтри длани в панталоните си. — Но не се обличам като шоугърла от вариете в Лас Вегас.

— Освен това, не знаеш как да опънеш палатка, мис Скаут. Трябва да те изритат от скаутската организация. И трето, какво имаме за крадене?

Маргарет се изсмя и бузите й поруменияха.

— Права си. Но пък, мога да наклада чудесен огън. Само гледай.

Запали клечка кибрит и коленичи, за да раздуха огъня сред цепениците, подредени в пирамида, между камъните на огнището. Първо се появиха искри, после и пламък. Скоро, под дървата заблестя ярка червена светлина. Маргарет стана и седна на дървената пейка до Лус. Изтупа прахта от коленете и ръцете си, с доволно изражение.

— Ето. Не е зле за зубър, нали?

— Ти си била зубър?

— Аха — отвърна тя и подпря лакти на коленете си. — Какво очакваше? Събирах насекоми. — Засмя се. — Имах очила със стъкла, дебели, като стъклото на бутилките от кока-кола. Направих си операция, когато бях на трийсет години, и сега имам идеално зрение. Съжалявам, че не се наканих по-рано. Но не се оперирах, за да съм по-

хубава — добави тя. — Исках просто да виждам по-добре, когато ходех на теренни проучвания, и да не се излагам с очила.

Лус подсвирна изумено.

— Не преставаш, да ме изненадаваш.

— Живея, за да те изненадвам — отвърна ѝ Маргарет със смях.

Момичето замълча за миг и погледна внимателно към приятелката си, която се взираше в огъня.

— Направи ми услуга. Дръж се по-мило със Стейси.

Маргарет вдигна глава и я погледна.

— Просто не ѝ вярвам.

— Защото не се облича като теб.

— Можем и така, да го кажем.

— Мисля, че ще изглеждаш добре, с малко повече цвят и блестящи камъчета, по дрехите си.

Маргарет изсумтя и хвърли многозначителен поглед, към измачканите дрехи на Лус. Скръсти ръце на гърдите си, после се втренчи в пътеката, по която щеше да дойде Стейси.

— Знаеш ли — каза тя, в пристъп на внезапна искреност. — Понякога съм си представяла, какво ли ще е, да се облека така. Лъскава и секси. Съблазнителна и лукава, като лисичка. Изисква се доста увереност във външния си вид, нали? — После извърна глава и замечтаното ѝ изражение изчезна. — Е, аз никога не бих носила, толкова тесни дрехи. Просто не е в мой стил.

Лус си спомни, за семплата бежова униформа на Маргарет, за безцветния ѝ апартамент, излязъл, като от страниците на списание, и осъзна, че тя явно беше заровила дълбоко в себе си, тази своя искряща, пламтяща от страст и живот страна.

— О, не знам — каза тя. — Мисля, че във всеки от нас има една малка искра, която чака да пламне отново.

— Смяташ ли? — Маргарет се разсмя и поклати глава.

Седяха така мълчаливо, няколко минути и гледаха, как огънят се разпалва все по-силно. Цепениците пукаха и хвърляха искри, които политаха високо в небето, стелещо се над тях, като черно вълнено одеяло. Скоро обаче, над главите им се разнесе жуженето на комарите, които идваха на ята и ги принудиха да се заровят из торбите си, за спрейовете, против насекоми. Лус видя телефона на Маргарет и се сети, че още не е звъннала на Съли. Поиска ѝ го за малко и набра

номера му. Впери поглед в беззвездното небе и слушаше мълчаливо как телефонът звънеше и звънеше напразно, докато накрая се включи гласовата поща.

— Здравейте, тук е Съли. Оставете съобщение и ще се свържа с вас.

— Здравсти, Съли, аз съм, Лус. Къде си? — каза тя, опитвайки се да звучи закачливо. — Аз съм в Оклахома. Утре вече, би трябвало да съм в Тексас. На къмпинг съм, можеш ли да повярваш? И не пътувам сама, а с две момичета, които срещнах по пътя. Те са наистина много мили. Слушай, знам, че отдавна не съм звъняла, но забравих зарядното си и батерията на телефона ми напълно се предаде. Затова използвам телефона на едното момиче. Исках просто да те чуя и да ти кажа, че съм добре, за да не се притесняваш. Обичам те. Чао.

— Всичко наред ли е? — попита Маргарет, като прибираше телефона обратно в чантата си.

— Да, благодаря ти. Чувствам се по-добре. Не мога да направя нищо повече.

Маргарет се поколеба, после остави чантата си на земята и кръстоса крака.

— Знаеш ли, можеше да си купиш зарядно на някоя от бензиностанциите, покрай които минахме.

Лус сведе глава, принудена да признае на глас това, което беше избутала в ъгълчетата на съзнанието си и за което, се опитваше да не мисли. Изпъна краката си напред и се зазяпа в пламъците, ближещи цепениците в огъня.

— Не исках да харча излишни пари. Причината е достатъчно убедителна. Не знам какво ще ми се случи, по време на пътуването и ми се струваше логично, да съм пестелива и да не купувам нищо, което не е крайно необходимо.

— Телефонът е нещо, крайно необходимо. Особено на пътуване като това.

— Мислех да изчакам, докато стигнем до Сан Антонио. — Лус замълча, усещайки лъжата, в собствените си думи. — Не. Има и друга причина, но... — въздъхна тежко. — Не искам да мисля за това сега. Имам достатъчно други неща, за които да се тревожа.

— Каква е истинската причина?

Лус се стегна и каза на глас това, което беше крила толкова време, дори от самата себе си.

— Не исках да говоря с него.

Последва неловко мълчание и после Маргарет каза:

— О. Добре, ясно.

— Казах си, че поне едно нещо, ще се опитам да направя сама. Че ще вземам сама решения и няма, както винаги, да разчитам на Съли.

— Няма нищо лошо в това.

— Има, ако го наранява. Не искам да го наранявам. Той е страхотен. Аз просто... не съм сигурна в чувствата си и знам, че ако говоря с него, той директно ще ми каже да се прибирам, а точно в момента не искам никой да ми казва какво да правя. За първи път предприемам такова пътуване и мисля само за себе си и за това, което аз искам. Не желая да се тревожа за нищо друго, освен за пътуването. Нямам нужда, някой да ме притиска.

Погледна косо към Маргарет, търсейки одобрението ѝ.

— Постъпката ми егоистична ли е?

— Не, не е егоистична. Просто се опитваш, да разбереш, коя си. Това не означава, че Съли е лош и не иска най-доброто за теб, естествено. Но си права, че тази част трябва да я откриеш сама за себе си.

Рязък шум привлече вниманието им към чакълестата пътека, която водеше до техния парцел. Стейси вървеше към тях, метнала огромната си лилава чанта на двете си рамене. Когато стигна до пейката, я пусна на земята, с въздишка на облекчение. Постави ръка на кръста си и се вгледа в двете жени, скупчили се край огъня, потънали в сериозен разговор.

— Ей, какво ви става на вас двечките? Някой да не е умрял? Изглеждате, като вещици, събрали се край огъня.

Маргарет потупа Лус по ръката, надигна се и се протегна.

— Никой не е умрял — отвърна тя. — Но пак можем да пийнем чаша вино. Носиш тирбушона, надявам се?

Стейси порови в чантата си и измъкна оттам обикновен тирбушон, без дръжки, и го подаде на Маргарет.

— Не можах да намеря своя, затова заех този от момчетата. И това! — Извади ръката си иззад гърба си и гордо размаха бутилка ром.

— Имат толкова много, че изобщо няма да разберат, че една им липсва.

Маргарет взе бутилка бяло вино и махна фолиото от тапата. После с изящни и овладяни движения отвори бутилката, разсипа виното в пластмасови чаши и подаде по една, на всяко от момичетата.

— За да обобщя — започна Маргарет, — приятелят на Лус се тревожи за нея и иска тя, да се прибере у дома. Тя иска да се чуе с него, но не е сигурна какво чувства в момента. — Погледна към Лус. — Правилно ли съм разбрала?

Лус кимна, с гузна усмивка.

— Момиче... — обади се Стейси, държейки чашата си, като обвинително насочен пръст. — Прекалено си млада, за да ти държи сметка някой тип. Освен ако не е мъжът ти. Пък и тогава не би трябвало да се меси, щом си излязла с приятелките си. Трябва да имаш правилни приоритети. В момента не е нужно да се тревожиш за нищо, което не ти предстои в близко бъдеще. Затова, нека си изпием виното и да хапнем от великолепно ми фъстъчено масло. И да пооживим малко това място. Донесла съм музика и имам желание да вия срещу луната.

Мирисът на студената пепел беше наситил мразовития въздух. Лус го усещаше в косата си, можеше да почувства вкуса на изгоряло в устата си. Палатката им плющеше от напора на силния вятър и издаваше звуци като мокър чаршаф, веещ се на простора. Тя потръпна и се загърна по-плътено в спалния си чувал. През нощта беше валяло. Не беше чула дъжда, но усещаше влагата, пропила се в ъглите на палатката и във въздуха.

Отвори с мъка очи и видя Маргарет, свита на кълбо до нея. Русата ѝ коса беше разпиляна по възглавницата, а тънките ѝ устни бяха леко разтворени и от там излизаше гърлено, доста недамско хъркане. До нея, върху хавлиена кърпа се беше проснала по корем Стейси. Лус се надигна бавно, главата я цепеше, от прекалено многото алкохол и прекалено малкото храна. Успя да седне, с кръстосани крака, потръпвайки от хладния сутрешен въздух. Серена изръмжа възмутено, че я лишаваха от топлината на спалния чувал, в който се беше сгушила, и се сви на кълбо. Лус постави пръсти, на бумтящите си

слепоочия и се опита да възстанови, поне част от снощния купон, край огъня.

Не си спомняше, да е видяла, дори веднъж дъното на чашата си, защото винаги някой, ѝ доливаше. Имаше и много танци. Засмя се леко и погледна към Маргарет. Тя все още носеше лъскавото яке на Стейси, с искрящите камъчета. В някакъв момент го облече, изправи се и започна да рецитира текста на песента на „Уайдсприйд паник“, на която я беше научила Стейси.

Тежко стенание се разнесе из палатката, докато Маргарет бавно отваряше едно по едно очите си.

— Е, и ако това не е, нашата кралица на дансинга — каза Лус.

— В устата си имам вкус на пепел.

— Защото си се нагълтала с пепел. Огънят е изгаснал и тя е навсякъде.

— Сега разбирам, защо замръзвам от студ! — Маргарет придърпа спалния чувал отново върху раменете си.

— Готова съм да убия някого, за чаша кафе. Мислиш ли, че имат кафе на рецепцията? — попита Лус с надежда.

— Не ми говори, за ядене или пиене — простена Маргарет. Хвана се за главата, после се обърна и я погледна. — „Кралицата на дансинга“? Наистина ли съм била толкова зле?

— Не можеш да си представиш. — Лус се засмя и каза подигравателно: — Пеперудата излезе от пашкула си!

Приятелката ѝ закри лицето си с ръце и нададе още един, посилен стон.

— Не, не, шегувам се! Беше страхотна.

Маргарет се изкикоти тихо, после изпъшка отново.

— Боли ме, като се смея. Не ме размивай, моля те.

Лус се отпусна тежко на възглавницата си.

— Всъщност, снощи си прекарах добре — призна Маргарет с тих глас.

— Ами...

— Не, имам предвид, наистина добре. Никога не бях танцувала така. — Млъкна за миг, после попита: — Трябва ли човек да е пиан, за да се чувства и да се държи, по този начин?

— Не. Но понякога помага.

— Не ми харесва мисълта, че трябва винаги да се напивам, за да си прекарам добре. А и не мисля, че махмурлукът ми понася.

— Нито пък на мен. — Лус облиза пресъхналите си устни. — Имаме нужда от вода. Обзалагам се, че продават бутилирана вода в магазинчето. Може би там ще има и кафе. Ще отида да проверя.

— Аха, направи го.

Никоя от тях не се помръдна.

Чуха шумна въздишка на отчаяние. Стейси се надигна и се облегна на лакти.

— Каква жалка картинка сте само. Аз ще отида. Пък и трябва да се изпикая. — Стана леко, без да охка и пъшка като тях, и пристегна косата си на конска опашка. Лус си помисли, че новата им позната изглеждаше дяволски добре и свежа, за такава сутрин. Носеше вълненото моряшко късо палто на Маргарет, което изглеждаше доста странно с каубойските ѝ ботуши. Наведе се, за да вземе кожената си торба. — Смятате ли, че ще оцелеете, докато се върна, момичета?

След бързата закуска, с кафе и сандвичи с фъстъчено масло Лус отиде на разходка със Серена, а Маргарет тръгна на малка експедиция за диви цветя, които да добави в изследователския си дневник.

Серена припкаше до Лус с наведена глава, душейки пътя въодушевено. Отначало денят беше студен и мрачен, а сивите облаци се носеха плътно по небето, но сега слънцето се бореше да премине през тях. Проникналите от време на време през сивкавия въздух лъчи бяха като топли целувки по кожата на Лус. Нощният дъжд беше оставил тук-там локви из разкаляния, неравен път и плахите лъчи светлина се отразяваха в тях, като лъскавите камъчета по дрехите на Стейси.

Лус зави и внезапно спря със затаен дъх. Пет пеперуди монарх, се бяха скупчили над голяма локва отстрани на пътеката. По-напред още няколко групички се бяха събрали, над малки черни езерца, образувани от дъжда в тревата.

— Ето къде сте били — прошепна тя и остана неподвижно на място.

Чудеше се, дали ще види още пеперуди. Очевидно, се бяха скрили за през нощта, сред тези дървета и едва сега излизаха, за да съберат малко топлинка.

Знаеше, че в слънчеви дни след дъжд, пеперудите се струпват, по краищата на калните локви, за да поемат сол и минерали от почвата, но никога досега, не го беше виждала с очите си. Есперанса оставяше малки купички в градината, за да събира вода за пеперудите, но често след дъжд, те пиеха вода от цветята. Лус знаеше, че тези пеперуди щяха да вземат нужната им сила и „гориво“, да уловят топлия бриз и да поемат по пътя си на юг. Както трябваше да направи и тя. Дръпна замислено каишката на Серена. Още веднъж пеперудите ѝ бяха дали знака, от който се нуждаеше. Почувства се изпълнена с надежда и вяра за следващата стъпка от пътешествието си.

— Нека ги оставим, да си пийнат на спокойствие — каза тя на кученцето и го поведе обратно към палатката.

Не след дълго, двете с Маргарет почти бяха прибрали багажа си, когато чуха познатия, пронизителен глас да ги вика. Серена изля от вълнение и започна да тегли и да обтяга каишката си, чийто край беше вързан за масата за пикник.

— Е, значи тръгвате — каза Стейси, след като стигна до тях.

Лилавата ѝ торба висеше от едното ѝ рамо, отрупана с дрехи. Тя коленичи, за да погали кученцето, което направо потрепери от радост и облиза въодушевено лицето ѝ.

— Да, отново на пътя — отвърна Лус и метна спалния си чувал в багажника.

Маргарет излезе от задната седалка с възглавницата в ръка. Лицето ѝ още беше тебеширенобяло от махмурлука, който я мъчеше. Отвори уста от изненада, като видя Стейси отново.

— Тръгнали сте към Тексас, нали? — попита нахаканата мадама.

— Точно така. Към Сан Антонио.

Стейси пусна торбата си и разсеяно почеса брадичката си с пръст.

— Аз съм от Остин, не знам дали ви казах.

— Така ли?

В гласа ѝ имаше нещо недоизказано и Лус се чудеше, какво ли предстои.

— Е... — Стейси събра дланите си в уmolителен жест. — Чудех се, дали ще се навиете, да ме вземете с вас, мацки.

С угълчето на окото си, Лус видя, как Маргарет дискретно маха с ръка и поклаща глава за „не“.

— Но ти каза, че си тръгнала към Лос Анджелис — отвърна Лус.
— Сан Антонио изобщо не е близо до него.

— На юг е, нали? А Ел Ей е в Южна Калифорния. Поне ще вървя в правилната посока. Имам доста познати в Тексас. Сигурна съм, че ще ви бъда от помощ, момичета.

Лус се зачуди, дали Стейси някога беше поглеждала карта на Съединените щати. Ако го беше правила, трябваше да знае, че отиването до Сан Антонио щеше да я отдалечи доста, от целта ѝ.

— В плана ти няма никаква логика, Стейси. Ще се отклониш много от пътя си.

— Хайде, Лус, нека дойда с вас. Истината е, че повече не искам да пътувам с онези типове. Те живеят като прасета и са големи грубияни. Кълна се в Господ, че няма да ги издържа още дълго и ще направя някоя глупост. Ще ми спасиш живота, а и ще си платя за пътуването, ще поема част от бензина. Моля те, вземи ме, докато открия други варианти. Не мога да остана тук с тези момчета. Мисля, че ще се разбираме чудесно с вас.

Лус погледна Стейси, изумена от силния ѝ дух и от готовността ѝ да приеме всеки нов шанс, който съдбата ѝ подхвърлеше. Може би и тя, и Маргарет имаха нужда да възприемат, поне малко от нейното отношение към живота, да оставят звездния прах и лъскавите камъчета да полепнат по дрехите им... Пък и как можеше да каже „не“? В крайна сметка всички те, просто следваха призива на Шочикетцал.

— Разбира се — каза тя. Погледна и видя, че Маргарет се беше навела над колата, заравяйки лице в шепите си. — Ще тръгваме. Багажът ти готов ли е?

— Всичко, от което се нуждая, е тук, скъпа — каза Стейси и вдигна на рамо огромната си кожена лилава чанта.

---

[1] Widespread Panic — американска южняшка блус и рок група; изнася много концерти и е сравнявана, с велики „пътуващи“ групи като „Грейтфул Дед“. — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИНАЙСЕТ

Тексас е „фунията“, през която повечето мигриращи пеперуди монарх трябва да минат, през своя път, до местата си за презимуване в Мексико. Тексас е и първата стъпка от пътуването им на север, когато търсят нектар и гостоприемни растения, върху които листа да оставят, яйцата на следващото си поколение. Това прави щатът, изключително важно място за миграцията на пеперудите монарх.

Когато ѝ дойде редът, Стейси застана зад волана, с увереността на шофьор на тир.

— Миличка, ако си израсла в ранчо като мен, научаваш две неща, преди да проходиш. Първото е, да яздиш кон. Второто е, да караш трактор. На път шофирам каквото ми дадеш — от каравана, до спортен корвет. Ако нещо има колела и двигател, значи мога да го карам.

Познаваше и местността очевидно. Не спираше да говори за всичко, покрай което минаваха. Когато пресякоха реката Ред Ривър в Тексас, натисна клаксона и изсвири силно с уста.

— Това е Ред Ривър, бейби! — извика тя, като се облегна на волана. — Уау! У дома съм!

Лус се усмихваше широко и махаше с ръка, на подминаващите ги коли, които им свиркаха с клаксоните си, докато пресичаха моста. Най-после беше напуснала пределите на своя роден щат, помисли си тя развълнувано. Пътуваше из Америка!

Тексас беше голям щат и имаха много часове път пред себе си. Правеха кратки спирки, за да заредят с бензин, да пишкат и да се запасят със закуски, бутилки с вода и най-накрая и със зарядно. Лус застана зад волана, след като подминаха градчетата и селцата и се озоваха отново сред безкрайната ширнала се около тях пустош. Пейзажът можеше да бъде ужасно скучен и мрачен, ако не бяха

безбройните диви цветя, растящи край пътищата — златници, както ги информира Маргарет, че се казват, докато си записваше нещо в дневника. Когато вятърът задухаше по-силно, високите цветя се разлюляваха като вълна, понесла се по златистата океанска повърхност.

Вниманието на Лус беше насочено към небето и тя постоянно извиваше глава и надзърташе през отворения прозорец.

— Какво търсиш? — попита Стейси от задната седалка.

— Пеперуди — отвърна Лус. — Пеперуди монарх, по-точно. След като вече сме в Тексас, мислех, че ще видя много от тях. Не разбирам, къде са?

— Ще имаш по-голям успех, ако погледнеш покрай пътя. Когато съм ги виждала, винаги летят над цветята там — посочи Стейси към широката ивица от диви цветя, която се стелеше край магистралата. — Или пък са размазани, по предните стъкла на колите — изкикоти се тя.

— Мислиш ли, че това е смешно? — изсъска Маргарет.

В малката кола настана неловко мълчание. Лус погледна в огледалото за обратно виждане и забеляза, че Стейси беше свела глава и ръфаше нервно ноктите си.

— Не знам защо го казах, съжалявам — отрони най-накрая тя.

— Всичко е наред — успокои я Лус. — И аз се чудех за това. Сигурно ще умра, ако ударим някоя от тях.

— Истината е, че много обичам пеперудите — наследила съм тази любов от баба си — каза Стейси. — Тя никога не пръскаше цветята си с пестициди или с нещо друго, защото казваше, че това ще убие пеперудите и калинките. Обичаше и калинки. После се разболя и Господ си я прибра. Службата беше много хубава. На гробището свещеникът четеше от Библията, когато изведнъж видях една пеперуда да каца точно върху надгробната ѝ плоча! Стоя там по време на цялата служба. Но истински странното нещо е, че сега винаги когато съм тъжна и тя започне да ми липсва, виждам пеперуди! Знаете ли какво си мисля? Мисля, че тези пеперуди са знак от баба ми на небесата, която иска да знам, че е добре. Затова са специални за мен. — Погледна към Маргарет. — Кълна се, че това е самата истина.

Маргарет не изглеждаше напълно убедена.

— Вярвам ти — каза искрено Лус. — Предполагам, че няма да ти се стори странно, че съм тръгнала по следите на пеперудите, защото

съм убедена, че те са знак от моята баба.

— Стига бе, сериозно ли?! — Стейси се наведе напред. — Знаеш ли какво? — попита тя, с искрящи от вълнение очи. — Обзалагам се, че ни е било писано да се срещнем.

Маргарет изсумтя.

— Такива неща се случват по-често, отколкото си мислиш — каза Стейси, а после я попита: — А ти имаш ли история с пеперуди?

— Не — отвърна градинарката. — Просто се интересувам от феномена на миграцията им и искам да видя колониите, където зимуват.

Стейси също изсумтя.

— Не съм изненадана.

Лус ги слушаше, как спорят дали пеперудите — или други животни — могат да бъдат пратеници на починалите души. За нея самата, това беше въпрос на вяра и не подлежеше на доказване. Или вярваш, или не вярваш. Погледна отново към небето.

— Къде са?

Маргарет също погледна през прозореца си.

— Не виждам никакви пеперуди. А би трябвало, множество от тях да прелитат точно сега. Октомври е пиковият момент от миграцията.

Стейси се облегна на стъклото и се взря в небето.

— Е, небето е голямо — отвърна Лус и се изсмя леко. — А и те летят високо.

— Защо мигрират? — попита Стейси.

— Инстинкт. Следват карта, начертана от инстинкта в техните глави, и през есента поемат на пътешествие — в една и съща посока, по едно и също време. Когато стигнат до Тексас, картинката е, като по нашите магистрали, около Деня на благодарността. Всички се прибират по домовете си и е ужасно претъпкано.

— И аз имам карта в мозъка си — каза Стейси и се отпусна назад на седалката си. — Все се опитвам да стигна до Ел Ей, но някак си винаги се връщам тук, в Тексас.

Изминаха километри. Лус разказваше истории, за светилищата на пеперудите в планините в Мексико, за традициите в Деня на мъртвите и как бяха украсили кутията с тленните останки на Есперанса като малък олтар, в нейна чест. Междувременно, Маргарет

облепваше кутията с невените и хартиените цветя, които Офелия беше направила. Стейси се надвеси през седалката и следеше с очи, всяко нейно движение. От време на време промушваше ръка през тесния отвор между седалките и посочваше с дългия си пурпурен нокът къде според нея, трябва да се залепи още нещо. Маргарет беше присвила устни и Лус си помисли, че прилича на врящо гърне, което всеки момент щеше да кипне и да хвърли капака си във въздуха.

Към колекцията на Офелия, Маргарет прибави жълтите и червени квитанции от къмпинга, после завърза розовите плетени терлички на бебето Лус към краищата на едно въже, което омота около кутията.

— Ето! — каза тя и погледна към творението си, с неприкрита гордост. — Мисля, че нашата ofrenda изглежда доста добре.

— О, не, не, има нужда от повече цветове! — заяви категорично мнението си Стейси, от задната седалка. — Прекалено е скучно, с цялото това кафяво.

— Случайно аз харесвам кафяво — отвърна засегнато Маргарет. Лус се усмихна прикрито.

— Дай ми я за малко — протегна се Стейси.

Маргарет притисна кутията към гърдите си, сякаш да я защити.

— Добър художник съм — започна да я убеждава тексаската им приятелка. — Видяхте ли шантавите рисунки по караваната на момчетата? Аз ги направих. Доста добре, нали?

— Ти ли си ги направила? — попита Лус.

— Да. И буквите също. — Стейси размърда пръстите си подканващо.

— Но кутията е толкова малка... — възпротиви се Лус. Не беше сигурна, че искаше нейната ofrenda за баба й, да бъде пурпурна и с психаделични спирали.

— Нека поне, да изпиша името й. Това ми е специалитетът.

Маргарет се обърна към нея нетърпеливо.

— Не можеш ли да схванеш намека? Тя ти каза „не“.

— Не го е направила.

— Чакайте — прекъсна ги Лус, опитвайки се, да предотврати скандала, между спътничките си. — Всичко е наред. Вземи кутията и опитай. Но само... бъди малко по-въздържана. Нищо прекалено странно. Все пак това вътре е баба ми.

— Не се тревожи — каза нахаканата блондинка, превърнала се за миг в символ на сериозността, и пое кутията.

Серена веднага се надигна от пода, където лежеше досега на възглавницата, и започна да души кутията. Стейси я побутна отново долу и ѝ предложи бисквитка, за да ѝ отвлече вниманието.

— Обичах баба си — каза тя. — Не бих направила нищо, което да я накара да се срамува от мен.

— Виждала ли е татуировката на задника ти? — попита, без да се обръща, Маргарет.

— Благодаря, че си забелязала — не ѝ остана дължна Стейси. — Поне не я нарече „печата на блудницата“, както веднъж ми каза някой.

Маргарет продължаваше да гледа пътя пред себе си, но измърмори, че определението е доста подходящо.

— И след като попита, не, баба ми не я е виждала — добави Стейси и си пролича, че този път се е засегнала. — Тя почина преди две години и си направих тази татуировка специално заради нея след смъртта ѝ. Пеперуда е. Не е минал и ден, в който да не ми липсва ужасно.

Лус погледна Маргарет и поклати глава укорително. Хвърли поглед и в огледалото за обратно виждане и прехапа устни, докато наблюдаваше, как Стейси работи по кутията. Маргарет се обърна назад, за да надзирава процеса, готова да критикува, но постепенно се умълча. Трябваше да признае таланта на новата им спътничка. Тя изписа името „Есперанса“ с красиви, извити букви в леко хипи стил. Надписът беше образец на истинска калиграфия. Буквите, като че ли летяха върху кутията, заедно с рисунките на пеперудите, които пътуваха от едната страна, до другата. После запълни буквите, с приглушените цветове на есента. Най-накрая, пренареди въжето и хартиените цветя, по много привлекателен начин, около кутията.

— Красиво е — каза Лус.

— Поне е някакво начало — отвърна Стейси скромно.

— Честно казано — вметна с изненада и Маргарет, — свърши чудесна работа.

— Млъкна и потупа нервно с пръсти по тетрадката в скута си, после се закашля леко. — Може би... — започна колебливо тя, спря и след кратка пауза продължи отново: — Баща ми ме учеше, че научното наблюдение трябва да бъде безпристрастно. Просто честно записване

на данните, които наблюдаваш. Може би едно от нещата, които имам нужда да науча на това пътешествие, е, че не бива да правя прибързани заключения. Като за това, дали пеперудите са пратеници от небесата... Или за хората.

— Хубаво ще е, всички да го научим — каза Лус, вперила очи в пътя пред себе си.

Маргарет отвори тетрадката си и откъсна внимателно един лист, изписан с нейния грижлив, отвесен почерк.

— Какво правиш? — попита изненадано Лус.

Приятелката ѝ си водеше старателно бележки от самото начало на пътуването им, изписвайки с фанатично старание, страница след страница. Сега тя се обърна и подаде листа на Стейси.

— Това се опитвам да направя, по време на това пътешествие и искам да го посветя на Есперанса. За нейната ofrenda.

Колеблива усмивка разцъфна на лицето на Стейси, докато вземаше листа. Отпусна се отново на седалката си и старателно го сгъна така, че отвън да се вижда текстът, изписан с красивия почерк на Маргарет. После го залепи на кутията и изрисува около него, със златист маркер специална рамка, а празното пространство, запълни с изящни извивки и фигури.

— Ето — каза тя доволно. — Сега вече изглежда добре.

В колата отново настана мълчание, но този път Лус не се чувстваше неудобно, а беше изпълнена с някакъв спокоен, нежен блясък; беше щастлива, че имаше възможността, да сподели толкова много истории, с тези интересни и различни, една от друга жени. Може би Стейси бе права и им е било писано, да се срещнат. Картите и плановете ѝ за внимателно подготвяното пътуване — беше си начертала къде точно ще спира и за колко време — лежаха разпръснати в краката на Маргарет. Най-вероятно, там им беше мястото. Спомни си, думите на Били, в онази магическа нощ с пеперудите. „Животът не е поредица от случайни събития, а по-скоро изражение на много по-дълбок и понякога непонятен ред.“ Когато погледнеше назад, ѝ се струваше, че всичко случило се беше напълно логично и свързано, като отделните глави, на някой роман.

Погледна в огледалото за обратно виждане. Стейси беше отпуснала глава на седалката със затворени очи. Спиралата ѝ се беше размазала под очите и така изглеждаше, все едно имаше синини. Лус

обърна глава към Маргарет. Тя се взираше в пейзажа през прозореца, лицето ѝ беше спокойно, ведро. Такова беше изражението на Офелия, когато държеше бебето си в ръце.

Лус въздъхна и се замисли, как неочаквано, се беше променило пътешествието ѝ — внезапни завои и отклонения, опасни обрати, пътища без изход. В края на краищата, просто трябваше да кара напред и да разчита знаците по пътя си.

Беше много благодарна, когато дойде редът и да си почива на задната седалка със Серена в скута си и с кутията с пепелта на Есперанса до себе си. Левият ѝ крак я болеше от натискането на съединителя, в продължение на толкова много дни. Отвън денят беше слънчев и топъл. Климатикът в колата не работеше, така че бяха свалили до долу прозорците и октомврийският вятър развяваше косите им и разхлаждаше лицата им. Лус отпусна главата си лениво настрани, докато зяпаше разсеяно през прозореца към меланхоличния пейзаж, край който минаваха — земята беше бледожълта, в цвета на сламата, която я покриваше, тук-там се мярваха случайни дървета, постройки и крайпътни търговски центрове, навсякъде се виждаха водни резервоари, издигащи се от равната земя, като фигурки на дъска от детска игра. Поради ремонт, магистралата беше стеснена, до една лента и изглеждаше, че ще бъде така, до самия край на пътя. Където и да беше той. Клепачите на Лус натезаха и се затвориха, а Серена изскимтя в съня си. Стейси погледна към хоризонта и поклати глава.

— Там, където съм израсла, гледката е много по-хубава, от тази пустош тук.

— Мислех, че в Тексас, навсякъде е така — каза Маргарет.

— О, не — възпротиви се бурно Стейси. — Всички мислят, че Тексас изглежда като във филма „Гигант“^[1] — пусти, сухи земи, пълни със стада добитък и нефтени кладенци. Тексас е голям, скъпа. Някои, от най-прекрасните парченца земя, които са се отпуснали, от сърцето на Бог, са тук. Само почакай. Искам да видя лицето ти, когато навлезем в Хълмистата земя^[2].

— Ти от там ли си?

— Аз съм от Остин. Но ми се щеше, да видиш ранчото на баба ми. Баща ми работеше там, докато баба беше жива, но тя още не беше изстинала в гроба си, когато той го продаде и ни премести, в чисто нова къща, в съседния град. Мама беше доволна, но моето сърце бе

направо разбито. Не знам, дали някога ще им простя, че го продадоха. Сякаш се отказаха от семейната ни история и я изтъргуваха за пари в брой. Научих, че мога да живея, както сред открити пространства, така и в големи градове, където хората се блъскат един в друг. От едната крайност в другата. Простотиите между тях обаче — монотонността на предградията — не е за мен. Оттогава пътувам постоянно. Но, Господи, как ми липсва онова ранчо. Нищо не може да се сравни с това, да седнеш на хълма, сред високата трева през лятото и да гледаш реката под себе си. Или през есента, да наблюдаваш, как сенките на дърветата сменят цветовете си и стават златни. Всичките ми спомени от детството, са от това място.

— Странно е, какво си спомня човек от времето, когато е бил дете — каза Маргарет. — Нашето семейство не беше много по показните чувства, но...

— Какво не е било? — прекъсна я, недоразбрала Стейси.

— Не се прегръцахме или целувахме много — обясни спокойно по-възрастната жена. — Но имаше много любов. Сигурно родителите ми са спорили, или са се карали от време на време, но не си го спомням. Помня само щастливите моменти — как седим под елхата на Коледа, или как духаме свещичките на тортата за нечий рожден ден. И двамата бяха преподаватели, така че нямахме много пари за дълги и далечни ваканции, но най-хубавите ми спомени са как се катерим из планините и търсим редки видове растения и насекоми.

— Струва ми се тъпо — каза откровено Стейси.

— Не, съгласна съм с нея — обади се Лус от задната седалка и постави нежно ръка върху кутията с пепелта на баба си. — Най-ценни, са не големите празници или скъпите подаръци. Ние също не можехме, да си позволим почивки и ваканции, но не са ми липсвали. Това ми е първото излизане извън Средния запад.

Стейси погледна към Лус, в огледалото за обратно виждане, с широко отворени от изненада очи.

— Момиче, ти се шегуваш, нали?

— Аз също за първи път излизам от моя щат — обади се Маргарет.

— За теб го вярвам — каза Стейси и смигна шеговито.

Лус се засмя. Определено предпочиташе приятелското заяждане между двете, пред предишното студено напрежение.

— Най-хубавите ми спомени, са от градината на баба ми, когато пускахме на свобода новите пеперуди. Харесваше ми да наблюдавам, как пробват плахо крилете си, как пърхат бавно с тях напред и назад, толкова свежи и кадифени... Сигурно съм присъствала на пускането на хиляди пеперуди, но всеки път ми се струваше, че е за пръв път.

— Е, аз никога не съм пускала пеперуди или търсила буболечки — каза Стейси. — Не че съжалявам за това. Не помня и големи ваканции, нито скъпи подаръци. — Млъкна и подаде ръка през прозореца, мърдайки с пръсти, сякаш се опитваше да улови вятъра. — Но си спомням дърветата. В ранчото имаше много дъбове, мескити, орехи, кедри. Няма друго дърво на земята, което да ухае като кедъра. Усещаш го още преди да го видиш, като парфюма на баба ми. Независимо къде съм, щом подуша кедър, затварям очи и мисля за Тексас. Това е... — Внезапно гласът ѝ се промени. — Това хич не е на добре.

— Какво? — извикаха едновременно другите ѝ две спътнички. Лус подскочи рязко и събуди Серена.

— Погледни тук! Свети в червено. Какво означава това?

Момичетата се спогледаха, изтръпнали от страх.

— От двигателя излиза пушек. Трябва да спрем веднага! — викна Маргарет.

— Не мога! Няма къде да отбия! — Стейси посочи отчаяно към оранжевите конуси, които преграждаха платното на магистралата.

— Почакай малко — каза Лус и се наведе през седалката, за да погледне командното табло.

Ел Торо беше стар и нямаше всичките тези екстри, които имаха по-новите коли. Червената светлина, не даваше много точна информация, какво всъщност не е наред. Серена долови напрежението и започна да лае.

— Знаех си! Ще си умрем в тази купчина ламарина! — проплака Маргарет.

Стейси и Лус се извърнаха, като по даден сигнал към нея, изненадани от избухването ѝ.

— Е, аз със сигурност няма да умра, на този забравен от бога път — каза тексаската, взирайки се пред себе си, за да открие някаква възможност за слизване от магистралата. — Все ще намерим някой да ни помогне.

— Добре, момичета — обади се Маргарет, която явно вече беше дошла отново на себе си, с глас и интонация като на мисис Пенфолд. — Да помислим. Тук някъде би трябвало да има упътване.

Отвори жабката пред себе си и започна да рови из листовете, които намери вътре.

— Ти сериозно ли смяташ, че тази вехтория ще има упътване? — попита изумено Стейси. — По-вероятно е, да го намериш с машина на времето, някъде из седемдесетте години, там, където е и тапицерията му.

— Аз поне, се опитвам да направя нещо! — Маргарет напъха хартиите обратно в жабката, но те не се побраха вътре. Тя ги натъпка по-силно и започна да удря капака с юмрук пак и пак, но не можа да го затвори. — Просто отбий някъде — тросна се тя. — Не мисля, че колата трябва да е в движение, ако тази лампичка свети в червено.

— Вижте! — извика Лус и посочи пред рамото на Стейси. — Там има отбивка! Тръгни по нея!

Стейси отби по нещо, което изглеждаше като най-пустия път, който някога всяка от тях беше виждала. Страничните ограждения бяха изпочупени и покрити с вековен прах, земята покрай пътя беше суха и камениста и наоколо не се виждаше нито дърво, нито дори намек, за някаква зеленина. Спирачките на колата изсвистяха, когато спряха сред облаци прах, секунди след като излязоха от магистралата.

На задната седалка Лус стисна силно ръце, страхувайки се, че Ел Торо се е развалил отново. Само че сега не бяха в голям град, а в средата, на скапаното никъде и нищо. В далечината, доколкото можеха да видят, имаше само две постройки. Едната беше разнебитена бензиностанция, с три направо древни на вид колонки, а другата — изоставена закусвалня от веригата „Деъри куин“ с паднали по земята букви от табелата. Двигателят на колата изръмжа за последно и за миг момичетата останаха мълчаливи, вперили очи в безлюдната картинка пред тях.

— Мисля, че сме в „Зоната на здрача“ — каза Маргарет.

— Не, просто в Тексас — отвърна Стейси. — Мацки, трябва да кажем едно „алелуя“. Тази бензиностанция може да не е първа прелест, но все пак я има! Предлагам да се пробваме, освен ако не искате да караме поне още няколко километра надолу по пътя до първата водна

кула. Но Тексас е голям и следващото място с хора, може да е доста далеч.

— Карай към бензиностанцията — каза Лус.

Стейси кимна и подкара към бензиностанцията на Уилбър Лес. Под фирмения знак имаше табела, на която пишеше с криви букви: „Където малкото е повече.“^[3]

Стейси паркира до една от колонките и изключи двигателя. Той изтрака за секунда, после млъкна толкова рязко, сякаш беше завинаги. Маргарет и Лус се измъкнаха от местата си, Серена се изниза след тях. Стейси извади червило от чантата си, постави го внимателно на устните си, нагласи се, след което се огледа наоколо. С изключение на мъжа, който зареждаше с бензин товарния си пикап, мястото изглеждаше изоставено.

— Е, момичета — заяви саркастично Маргарет, взирайки се в счупената въздушна помпа, мръсните прозорци на магазина и изрисувания на ръка фирмен знак. — Бих казала, че в момента тук дори и малкото го няма.

Стейси изпъна ръце над главата си.

— Не, със сигурност винаги си е било толкова малко.

Лус се разсмя. Внезапно цялата ситуация ѝ се стори невероятно забавна.

— Може да се каже, че въпросният Уилбър живее според името си. Като ще е малко, толкова да е, защо да се напъва повече.

Сега беше ред на Маргарет, да избухне в смях, и то толкова силен, че трябваше да се хване за рамото на Лус, за да не падне.

Стейси ги наблюдаваше, с изненадано изражение на лицето си. Лус най-накрая се овладя и когато спря, се чувстваше сто пъти по-добре, от този донякъде истеричен пристъп на смях. Заведе Серена на бърза разходка до тревата, за да си свърши работата, после отиде до прашния капак на колата и го отвори; той се вдигна със зловещо скърцане. Протегна се, да провери маслото и отскочи веднага назад с вик.

— Не го докосвай! — обади се със закъснение Маргарет. — Трябва ти парцал или нещо такова. Стейси, ще подадеш ли малко от онези хартиени кърпички?

С помощта на кърпичките Лус успя да извади горещата щека за мерене на нивото на маслото, докато другите две жени я наблюдаваха с

интерес. Съли я беше научил, как да го прави. „Някой ден ще закъсаш сама и аз няма да съм до теб, да ти помогна“, казваше й той и се беше оказал прав. Когато извади щеката, видя, че маслото почти беше свършило. Искаше й се да се срита отзад, че бяха пътували толкова време, без да го провери.

— Изсъхнало е, като пустинята. Имаме нужда от масло — каза тя на момичетата.

— Е, това не звучи толкова зле — отвърна Стейси. — Можем да налеем, нали?

— Точно така.

Лус отиде до жабката и извади оттам вече измачканите листа. Намери онзи с инструкциите на Съли и подаде каишката на Серена, на Маргарет.

— Чакайте ме тук, ще отида да купя малко масло.

— Ще дойда с теб. Сега е мой ред да плащам — отвърна Маргарет и връчи кученцето на Стейси.

Вътре в бензиностанцията, всичко изглеждаше старо, включително слабия прошарен сивокос мъж зад тезгяха, който седеше отпуснат назад на стола си, със спусната ниско над очите жълта сламена шапка. Лус не беше сигурна, че е буден, докато не приближи съвсем до него. Мъжът бутна шапката си назад, разкривайки зачервените си, сълзящи сякаш от постоянна хрема очи.

— Да? — попита вместо поздрав.

— Здравейте — каза Лус. — Трябва да напълним бензин. И ми трябва и една кутия... — провери за секунда листа си — масло „10W-40“.

— Съжалявам. Нямам.

— Какво? Бензин или масло?

— Виж само, госпожичке — посочи човекът, към прашната лавица. Под ноктите му имаше застояла от десетилетия мазнина и кал. — Имам от „10W-30“, чак до 38. Имам дори от най-новото, двайсетината. Но нямам „10W-40“.

— Но на мен са ми казали да взема от него. — Лус погледна отчаяно към прашните кутии с масло. — Някое от тях ще свърши ли работа? Карам фолксваген „Бръмбар“.

— Може да пробваш и да видиш.

Дъртакът, като че ли се наслаждаваше на притеснението ѝ. Лус преглътна възмуцението си.

— Има ли наблизо, друга бензиностанция?

— Аха — изръмжа той. — По пътя нагоре.

Маргарет се намеси:

— Колко „нагоре“?

— Не знам точно.

— Приблизително.

— Четири, може би шест километра.

Лус погледна Маргарет, отчаянието личеше в очите ѝ.

— Можем да опитаме и да тръгнем с колата. Или да пробваме пеша?

Обърна се към мъжа зад щанда.

— Дали ще ни хвърлите за пет минутки до там?

— Не, не мога да оставя магазина.

Лус затвори очи и стисна устни. Нямахше смисъл да му казва, че не е особено любезен.

— Ще се обадя на Съли — каза тя на Маргарет. — Той ще знае какво да правим с маслото — допълни по-високо, отколкото беше необходимо. — Може ли да взема телефона ти? Моят още не е зареден.

Старецът повдигна предизвикателно брадичка към телефона.

— Тези новичките джаджи, може и да не работят тук.

Лус го погледна накриво, после набра номера на Съли, само за да установи, че наистина нямаше обхват. Излезе навън, надявайки се да хване някъде сигнал, а Маргарет я последва, но и отвън късметът им не проработи. Обезсърчени, двете се отправиха през прахта и калта към колата. Загледаха се без особена надежда в двигателя, опитвайки се да се успокоят взаимно.

Стейси се беше облегла, на капака на паркирания наблизо пикап и полюшваше небрежно бедра, докато разговаряше оживено с мъжа, който пълнеше резервоара си. Серена стоеше до краката ѝ и се взираше към нея с умоляващ поглед. Когато мъжът приключи със зареждането, Стейси се запъти бавно към тях, водейки новия си приятел със себе си, сякаш и той като кученцето беше на каишка.

— Ей, момичета — провикна се тя. — Доведох помощ. — Вдигна очи и се усмихна широко на мъжа. — Това е Уейн.

— Дами — каза той, докосвайки небрежно с пръсти каубойската си шапка. — Май имате проблем.

Стейси го зашемети отново, със самоуверена усмивка.

— Ами, сър — започна Маргарет, — моята приятелка е забравила да смени маслото и червената лампичка на таблото започна да свети. Сетихме се, че проблемът е в маслото, но мъжът тук казва, че няма от вида, който ни трябва. Не знаем, какво да правим.

— Може ли да погледна?

Уейн се наведе над двигателя, очевидно решен, да не се доверява на думите им и сам да прецени, какво е положението. Свирна с уста и поклати глава, когато видя нивото на маслото.

— Момичета, имате късмет, че двигателят ви не се е прецакал съвсем — каза той. — Какво масло смятате, че ви трябва, и какво имат тук?

— Съли каза, че трябва да слагам от... ето, тук... — каза Лус и му подаде листа с указанията.

Уейн се зачете, кимайки от време на време с глава, както правят мъжете, когато искат да покажат, че разбират напълно ситуацията.

— Виждате ли, маслата имат различен вискозитет — започна той бавно, сякаш говореше на деца. Умствено изостанали деца. — Няма значение. Да отидем в магазина и ще ви покажа, кой вид ви трябва.

Уейн купи кока-кола за всички и те седнаха на сянка да си поговорят, докато двигателят се охладеше достатъчно и утоляха жаждата си. Той наля маслото, без да им иска пари за услугата и за времето, което им отделяше.

— Просто не забравяйте, да го проверявате всеки път, когато наливате бензин — посъветва ги накрая.

— Той е като истински рицар в блестящи доспехи — каза Маргарет, докато го гледаше, как се отдалечава към пикапа си. — Не мислех, че такива още съществуват.

— О, има много такива момчета в Тексас — отвърна Стейси, с лека гордост в гласа. — Тексаските мъже не обичат нищо повече от това да се притекат на помощ на някое момиче. Особено ако е хубавица.

— Нима? Тогава, защо отиваш в Ел Ей? — попита я Маргарет.

— Така трябва. Това е съдбата ми — каза тя и се усмихна. — И като заговорихме за това... време е, да си кажем „сбогом“, момичета.

Ще тръгна с Уейн.

Лус беше шокирана и тонът ѝ го показа ясно:

— Какво?! Стейси, ти току-що го срещна!

— Той е добър човек. Усещам го.

— Знам, че отначало, нещата не тръгнаха много добре между нас... — започна Маргарет.

— О, Господи, не! — възкликна Стейси и се разсмя. — Ти може и да си малко проклета, но не за това ви оставям. Говорих с Уейн и той ми каза, че отива право в Ел Ей. Предложи ми да ме закара. Ей, аз съм си такава. Тръгвам накъдето ме отвее вятърът. Благодаря ви за гостоприемството. И наистина се надявам да стигнете безопасно до Мексико и да намерите каквото трябва да намерите. — Пристъпи напред и прегърна силно Маргарет. — Бъди вярна на себе си, мацке. И си живеј живота. — После приближи до Лус. — Знам, че баба ми щеше да те обикне. Тя харесваше момичета, с открити сърца и много кураж. — После прошепна тихо в ухото ѝ: — Благодаря ти, че каза „да“.

Направи крачка назад и се зарови в огромната си лилава чанта. Извади от там някакви хартийки и ги пхна в ръцете на Лус.

— Това е подарък за баба ти, за нейната ofrenda — каза тя. — Харесаха ми историите ѝ. Сега всеки път когато видя пеперуда, ще се сецам и за нея. И за теб!

Обърна се и се забърза, с характерната си походка, поклащайки бедра, към пикапа на Уейн. Лус погледна в ръката си и видя бележката за кутията масло и двайсетдоларова банкнота. Размаха високо бележката за сбогом.

Стейси подаде платиненорусата си коса през прозореца, когато пикапът потегли, и изкрещя:

— Може да не знаеш къде отиваш, но в края на краищата ще стигнеш там, където ти е писано да бъдеш!

Лус и Маргарет махаха с ръце и гледаха, как колата се отдалечава, като вдигаше прах и пръскаше камъчета ситен чакъл, по пътя към магистралата.

— Става за житейски девиз — изкоментира иронично градинарката.

Лус се засмя и затвори с трясък, капака на колата.

— Хайде, Маргарет. Отново сме само двете. Да се връщаме на пътя и да стигнем там, където ни е писано да бъдем.

---

[1] „Гигант“ — филм от 1956 г. с Елизабет Тейлър, Рок Хъдсън и Джеймс Дийн. Последният филм на Дийн, излязъл на екран след смъртта му. — Б.пр. ↑

[2] Хълмистата земя — разговорен, неофициален термин за район в Централен Тексас, характеризиращ се с големи хълмове и варовикови и гранитни скали. — Б.пр. ↑

[3] Игра на думи — less — на англ.ез. означава „малко“. — Б.пр. ↑

ПЕТНАЙСЕТ

Когато гъсеницата стане прекалено голяма за обвивката си, тя я сменя. Гъсениците на пеперудите минават през пет етапа на растеж и стават две хиляди пъти по-големи в сравнение с размера, в който са се излюпили, преди да се превърнат в какавида.

Марипоса решише кобилата си, докато златистокафявата ѝ козина заблестя и бледата ѝ грива стана абсолютно мека, без никакви сплъстявания и възли. Ръцете вече я боляха и ризата ѝ се беше напоила с потта ѝ, но тя продължаваше да търка и търка гърба на животното. Когато приключи, миришеше по-лошо от Опал, но беше доволна, защото по кобилата нямаше нито едно останало петънце, от белите ивици по муцуната ѝ, до хълбоците ѝ.

Отпусна ръце и хвърли меката четка в кофата. Опал тръсна глава и се наведе с цялото си тяло към Марипоса.

— Искаш още, нали? — изкикоти се тя и прокара ръка по врата и ушите на кобилата. — Алчно момиче.

Когато за пръв път започна да се грижи за Опал, се ужасяваше винаги, когато голямата кобила се приближаваше до нея. Сега разбираше, че този жест е вид гушкане, въпреки че размерите на Опал, го правеха да изглежда доста тромаво. Марипоса облегна главата си на врата на кобилата и затвори очи. Топлината от тялото на животното идваше сякаш, от самото му сърце. Жената си пое дълбоко дъх и вдиша свежия аромат на сеното в конюшнията и миризмата на коня, която винаги я успокояваше. Днес беше дошла тук, за да обмисли на спокойствие, дали да се обади на майка си. Тя още не ѝ беше звъннала и Марипоса не мислеше, че може да стои и да чака така, още дълго.

— Липсваше ми — каза тя на ухото на Опал.

— И ти ни липсваше.

Животното трепна, стреснато от гласа на Сам, но Марипоса беше свикнала с безшумната му походка и изненадващите появи. Присъствието му я успокояваше. Вярваше му така, както не беше вярвала на никой мъж от много години насам. Продължи да потупва врата на Опал с нежни, но сигурни движения.

— Спокойно, момиче, всичко е наред — каза тя, докато се обръщаше да погледне, през рамото си.

Сам беше застанал на прага, облегат на вратата със скръстени ръце. Беше на достатъчно разстояние, за да се чувстват и конят, и тя самата, спокойни, и Марипоса му беше искрено благодарна за тактичността.

— Не исках да те стресна — каза Сам.

— Не си.

— Опал изглежда добре.

Жената кимна и поруменя, от удоволствие.

— Ти как си? — попита той.

Въпросът беше съвсем тривиален и въпреки това, тя долови премълчаната, но дълбока и искрена загриженост в гласа му. Извърна се и го погледна. Беше свалил шапката си, косата му беше мокра на слепоочията, а бронзовата му кожа блестеше от пот от многото работа, но, както винаги, вниманието ѝ беше приковано най-вече от орловите му очи. Те се взираха в нея изпитателно, търсейки признаци на тъга или замисленост.

— Объркана — отвърна тя, подсказвайки му, че е готова за разговор, което я изненада. За пръв път сама вземаше инициативата.

Сам също го забеляза и се усмихна.

— От какво си объркана?

— Мислих много, за последния ни разговор. Там, при езерото. Попита ме, защо сама не съм се обадила на майка си. И аз нямах друг смислен отговор, освен че се страхувах. — Обърна се да погали отново врата на Опал, чувствайки се по-уверена в себе си, когато докосваше меката грива с ръката си. — Чудех се защо не ми се обаждат. Измъчвах се много по-силно, отколкото, ако просто бях вдигнала телефона и набрала онзи номер.

— Какво е най-лошото, което може да се случи, ако се обадиш сама на майка си?

Марипоса притвори очи.

— Да ми затръшне телефона.

Сам се протегна и постави ръката си върху нейната, както беше отпусната на врата на Опал. Марипоса трепна, но той не я отдръпна. Вместо това, я притисна още по-силно.

— Ако това стане, ще му мислим тогава — каза той.

Дребничката жена погледна, към голямата силна ръка, положена върху нейната.

— Ние ли? — едва прошепна тя.

— Няма да си сама. Аз ще бъда до теб.

Сам вдигна ръката си и я докосна по лицето. Откри сълзата, прокарваща прашна пътечка по бузата ѝ, и нежно я изтри с дланта си.

— Разбира се, само ако ти го искаш.

Предпазливо Марипоса погледна към Сам. Лицето му беше толкова близо до нейното, че виждаше, как зениците му пулсират. Извърна очи встрани. Откровеността му я плашеше повече, от всяка неясна заплаха, която можеше да я очаква някъде в мрака. През годините се беше научила, как да се справя с жестокостта на хората. И затова се усъмняваше в добрината, когато се натъкнеше на нея. Не знаеше, как да се довери на някого, който предлагаше да ѝ помогне, без да иска нещо в замяна.

Чувстваше, че цялата се тресеше, но Сам не помръдваше. Той знаеше, че на уплашените животни, трябва да се даде пространство и време, за да не ги прогониш. Бавно, внимателно Марипоса премести треперещата си ръка от гърба на Опал и я притисна до гърдите си. Разстоянието ѝ се стори огромно. Сам притвори очи и тя чу как той издаде продължителна въздишка. Не беше осъзнала, че досега е сдържал дъха си.

— Искам да си до мен — каза тя и повдигна глава, за да се срещнат очите им. — Готова съм да се обадя.

Марипоса погледна през рамо, докато отваряше вратата на апартамента си, и пусна Сам да влезе пръв.

— Заповядай — каза тя и усети потрепването в гласа си.

Не защото Сам я привличаше като мъж, въпреки че това играеше някаква роля. Той беше първият човек, когото водеше в своето светилище. Да го гледа, как преминава през прага, беше като събаряне на още една от стените, които сама беше издигнала около себе си.

Марипоса смяташе, че апартаментът ѝ прилича, на дом на монахиня.

Скромнен, спретнат, с малко вещи. Помещението всъщност беше студиото на пазача в приземния етаж на една луксозна сграда. До него се стигаше по стръмно и мрачно стълбище откъм двора, а вратата му беше тежка и грозна, с голямо резе. Но вътре имаше големи прозорци, които позволяваха на светлината да нахлува свободно и да сгрива малкото пространство. Оскъдната мебелировка я устройваше напълно. Двойно легло, покрито с чисто бяла покривка, беше допряно до задната стена, а близо до прозорците имаше малка, тъмна дървена масичка и два различни дървени стола, боядисани в яркозелено. Най-доминиращата мебел в стаята беше висока етажерка, направена от дървени летви и тухли. Долните лавички бяха отрупани с книги, но на останалите до върха, бяха разположени големи аквариуми.

Марипоса отиде директно до мивката и започна да прави кафе. Имаше нужда да се занимава с нещо. Докато наливаше вода в кафеарката, все още се чувстваше неспокойна, от факта, че Сам се разхождаше из жилището ѝ. Той няма да пропусне нищо, помисли си тя, а после тръсна глава, ядосана сама на себе си. Нямахте от какво да се срамува.

Когато вадеше чашите за кафе, видя, че Сам отива до леглото ѝ и вдига книгата, която беше оставила отворена на нощното си шкафче. Беше старо, оръфано копие на „Енциклопедия на насекомите“.

— Леко четиво, за преди лягане? — изсмя се той.

— Това е моята библия.

Сам остави книгата на мястото ѝ и пристъпи към аквариумите. Наведе се да погледне вътре и видя дузина гъсеници на пеперуди монарх, различно големи, поставени в стъкленици, всичките ядящи настървено листа от млечка.

— Виж ги само — каза той, приближавайки се още, за да погледне по-добре гъсениците. — Те са като машини за ядене.

— Само това правят. Ядат и растат.

— И акат.

Тя се засмя, защото нямаше как да се отрече и този факт, и се приближи до него.

— Почти толкова, колкото и ядат. Наричаме екскрементите им „фрас“, или пеперуден пращец.

— Винаги са ми били забавни, всички тези имена, които се дават на животинските екскременти — курешки, гуано, тор, дарадонки...

Марипоса се разсмя отново и отиде до третия аквариум. Гъсениците в него бяха по-големи, по над пет сантиметра. Една пълзеше по стъклото, оставяйки, едва видима лепкава следа по него.

— Тези приятелчета ще пълзят, докато открият най-подходящото място да се превърнат в какавиди — каза тя и се отпусна на колене, за да погледне горната част на капака. — Ела — махна на Сам да се наведе до нея. — Тук има две гъсеници, които висят от капака. Виждаш ли как са се извили главите им и приличат на въпросителна? Майка ми казваше, че по този начин гъсениците сякаш питат „А сега какво?“. — Усмихна се на спомена си. — Висят така с часове, като опитни акробати, без мрежа.

Сам изпълнително приклепна и се сгъна на две, с наведена глава, за да погледне. Коженото му яке проскърца и той изпуфтя леко, докато се опитваше да се намести по-удобно на твърдия дървен под. Марипоса прикри усмивката си, но тялото ѝ се стегна от близостта до него.

— О, Сам, погледни! Онази там се превръща в какавида! Виждаш ли малкото зелено петънце, вляво върху тялото ѝ?

— Да — отвърна той и гласът му потръпна от изненада. — Никога не съм виждал такова нещо.

Тя го погледна зарадвана, че се интересува от нещо, което беше толкова важно за нея. Загорялото му лице излъчваше сила, чертите му бяха остри, изсечени. Брадата му беше леко набола и Марипоса усещаше свежия аромат на сапун и кожа, който винаги се носеше от него.

— По-добре да проверя това кафе.

Изправи се и отиде в нишата, която ѝ служеше за кухня, за да разсипе кафето в чашите. Сам седна на единия стол и кръстоса крак върху крак.

— Моят народ, има много легенди за пеперудите — каза той. — Пеперудата е символ на трансформацията, на промяната и на смелостта. Трябва да я вземеш за свой тотем.

— Смелост? — попита изненадано тя, докато поставяше пред тях, двете чаши с димящо кафе.

Отиде да вземе сметана и захар и ги сложи на масата, с две лъжички. После седна на стола срещу него и изля огромно количество сметана в чашата си.

— Смелост ли е, да се промениш едва, когато нямаш друг избор?

Сам не отговори и отпи от кафето си. Тъмните му очи блестяха и се взираха в нея, над ръба на чашата.

— Трезвеността и изчистването ми не бяха признак на безкористна смелост, Сам. Бях принудена да зарежа наркотиците от съдията, когато ме осъди, на три години затвор за трафик на дрога. Изпратиха ме веднага на лечение и макар това да бяха най-тежките трийсет дни в живота ми, съм благодарна за тях. Гледам назад и ме е срам, като се замисля за всички неща, които правех, когато бях наркоманка. Бях като една нисша гъсеница, движена само от едно желание, от глад, който не може да бъде заситен.

— Символизмът може да бъде силен съюзник — възпротиви се Сам и остави чашата на масата. — Нисшата гъсеница, се превръща, в създание с величествена красота. Това е могъщ образ.

На устните ѝ се появи загадъчна усмивка и тя леко поклати глава.

— Защо всички мислят за пеперудите само като за красиви създания? Промяната — метаморфозата им — е истинското чудо. — Вдигна ръка и посочи аквариумите, пълни с гъсеници. — Никой не се замисля за това, че гъсеницата трябва да смени пет пъти кожата си, докато се превърне в какавида. Гъсеницата не просто се променя. Тя се преобразява напълно. Старата ѝ форма умира и тя се преражда в нова. Това е чудото, което ни дава надежда.

Сам се облегна назад на стола си и отпусна загорелите си длани, върху коленете си. Големият му тюркоазен пръстен привлече погледа ѝ. Орел, гравирен в среброто.

Обърна се да погледне отново към аквариумите, изпълнена с решителност да обясни случилото се с нея така, че Сам да я разбере.

— Когато завърших лечението си, бях като първата невръстна гъсеница, излизаща от яйцето. Нямах никаква представа коя съм. Сетивата ми бяха напълно притъпени. Можех само, да ям и да съществувам някак си. Страхувах се — непрекъснато, — но трябваше да продължа напред. При всяка фаза, през която преминавах, като че ли захвърлях старата си обвивка. През последните няколко години, минавах през тези фази отново и отново. Изисква се голяма смелост да

навлезеш в тъмнината, да се изправиш срещу демоните си. И все пак не смелостта ме караше да продължавам. А по-скоро страхът да не потъна отново в мрака.

Марипоса отпи от кафето си, наслади се на богатия му вкус по небцето си, после бавно постави чашата на масата. Погледна към Сам.

— Но вече не се страхувам. Готова съм за следващата стъпка. Готова съм, за това обаждане.

Съли отиде до къщата на Есперанса, само защото беше обещал на Лус, да я наглежда от време на време. В мига, в който стъпи вътре, се почувства зле. Есперанса я нямаше, както и Лус. Къщата беше студена и празна, като гигантската болезнена дупка в гърдите му, където преди биеше сърцето му. Старателно остави пощата на масичката в дневната, предимно брошури и реклами. После тръгна по коридора към кухнята, а стъпките му отекваха шумно. От всички стаи, тази му се струваше най-пуста. Когато Есперанса беше жива, тук винаги имаше музика, много храна и смях. Сега не усещаше нищо от духа ѝ. Може би Лус все пак беше права. Сигурно баба ѝ беше отлетяла към дома си, с пеперудите.

Лус... Поклати глава. По дяволите, явно мислеше прекалено много за нея, щом беше почнал, да вярва в тия неща. Напълни каната до мивката с вода и едно по едно, поля растенията на Есперанса. Не можеше да ги остави да умрат, независимо какво ставаше — или не ставаше — между него и Лус.

Той обичаше старата жена. Тя никога не беше казала лоша или груба дума за някого. Винаги го посрещаше, със сърдечна усмивка и с нещо за ядене, отнасяше се с него, като с принц, когато им идваше на гости, и често се шегуваше, че мисията в живота ѝ е, да го нахрани добре. Дватама имаха специална връзка помежду си, или поне така му се искаше да вярва. Доставяше му истинско удоволствие, да пазарува с нея. Разказваше му истории, за внучката си от времето преди да се срещнат, неща, които Лус никога не би му споделила. Как като малка е пеела на дърветата и цветята, как любимата ѝ храна е бил сладоледът и как не се е пускала от ръката на Есперанса с дни, след смъртта на майка си. Често след края на обиколката им по магазините, когато я връщаше у дома ѝ, го сръгваше в ребрата, намигаше му и питаше: „Е,

кога ще се ожениш за внучката ми?“ Той я обичаше заради това. Така му показваше, че го одобрява, а одобрението на Есперанса означаваше много за него.

Съли остави каната и тръгна обратно по коридора. Спря за секунда на прага на спалнята на Лус. Лилаво-розовата стая беше като стая на дете, но той знаеше, че Лус беше зряла жена, поела на крехките си плещи огромна отговорност много по-рано, отколкото би трябвало. Уважаваше я, че беше напуснала колежа, за да си намери работа, особено, като знаеше, колко много искаше да учи и да получи диплома за социален работник. Точно тогава я беше срещнал за пръв път. Облегната на шкафчето си в коридора на държавния колеж, с един крак опрян на стената, забила нос в книгата си. Трябваше да се изкашля три пъти, за да я накара да вдигне глава. Един поглед в светлосините ѝ очи, замрежени от гъстите черни ресници, и той беше напълно обсебен от това момиче.

Най-много обаче я обичаше, заради сърцето ѝ. Тя много приличаше на баба си, макар да не го виждаше. По някаква причина, нямаше самочувствие. Винаги се критикуваше — че е прекалено закръглена, че лицето ѝ е прекалено обикновено, косата ѝ — прекалено гъста. Да, Лус не отговаряше на представата за модел от списание, но той никога не беше и искал да е такава. Независимо колко пъти ѝ казваше, че е красива, тя винаги тръсваше глава и отказваше да му повярва. Беше си втълпила тази налудничав мисъл, че никога няма да е толкова красива като майка си.

След смъртта на баба ѝ, Съли се притесняваше, че Лус ще се срине. Тя обаче изригна навътре в себе си, така, както беше чел, че правят черните дупки. Цялата светлина, която носеше, потъна, в някакво дълбоко, мрачно място. Съли прокара пръсти през косата си; чувстваше, как болката в сърцето му се засилва и се страхуваше, че то няма да издържи. Откакто тя тръгна, на това безумно пътуване, беше имал много време за мислене. Вече разбираше, защо толкова силно копнееше, да го направи. Просто му се искаше, да може да тръгне с нея. Но защо не отговаряше на съобщенията, които оставяше на телефона ѝ? През последните дни, беше получил само едно съобщение от нея, в което му казваше, че е добре, че е загубила зарядното на телефона си и ще му се обади, когато си купи ново. И да не се

притеснява. Как, по дяволите, да не се притеснява? Все едно му казваше, да не диша!

Внезапен звън наруши тишината в къщата. Той се стресна, а сърцето му се изпълни с надежда. Може би беше Лус, която щеше да остави съобщение, помисли си веднага. Телефонът звънна пет пъти, преди да се включи секретарят. Съли пристъпи по-близо до него и се заслуша. След сигнала за запис чу женски глас.

— Ало? Ало? Estas aquí? Por favor^[1] Моля те, отговори!

Съли замръзна на място. Не познаваше гласа.

— Мами, аз съм. Знам, че мина много време. Какво мога да кажа... Не мога да залича всички тези години. Но съжалявам. Perdona me, мамии.

Съли почувства болката в гласа на жената и се зачуди дали да не вдигне телефона. Постави колебливо ръка на телефонната слушалка.

— Мами, ако не си там, моля те, звънни ми. — Жената остави номер и Съли се втурна да търси лист и химикал, за да го запише. — Моля те, дори ако само ще ми кажеш, че повече не искаш да ме чуваш. Моля те, обади ми се. — Гласът на жената секна изведнъж.

Съли се впусна към телефона, но беше прекалено късно. Чу сигнала за прекъсване на връзката. Бавно постави слушалката обратно на мястото ѝ. Това явно беше лелята на Лус, онази, с която тя не беше успяла да се свърже. Лус почти не говореше за семейството си, но той знаеше, че беше тръгнала за Сан Антонио да се срещне с леля си. Нейната тия Мария. Помнеше го, защото ѝ беше помагал да търсят из бюроа адреса и телефона ѝ.

— Мамка му — измърмори той.

Това беше жената, чийто телефонен номер търсеше Лус. Трябваше да вдигне по-рано. Взе листа и набра номера, който беше записал. След две позвънявания чу същия женски глас.

— Ало? — жената звучеше колебливо, предпазливо.

— Тъъ, здравейте. Казвам се Съли Гибсън. Вие не ме познавате, но аз съм приятел на Лус. — В слушалката се чу приглушено ахване. — Аз... аз чух съобщението ви. Не беше нарочно. Просто дойдох да поля цветята вместо Лус. Да събера пощата, такива неща, докато я няма. След като чух какво казахте, реших, че трябва да ви се обадя.

— Лус я няма? Не разбирам. Къде е?

— В момента е на път към Сан Антонио.

На отсрещната страна настана мълчание.

— Лус идва насам? — попита шокирано жената.

— Да, госпожо. Пътува с кола. Но проблемът е, че не знае адреса ви. Телефонният номер, който Есперанса имаше, вече не е валиден. Лус се надяваше да го открие някак, след като пристигне в града. Знам, че звучи налудничаво, но тя може да е много ината, когато иска нещо. Така че, ако ми дадете адреса си, аз мога да се свържа с нея и да ѝ го кажа.

— Да, разбира се. Записвате ли?

Съли го записа, чувствайки се много горд, защото Лус щеше да е толкова щастлива да го получи и благодарна, че се е постарал да я улесни.

— Знаете ли кога ще пристигне? — попита жената.

— Може да е по всяко време. Тя шофира една доста стара кола, така че не мога да съм сигурен.

— Dios mio — измърмори жената. — Искате ли адреса и на Мария? За всеки случай.

Съли се обърка за миг.

— Вие не сте ли тия Мария?

— Не. Аз съм... сестра ѝ. Майката на Лус. Марипоса.

Съли присви очи и наведе глава. Новината го смая. Майката на Лус беше жива? По дяволите, Лус със сигурност не го знаеше. Запита се, дали Есперанса е била наясно с положението. Сърцето му заби учестено, като се сети за Лус, пътуваща към Сан Антонио, без да подозира нищо. Търсеше леля си Мария. Нямаше си и представа, какво щеше да открие.

— Напълно съм сигурен, че тя не идва при вас, госпожо. Тя търси къщата на леля си Мария. — Закашля се леко. — Лус смята, че сте мъртва.

От другата страна се чу още едно шумно поемане на дъх.

— Лус смята, че съм мъртва? — попита жената с изненада и възмущение. — Това ли ѝ е казала майка ми? Че съм мъртва?

— Да.

— Моля ви... — гласът сега звучеше притеснено и все още объркано. — Майка ми там ли е?

— Имате предвид Есперанса?

— Да. Моята майка. Есперанса Авила. Може ли да говоря с нея, моля?

Съли онемя. Историята ставаше все по-странна. Мамка му, мамка му, мамка му, каза си той наум. Изобщо не му се искаше, точно той да съобщи на тази жена новината за майка ѝ. Как да кажеш такова нещо, имаше ли някакъв правилен начин?

— Ало?

— Да, тук съм. Госпожо...

— Авила. Госпожица Авила.

— Тъъ, да, госпожице Авила. — Прочисти гърлото си отново. Нямахте друг избор, освен да се държи, като мъж и да ѝ каже истината. — Съжалявам, че трябва да ви съобщя така новината, но Есперанса, вашата майка, почина.

— Не!

В слушалката се чу учестено дишане, после, все още невярващо, жената попита:

— Кога?

— Преди няколко седмици. Сърдечен удар. Умря спокойно. Нищо не можеше да се направи. Съжалявам. Всички я обичахме. — Млъкна, защото не чуваше нищо. — Ало? Госпожице Авила? Ало?

— Благодаря ви. Дочуване...

Съли чу затварянето на телефона, от другата страна и линията отново беше прекъсната. Загледа се за миг, в слушалката в ръката си, после и той я постави обратно на мястото ѝ. Задържа дланта си така, смаян от станалото. Поклати глава невярващо, все още опитващ се, да открие някаква логика в това, че за последните няколко минути, беше научил за Лус повече, отколкото тя знаеше за себе си през целия си живот. Представи си я, как пътува, в нелепата си стара кола, с кутията с пепелта на баба си на задната седалка, запътила се, право към шока и истината, която щеше да разбие сърцето ѝ. Неговото силно и смело момиче.

Стисна зъби, сграбчи листа, на който беше записал адреса и телефонния номер на майката на Лус, и решително се втурна към вратата.

Марипоса продължаваше да стои права, стискайки слушалката на телефона до гърдите си. От нея се носеше гневен пиукащ сигнал, но тя чуваше само гласа на младия мъж, който ѝ казваше отново и отново: *Майка ви почина.*

— Марипоса? Какво стана? Какво ти каза тя? — попита Сам и застана до нея. Хвана я за лакътя и внимателно я обърна, с лице към себе си.

Тя погледна в очите му, но виждаше само, чернотата на зениците му.

— Кажи ми, какво стана — каза Сам с тихия си глас.

Спокойствието му, успя да разкъса стената около нея и да я пробуди. Тя отвори уста, за да му отговори, но думите просто не излизаха. Извърна се от него и се загледа, с все така отворена уста и разширени очи, в спретнатата си малка стая. Погледът ѝ обходи кухнята, леглото ѝ, аквариумите, пълни с живот. Всичко сякаш си беше на мястото, както преди минути, но нищо не беше същото и никога нямаше да бъде. Майка ѝ беше мъртва. Никога вече нямаше да види лицето ѝ, да чуе гласа ѝ... Беше прекалено късно. Никога нямаше да получи прошка от нея. Почувства, как в гърдите ѝ се надига паника, внезапна и бурна и я разкъсва, със сляпа болка и разкаяние. Опита се да си поеме дъх. Сам я прегърна и я притисна към гърдите си. Почувства грубата тъкан на дрехата му, опряна до бузата ѝ, докато се опитваше да си поеме глътка въздух. Не плачеше, не викаше, само тази ужасяваща болка, изпълваше всеки атом от тялото ѝ.

— Сам — простена с усилие тя, опитвайки се да открие убежище в погледа му. Потръпвайки си пое дъх и проговори. — Майка ми е мъртва.

Ръцете му я обгърнаха още по-силно.

— Съжалявам.

Тя изстена, отскубна се от прегръдката му и се впусна към вратата. Чуваше как сърцето ѝ туптеше бясно и заглушаваше мислите ѝ, докато тичаше към градината, която беше направила край сградата. Тичаше, без да обръща внимание на двойката, седяща в малкия вътрешен двор. Тичаше, докато стигна там, отиде право при парцела, с твърда, камениста земя, където работеше, и падна на колене. Зарови ръцете си в черната, ронлива пръст, напълни шепите си с нея и ги стисна с цялата си сила, дишайки тежко. После отметна глава назад,

отвори уста и от дълбините на душата си нададе вик, който се извиси към небесата.

— Мами...

---

[1] Там ли си? Моля те! — исп. ез. — Б.пр. ↑

ШЕСТНАЙСЕТ

Когато стигне максималния си размер и вече не расте, гъсеницата спира да яде, напуска листата на растението си гостоприемник и тръгва да си търси безопасно място, защитено от лошия климат и евентуалните ѝ врагове, където да остане, докато се превърне в какавида. Когато го открие, се настанява там, увива се в копринени нишки на малък бял възел и остава така. Времето ѝ като гъсеница е почти изтекло.

С придвижването им, все по на юг, из Хълмистата земя, пейзажът край тях забележимо се променяше. По-често се виждаха дърветата, за които беше говорила Стейси — струпани на малки групички, из откритите пространства, или пръснати, по единично из нивите, извисяващи се драматично, като мълчаливи часовои. Накъдето и да погледнеш, Лус откриваше признаците на настъпващата есен, макар и по-деликатна и различна, от есента на север. Сякаш изпепеляващата жегна на тексаското лято беше извлякла ярките летни цветове от земята. Докъдето можеше да види, хълмовете бяха покрити от килим, изтъкан в убити цветове — приглушено зелено, многобройни кафеникави нюанси и ръждивочервено. Покрай магистралата имаше толкова много диви цветя и растения, че всичко се замъгляваше пред погледа ѝ. Но Маргарет подскочаше развълнувано на мястото си всеки път, когато забележеше нов вид, сочеше към него и после бързо записваше името му в дневника си или проверяваше нещо в книгата в скута си. Латинските думи звучаха мелодично от устата ѝ: *Gaillardia, Liatris, Rudbeckia, Solidago*. Лус отдавна беше спряла да пита, какви са обикновените им имена. Маргарет ѝ беше казала, че за нея, винаги е било по-важно, да знае латинските названия.

— В различните райони, хората наричат едни и същи растения, с различни имена — обясни ѝ тя. — Това създава понякога сериозно

объркване. Научните имена са винаги правилни.

Лус кимна любезно, но вътрешно продължаваше, да се чуди защо Маргарет си правеше труда, да учи всички тези дълги имена, в които тя не виждаше никакъв смисъл, когато просто можеха да наричат цветята по начин, който показваше на какво приличат: индианска завивка, весело перце, чернооката Сюзан, златна пръчка, или златник. Най-вече се чудеше, защо предпочиташе да си мъчи езика с *Asclepias*, когато млечката вършеше чудесна работа?

Маргарет беше на седмото небе от радост при вида на всички местни диворастящи цветя покрай магистралата.

— Трябва да благодарим на Лейди Бърд Джонсън^[1], за всичко това — каза ѝ Маргарет. — Според мен, тя е светият патрон на местните растения и дивите цветя. Погледни само онзи златник, който е цъфнал там. Виждала ли си някога нещо толкова красиво? Ще бъда доволна, ако постигна, дори малка част от това, което тази жена е направила в живота си. Само трябва да открия как. Може би това пътуване, ще ми помогне да разбера. Мислиш ли, че е възможно?

— Напълно. Една мъдра жена някога ми каза, че ни е писано да открием, къде ни е писано да бъдем.

Маргарет отметна главата си назад и се разсмя, от все сърце. Лус отклони очи от пътя, за да я погледне. Приятелката ѝ беше разцъфнала. В цялото ѝ изражение имаше една нова решителност, сякаш се беше открила напълно за новите впечатления, чакаше ги, търсеше ги с всичките си сетива, както Серена, когато надушеше някоя миризма.

— Ей, забави и отбий за минута — възкликна Маргарет. — Искам да спрем.

— Защо? Нещо не е наред ли?

— Не, просто го направи!

Лус намали и след малко спря на банкетата. Вдигна Серена на ръце, а Маргарет се измъкна от колата и влезе в полето край пътя, грейнало от безбройните оранжеви цветя. Вървеше сред стъблата с безгрижната радост на дете, играещо си в полето. Наведе се да откъсне няколко цветчета, замахна разсеяно с ръка, за да прогони някаква буболечка, а когато се изправи, цялата сияеше. Слънцето светеше право в лицето ѝ и тя сякаш беше попила, искрящите цветове, които я заобикаляха. Тук е, като у дома си, помисли си Лус, докато я наблюдаваше как се връща към колата с цветята в ръка.

— Това за какво е?

— Знам, че не са невени, а простишки полски цветя, мексикански звезди, както ги наричат тук — другото им име е *Cosmos bipinnatus*. Но си помислих, че ще бъдат хубаво допълнение за кутията на баба ти, за нейната *ofrenda* — възкликна Маргарет и се изчерви почти като цветята.

Час по-късно, тъкмо когато слънцето залязваше, Лус видя за пръв път смътните очертания на Сан Антонио. Докато пътуваха натам, започна да разбира и защо хората постоянно вдигаха толкова шум за небето на Тексас. Поети, писатели, художници, баби и дядовци, които разказваха истории на внуците си — всички се опитваха да открият думите и цветовете, за да пресъздадат нещо, което не можеше да бъде напълно уловено от човешките ум и ръка. Видът на тексаския залез, простиращ се към безкрайността в толкова свръхреално червено и оранжево, че отричаше всяко сравнение и описание, караше Лус да вярва, че трябва да има някаква по-висша сила, която да го е създала. Само Бог можеше да рисува така.

Потрепери леко от притеснение, чудейки се какво ли я очаква в този град, който е бил първият американски дом за нейните прапрадядо и баба. Тя беше четвъртото поколение, което минаваше през него, нейното родословие беше така тясно свързано с града, както беше и с малкото планинско селце в Мичоакан. И все пак, докато приближаваше към високите сгради, издигащи се на хоризонта пред нея, се чувстваше, като обикновен турист, който идваше за пръв път по тези места. Пътуваше от цяла седмица и не знаеше нищо повече отпреди, за рода си, който се беше установил тук преди поколения.

Избраха скромен мотел, в покрайнините на града. Нямаха голям избор, защото бюджетът им беше ограничен, така че се спряха на най-евтиния, в който намериха свободна стая. Веднага усетиха, че въздухът вътре беше застоял, а шарените полиестерни завивки на леглата и пердетата, направо ги смаяха — бяха, като пренесени, директно от 70-те години на миналия век.

— А дори и тогава, е трябвало да застрелят декоратора — заяви Маргарет.

Всичко беше миниатюрно — мъничък бял хладилник, съвсем малка кафе-машина, мини шкаф, върху който беше поставен малък телевизор, а в банята имаше почти незабележими бутилчици, с

шампоан и лосион за тяло. След къмпинга обаче, стаята им се стори, като петзвезден хотел. Лус се засмя доволно, когато изми косата си с шампоана. Никога не се беше наслаждавала толкова, на горещата вода, която се стичаше по тялото ѝ. Намаза се и с лосиона, за да овлажни сухата си кожа, като внимаваше, да остави достатъчно и за Маргарет.

Когато приключи, огледалото в банята беше замъглено. Взе кърпа и изтри парата от него. Докато търкаше, отражението ѝ постепенно се появи на стъклото пред нея. Движенията на ръката ѝ се забавиха, после спряха и тя се загледа в това, което то показваше. Гърдите ѝ все още бяха едри, а бедрата закръглени, но цялото ѝ тяло изглеждаше някак по-издължено, извивките му бяха по-остри. От къде се беше появила тази очертана талия? Обърна се настрана. Колко килограма беше отслабнала? Да, беше забелязала, че през последната седмица дънките ѝ висяха малко, но бе прекалено заета, за да се занимава с такива неща. Дори след всички тези години със Съли, който постоянно ѝ повтаряше, че е красива, тя все още се притесняваше от едрите си бедра. Често, когато сядаше в скута му, нарочно се накланяше към облегалката на стола или на седалката, за да не му се стори, че е прекалено тежка. Или пък му се караше и сопваше, когато я пощипваше по тлъстинките отстрани на талията ѝ или слагаше ръка на корема ѝ. Сега тлъстинките бяха изчезнали.

Смъртта на баба ѝ беше напълно неочаквана, шокираща за нея. Погребението и мъката ѝ, след него, бяха изцедили и последните ѝ сили. А след това започна и пътуването с непредвидените отклонения и събития. Лус си даде сметка, че беше пропуснала много обеда и вечери. Наведе се напред и внимателно прокара пръсти по изострилите се скули, по носа и по устните си. Очите ѝ изглеждаха по-големи. Младежката пухкавост на бузите ѝ, момичешкото ѝ изражение, бяха заменени с нова зрялост, която откриваше за пръв път у себе си. Учуди се, как промените, които чувстваше, че стават вътре в нея, намират отражение и във външността ѝ.

Беше любопитна, да види леля си Мария. Дали имаше носа на Есперанса, скулите ѝ, смеха ѝ? Дали щеше да прилича на майка ѝ? Какви нови истории щеше да ѝ разкаже за баба ѝ и за Марипоса?

Излезе от банята, нетърпелива, да открие адреса на леля си. Маргарет седеше на бюрото пред лаптопа си, ровеше из нета и търсеше информация за колониите на пеперудите. Беше подвила

единия си крак под себе си и похапваше пържени картопки с кетчуп. Миризмата на мазните картопки, припомни на Лус колко беше гладна и устата ѝ се напълни със слюнка. Серена се беше свила на леглото, острогто ѝ носле беше отпуснато грациозно, върху предните ѝ лапички. В мига, в който Лус вдигна плика с храната, кучето подскочи и започна да скимти. Момичето ѝ даде част от хамбургера си, а своята половинка изяде, докато прелистваше тефтера с адреси на баба си.

За пореден път прегледа методично всички записки из протритите и измачкани страници. Почеркът беше от старата школа, като на човек, учен да пише от монахините. Всяка буква беше оформена по характерния за баба ѝ закръглен начин. Показалецът на Лус прелистваше страница след страница. Есперанса беше много старателна. Срещу името на леля ѝ имаше няколко адреса и различни телефони, повечето от които бяха зачертани. Лус си пое дъх и набра последния записан номер срещу името на Мария Авила. Същият номер, на който беше звъняла и преди погребението. Телефонът звънна два пъти. Чу се отново автоматично съобщение, че този номер вече не е активен.

— Някакъв късмет? — попита Маргарет.

— Не. Всъщност не очаквах наистина някой да вдигне, просто реших да опитам за последен път. Сега е ред на телефонния указател.

Пресегна се и извади от долния рафт на шкафа дебелия указател, с адресите и телефоните на жителите на Сан Антонио. Тръсна го на леглото и го отвори нетърпеливо. Отмести Серена и започна да търси името на леля си. Изпъшка, когато видя, колко много са жените, с това име.

— Сигурно има поне петнайсет Марии Замори в Сан Антонио!

— Знам. Проверих в интернет. Същото е. Поне не са петдесет.

— Предполагам, че просто трябва да звънна на всяка една от тях. Може би ще имам късмет и ще я открия от първия път.

— Може би, но вече е късно. Почти девет часът е. Не искаш да тормозиш хората по това време. Защо не оставиш за утре, на свежа глава? Беше дълъг ден и не знам за теб, но аз съм изтощена.

Лус въздъхна и остави указателя на пода. Усети, как ентусиазмът ѝ отстъпва, пред новия пристъп на отчаяние.

— Ами ако не успея, да я открия? Ако, дори вече не живее в Сан Антонио?

— Няма да спираш — отвърна Маргарет. — Пък и това не е крайната цел на пътуването ти, нали?

Лус погледна приятелката си. За момента нейната решителност трябваше да стигне и за двете. За Маргарет краят на пътуването ѝ, не беше Сан Антонио, а светилищата на пеперудите монарх в Мексико. Това беше просто спирка по пътя ѝ. Лус обаче знаеше, че ако не откриеше леля си в този град, това можеше да бъде краят на нейното пътешествие.

Отиде при багажа си и порови из него, за да намери албума със снимки на баба си. Върна се на леглото. Подгъна крака под себе си и започна да разглежда познатите снимки.

— Обичам фотоалбумите — каза Маргарет и затвори лаптопа си, за да приседне до нея. Наведе се напред и присви очи. — Това Есперанса ли е?

— Да — отвърна Лус.

Сърцето ѝ заби силно, заля я гигантска вълна на любов. Баба ѝ стоеше права, облечена в традиционна мексиканска рокля — бяла, с много дипли и пищно избродирана с ярки шарени цветя. Черната ѝ коса блестеше, сплетена на плитки и украсена със свежи цветя.

— Това е снимка, от сватбата ѝ с Луис, нейния първи съпруг.

— Така си я представях — каза нежно Маргарет. — Мила, но силна. Мъдра жена.

Лус усети отново болезнена тежест в сърцето си, както ставаше всеки път, когато видеше снимка на баба си или се замислеше за нея. Опитваше се, да не се поддава на скръбта и повечето дни успяваше. Сега обаче, нощта беше дошла и тя чувстваше как мракът настъпва към нея.

Маргарет се пресегна и ѝ подаде салфетка. Лус изтри очите си и си издуха носа.

— А кой е този мъж, с мачетето? — попита Маргарет със смях, опитвайки се да развесели малко обстановката.

Лус се засмя леко. Както седяха така, рамо до рамо, тя се вгледа в другите снимки и почувства, че тежестта в гърдите ѝ изчезва.

— Това е Луис Замора, първият ѝ мъж. От това, което знам за него, той е бил особняк, но трудолюбив човек. Дошъл е в Америка, като брасеро.

— Какво означава това?

— По време на Втората световна война, много американци се записали в армията и били изпратени отвъд океана, така че се появил недостиг от работна ръка. Затова, американското правителство започнало да набира работници от Мексико, най-вече за земеделска работа. Наричали ги *braceros*, което означава „работници“. След това той пътувал постоянно, ту в Щатите, ту обратно в Мексико, но винаги изпращал пари у дома. Отсъствал по шест месеца всяка година и абуела ми разказваше, колко самотна е била. Отгледала децата си почти сама. Две дъщери и един син.

— Две дъщери? Мислех, че майка ти е от друг баща.

— Така е. Втората дъщеря на абуела и на Луис починала, скоро след раждането си. Понякога си мисля, колко уплашена трябва да е била баба, без мъжка опора в такъв момент. Винаги съм се чудела, дали това не е причината, поради която е изминала целия този път, от Мексико, до Милуоки, когато майка ми ме е родила. Не е искала дъщеря ѝ да е сама, с бебе на ръце, както е била тя.

Имаше още снимки на Есперанса с Луис и с децата им Маноло и Мария. И други хора от семействата и на двамата. Лус се срамуваше, че не знаеше имената на всичките си братовчеди, които никога не беше срещала.

— Този е красавец — каза Маргарет и посочи снимката, на която Марипоса стоеше до млад и висок русокос мъж, пред някакъв фонтан.

— Това е баща ми — каза Лус с безразличие. — Не го познавам. Никога не е бил част от живота ми.

Думите прозвучаха много студено от устата ѝ, но тя не можеше да се преструва, че изпитва някакви чувства към този човек.

— Поне сега знам, откъде си наследила, сините си очи.

— Не е задължително, да са от него. Дядо ми Хектор също е имал сини очи.

Лус посочи снимката на гладко избръснат мъж, с очила, с кръгли телени рамки, костюм и вратовръзка. Светлокестенявата му коса опираше до яката на ризата му и имаше гъсти бакенбарди в стила на 60-те години на двайсети век.

— Бил е професор, преподавал е в университет. В Мексико има много силно европейско наследство. Имаме испански, френски и немски примеси. Мексико е националност, не етническа група.

— Какви са очите на Съли?

— Сини. Защо?

— Просто се опитвам, да изчисля вероятността, вашите деца да имат сини очи.

Лус я сръга шеговито в ребрата и обърна следващата страница на албума.

На нея имаше измачкана снимка на Есперанса, стояща до Марипоса, която държеше бебе в скута си.

— Това ти ли си?

— Да.

— Виж се само! Толкова си сладка. И цялата тази коса!

Лус гледаше снимката, която баба ѝ беше държала в ръце, в предсмъртните си мигове. Тя беше любимата на Есперанса. На нея слабичката Марипоса с дълга, вълниста кестенява коса, спускаща се почти до кръста, държеше чипоносото бебе Лус, увито в бяла дантелена завивка. Марипоса се взираше в дъщеря си с обожание. Лус беше измъкнала снимката от студените ръце на баба си и грижливо я беше залепила в албума. Винаги когато погледнеше към тази снимка, в сърцето ѝ пламваше отчаян копнеж по майка ѝ.

— Значи това е майка ти?

— Да.

— Красива е.

Лус се усмихна горчиво.

— Всички го казват.

— Не я ли помниш?

— Не съм много сигурна, дали си спомням наистина нея, или образа, който съм си създала, в представите си от тези снимки. И, разбира се, от разказите на абуела за нея.

— Как е починала?

Лус се вгледа в снимката, съзнанието ѝ започна да се замъглява. Винаги когато си зададеше този въпрос, сърцето ѝ се свиваше и стомахът я заболяваше. Дали майка ѝ не беше убита? Дали беше скочила от скала? Какво беше станало с нея?

— Не знам — отвърна тихо тя.

След кратко мълчание, Маргарет попита изумено:

— Не знаеш ли? Искаш да кажеш, че не знаеш, какво е било заболяването ѝ?

— Не. Било е някакъв инцидент. В Мексико. Но не знам нищо повече. Баба отказваше да говори за това. Беше съсипана. Когато я питах, се разстройваше толкова много, че се научих, от много рано да не настоявам за отговор. Не исках да я нараня.

— Имах един чичо Фил, който умря. Брат на майка ми. Когато я питах как е умрял, тя поклащаше глава и казваше: „Не е твоя работа. Върви да си играеш.“ Знаех, че крие нещо. Той беше тъмната семейна тайна. След години разбрах, че се е самоубил.

Лус се отдръпна назад възмутена.

— Божичко, Маргарет! Какво намекваш?

— Не! — тя се протегна и докосна ръкава на Лус. — Просто казвам, че родителите имат начини, да отклоняват въпросите, на които по някаква причина, не желаят да отговарят. Децата усещат недоизказаното, когато нещо не е в ред. И ако не получат истината, това, което си представят, понякога е много по-лошо.

Лус кимна с глава, внимателно обмисляйки думите ѝ.

— И все пак, не ти ли се е струвало странно, че не знаеш никакви подробности за смъртта на майка си?

Канеше се по навик да каже „не“, но вместо това избра, да бъде честна с приятелката си.

— Да. Опитах се да потърся името ѝ в интернет, но нищо не излезе. Случило се е в някакъв много затънтен район на Мексико. Абуела казваше, че е било трудно да се намери информация.

— Струва ми се, че този отговор е достатъчен за дете на пет години, но на двайсет и една би трябвало да поискаш повече подробности от баба си. Със сигурност е знаела, как е починала дъщеря ѝ.

„Има много неща, които не знаеш за Марипоса.“

— Все се питам, дали баба не искаше да ми разкаже точно това, по време на пътуването ни. Малко преди да почине, ми повтаряше постоянно, че има много неща, които не знам за майка си. Щеше да ми ги каже, по пътя за Мексико.

— Звучи доста загадъчно.

Лус сви рамене и се намръщи.

— Не искам да го изкарвам нещо повече, от това, което е.

— Виждаш ли какво имам предвид? Когато не получиш истината, започваш да си фантазираш всякакви странни неща.

Лус не отговори. Затвори албума, присви колене към гърдите си и ги обгърна с ръце. В мислите си видя лицата на роднините си от всички снимки.

— Чудя се, какви други гени нося още. Чий смях съм наследила? Дали някой обича да готви, като мен?

Маргарет се прозя и се надигна от леглото. Тръгна към банята, вземайки една хавлия по пътя.

— Предполагам, че утре ще разбереш.

Мощна гръмотевица проехтя, в тъмното мрачно небе. Лус лежеше в леглото си, сгушила се в цветната завивка. Не се беше страхувала от гръмотевици от години, откакто беше малко дете. Винеше снимките и разговора, за семейните тайни, за пробуждането на този смътен страх и тревожно очакване, за нещо лошо. Взираше се в тавана, докато силният тътен се носеше отвън и светкавиците осветяваха от време на време стаята. Запита се, дали желанието ѝ да открие роднините си не се беше превърнало в нещо повече, от изпълнение на семейния дълг. Искаше да разбере коя е и откъде идва. Искаше да принадлежи някъде.

Тъй като леля Мария, беше единствената ѝ жива роднина жена, на нея се падаше задължението да заведе Лус до планините, за да види пеперудите монарх. Така правеха жените в рода ѝ, от поколения насам. Дали тия Мария щеше да направи това за племенницата си? Дали щеше да ѝ се ядоса, че идва, без да се е обадила предварително, или щеше да ѝ е благодарна и да ѝ помогне да отнесат останките на абюела у дома?

Ами ако не успееше да я намери?

Над главата ѝ се чу поредният гръмотевичен тътен толкова силно, че лампите в мотела премигнаха. Лус изскимтя от страх и се сви на кълбо, завивайки се през глава с тънкото одеяло.

Когато беше малка, Есперанса чуваше виковете ѝ, идваше при нея и често я намираще цялата трепереща и потънала в пот. Вземаше я в скута си и я притискаше силно до себе си. Лус заравяше лице в меката ѝ гръд, а баба ѝ галеше гръбчето и косата ѝ, прибираше разпилените къдрици край ушите ѝ, с нежни, успокояващи движения и ѝ разказваше истории за ацтекските богове на дъжда и гръмотевиците. Постепенно Лус забравяше за бурята отвън и чуваше само думите,

които отекваха в гърдите ѝ, сгушена в топлата прегръдка на Есперанса. Прегръдка, която казваше, че никога няма да бъде изоставена отново.

Ах, querida, помниш ли как Малката Нана скочи в огъня, за да се превърне в слънцето? Тя била толкова искряща на небето. Изумително чудо. Боговете знаели, че за да оцелее във вечността това бляскаво слънце, трябвало да му дадат собствената си кръв. Затова се принесли в жертва и с величествен гръм богът Ехекатл създал могъщ вятър, който ги издухал обратно в духовния свят. Той духнал отново, силният вятър тласнал слънцето и то започнало да се движи по небето, а земята започнала да се върти около него. В продължение на много години народът на ацтеките принасял жертви на боговете, за да им се отплати за кръвта, която те дарили на слънцето. Те искали да примамят боговете да слязат отново на земята. Глупави хора. Боговете вече били тук. Както са тук и сега. Те са природните стихии. Не можем да ги видим, но са сред нас. Можем само да усетим силата им.

Затова не се страхувай, mi pına. Когато чуеш тътена на гръмотевицата, чуваш гласа на Ехекатл, който иска да ни покаже, че е тук. Идва с воините си облаци и носи гръмотевици, за да разтърси небето и да донесе вятър. Идва заедно с великия бог Тлалок, който носи дъжда, за да напои земята. Шшш... вслушай се сега. Чуваш ли тропота по покрива? Всяка капка е дар от боговете. Знак за обновление и прераждане. Шшш... заспивай сега и слушай музиката, която прославя богатството на живота.

Гръмотевица отекна някъде в далечината, докато бурята отминаваше. През прозореца дъждът трополеше тихо и ритмично. Със спомените за Есперанса, оживели в мислите ѝ, Лус притисна Серена близо до себе си и се предаде на съня.

---

[1] Клаудия Алта Тейлър Джонсън, позната като Лейди Бърд Джонсън (Красива като малка птичка), (1912–2007) — съпруга на 36-ия президент на САЩ Линдън Джонсън. Подкрепяла проучвания, свързани с американската растителност. Създава неправителствена организация, носеща нейното име — „Lady Bird Johnson Wildflower Center“. — Б.пр. ↑

СЕДЕМНАЙСЕТ

Листата на млечката, които гъсениците на пеперудите монарх ядат, съдържат токсини, наречени cardenolides. Тази отрова се съхранява в долната част на корема на зрелите пеперуди и им служи като защита срещу евентуални нападатели. В света на насекомите ярките цветове на пеперудите монарх и на гъсениците им всъщност са предупреждение, че те са токсични.

Металната кофа изтрака силно, когато Марипоса я бутна по коридора. Тя чистеше подовете на четириетажната сграда всеки понеделник и четвъртък с гореща вода и разтворен в нея оцет. Острата миризма събуждаше в нея спомени за майка ѝ, която търкаше дървените подове на техния дом всяка сутрин. Спря за миг и се облегна на дръжката на парцала със затворени очи, докато я заливаше поредната вълна на съжалението и разкаянието. Чувството беше толкова силно, че Марипоса усещаше как раменете ѝ се огъват като листо, хванато от пламъците на огъня.

Пое си дълбоко въздух, издиша тежко и се насили да продължи да чисти. Не можеше да си позволи, да загуби тази работа. Да, беше обикновена чистачка, но изкарваше парите си честно, а като се имаше предвид миналото ѝ, трябваше да бъде благодарна и за това. В задълженията ѝ влизаше метене, бърсане на прах и чистене на общите помещения на малкото блокче. В замяна можеше да живее в приземното студио до градината, предвидено първоначално за пазача на сградата, и получаваше скромна заплата.

Входната врата се отвори. Чу се тракането на високи токчета и топуркането на кучешки нокти по пода. Марипоса извърна глава и каза:

— Добър ден, мисис Барет.

— Здравей, Мари — отвърна разсеяно жената.

Марипоса поздравяваше мисис Барет всеки ден, вече две години и все пак, тя никога не се беше обърнала към нея, с цялото ѝ име. Отначало я поправяше, но мисис Барет продължаваше да я нарича Мари, както настояваше и да бъде наричана „мисис Барет“, въпреки че беше разведена. Марипоса се дразнеше, че жената използва погрешно име, когато се обръщаше към нея, но беше спряла да я поправя.

Мисис Барет беше на средна възраст, изпълнителен мениджър в една застрахователна компания. Вероятно беше преуспяла жена, защото винаги носеше хубави обувки и чанти. Днес беше облечена в яркожълта рокля, с черни кожени маркови обувки, които сигурно струваха повече, от надницата на Марипоса за цяла седмица. Подмина я, без да я погледне, и се запъти към пощенската си кутия. Скъпите ѝ обувки и едрите кални лапи на нейното куче, порода корги, оставяха мръсни отпечатъци по мокрия под.

След като провери пощата си, мисис Барет забеляза, че Марипоса чака, с парцал в ръка, вперила поглед в пода. Жената сведе очи надолу и възкликна изненадано.

— О! Бутси, лошо момиче — обърна се тя към кучето си. — Виж как изцапа. — Погледна към Марипоса и се усмихна пресилено. — Колко е хубаво, че си още тук, с този парцал. Ще се махнем от пътя ти. Хайде, Бутси.

Тръгна към асансьора, без да каже нищо повече, оставяйки още кални следи.

Марипоса се чувстваше мъртва отвътре, имунизирана срещу обидните коментари и подигравките на хора, които не означаваха нищо за нея. Просто отново прокара парцала по пода с монотонно движение. Когато приключи, вдигна натежалата от мръсната вода кофа. Направи гримаса, докато я влачеше по коридора до малката стаичка с мивка и тоалетна, където прибираше нещата си за чистене. Изсипа водата в канала, пуфтейки от усилие. Постава ръка на кръста си и разтърка болезненото място. Беше само на четирийсет години, но имаше болки като стара жена. Все пак двайсет от тях бяха особено тежки. Наркотици, неправилно хранене, пушене — всичко това беше отнело силата на мускулите ѝ, здравината и красотата на кожата и на косата ѝ. Виждаше промените всеки път, когато се погледнеше в огледалото. Не че красотата вече я интересуваше. Някога беше свикнала с вниманието на мъжете и завистта на жените. Това време ѝ се струваше толкова

далечно. Бе направила много грешки и беше научила някои много трудни уроци. Не искаше да го преживява отново. Ден за ден, това бе нейната мантра. Трябваше някак да се овладее, да бъде силна, за да може да се изправи срещу дъщеря си. Сега искаше от живота само едно — прошката на Лус.

Изплакна кофата и внимателно прибра метлата, парцала и препаратите си за чистене. След като го направи, свали мръсната си престилка, освободи косата си от ластика и отиде право в градината. Малкото оградено пространство, опряно до вътрешния закрит двор на сградата, беше нейното убежище. Собственикът ѝ беше разрешил да засади там растения на нейни разноски, стига да се грижеше за тях. Марипоса се сприятели с мексиканците, които поддържаха зелените площи и дворовете на къщите в квартала, и те ѝ помогнаха, като доставиха почва и я обработиха достатъчно, за да може тя да сади в нея. В замяна тя споделяше знанията си за земеделието и им даваше разсад от растенията, които отглеждаше. Градината си струваше целия труд и душа, които влагаше в нея. Тя беше нейното спасение.

През последните три години, в които се изчистваше, имаше моменти, когато я обземаше толкова силно отчаяние, че смяташе, че няма да издържи още един ден, без да вземе дозата си. Моменти като този. Във всички тези критични мигове, когато ръцете ѝ трепереха и червата ѝ се обръщаха, тя отиваше в градината си. Заравяше пръстите си дълбоко в земята и стискаше буците пръст, вдишваше тежката миризма и се чувстваше отново свързана, с изначалния източник, който я правеше част от нещо по-голямо, по-древно и вечно.

Майка ѝ често ѝ беше казвала, че когато се отпусне на колене, докато работи в градината си, намира покой и сила. Есперанса беше дала име на тази сила — Бог. Марипоса беше изгубила вяра, в благия и добър Бог на майка си, но не можеше да отрече съществуването на някаква по-висша сила, затова създаде градината като свое светилище, като свой храм. Всяко цвете, което отглеждаше, всяко семе, което засаждаше, всяка пеперуда, която пускаше, да лети на воля, беше нейната молитва и тя я предлагаше на тази загадъчна сила, със същото чисто сърце, с което като дете палеше свещичка в църквата. Днес даровете ѝ бяха в чест на майка ѝ.

За Марипоса, пеперудите, които долитаха всяка година в градината ѝ, бяха знак, че молитвите ѝ са чути. Особено се радваше на

пеперудите монарх, тези величествени посланици на богините, които ѝ даваха поне някаква малка надежда, че макар майка ѝ, да си беше отишла, скоро тя щеше да се събере отново с дъщеря си.

Чу скърцането от отварянето и затварянето на тежката желязна врата на градината. Беше време за следобедната почивка и хората от апартаментите в сградата, имаха навик да идват в патиото по това време, за да си поклюкарстват, често с бири или други питиета в ръка. Марипоса не можеше да понесе, в този миг, в който скръбта ѝ беше все още съвсем прясна, безцелните разговори, затова бързо събра нещата си в торбата и се приготви да си тръгне.

— Марипоса?

Стресна се, от гласа на Сам. Вдигна глава и го видя да стои в края на градината. Беше облечен в обичайната си синя карирана риза, разкопчана свободно на врата и запасана в дънките му. Голямата сребърна катарама на кожения му колан представляваше някакъв индиански символ.

Тя се изправи бавно, дъхът ѝ беше заседнал в гърлото. Сам беше останал при нея с часове, след като научи за смъртта на майка си. Беше я намерил в градината, върнал в апартамента ѝ и останал с нея, чак до късно вечерта, докато най-накрая беше заспала. Смътно си спомняше, как ѝ беше помогнал да измие калта от ръцете си и как седеше до леглото ѝ, където тя хлипаше неутешимо. Не го беше виждала от два дни и въпреки отчаянието си, той ѝ липсваше.

Сам се усмихна и вдигна ръка, за да докосне небрежно шапката си за поздрав. Погледът му обходи градината. Устните му се извиха доволно, оценявайки това, което виждаше, после насочи вниманието си, отново към нея.

— Градината ти е красива.

— Благодаря ти.

— Пропусна урока си по езда — каза той, провиквайки се високо.

— Не можах да дойда. Знаеш защо.

— Но Опал не знае. Липсваше ѝ.

— И тя ми липсваше — отвърна тя с пресипнал глас и усети как поредната вълна на скръб се готви да се излее от очите ѝ.

Започна да сваля бавно ръкавиците си, като се опитваше да се овладее и успокои. Дори когато си поемаше дъх, я болеше. Чувстваше

се, като отворена рана, която не беше имала време да се изцери.

— Марипоса, ще дойдеш ли при мен или аз да дойда при теб, защото не желая да крещя през градината?

— Идвам.

Мина по пътеката между ехинацеите и астрите и застана до него, макар и на известно разстояние, в сянката на патиото. Беше доволна, че никой от обитателите на сградата не беше слязъл още, за да могат да си поговорят на спокойствие. Вдигна ръка да избърше капчиците пот от веждите си, осъзнавайки, че дънките и ризата ѝ бяха влажни и изцапани с пръст от работата ѝ в градината.

Сам обаче пристъпи напред и съкрати разстоянието помежду им.

— Как си?

Марипоса усети искрената загриженост в тази така обикновена фраза. Вдигна глава и потърси утеха в тъмните му очи.

— Страхувам се.

— От какво?

— Че няма да понеса това. Прекалено е тежко.

— Смъртта на любим човек е едно от най-мъчителните неща за всички нас — започна Сам със спокоен и внимателен глас. — Но все някога трябва да я приемем.

— Не знам, дали ще успея. В момента ме крепи само една мисъл.

— Каква?

Марипоса въздъхна тежко и потръпна от вълнение.

— Мисълта за Лус.

Дори само произнасянето на името ѝ, беше като нежна ласка за изтерзаната ѝ душа.

— Знам, че тя идва, че пътува насам с колата си. И само това ме задържа да не избягам надалече.

— И да не се надрусаш.

Марипоса скръсти ръце на гърдите си, преви се от тежестта на думите на Сам, но кимна почти незабележимо с глава.

— Аз съм тук — каза той и постави ръка на стегнатото ѝ рамо. — Опал е тук. Скоро и дъщеря ти ще бъде тук.

— Искам майка си — изплака тя и закри лицето си с ръце.

Сам въздъхна.

— Знам.

Марипоса изтри сълзите си с резки, гневни движения.

— Лус мисли, че съм мъртва — каза тя. — Може би така е по-добре. Тя не ме познава. Не ме обича. По-правилно ще бъде да си остана мъртва за нея.

— Това ли искаш?

Жената затвори очи и кимна.

— Но ти не си мъртва. Това е било лъжа. Не знам, защо майка ти, й е казала така. Сигурно е имала своите си причини, но това не означава, че е правилно. Дължиш на себе си и на Лус истината. Как ще я приеме тя, не зависи от теб. Можеш да контролираш само себе си. Но ако искаш да продължиш напред, трябва да приемеш и да живееш с истината.

— И каква е тази истина?

— Ти си Марипоса Авила, възстановяваща се бивша наркоманка.

Тя му обърна гръб и се втренчи в малката чешмичка, от която бавно се стичаха капки вода.

— Помисли за малко за Опал — каза Сам решително. — Не можеш просто да се обадиш и да кажеш, че няма да идваш. Не става така. Не защото имаме нужда от помощта ти. Можем и сами, да се грижим за животните си. А защото трябва да си постоянна и отговорна с Опал. Тя зависи от теб — да я храниш, да я търкаш и разресваш, да я разхождаш. Ти стана важна част от нейния живот. И тя от твоя. Притеснява ме, че отново се връщаш към старите си навици. Изолираш се. Въртиш се по спирала и може да изпаднеш някъде по нейните извивки. След като тръгнеш по този път, умът ти ще започне да търси причини да се самосъжालява и самообвинява. Ще си спомниш всичките си провали, а това ще доведе до повече депресия и отчаяние, и в крайна сметка до това, което винаги е било целта ти — алкохол и наркотици.

Марипоса се взираше, още по-упорито във всяка капка, която падаше от крана невероятно бавно. Беше като вцепенена, от абсолютно точния му анализ.

Гласът на Сам омекна и той се пресегна нежно, за да повдигне с ръка брадичката й.

— Хайде, Смело лице — нарече я с прякора, който й беше измислил. — Ти си силна. Ще се справиш и с това.

Подкрепата му запълни черната дупка, зейнала в сърцето й. Тя знаеше, че импулсивното й поведение беше основна причина за

нейното пристрастяване. Познаваше много добре правилата на тази стара игра. Някога майка ѝ сравняваше повърхността ѝ с полета на пеперуда. Тогава това ѝ харесваше. Когато искаха да намерят извинение за лекомислените ѝ грешки, ги наричаха „спонтанност“. С времето обаче този начин на живот се беше превърнал в истинско бавно самоубийство.

— Как да се променя?

Сам бръкна в джоба си, извади някакви кърпички и ѝ ги подаде.

— Мисля, че точно сега се справяш чудесно.

Марипоса взе кърпичките и изтри очите си.

— Да. Направо страхотно.

— Виж се добре. Вършиш работата си. Занимаваш се с градината си. Всеки ден пред теб има нови задачи и ти се справяш с тях. Имаш живот и той не е само въображаем, в съзнанието ти. Всичко това е хубаво и е истинско. — Взе кърпичка и избърса една сълза от бузата ѝ. — Представи си, че си стъпила с единия си крак на ръба на пропастта. Но само с единия.

Марипоса го погледна, чувствайки, как вярата ѝ се възвръща.

— Днес ще бъде трудно — каза ѝ той. — Утре ще бъде трудно. И денят след това. И следващият. Знаеш как е. Знаеш, че няма начин да е лесно. Но ти измина дълъг път.

Тя кимна.

— Както и дъщеря ти — добави Сам.

ОСЕМНАЙСЕТ

След като гъсеницата закачи стабилно задните си крака за копринения „бутон“, остава така, увиснала надолу, в продължение на часове. Вътре в нея вече е започнала химическата реакция. Докато се оформя какавидата, старата обвивка на гъсеницата се разпуква и пада. Гъсеницата се извива и обръща, като се държи здраво за висящата нишка и изтърсва останките от старата кожа. Етапът на какавидата е започнал.

Два дни по-късно, Лус лежеше в леглото си в мотела и се чудеше, как е възможно в това време на незабавна комуникация между хората, във време, когато всички се оплакваха от липсата на лично пространство, тя да не може да намери леля си Мария.

Звънеше методично на всеки номер от списъка си. С някои се свързваше веднага и жените ѝ казваха с различна степен на любезност, че не са нейни родственици. Когато попаднеш на телефонен секретар, затваряше и звънеше отново по няколко пъти през деня чак до вечерта.

Тази сутрин ѝ бяха останали още три номера, с които не беше успяла да се свърже. Остави Маргарет на „Ривър уок“, за да си напазарува някакви неща, докато тя се отпрати към непроверените три адреса. В първата къща човекът, който ѝ отвори, я информира, че въпросната Мария Замора, която очевидно не е била нейна кръвна роднина, е починала малко след отпечатването на телефонния указател. На втория адрес течеше купон и определено нямаше жена с подобно име. Третото място изглеждаше напълно изоставено. Никой не познаваше леля ѝ Мария, нито като Замора, нито по името на бившия ѝ мъж, Гарсия.

Отчаяна, Лус се завърна в евтиния си мотел, готова да заглуши мъката си с хамбургер и млечен шейк. Когато влезе в стаята, Серена се спусна с дива радост към нея.

— Я виж ти, колко се радваш да ме видиш — каза тя и безусловната привързаност на кученцето повдигна духа ѝ.

Серена не само размахваше опашка, но и цялото ѝ телце трептеше от вълнение. Лус можеше да се закълне, че малкото куче се усмихваше.

— Човек ще каже, че ме е нямало цяла година, а не един следобед.

Вдигна глава и видя няколко пазарски чанти, оставени на пода, а върху леглата беше подредена еkleктична колекция от блузи, панталони, шалове и рокли на закачалки. Всичките бяха в красиви нежни нюанси на розово, синьо и лилаво. Маргарет стоеше пред огледалото, облечена в копринена рокля в бургундско червено, спускаща се меко по тялото ѝ — достатъчно, за да подчертае женските ѝ извивки, без да парадирва с тях. Беше наклонила глава, докато изучаваше отражението си, и унесено се въртеше на високите си обувки ту наляво, ту надясно, с усмивка а ла Мона Лиза на лицето си.

— Много си красива — възкликна Лус.

Маргарет се завъртя на пръсти, около себе си, а когато спря, се изкикоти, с ръка на устата като малко момиченце, но лицето ѝ сияеше от удоволствие. Прибра косата си зад ухото и попита срамежливо:

— Наистина ли?

— Абсолютно.

— Различна е от всичко, което някога съм носила. Чувствам се хубава.

— Какво е това? — попита Лус, сочейки към дрехите на леглото. — Да не си обрала някой магазин?

— Не — разсмя се Маргарет. — Просто извърших пиратски набег из спестовната си сметка. — Отиде с поклащаща се походка — също нещо напълно ново за нея — до хладилника. Извади оттам отворена бутилка с бяло вино, вдигна я във въздуха и обяви тържествено: — Открих цветовете!

Лус се разсмя и се наведе да вдигне Серена, която скимтеше в краката ѝ, молейки да ѝ обърне внимание.

— Добре, добре, алчно мелезче — каза тя и целуна кучето по главичката.

Маргарет ѝ наля вино и допълни своята чаша.

— Това беше най-страхотното пазаруване на всички времена. Знаеш ли, че има хора, които правят анализ на цвета на кожата ти, на косата и на очите и ти казват кой сезон си? Те знаят какви цветове трябва да носиш. — Подаде ѝ чаша вино.

— Да, това го правят от векове — отвърна Лус изумено.

Серена се опитваше да напъха носа си в чашата ѝ, затова я остави на пода. Кученцето изскимтя недоволно и започна отново да подскача нетърпеливо в краката ѝ.

— Е, аз не бях чувала. Оказа се, че съм лято — заяви Маргарет и отстъпи назад, за да огледа многобройните си придобивки. — И това са цветовете, които трябва да нося.

Лус се почувства леко замаяна от виното и от щастието на приятелката си. Пристъпи към леглото, отрупано с дрехи в нежните тонове на лятото. Маргарет си бе купила по-лъскави и шикозни тоалети, отколкото Лус би избрала за себе си. Тя все още се придържаше към дрехи тип „колежанка“. Когато обаче вдигна една бледо прасковена блуза с къдрици, права пола от туид и обувки с високи токчета, отворени отпред на пръстите, си помисли, че може би и тя щеше да изглежда добре в този по-изискан стил. После се пресегна към един ръчно рисуван шал на ярки червени шарки.

— Ето това вече го разбирам, направо ми „говори“ — каза тя и остави коприната да се плъзне като вода между пръстите ѝ, докато падаше отново на леглото.

Маргарет дойде до нея, вдигна шала обратно и го подаде на Лус.

— Радвам се, че ти харесва, защото го купих за теб. Видя ли, как инстинктивно беше привлечена от него? Това е, защото си зима — информира я тя. — Червеното е твоят цвят.

Лус се затича към огледалото, за да се огледа, с увития около шията си шал. Яркият рубинен оттенък пасваше чудесно на кремавата ѝ кожа и контрастираше с лъскавата ѝ черна коса.

— О, Маргарет! Никога не съм имала толкова красив шал.

Приятелката ѝ се ухили доволно.

— Реших, че и ти може да използваш малко цвят.

Лус се почувства засрамена, заради всичките си предишни мисли за любовта на Маргарет към бежовото.

— Всъщност, нямам много червени дрехи. Баба носи... носеше често червено. И винаги изглеждаше красива в него.

Гласът ѝ заглъхна, докато оглеждаше отражението си. Беше започнала да сплита косата си в традиционната дълга плитка, сгъната на врата, както правеше Есперанса. Днес, с този великолепен цвят, за миг ѝ се стори, че тя се вира в нея от огледалото.

Маргарет си сложи очилата, започна да сгъва придобивките си, с прецизността на продавач в магазин и да ги прибира обратно по торбите им.

— Мислех си, че можеш да носиш шала, със семплата черна рокля, която искаше да облечеш за срещата с леля си.

Лус почувства, как радостта от момента, се изпари за секунда, като спукан балон.

— Ако въобще срещна леля си. — Отпи голяма глътка от виното си и се отдалечи от огледалото.

— Да разбирам ли, че не си имала късмет?

— Не мога да повярвам, че тефтерът и указателят се оказаха задънена улица. — Приседна отчаяно на ръба на леглото и се замисли отново за провала си през деня. — Честно, наистина вярвах, че ще я намеря. Понякога съм толкова наивна.

— Не знам... Оптимизмът и наивността не е задължително да са едно и също нещо. Сан Антонио е голям град — отвърна Маргарет и се изтегна на леглото до нея. — Това, че не я намери, не означава, че не е някъде тук. Мислех си и за друго. Много хора вече не използват стационарни телефони, а само мобилни. А те не са включени в телефонния указател.

— О, божичко — простена Лус. Не се беше замисляла за тази възможност, но звучеше напълно логично. — В такъв случай, никога няма да я намеря. Освен, ако не наема частен детектив, а със сигурност нямам пари за това. — Усети съвсем реално, тежестта на поражението си, върху раменете си. — Дори не мога да си позволя да продължа да обикалям из града. Похарчих почти всичките си пари тук.

Маргарет се обърна на една страна и отпусна брадичка върху дланите си.

— Ето една луда идея. Ами ако приемем, че не можем да намерим леля ти и продължим?

Лус отпи от виното си. Не отговори.

— Струва ми се, че сега е подходящият момент да повдигна въпроса — започна Маргарет, като се надигна и приседна. Подгъна

крака под себе си и се наведе заговорнически напред. — Прекарахме два дни тук и трябва да се съгласиш, че огледахме всички възможности. След като не намерихме леля ти, мисля, че трябва да оставим тук Ел Торо и да продължим със самолет за Мексико.

Вдигна ръка, за да спре възраженията на Лус, и добави:

— Знам, че нямаш много пари. Аз също не съм богата, но имам достатъчно, за да купя два самолетни билета отиване и връщане до Морелия. Проучих нещата днес по интернет и цените не са толкова високи от тук. Всеки ден има по няколко полета.

— Но — започна Лус колебливо — когато стигнем там, пак ще трябва да си наемем кола. Не е, като да има екскурзии до Ангангео.

— Всъщност има. Точно до светилищата на пеперудите. Мисля, че трябва да го направим. Когато стигнем в Морелия, можем да си организираме екскурзия до колониите с екскурзовод. Всичко е измислено, организирано и безопасно.

— Да, но колко ще ни струва?

— И за двете, около две хиляди долара.

— Какво? Но аз нямам толкова много пари!

— Но в тази сума влиза всичко — транспорт, хотели, храна, пътни такси.

— Нямам толкова пари — повтори Лус. Поклати глава отчаяно и усети с пълна сила, провала на цялата си мисия. — Просто нямам.

— Лус — каза Маргарет, с леко раздражение. Наля още вино в чашата ѝ, чак догоре. После допълни и своята. — И двете сме се посветили на това пътуване. Нямаме избор, или ще го завършим, или ще се провалим. Затова казвам, да похарчим колкото трябва и да го направим. Няма значение коя колко ще даде. Ще компенсирам това, което на теб не ти достига. Ако не беше ти, изобщо нямаше да се реша да тръгна. Така че просто кажи „да“. Какво мислиш?

Лус навлажни устни, обмисляйки предложението. Въртеше пластмасовата чаша нервно в ръката си. Не беше очаквала такова нещо. Маргарет правеше всичко, да звучи толкова лесно. Толкова логично. Защо тогава всеки инстинкт в тялото ѝ крещеше „не“?

Може би, защото за нея това не беше само пътуване до светилищата на пеперудите. Основната ѝ цел беше, да върне останките на баба ѝ у дома. През последните дни беше осъзнала, че иска да се

срещне и с останалите членове на голямото си семейство, да почете Есперанса, да седне с роднините си, на гроба ѝ в Деня на мъртвите.

А най-голямата ѝ тайна беше толкова абсурдна, че не смееше да я признае нито на Съли, нито на Маргарет, дори и на самата себе си. Дълбоко, дълбоко в сърцето си тя вярваше, както нейните предци бяха вярвали от векове, че душата на баба ѝ ще се завърне там като пеперуда монарх в Деня на мъртвите. По време на целия този път я крепеше смътната надежда, че ще почувства присъствието на Есперанса, когато пеперудите минат през нейното село. Надежда ли беше това, или вярва в нещо необяснимо?

Лус остави на пода винената си чаша и допря дланите си, една в друга.

— Маргарет, първо, благодаря ти — каза искрено и развълнувано тя. — Предложението ти е много мило и наистина го оценявам. Но за мен това пътуване е много повече от посещението на колониите на пеперудите. Аз отнасям пепелта на абуела у дома. — Вдигна отчаяно ръце във въздуха. — Без леля ми обаче не знам как да го направя. Просто трябва да я намеря.

Изправи се, смазана от безнадеждността на положението, в което се намираще, и захвърли тефтера на баба си на земята.

— Къде е тя? — извика и се разплака от отчаяние.

— Чакай. Какво е това? — попита Маргарет, взирайки се в пода.

Лус се обърна и проследи погледа ѝ. Тефтерът се беше отворил на последната страница.

— Какво?

Маргарет се протегна тромаво от леглото към тефтера и го вдигна от пода. После седна отново, пусна краката си на пода и се вгледа внимателно, в страницата.

— Виж това — каза тя, като посочи някакви цифри, изписани напярко на последната страница. — Точно тук. Какъв е този номер?

— Не знам — Лус сви рамене. — Няма име.

— Но кодът е на Сан Антонио.

Това привлече вниманието на Лус и тя пристъпи напред, за да погледне отново. Усети, как искрата на надеждата пламва отново в гърдите ѝ.

— Е, и? Абуела беше много подредена. Ако беше на леля ми, щеше да го напише до другите, на страницата с името ѝ.

— Ей, аз също съм много подредена и организирана. Но когато бързам, записвам телефонните номера където ми падне. На гърба на пликове, на хвърчащи листчета... Трябва да видиш бюрото ми в края на деня. После, когато ми остане свободно време, преписвам номерата в тефтера си. Понякога са минали дни и дори не си спомням чии са.

— Мислиш ли, че...

— Какво можеш да загубиш?

Лус се загледа в номера, докато събираше кураж да опита отново. Надеждите ѝ бяха разбити вече толкова пъти, а и хората можеха да бъдат много груби, когато решаха, че някой е навлязъл в личното им пространство.

— Лус? Какво чакаш?

Момичето се пресегна през ръба на леглото към телефона. Пое си дълбоко дъх и набра номера с бързи, резки движения. Телефонът звънна веднъж. Умът ѝ заповяда да не се надява излишно. Сигналът се чу още веднъж. Лус погледна към Маргарет. Тя седеше на ръба на леглото си и щом очите им се срещнаха, вдигна окуражително палец нагоре. На третото позвъняване една жена се обади от отсрещната страна.

— Ало? — звучеше запъхтяно, сякаш досега беше тичала.

— Ъъъ, здравейте. Казвам се Лус Авила — започна с рецитацията си Лус, както беше правила петнайсет пъти преди това. Аз...

— Лус. Слава богу.

ДЕВЕТНАЙСЕТ

На пръв поглед, какавидата си почива, но всъщност вътре в нея се извършва драматична трансформация.

Ако бъде притеснена от външен източник, под повърхността ѝ се забелязват някакви движения, но иначе те са ограничени. Какавидите имат много добър камуфлаж, защото нямат никакви други средства, за защита, срещу естествените си врагове.

Докато караше към квартала, намиращ се, извън очертанятия на града, Лус си повтаряше, че не бива да има прекалено големи очаквания. И без това беше ужасно нервна, че отиваше да се види с леля си, на която трябваше да съобщи, за смъртта на майка ѝ. Нямаше представа, как щеше да реагира тия Мария и само се надяваше, че няма да изкара болката или гнева си на посланика на тъжната новина. Погледна към кутията с пепелта на Есперанса.

— Правя това, което искаше — каза на висок глас. — Помогни ми, да намеря подходящите думи.

Серена седеше примерно на мястото до нея. Беше изкъпана и с подстригани нокти. Очите ѝ бяха широко отворени, напрегнати.

— Ти знаеш нещо, нали? — попита я Лус.

Кученцето я погледна, излая, после впери отново очи в пътя пред тях.

След половин час, Лус отби пред скромна едноетажна бяла къща с циментова мазилка, с покрив от червени тухли в популярния стил на къщите от Югозапада. Паркира до тротоара и бавно се измъкна от колата. Не можеше да се отърси от чувството, че я наблюдаваха. Беше се постарала много, за външния си вид. Изглади омразната си черна рокля, лъсна черните си обувки и дори си купи чорапогащник. Не понасяше чорапогащниците и смяташе, че едно от предимствата на поматовата кожа е фактът, че обикновено не ѝ се налагаше да ги носи. Но

сега искаше да направи добро впечатление на леля си и, най-вече, да ѝ покаже, че Есперанса, се е справила добре, с отглеждането ѝ. Беше си сложила сребърните обеци с перли, на баба си, а Маргарет сплете косата ѝ на плитка.

— Не забравяй шала — каза ѝ тя. — Не искаш да изглеждаш така, сякаш отиваш на погребение.

От вида на предния двор беше ясно, че леля ѝ не е наследила любовта на майка си към градинарството. Представляваше просто парче суха земя, което изглеждаше някак тъжно, тук-там с прораснали плевели. Серена веднага го припика. Двете тръгнаха по изронената циментова алея към входната врата. Там поне, някой се беше постарал да измете верандата и точно до вратата, беше поставено малко портокалово дръвче в саксия. Табелката с цената, още висеше от долните клони. Лус се усмихна трогната, че леля ѝ беше направила това усилие.

Бяха ѝ нужни девет дни и почти двайсет хиляди километра, за да я намери. Незначителният половин час, от мотела, до тази входна врата обаче беше най-трудната крачка от пътуването ѝ. Но я направи. Вдигна Серена на ръце и се протегна към звънеца, но преди да го натисне, вратата се отвори рязко и Лус видя усмихнато лице и море от червено.

— О! *Mi sobrina*, моята племенница Лус! Ти си тук! Нека те погледна. Ай, *mira! Mira!* Гледай, виж се само! — тия Мария възкликна и закри устата си с ръка. — Толкова приличаш на мама!

После разтвори ръцете си в широка, сърдечна прегръдка. Лус нямаше избор, освен да пристъпи напред и да потъне в нея. Мария беше голяма жена, силна, с едри гърди и докато притискаше Лус към бузата си, тя беше приятно изненадана, че леля ѝ миришеше на царевично брашно и ванилия, също като Есперанса. Този аромат предизвика вълна от емоции в нея и момичето с мъка сдържа сълзите си.

— Влез! Влез! — подкани я Мария и отстъпи назад, за да ѝ направи място.

— Благодаря ти — каза Лус и прекрачи прага, държейки здраво в ръце фотоалбума на баба си и Серена. — Съжалявам, че донесох и кучето си. Може ли и тя да влезе? Не можех да я оставя в хотела, а е прекалено горещо, да я затворя в колата. Няма да се изпикае вътре, аз ще я държа.

— Обичам кучета! — каза Мария, наведе се към Серена и се усмихна широко на гледащото я с изпъкналите си очи кученце. — Чихуахуа! — възкликна отново и плесна с ръце, точно както правеше и Есперанса. — О, каква е красавица. Светлобежова. Любимият ми цвят. Ела тук, малката — каза тя и се протегна да вземе Серена в ръцете си.

Лус си помисли, че Серена ще избяга от жената с лай, но тя направо скочи в прегръдката ѝ, размахвайки бясно опашка, и започна да я ближе по лицето.

— Толкова е сладка! — Мария беше напълно пленена от кученцето. — Имах същото — каза замечтано. — Чачи умря миналата година. Беше на осемнайсет години. Сърце не ми дава още да си взема друго. Но ти не си ли най-сладкото момиче?

Лус изучаваше леля си, докато тя тананикаше на кученцето. Имаше тъмните очи на Есперанса и нейния нос, но структурата на тялото и чертите на лицето ѝ явно беше наследила от баща си, Луис.

— Ай, направо не мога да повярвам, колко много приличаш на мами — каза отново Мария, поклащайки изумено глава. — Освен в очите, разбира се. Те са от баща ти. — Изсумтя. — Но косата, лицето ти. Тялото ти! Дори се движиш като нея. *Es increible*. Направо невероятно! Подай ми палтото си и седни, моля те!

Лус отпусна ръцете си и се огледа, из малката дневна. Претрупан с всякакви неща диван с тапицерия от изкуствено кадифе, прекалено голям за стаята, беше разположен до внушително кресло, срещу което имаше огромен телевизор. Зад дневната имаше странична стая, която се използваше като трапезария, а зад нея се виждаше плъзгаща се стъклена врата, очевидно водеща към патиото. На Лус ѝ се стори странно, че тежките червени завеси на тази междинна врата бяха пуснати и така дневната изглеждаше много мрачна. Приседна на края на дивана и притеснено постави ръце на коленете си.

— Искаш ли нещо за пиене? — попита Мария. Изглеждаше нервна, луташе се непохватно из стаята. — Имам кафе, сок, вино, вода...

— Не, благодаря ти — отвърна Лус и приглади роклята си.

— Щом си сигурна...

Мария отиде до червеното кресло и се отпусна в него. След като се настани, започна да чеше гръбчето на Серена, която се беше

наместила удобно в широкия ѝ скут. Ако беше котка, Лус беше сигурна, че кученцето сега щеше да мърка от удоволствие.

— Значи си карала до тук? Чак от Уисконсин?

— Да.

— Толкова дълъг път? Но знаеш ли, моята майка, твоята абуела, кара дори повече, когато ти се роди. — Наклони глава. — Приличаш много на нея по сърце.

Лус придържа ненужно подгъва на роклята си, дълбоко поласкана.

— Благодаря ти. Всяко сравнение с абуела, е комплимент.

— Личи си, колко много я обичаш.

Момичето събра ръцете си една в друга и си даде сметка, че повече не може да отлага и в следващите минути, трябваше да каже на тази жена, разтърсващата новина, за смъртта на майка ѝ. Устата ѝ пресъхна и си помисли, че трябваше да си поиска вода.

— Тия Мария? — започна тя, облизвайки устните си. — Трябва да ти кажа нещо. Имам тъжни новини за абуела.

Лицето на леля ѝ помръкна и тя внезапно се натъжи.

— Ай, мило момиче! Не е нужно да ми казваш нищо. Знам, че майка ми е мъртва. Бог да се смили над душата ѝ. — Допря ръка до гърдите си. — Сърцето ми е сломено.

Лус преглътна тежко, напълно объркана.

— Но... как? — успя да каже тя. — Как си разбрала? Аз току-що дойдох. Донесох пепелта ѝ.

— Пепелта ѝ? Донесла си я тук? — Мария вдигна ръце и докосна лицето си, очевидно силно развълнувана. — Къде е?

— В колата. Ще отида да я донеса. — Лус се надигна, но Мария махна с ръка да я спре.

— Чакай, чакай. Не бързай. Ще я вземем по-късно.

Изглеждаше някак несигурна и погледна назад, към плъзгащата се врата на патиото. Когато Лус се отпусна обратно на дивана, от очите на леля ѝ потекоха сълзи.

— Толкова смело е от твоя страна, че си изминала този път, че си я донесла тук. Аз... Аз съжалявам, че не бях на погребението ѝ. Все още не мога да повярвам. Мама е мъртва. Не ми се струва реално. Сякаш току-що съм говорила с нея.

Лус гледаше, как сълзите се стичаха по лицето на леля ѝ, но все още не можеше да разбере какво се случваше. Размърда се неспокойно на дивана.

— Но, лельо Мария, от къде знаеш? Щом не си разбрала от мен, от кого тогава?

Лицето на леля ѝ замръзна, а очите ѝ се разшириха. После тя въздъхна тежко и каза със сериозен тон:

— Тук вече става сложно.

Обърна глава отново към плъзгащата се стъклена врата. Лус проследи погледа ѝ и ѝ се стори, че видя някаква сянка да се движи отвън, в патиото. Там имаше някой, осъзна внезапно. Даже бяха повече хора. Погледна с недоумение към леля си.

Мария пусна Серена на пода, погали я по главичката, после се пресегна над коленете на Лус и хвана ръцете ѝ. Стисна я силно, сякаш се страхуваше да не избяга.

— Скъпа моя, цялото ти семейство е тук. Всички ние те обичаме и ще те подкрепим.

Лус се вгледа в очите ѝ, които се опитваха да изразят нещо повече, но можеше да мисли само за едно: всички ние?

Леля ѝ я гледаше с тревожно изражение. Явно се опитваше да намери правилните думи. Когато не успя, се отказа, въздъхна тежко и пусна ръцете ѝ.

— Мисля, че трябва да се срещнеш с някого.

Хвана се за двете облегалки и бавно се изправи. Спря за миг на място, пое си дъх, после каза нежно:

— Изчакай тук, querida.

Лус беше притеснена от това увъртане. Очевидно и други хора от семейството ѝ чакаха да се видят с нея във вътрешния двор. Сигурно нейните братовчеди. За какво беше цялата тази драма? Какво се беше случило между Есперанса и дъщеря ѝ, че тези загадъчни роднини смятаха, че тя няма да иска да ги види и трябваше да се крият досега?

Мария мина покрай масичката за кафе, през скосената трапезария и тясното пространство край голямата маса от ковано желязо до плъзгащата се врата. Порови между гънките на завесите, за да намери шнура, после започна да тегли кордите. След няколко резки движения завесите се дръпнаха встрани и светлината нахлу в стаята, осветявайки червените плюшени килими по пода.

Лус присви очи и успя да различи три фигури, стоящи зад стъклото. Мария пристъпи напред и след още едно плавно движение вратата изскърца и се отвори. Погледът на Лус се спря на първия човек, който влезе в стаята.

Висок мъж... бейзболна шапка, къса кестенява коса. Сърцето ѝ подскочи и тя ахна.

— Съли! — възкликна потресена и скочи на крака.

Зяпна широко от изненада, докато го гледаше, как пристъпва колебливо към нея, с ръце в джобовете. Носеше панталони в цвят какви и кафявата карирана риза, която му беше подарила за рождения ден. Обикновено рошавата му коса сега беше току-що подстригана и сресана. Стигна до нея, прегърна я силно, после се отдръпна неловко назад. Сините му очи я гледаха с тревога и притеснение. Това я уплаши.

— Какво правиш тук?

— Дойдох да те видя — каза протичко той.

— Но... — тя не знаеше, какво да каже повече, в този момент.

Отговорът му не обясняваше, защо е тук, в къщата на леля ѝ. Точно сега. Искеше да го пита толкова неща, но вниманието ѝ беше привлечено от другите двама души, които последваха Съли в стаята. Единият беше висок мъж, индианец. Кожата му изглеждаше опъната и същевременно сбръчкана като на човек, живеещ повечето време на открито, очите му бяха кафяви, с цвета на богатата, плодородна земя. Беше гладко обръснат и спретнато облечен, с велурено сако. Когато влезе, свали каубойската си шапка и я задържа в ръката си. Само той не гледаше към нея. Погледът му беше вперен в стройната слаба жена, която вървеше бавно до него.

Тя беше фина жена, толкова крехка, че изглеждаше сякаш и най-слабият повей на вятъра можеше да я отвее, и все пак в нея се усещаше някаква особена издръжливост и сила, особено в изпънатата ѝ, като на танцьорка стойка. Меката ѝ кестенява коса беше дълга и падаше на вълни, почти до кръста на старомодната ѝ синя рокля на цветя. В чертите на лицето ѝ имаше нещо познато. Лус си помисли, че сигурно ѝ е някаква роднина, и се усмихна леко. Жената явно се изненада от това, но очите ѝ грейнаха и тя също се усмихна колебливо.

Напрежението в стаята беше толкова плътно, докато всички стояха неподвижни и сезираха с изкуствените си усмивки в Лус, че

можеше да се разсече с нож. Тя усети, как мускулите на тялото ѝ също се напрягат, от натиска на цялата тази недоизказаност, която витаеше наоколо. Тези двамата бяха прекалено възрастни, за да са нейни братовчеди. Може би някаква друга леля и мъжът ѝ? Погледна към тия Мария, очаквайки да ѝ ги представи, но тя стоеше, без да помръдва, и очите ѝ искряха, вперени в другата жена в стаята.

Високият мъж постави ръка на рамото на жената и я стисна. Тя потрепна леко и го погледна, после кимна, обърна отново глава към Лус и пристъпи към нея. Инстинктивно Лус направи крачка назад. Жената спря в същата секунда. Погледът ѝ не се откъсваше от лицето на Лус, плъзгаше се по него, сякаш искаше да го запомни, с най-малката подробност. Изглеждаше, като че ли цялата трепереше от съдържано усилие.

Междувременно Мария, неспособна да издържи напрежението и миг повече, се обади:

— Прилича много на мами, нали?

Жената се усмихна тъжно и кимна с глава. Лус се стресна при думата „мами“.

— Познавала си баба ми? — попита тя.

— Много добре — отвърна жената. Гласът ѝ беше спокоен и някак приятно галеше слуха ѝ. — А ти, естествено, си Лус.

— Да.

— Ме сопосес? Знаеш ли коя съм аз?

Гласът, изражението... Лус почувства, че знаеше отговора, но съзнанието ѝ не можеше още да го възприеме. Поклати несигурно глава.

— Не.

В очите на жената проблесна разочарование, заменено веднага, с пълно разбиране.

— Лус — започна тя, после се поколеба. — Лус, аз съм майка ти.

Момичето чу думите, но те ѝ се сториха напълно безсмислени.

— Какво?

— Вярно е — намеси се Мария. — Скъпа, това е Марипоса. Майка ти.

Лус тръсна глава.

— Не — каза рязко тя. — Това не е възможно. Майка ми е мъртва.

— Не, не съм мъртва — отвърна жената. — Тук съм.

Лус само поклащаше глава, отказвайки да повярва. Виеше ѝ се свят. Жената протегна ръка, но тя трепна и отстъпи назад.

— Какво става тук? — извика гневно. — Защо ми казваш това? — Погледът ѝ прескочи от тази непозната жена, към леля ѝ, после към Съли. — Защо го правите? Абуела ми каза, че майка ми е мъртва!

Всички започнаха да говорят един през друг, да дават обяснения, които звучаха в главата ѝ, като безсмислен, адски шум. Марипоса, майка, Лус, истина... Запуши ушите си с длани и затвори очи. Хората в стаята я заобиколиха, чужди ръце я докосваха плахо.

— Спрете! — извика тя и стисна още по-силно очи.

В стаята веднага стана тихо. Лус отвори очи и видя, че всички я гледаха с очакване. Дойде ѝ прекалено много. Обърна се и се затича към входната врата. Трябваше да излезе, да бъде на чист въздух. Хвана дръжката на вратата, но не успя да я отвори. Започна да тропа по нея и да крещи:

— Пуснете ме навън!

Съли изтича до нея.

— Дайте ни минутка — обърна се той към останалите. — Оставете на мен.

Сложи ръка на дръжката и отвори веднага вратата. Лус се впусна напред, за да избяга от цялата тази лудост, едва успяваше да си поеме дъх. Стигна до Ел Торо, където можеше да се скрие и да се почувства в безопасност. Дръпна вратата, но тя беше заключена. Чантата ѝ беше останала в къщата. Отчаяна, тя се строполи на тротоара, отпусна глава на коленете си и захлипа, опустошена от шока и болката, която я разкъсваше отвътре.

И тогава дойде Съли. Ръцете му се обвиха около раменете ѝ, познати и силни, и я притиснаха към гърдите му. Беше забравила, каква сигурност ѝ даваше прегръдката му. Той не каза нищо. Нямахше нужда да го прави. Тя се вкопчи здраво в него, нейната котва, когато съдбата я беше тласнала, по бурното течение на живота. Не знаеше, колко време бяха стояли така, но в един момент Лус се успокои дотолкова, че да забележи, как ръцете му нежно галеха косата ѝ. Сгушена в него, чуваше как сърцето му бие равномерно и спокойно. Устните ѝ се помръднаха.

— Съли?

— Да, скъпа?

— Какво става? Какво правиш ти тук?

— О, божичко, Лус — въздъхна той. — От къде да започна? Последните дни бяха истинска лудница. Но първо, как си ти? Това е най-важното.

Тя се изсмя горчиво.

— Не знам.

— Добре. Честен отговор. — Той млъкна за миг, после продължи: — Преди няколко дни бях у вас и поливах цветята, както ме беше помолила, когато телефонът звънна. Отначало помислих, че си ти и се заслушах. После чух някаква жена да оставя съобщение на секретаря и да казва „мами“. Веднага разбрах, че тя не знае, че Есперанса е мъртва. Помислих, че е леля ти, и се спуснах към телефона. Но тя вече беше затворила. Затова звъннах на номера, който беше оставила за връзка. Не беше леля ти. Но когато ми каза, че е майка ти, съвсем се обърках. Ти си ми казвала, че майка ти е починала. Веднага се досетих, че цялата история е много объркана. Мислех само, как пътуваш за насам и какво ще откриеш. Лус, не исках да дойдеш и да ти изтресат новината. И да си сама. Но не успях да се свържа с теб. Така че нямах друг избор и хванах първия самолет за Сан Антонио и ето ме тук.

— За да бъдеш с мен.

— Казах ти. Ще бъда винаги до теб, когато имаш нужда. Където и да се намираш.

Лус си пое дъх, попивайки силата на любовта му. Усети, как беше успял да разтопи леда, замразил сърцето ѝ преди минути.

— Значи — започна тя и преглътна тежко, защото все още не можеше да накара тези думи да излязат от устата си. — Значи... тази жена е моята майка?

— Май е така.

Тя затисна устата си с юмрук, за да не извика. Как беше възможно майка ѝ да е жива? Умът ѝ не можеше да го приеме още! Есперанса ѝ беше казала, че е мъртва. През всички тези години... Но въпреки че го отричаше, един тъничък глас се обаждаше някъде от дълбините на съзнанието ѝ, потрепващ от надежда и изумление. Истина ли беше? Радостта при тази вероятност, страхът, че може да се

окаже вярно, всичко се преплиташе в нея и главата ѝ беше като в мъгла.

Отдръпна се назад, за да погледне Съли. Той я гледаше открито, сините му очи бяха както винаги спокойни и излъчваха сигурност. Отново я притисна силно в прегръдките си и не я пусна. Лус се подчини и отпусна главата на гърдите му.

— Майка ми е жива — каза тя, вече по-спокойно. Изговарянето на тези думи и фактът, че ги чу да се носят из въздуха, ѝ помогнаха да приеме истината.

— Да.

— Но, Съли, къде е била през всички тези години?

— Мисля, че трябва да попиташ нея самата за това.

Лус тръсна глава и почувства, как паниката отново се надига в нея при мисълта, че ще трябва да се изправи срещу тази жена.

— Не. Не искам да говоря с нея. Не съм готова. Не знам какво да ѝ кажа!

Съли я потупа успокояващо по рамото.

— Разбирам те — каза той. — Но ако това е някакво утешение, мисля, че тя е по-уплашена от теб. Лус, помисли малко. Винаги си казвала, колко много ти липсва майка ти, как искаш да знаеш повече за нея.

— Мислех, че е мъртва.

— Но тя не е! Жива е. Всичко, за което някога си мечтала, е там, в онази стая.

Лус извърна глава и погледна към къщата, през обраслия с шубраци и плевели двор. Разстоянието ѝ се струваше огромно.

— Ще дойда с теб — продължи да я придумва ласкаво Съли. — Няма да си сама.

Тя се поколеба, изпълнена с гняв, водена от някакво смътно желание да обърне гръб на тази жена, която преди години беше обърнала гръб на нея.

— Само за малко.

— Добре, може би само за малко — каза Лус с нежелание. — И без това трябва да взема Серена.

— Можеш да си тръгнеш, когато поискаш. Само ми кажи и аз ще те изведа от там. — Той я пусна и отстъпи назад. Постави ръка на раменете и я стисна окуражително. — Готова ли си?

Тя кимна и се изпъна, пригладжайки косата си. Съли я прегърна и двамата тръгнаха към къщата, като вървяха толкова близко един до друг, че бедрата им се удряха. Когато стигнаха до входната врата, Лус спря за секунда с ръка на дръжката, пое си дълбоко дъх, после вдигна очи към него.

— Значи ти си им казал за смъртта на баба?

— Да. Беше доста тежко, но го направих заради теб.

Разговорите в стаята спряха мигновено, когато Лус влезе.

Тя чувстваше подкрепата на Съли до себе си, въпреки че той свали ръката си от рамото ѝ и отстъпи встрани, за да я остави сама. Тия Мария седеше в голямото си червено кресло и галеше Серена, която се беше настанила на възглавничка в скута ѝ. Кученцето беше отпуснало деликатно муцунка върху лапичките си и си почиваше. Не подскочи, когато Лус влезе вътре, а само почти незабележимо повдигна главичка и я изгледа, като някаква напълно непозната.

Високият мъж, на когото тя не знаеше името, стоеше до жената, която твърдеше, че е нейната майка. Лус я изгледа продължително, търсейки в лицето ѝ нещо познато, което да събуди спомените ѝ за нея. Възрастта ѝ я беше заблудила. На снимките Марипоса беше млада, цъфтяща и красива жена. Имаше високите скули на Есперанса, както и самата Лус. Но лицето ѝ беше по-меко, по-европейско, като на баща ѝ Хектор. Лус си даде сметка, че представата ѝ за майка ѝ беше създадена изцяло от снимките. В съзнанието ѝ не изплуваше никакъв личен спомен. Нито един. Тази сурова истина я порази и натъжи толкова силно, че усети как очите ѝ се навлажняват.

Видя също и крехкостта на Марипоса. Тя изглеждаше така, сякаш се крепеше на някаква тънка, невидима нишка, за да не се разпадне. Лус не знаеше, какво се беше случило на майка ѝ през всичките тези години, но беше явно, че е преживяла много и е била наранявана неведнъж.

Но същото можеше да се каже и за моя живот, помисли си момичето и вдигна брадичка настъпателно.

— Къде беше? — попита тя рязко жената, появила се внезапно отново в живота ѝ.

Марипоса трепна, като че ли ѝ бяха ударили шамар, но си пое дъх и пристъпи напред, благодарна, за възможността да поговорят за

първи път. Събра длани пред себе си и проговори с мъка, явно се опитваше да подбере най-правилните думи.

— Това е много дълга и мъчителна история — започна тя. — С която не се гордея.

— Вече не съм малко момиче — каза Лус, студена като лед. — Ти го изостави преди много години. Сега съм голяма. Мога да понеса всичко.

Ръката на Марипоса потрепери, когато я вдигна почти несъзнателно към гърлото си. Тия Мария проговори първа:

— Лус...

Високият мъж се протегна и постави ръка на рамото ѝ, за да я накара да замълчи.

Марипоса събра сили и започна отново.

— Може и да е вярно, че ти ще понесеш това, което ще чуеш. Но аз не съм сигурна, че мога да понеса да ти го разкажа. Разбира се, ще опитам. — Млъкна, после вдигна глава и погледна Лус в очите. — Изоставих те, защото бях наркоманка.

Лус се сви, като ударена от думата. Тя предизвика в съзнанието ѝ мрачни и грозни образи, за които не искаше да мисли.

— Чиста съм от пет години. Три години в затвора и две години, откакто съм навън.

— Затвор?

— Да.

Лус вдигна ръце към лицето си, вцепенена, после остави пръстите си да се спуснат по бузите ѝ и да се спрат потресени на гърдите ѝ. Не можеше да повярва на това, което чуваше. Майката, която си беше представяла години наред, съвършената жена на мечтите ѝ, добрата майка, за която Есперанса ѝ беше разказвала истории... Тази жена беше наркоманка, лежала в затвора?

— Лус... — промълви Марипоса, пристъпвайки към нея.

Лус отпусна ръце и я погледна с недоумение, без да си дава сметка, че инстинктивно се беше дръпнала назад.

— Ще се разходиш ли с мен?

— Защо ще искам да се разхождам с теб?

— Защото имаме нужда да останем сами за малко — отвърна Марипоса спокойно. — И защото мисля по-логично, когато съм навън, на чист въздух. Моля те!

Лус отказа да приеме, че двете с майка си имат нещо общо. Погледна към другите в стаята. Всички я наблюдаваха напрегнато.

— Добре — съгласи се предизвикателно тя.

Майка ѝ се протегна към нея, но Лус се дръпна рязко.

— Не ме докосвай.

Марипоса веднага отпусна ръка.

— Съжалявам. Добре, няма да се повтори.

Нервно, притеснени, те извървяха същия път, по който беше минала преди малко Лус — през входната врата и алеята отпред до тротоара, където започнаха странната си разходка. Есента беше изрисувала старите дъбове, които ограждаха от двете страни пустата улица. Тротоарът не беше широк, но те вървяха една до друга и раменете им от време на време се докосваха. Всеки път, когато усетеше допира, Лус се стягаше и се отдръпваше.

Ходеха бавно, в мълчание, за да дадат време парченцата от пъзела на живота им да се съберат в съзнанието им, да се уталожат, също като есенните листа, които се откъсваха от клоните на дърветата и политаха към земята. Въпреки гнева, който изпитваше към жената, която я беше изоставила преди толкова години, Лус не можеше да потисне детинския възторг, който усещаше от време на време в себе си, изумлението от чудото, което се беше случило — че тази жена, която вървеше до нея, беше нейната майка. Струваше ѝ се невероятно. Нереално, сякаш двете вървяха заедно, в някой от сънищата ѝ.

Марипоса имаше по-дълга крачка, но забави хода си, за да се изравни с Лус.

— Превърнала си се, в чудесна млада жена — каза ѝ тя.

— Можеш да благодариш, на абуюла за това — отвърна Лус язвително.

— Искаше ми се да мога.

— Можеше, ако си беше направила труда, да се обадиш. Сега вече е прекалено късно, нали?

Марипоса измина няколко крачки в мълчание, преди да отговори с пресипнал глас:

— Знаем. И трябва да живея с това.

Лус не изпитваше съжаление към нея. В този момент осъзна, че има власт над тази жена. Можеше да я нарани с всяка своя дума.

— Защо си била в затвора?

— За трафик на наркотици.

— Трафик? Значи не просто си употребявала. Освен това си и продавала наркотици? — попита Лус с огорчение.

Марипоса не трепна.

— Всъщност, само ги пренасях. През границата. Бях от така наречените „мулета“. Правила съм много неща, повечето тях доста неприятни. Искаш ли още сега да ти разкажа за тях? Или ще бъде достатъчно да ти кажа, че един наркоман е готов да направи всичко, за да си осигури дозата? Заслужавах да отида в затвора. Излежах си присъдата. Чиста съм от пет години.

Лус спря и стисна ръцете си в юмруци.

— Защо не си дойде у дома? — извика тя. — Абуела щеше да ти помогне. И двете щяхме.

Марипоса също спря и затвори очи.

— Няма начин, да ти обясня абсурдността и чудовищността на това, което се случва в мозъка на наркомана. Аз... аз просто не виждах изход пред себе си.

— Но каза, че сега си чиста?

— Да. След като излязох от затвора, се записах веднага на терапия. Мина доста време, преди да изкарам поне един ден, без да се надрусам. Денят се превърна в седмица. Седмицата в месец. Месецът в година. Когато се почувствах достатъчно силна, се опитах да се свържа с вас.

— И защо си си направила този труд? — попита я саркастично Лус. — След всичките тези години?

— За да поискам... не, за да помоля за прошката ви.

Лус скръсти ръце на гърдите си и погледна встрани. Беше стиснала силно зъби от ярост. Нямаше начин да ѝ прости. Как се осмеляваше да поиска такова нещо? Да не смяташе, че ще бъде толкова лесно? Отказваше, да изпитва съжаление към жената до себе си — Марипоса. Никога нямаше да я нарече своя майка. Част от нея искаше тя да страда още — да изпита поне малко от болката, която беше причинила на нея и на Есперанса. Есперанса... Нова мисъл прониза внезапно Лус.

— Абуела знаеше ли, че си жива?

— Не знам.

— Защо ми е казала, че си умряла? — извика отново Лус. Възможността за предателството на баба ѝ, я вбеси повече, от всичко друго и я изкара от равновесие. — Защо ме е излъгала?

— Тя не те е лъгала! — извика и Марипоса, в желанието си, да защити майка си. Лицето ѝ пламна. — Просто не знаеше! Това беше адът, в който я принудих да живее. През цялото това време, да не знае, дали съм жива, или мъртва. Сигурна съм, че не е искала, да те подлага и теб на това — да живееш, като нея, в ада на несигурността. Ти беше малко момиченце, когато си тръгнах. Трябвало е да ти каже нещо. И по-късно, след всички тези години, явно е повярвала, че е истина.

Лус се извърна и заби поглед в някаква невидима точка в далечината. Доколкото познаваше Есперанса, беше напълно възможно, да е станало точно така. Би направила и казала всичко, за да я защити. Странното ѝ поведение, точно преди да умре, решителността ѝ да тръгне за Сан Антонио, загадъчните ѝ думи — „Има много неща, които не знаеш за Марипоса“, — всичко това оживя в съзнанието ѝ.

— Дали все пак е научила истината? — попита тя, без да поглежда към Марипоса. — Че си жива?

— Мисля, че е разбрала малко, преди да умре. Помолих Мария да звънне вместо мен. Да ѝ каже, че искам да я видя. Мислех, че така ще бъде по-лесно, но всъщност причината беше, че се страхувах. Докато са разговаряли, ти си влязла в стаята. Мами — Есперанса — не е искала да научиш истината по този начин, по телефона, затова записала номера на Мария и ѝ казала, че ще ѝ се обади по-късно. Но така и не звънна. Мислех, че просто не иска да ме чува и вижда. Но сега знам, че скоро след този разговор, е починала.

Пред очите на Лус изплува, написания на последната страница на тефтера номер и всичко ѝ се изясни. Есперанса явно беше бързала да го да запише, когато тя беше влязла в стаята. Събитията се навързваха, едно подир друго.

— Да.

— Абуела не ми е казвала, че тия Мария е звъняла.

— Сега всичко това, вече е без значение — каза Марипоса съкрушено. — Искаше ми се да бях звъннала аз. Само ако бях достатъчно смела... Може би щях да имам шанса да чуя гласа ѝ. Поне веднъж, преди да... Щях да я помоля да ми прости.

Лус се обърна и видя Марипоса да стои с клюмнала глава, лицето ѝ беше сгърчено, в неизразима агония. Във всичките си мечти и фантазии, никога не си беше представяла, как майка ѝ плаче. Не можеше да го понесе.

— Марипоса — каза тя, използвайки за пръв път името ѝ. — Абуела щеше да ти прости. Знам, че те обичаше. Винаги говореше за теб с толкова нежност. Тя беше твоя майка. А няма нищо по-силно, от майчината любов. — Болката отново я прониза и не можа да се въздържа: — Или поне така съм чувала.

Марипоса изтри очите си и се усмихна примирено.

— Съжалявам. Знам, че заслужавам този коментар.

Лус сведе поглед към земята. Секундите минаваха и тя се чувстваше зле, заради заяждането си. Не ѝ харесваше да рита някой, който вече беше паднал на земята.

— Всъщност съм сигурна, че щеше да ти прости. Или вече го беше направила. Абуела идваше насам да се срещне с теб.

Марипоса вдигна рязко глава и копнежът във влажните ѝ очи беше направо болезнен.

— Така ли?!

Лус кимна.

— Тя искаше да направим това пътуване. Не аз. Трябваше да я видиш. Точно след обаждането на тия Мария, започна да се държи, като обсебена, правеше планове, проучваше пътни карти... Никога не я бях виждала толкова твърдо решена да направи нещо. Дори купи кола! Похарчи всеки цент, който беше спестила. — Разсмя се при спомена. — Криеше парите си под матрака.

Лек смях излезе от устните на Марипоса. Тя вдигна ръка да прикрие устата си, но иззад пръстите ѝ Лус видя първата истинска усмивка да разцъфва на все още покритото със сълзи лице.

— Кола? Каква кола?

— Ето тази — отвърна Лус и посочи надолу по улицата. — Виждаш ли я?

Марипоса изви глава, нетърпелива да я зърне.

— Коя е?

— Оранжевият фолксваген „Бръмбар“.

Тръгнаха бързо обратно към къщата. Марипоса се надигаше на пръсти, за да види по-добре, сред редицата коли.

— Виждам я! — възкликна тя и се разсмя като момиченце. Изтича право при Ел Торо.

— Да, тази е.

— Това е Vocho! — каза тя и усмивката отново огря лицето ѝ. — Така наричаме тези фолксвагени в Мексико. Мами ми разказваше често за „Бръмбара“, който имала, когато още била с първия си съпруг, Луис. Това била първата ѝ кола. И тя била оранжева като тази. Наричала я La Monarca.

Лус се засмя, щастлива, да научи нещо ново за баба си.

— Аз нарекох тази, Ел Торо.

Марипоса я погледна замислено.

— Фердинанд?

— Знаеш приказката?

— Разбира се. Фердинанд Бика. Беше ти любимата приказка. Някога ме молеше да ти я чета, почти всяка вечер преди лягане.

— Спомням си книжката — каза Лус. После добави, за да прекъсне нежелания момент на близост с Марипоса: — Но не си спомням, как ми четеш от нея. За малко да я кръстя Фердинанд, но исках да дам на колата име, което да ѝ вдъхва повече сила. Само дете се оказа, че тя наистина е повече Фердинанд, отколкото бик. Не върви бързо и от време на време се разваля. Но поне има характер.

Марипоса се засмя, като си представи картинката.

— Харесва му да поспира и да помирисва цветята, така ли?

— Да — отвърна Лус, неохотно наслаждавайки се на споделения спомен. Постави ръка на дръжката на колата. — Понякога просто сядам вътре, за да помисля. Струва ми се, че усещам присъствието на абuela.

Марипоса внезапно стана сериозна.

— Така ли? — Надникна през прозореца. — Може ли... може ли да вляза вътре? Само за минутка?

— Да, защо не.

Лус бръкна в джоба на палтото си и извади ключовете. Отвори вратата и наблюдаваше, как Марипоса сядна на мястото до шофьора. Изпуфтя нервно и влезе и тя, притеснена, че ще бъде в това тясно пространство с майка си. Отвори прозореца, за да влезе свеж въздух вътре. Известно време двете стояха в неловко мълчание. Лус потропваше с пръсти в скута си, после хвърли бърз поглед през

сведените си клепащи към Марипоса. Тя стоеше неподвижно, като вцепенена, с прилежно отпуснати на бедрата си ръце.

— Наистина ли е идвала... да се срещне с мен? — попита най-накрая, поглеждайки Лус с наранените си очи.

— Да. В деня преди да умре я намерих в градината, застанала като статуя. Беше рано сутрин. Не беше в кухнята, както обикновено, леглото ѝ не беше оправено, така че разбрах, че нещо не е наред. Когато я открих, още беше по нощница. — Млъкна, припомняйки си онази сутрин. — Изглеждаше толкова тъжна. Толкова притеснена. Все повтаряше, отново и отново, как веднага трябва да тръгнем за Сан Антонио. След това трябваше да продължим към Ангангео, за да се срещнем с другите роднини. Мислех, че бърза, за да стигнем в Мексико до първи ноември за празненството за Деня на мъртвите. Сега знам, че е бързала да види теб. Каза ми, че има неща, които не знам за теб. Че докато сме на път, ще имаме време да си поговорим за това в колата. Но на следващия ден умря.

Марипоса беше побледняла, докато я слушаше, с широко отворени от вълнение очи.

Лус продължи:

— Ако абуела беше жива, сега щеше да е тук.

Устните на Марипоса се разтрепериха и тя повдигна ръка, за да ги прикрие, и извърна глава.

— Искам да ти покажа нещо.

Лус се обърна и се протегна към задната седалка. Намери кутията с пепелта на Есперанса и внимателно я премести отпред. Усмихна се от вълнение, като видя странната колекция от даровете, с които беше украсена: шантавите и ярки букви на Стейси, се виеха по цялата кутия заедно с няколко красиво изрисувани пеперуди; опаковките от сладкиши и другите закуски, превърнати в хартиени цветя, увехналите невени и мексиканските звезди, бележката за кутията с масло, страницата със записките на Маргарет и чифт плетени розови терлички.

Марипоса погледна кутията, с недоумение.

— Това са тленните останки на абуела.

Жената зяпна от изумление и ахна. Взираше се в кутията като вцепенена, няколко секунди, после избухна в сълзи. Протегна се към нея с треперещи ръце и я взе в скута си.

— Донесла си пепелта ѝ? — попита все още шокирана тя.

Вече не сдържаше раздиращите я отвътре емоции. Сълзите потекоха свободно по лицето ѝ и въпреки че беше свела глава, не можеше да спре и да скрие задушавашите стонове, които идваха право от сърцето ѝ. Наведе се към Лус и посегна да я прегърне. Момичето застина, за миг се опита да се възпротиви, но пепелта на Есперанса между тях сякаш ѝ нашепваше думите на прошка, които самата тя не беше успяла да каже. Лус се предаде на чувствата си, очите ѝ се навлажниха и главата ѝ се отпусна на гърдите на майка ѝ.

— Съжалявам — каза Марипоса, докосвайки плахо с устни косата ѝ. — Толкова съжалявам.

Докато слънцето залязваше в есенното небе, Лус остана така, в прегръдката ѝ, с пепелта на баба си на коленете си. В преплетените клони на дъбовете над главите им, птичките пееха в гнездата си своите вечерни песни. Сърцето ѝ най-накрая откликна, заслушано в нежните, успокояващи звуци, с които някоя майка там горе приспиваше своето дете.

ДВАЙСЕТ

Последният етап от метаморфозата, се нарича „имаго“. Преди да се появи пеперудата в целия ѝ блясък, какавидата изглежда черна. Но всъщност е прозрачна. При по-близо и старателно вглеждане, могат да се видят крилете на черния монарх с оранжевите отблясъци.

Спокойната гълъбовосиня светлина на зората пълзеше по стените на скромната хотелска стая, когато Лус отвори очи. Все още беше замаяно сънлива, изпълнена с живителното спокойствие на добрия нощен сън. Пробуждайки се постепенно, почувства ръцете на Съли, обвити около тялото си като топло одеяло. Вдиша дълбоко и се опияни от аромата на плът и секс.

Усмихна се леко, сладно и си спомни за историята на Офелия за богинята Шочикетцал, която правела любов с ацтекските воители с пеперуда между устните си. За да се жертват в битките, им обещаваха вечен живот, далече, далече в своята планинска градина. Съли беше дошъл да се бори за нея, осъзна изведнъж тя, и се пресегна да погали меките косъмчета по ръцете му. Какво можеше да му обещае в замяна?

Умът ѝ се залута отново, из всичко случило се през изминалия ден. Сред покоя на това свежо утро, можеше да си даде малко време, за да събере парченцата от струпалите се накуп хаотични вчерашни събития. Все още ѝ беше трудно да приеме, че майка ѝ беше жива. Дори сега се запита, дали просто, не го беше сънувала.

Когато с Марипоса се върнаха в къщата след разходката си, вътре цареше неловко мълчание. След като всички в стаята усетиха, че двете жени са постигнали поне някакво примирие помежду си, облекчението беше осезаемо. Най-накрая се разкри идентичността на мъжа, който стоеше като скала до Марипоса, когато тя обясняваше коя е. Казваше се Сам Утринната звезда и се представи простиичко като неин „приятел“. Въпреки че от начина, по който я гледаше, Лус си помисли,

че чувствата му определено бяха много повече от приятелски. През останалата част от вечерта погледът на Сам се връщаше отново и отново към Марипоса, опитваше се да прецени умората ѝ и настроението ѝ. Съли се държеше по същия начин към Лус.

Беше истинско облекчение, когато тя Мария се появи от кухнята, сушейки ръце в престилката си, и се провикна гръмогласно, което Лус вече разбираше, че беше обичайно за нея, когато искаше да изрази доброто си настроение: „Хайде, да ядем!“

В крайна сметка, споделянето на рецептите на Есперанса събра двете жени напълно. Лус разбра, че тя Мария беше наследила таланта на баба ѝ за готвене. Страстта ѝ към храната беше същата като на Есперанса, а прекрасната ѝ кухня, заемаща половината от малката къща, приличаше толкова много по цветовете си и уханията, които я изпълваха, на кухнята им у дома, че тя застина и ахна, когато прекрачи прага ѝ, и очите ѝ се изпълниха със сълзи. Свежи цветя и билки растяха в керамични съдове на перваза на прозорците, хаванче с чукало стоеше до купа, пълна с авокадо, свинско месо се задушаваше в голяма желязна тенджерата, три различни соса къкреха на печката, а от фурната се носеше познатата миризма на тамали.

Лус вдиша дълбоко ароматите на храната от родната си мексиканска култура и усети, как напрежението се свлича от раменете ѝ. Тук се чувстваше у дома си.

Тя Мария се оказа богиня на чилито и подправките. Връчи на Лус престилка и ѝ нареди да разбърква сосовете. Момичето се впусна с желание в задачата си и изпита пристъп на гордост, когато видя как леля ѝ повдига изненадано вежди; гледайки я, как опитва соса „Верде“ и добавя още няколко подправки.

— Какво правиш? — попита я тя.

— Прекалено е лек.

— Прекалено какъв е?

— Абуела винаги казваше, че слабият сос е като слаб мъж — не е добър за силната жена.

Тя Мария отметна глава назад и се смя, докато от очите ѝ избиха сълзи.

— Ай! Тази я бях забравила!

След като стана ясно, че Лус знае семейните рецепти, двете започнаха шеговитата битка, за правилните съставки и подправки в

тайния сос „Моле“ на Есперанса. Марипоса, от друга страна, беше с две леви ръце в кухнята. Не можеше да нареже една чушка или да извади костилката на авокадото. Дори изпусна яйце на пода. Но помнеше вкуса на майчините си ястия и играеше ролята на съдия, опитвайки всеки сос. Мария се шегуваше, с неумението на Марипоса да готви, но тя ѝ го връщаше, като я подиграваше, за жалкото състояние на моравата ѝ.

Лус режеше, бъркаше и се смееше, заслушана в закачките на сестрите. Наблюдаваше как различните таланти на Есперанса, нейното ДНК, се бяха разпределили равномерно в дъщерите ѝ — готвенето на Мария, градинарството на Марипоса. Докато готвеха, сестрите разказаха на Лус как на петнайсет години всяка от тях беше отишла с майка си до Свещения кръг високо в планините на Мичоакан, за да отдаде почит на пеперудите монарх, които се събираха там. Тя слушаше и наблюдаваше хилядите емоции, които преминаваха по изразителните им лица, докато описваха със сияещи очи чувството да видиш милионите пеперуди, танцуващи из въздуха пред теб. Дори не можеше да си представи подобно нещо, но беше ясно, че за двете сестри е било едно от най-важните преживявания. Буквално и емоционално това беше преломният момент в живота им.

Беше забележителна нощ, помисли си Лус и въздъхна. Както лежеше в леглото до Съли, докато новата зора проблясваше навън, си припомни всяка дума, всеки жест, всеки поглед от тази важна вечер. Когато Съли се пробуди, ярките слънчеви лъчи вече навлизаха в стаята през тесния процеп на завесите. Той се прозя шумно и протегна ръце над главата си. После потърка очите си и се озърна стреснато около себе си. Лус се усмихна скрито, защото знаеше, че се опитва да проумее къде се намира. После я погледна и целият грейна, когато я видя. Обви ръка отново около нея и я стисна силно.

— Добро утро — каза той и я целуна по челото.

— Добро утро.

— Приятно е да се събуждам в леглото до теб.

— Ммм — измърка доволно тя.

— Добре ли си?

— Да — отвърна Лус искрено. — Но съм объркана. Замаяна. Все още се опитвам да повярвам, че това наистина се случва. Единственото място, където в момента се чувствам сигурна, е в твоите ръце.

— И това е мястото, където трябва да бъдеш.

— Толкова се радвам, че дойде. Благодаря ти.

Той се наведе и я целуна по нослето.

— Удоволствието е мое — отвърна, а очите му блестяха от радост.

— Мислех си нещо. Може би трябва да се прибера у дома с теб. Вече мога да дам пепелта на абуела на Мария и Марипоса. Тя беше тяхната майка. Те могат да решат какво да правят от тук нататък. От тях зависи.

— Ами отиването ти до Мексико?

— Абуела всъщност е искала да се срещна с майка си. Другата част от пътуването е била просто претекст. Вече го разбирам.

— Не съм съвсем сигурен.

— Преживях толкова много неща през изминалите седмици. Нямах представа.

— Лоши неща ли? — попита той и тревогата пролича в гласа му.

— Не. Но вече не съм същият човек, който бях, когато тръгнах от вкъщи. Вече не знам коя съм точно. И съм уморена, Съли. Липсва ми домът ми в Милуоки, кухнята ми, леглото ми. Искам да се прибера.

Той пак я притисна в прегръдката си. Беше толкова силен, че не си даваше сметка, че Лус направо не можеше да си поеме дъх, но дори и това мечешко стискане я караше да се чувства спокойна и защитена.

— Лус, не можеш да се откажеш сега. Трябва да продължиш.

— Но ти самият ми казваше, че пътуването е прекалено опасно. Че не трябва изобщо да тръгвам, а да си остана вкъщи.

— Това беше преди.

— Преди какво?

— Преди да разбере, колко важно е цялото това нещо. Имаш нужда да бъдеш известно време сама с майка си. Да се прибереш у дома ще означава, че се отказваш, преди целта на пътуването ти да е изпълнена.

Тя въздъхна, все още неубедена.

— Мога отново да тръгна в друго, по-удобно време.

— Каква беше първоначалната причина, да тръгнеш на път — попита я той.

— Да върна пепелта на абуела у дома. Но аз го направих.

— Не, не си.

Лус повдигна глава и го изгледа въпросително.

— Тя казваше, че иска да се върне в Ангангео — напомни ѝ Съли.

— Но...

— Помисли си, мила. Есперанса беше умна възрастна дама. Ако е знаела, че майка ти е жива, тя е знаела и че ще се срещнете тук, в Сан Антонио. Искала е, да направиш това изкачване в планината при пеперудите с майка си. Не с нея. Никога не е имала предвид двете заедно да стигнете до там.

— Но тя каза, че иска...

— Трябвало е да отидеш там с Марипоса.

Лус отпусна глава на рамото му; сърцето ѝ биеше все по-бързо, докато обмисляше думите на Съли.

— Ами ако тя не иска да дойде?

— Попитай я. Но ще тръгне. Мога да се обзаложа.

Тя се извърна по корем, облегна се на лакти и го погледна в очите.

— Чакай да видя, дали съм те разбрала правилно. Казваш ми, трябва да помоля Марипоса, да дойде до Свещения кръг заедно с мен. В Мексико.

— Точно така.

Лус се взираше в него с потрес.

— Кой си ти и какво си направил с моя приятел? — попита го закачливо.

Любящите ѝ очи се плъзнаха по сънливото му лице. Обичаше, как сутрин светлата му коса се разпиляваше по възглавницата, обожаваше наболата по страните му брадичка. В ранните часове, като този можеше да види ранимостта на момчето в едрото тяло на мъжа, в който се беше превърнал.

Той се взираше мълчаливо в нея, както обикновено, смеейки се тихичко на закачката ѝ.

Лус протегна ръка и прокара пръсти нежно по лицето му, от челото до брадичката му.

— Толкова съжалявам, че не се обадох отново. Загубих зарядното на телефона си, но това беше само удобно извинение. Истината е, че не исках да говоря с теб. Мислех, че постоянно ще се опитваш да ме разубеждаваш, както беше направил преди. Не исках

пак да се караме. Особено в онези моменти, когато самата аз не вярвах, че ще имам сили да продължа. Аз просто...

Съли постави пръст на устните ѝ.

— Шшш... Знам. Няма да те лъжа, нарани ме. Но само защото се страхувах да не те загубя. Бях инато магаре. Трябваше да те окуража от самото начало. Ти имаше нужда от това пътуване. Сега го разбирам. Затова стига с извиненията. И двамата спираме. — Целуна я нежно. — Но ти трябва да продължиш за Мексико.

— Ела с мен!

— Не мога. Дори да исках, нямам паспорт.

Лус изпuffтя тежко, победена от аргументите му.

— Но има едно нещо, което можеш да направиш за мен — каза Съли.

Тя се усмихна и му хвърли лукав поглед.

— Мислех, че вече съм го направила.

— О, да, определено — отвърна доволно той. — Но си мислех за нещо друго. След като отделих толкова време да поправам Ел Торо, може би няма да имаш нищо против да ме откараш до летището с него?

Лус се засмя и обви ръце, около врата му.

— Разбира се. Но първо, нека ти разкажа легендата за богинята Шочикетцал и воините.

Марипоса се взираше във вратата половин час преди времето, в което се очакваше Лус да дойде. Умът ѝ пробяга през дългия списък с неща, които си беше определила да изпълни, след като дъщеря ѝ се съгласи да се отбие в апартамента ѝ. Спа съвсем малко, представяйки си разговорите, които може би щяха да водят. В дрямката си, в своето полусъзнателно състояние си представяше доста неща. Най-вече се връщаше към един от най-чистите си спомени, който я беше крепил и в най-тежките моменти през всичките години на зависимостта ѝ. Виждаше малката пухкава ръка на Лус доверчиво отпусната в нейната, когато тя беше още съвсем невръстно момиченце, все още не можеше да ходи добре и зависеше от майка си, да я води и да не позволява да пада.

Марипоса вече беше съвсем будна и напълно осъзнаваше, че споделянето на нежни спомени между майка и дъщеря, няма да се случи. Беше приела отдавна факта, че е извършила най-голямата грешка в живота си, когато сама беше пуснала ръката на малката Лус. По-вероятно днес трябваше да се изправи, срещу справедливия ѝ гняв и въпросите, започващи със „Защо го направи?“ и „Как можа?“

Потри нервно дланите си една в друга, докато погледът ѝ за десети път в последните минути пробяга из стаята. Боядисаният в зелено стар кухненски плот беше протъркан, но лъщеше от чистота, балатумът беше орфан по краищата, но без нито едно петънце, а стъклата на аквариумите направо блестяха. Беше поставила свежи хризантеми в топли есенни цветове в яркозелена стомна. Освен това на масата имаше и торта с подправки с крема сирене, както и две керамични чаши. Подуши и усети аромата на прясно изпечено кафе с канела, така, както го приготвяше майка ѝ.

Седна на единия стол и отпусна ръце на масата. Всичко е готово, помисли си тя, докато погледът ѝ отново се впери във вратата. Подскочи рязко при звука от потропването по дървото. Сложи ръка на сърцето си, пое си три пъти дълбоко въздух, за да се успокои, после пристъпи към вратата и я отвори широко.

Не смяташе, че внезапният прилив на любов, който я изпълваше всеки път щом зърнеше лицето на дъщеря си, някога щеше изчезне. Нейното малко момиче вече беше жена! Потърси в чертите ѝ следи от онова дете, което беше изоставила преди толкова време. Очите ѝ бяха със същия сияен син цвят и гледаха към нея със същото пленяващо съчетание от любопитство и упоритост. Но бузите ѝ бяха отслабнали, устните бяха по-пълни, краката издължени... Лус имаше косата на майка си, гъста, лъскава и черна като полунощ. Носеше я, сплетена в традиционната дълга плитка отзад на гърба и това развълнува силно Марипоса. Част от майка ѝ все още живееше в дъщеря ѝ.

— Лус — каза тя и разтвори ръце, за да я прегърне.

— Марипоса — отвърна Лус лаконично и пристъпи напред, за да изтърпи резервирано прегръдката на майка си, преди бързо да се дръпне назад.

Марипоса не се обиди, че тя не се обърна към нея с „мамо“. Беше прекалено скоро, напомни си сама, а и трябваше да приеме възможността, никога да не поиска да я нарече така.

— Заповядай — каза и отстъпи встрани. — Толкова се радвам, че дойде.

Държеше се достойно, когато Лус влезе и се огледа из нейния малък апартамент. Не беше лъскав и луксозен като останалите в сградата. Но вече не беше и мрачният мизерен сутерен, който беше заварила. Пространството беше малко и семпло, това бе сигурно. Но стените бяха боядисани, в приятния топъл оранжев цвят, който Есперанса толкова обичаше, и Марипоса беше изрисувала сама с шаблон красиви шарки в жълто и зелено по тавана. Беше доволна, че Лус дойде точно когато следобедната слънчева светлина се изливаше през ъгловите прозорци и разкрасяваше още повече мястото.

— Приятно е тук — каза Лус любезно.

— Благодаря ти — отвърна доволна Марипоса, защото ѝ се стори, че комплиментът беше искрен.

Лус директно се отправи към аквариумите.

— Все още имаш гъсеници — отбеляза тя. — Нашите се развиха в какавиди и пеперудите отлетяха преди седмици.

— Ако тези приятелчета побързат, може и да успеят да ги настигнат. Мами ме научи, как да отглеждам пеперуди. Сигурно и на теб ти е показала, нали?

Лус небрежно кимна и се отдалечи от аквариумите, без друг коментар. Марипоса се запита, дали нарочно не избягваше да споделя с нея, каквито и да е подробности, от живота си с Есперанса, като някакво наказание. Или може би беше като повечето млади момичета на нейната възраст, които не се интересуваха от гъсеници или пеперуди, или въобще от природа. Днес момичетата като че ли мислеха само за обувки, дрехи и ключоци за филмовите звезди и модели.

— Виждаш ли черната? — попита Марипоса, приближавайки се до един от аквариумите. Посочи на Лус черната какавида. — Тази би трябвало да излезе утре.

— Знам — отвърна сухо Лус. — Виждала съм го много пъти с абуела.

Лус я отблъскваше постоянно, не ѝ позволяваше, да заеме мястото на Есперанса в сърцето ѝ. Марипоса каза:

— Мами веднъж ми каза нещо, което ме крепеше през всички тези години, като мой талисман. „Точно когато гъсеницата си мисли, че ѝ е най-трудно, че е настъпил най-страшният момент в живота ѝ, тя се

превръща в пеперуда.“ Всеки път, когато видя пеперуда да излиза от пашкула си, си спомням, че ми беше даден втори шанс. Пеперудата ми вдъхва надежда, че дори някой, който е провалил всичко в живота си като мен, може да започне отначало.

— Но ние не сме пеперуди, нали? — отсече рязко Лус. — Ние сме хора.

Марипоса отвърна спокойно:

— Да — кимна тя. — Разбира се.

— Правиш го, да звучи толкова просто. Толкова лесно — каза гневно Лус. — Пеперудата отлита и това не е нещо специално. Такава е природата ѝ. Но ти беше моята майка. И ме остави, когато се нуждаех от теб. Мислех, че си мъртва!

Марипоса се сви в очакване на гневните думи, които знаеше, че Лус има нужда да каже.

В очите на дъщеря ѝ се появиха сълзи.

— Ти си имала майка. Аз не! Имах нужда от теб. А сега се появяваш отново. Защо да ми пука? Как да ти повярвам, че няма пак да избягаш? Как ще се реваншираш за цялото това време? — Поклати глава и скръсти ръце на гърдите си. — Може би е прекалено късно, да започнем отначало.

Марипоса си пое дъх, преди да проговори. Знаеше, че това е много важен момент за тях двете.

— Често се позовавам на пеперудите, защото ми е трудно да говоря за себе си. Сравнявам се с тях и понякога — тя сви рамене, — това помага. Опитвам се да кажа по единствения начин, който познавам, че когато пеперудата излиза от пашкула на какавидата, тя продължава да съществува — същото създание, но в абсолютно нова форма и нов вид. Така че може би и ние не започваме напълно наново. Може би за нас е достатъчно да имаме просто ново начало в живота си.

Обърна се и отиде в кухненския бокс, за да сипе кафе. Знаеше, че и на двете им е нужно малко време, за да се успокоят. Емоционалното състояние на Лус беше като барут; и най-малката искра можеше да го възпламени.

— Искаш ли да седнеш? — попита тя и дръпна назад другия стол.

Лус се приближи и с неохота се настани до малката маса. Марипоса поднесе чашите с димящо кафе и с вълнение наблюдаваше,

как дъщеря ѝ сипва в своята огромни количества сметана, както правеше и Есперанса.

— Торта? — попита тя. — Правила съм я тази сутрин.

— Да, моля.

Марипоса нарязва две големи парчета торта, постави ги в чинийки и когато приключи със задълженията си на домакиня, разгъна салфетка в скута си и се зачуди, как да подхване отново разговора, без да предизвика нов емоционален изблик. Лус седеше срещу нея и се взираше в тортата си. И двете бяха напрегнати.

Марипоса вдигна вилицата си.

— Лесно ли намери мястото?

— Да — отвърна Лус, вземайки и тя в ръка своята вилица. — Указанията ти бяха много точни. Сградата е чудесна.

— Апартаментите на горните етажи са хубави, не като моя. Но аз съм доволна от това място такова, каквото е. Устройва ме напълно. — Марипоса опита от тортата и се успокои, че беше влажна и не прекалено сладка.

— Ти си портиерка и чистачка на сградата, нали?

— Точно така.

Лус вкуси парченце от тортата.

— Вкусна е — каза тя, стараяйки се да бъде любезна.

— Благодаря ти. А твойт приятел? Съли? Къде е той?

— Отиде до Аламо^[1] — усмихна се Лус, като си спомни колко развълнуван беше Съли за тази екскурзия. — Каза, че не може да се прибере у дома, без да е видял това място. Маргарет тръгна с него.

— Коя е Маргарет?

— Жената, с която пътувам за Мексико.

Марипоса остави вилицата си.

— Извинявай. Да не каза току-що, че ще ходиш в Мексико?

Очите на Лус се разшириха и тя изглеждаше така, сякаш съжаляваше, че е подхванала темата. Остави вилицата си и изтри устните си със салфетката.

— Може би. Не съм много сигурна. Зависи.

— От какво, ако мога да попитам?

Настана кратко мълчание.

Марипоса каза:

— Съжалявам, не исках да нахалствам.

Лус повдигна глава и я погледна изпитателно. Критичността в погледа ѝ я прониза като с нож.

— Зависи — каза Лус със спокоен глас — от това дали ще отида в Ангангео.

— Ангангео?

— Да — Лус остави салфетката си на масата и изпъна гърба си. — Последното желание на абуела беше да си отиде у дома.

Марипоса седеше вцепенена на стола си.

— Тя искаше първо да дойдем тук, в Сан Антонио, както ти казах. Но след това смяташе да продължим с колата до нейното родно село. Мисля, че знаеше, че остарява и не ѝ остава много време, и искаше да види за последно семейството си. Да се срещна с хората, които познавах само от снимките в албума и от историите, които ми разказваше. Не мисля, че абуела е искала да бъде сама в това пътуване, когато... когато е умираше.

Марипоса видя сълзите, блещукащи в очите на дъщеря ѝ, и сърцето ѝ се сви от болка.

— О, Лус...

— Но тя умря, преди да тръгнем. Мисля... — Лус стисна устни, за да спре треперенето им. — Тази сутрин Съли ми каза, че абуела всъщност е искала да дойдем тук, за да се срещна с теб и да отидем заедно до Свещения кръг. И мисля, че е прав. Не става дума само за мен и за теб — каза тя войнствено. — А за традицията.

Марипоса се взираше, в силната решителна млада жена и си мислеше, каква чудесна работа е свършила майка ѝ, как прекрасно я беше възпитала и изградила като характер. Тя едва ли би се справила толкова добре. Дъщеря ѝ току-що беше отворила вратата по-широко, отколкото Марипоса някога си беше мечтала и надявала.

Със закъснение разбра, че мълчанието ѝ беше погрешно разбрано, защото видя искрица на разочарование да проблясва в очите на Лус.

— Не е нужно да идваш — каза тя сърдито. — Ще помоля тия Мария.

Марипоса се изненада от ревността, която изпита, дори само при споменаването на възможността, сестра ѝ да придружи Лус до Свещения кръг. Лус беше нейна дъщеря. Тя трябваше да я заведе до там.

— О, Лус — пророни Марипоса. — Говориш за традицията в нашето семейство всяка майка, да води дъщерите си в планините, когато настъпи времето им да се превърнат в жени.

Момичето кимна.

— Зад тази традиция стои много история.

— Знам мита за Шочикетцал.

— Да, това е ацтекският мит. Всички деца учат в училище за Шочикетцал, богинята на любовта, насладата и красотата. Тя живеела в цветна градина, на върха на планината, високо в небесата.

— Мястото, където отиват всички добри воини.

Марипоса се засмя.

— О, знаеш и тази легенда, значи?

— Знам много легенди. Но тази специално не съм я научила от абуела.

— Това е прекрасно, Лус. Но корените на нашата традиция са много по-древни. Ние сме пурепеча, народ също толкова древен и горд, колкото ацтеките. Но днес старите обичаи умират. В Мексико, когато едно момиче навърши петнайсет години, quince anera, се организира голямо тържество в негова чест, за да бъде представено на света като млада жена.

— Прилича на големите купони по случай навършването на шестнайсет години, които мексиканските момичета правят в Щатите.

— Знам за това — каза Лус нетърпеливо.

Марипоса продължи:

— Прашната скалиста земя на Мичоакан е земя на селяни, трудно отвоювали всяко парченце обработваема площ, на кози и овце, на кирпич и дърво, на огън и риби, на пчели и пеперуди. Там митовете за древните богове — боговете на слънцето, на небето, на майката земя, смъртта, дъжда и плодовитостта — все още отекват в душите ни. Лус, нямаше ме повече от петнайсет години. Не бях тук за твоята quince anera. Провалих се и те подведох по всички възможни начини и знам, че би предпочела, да направиш това пътуване с баба си. Дори и с тия Мария.

Лус отклони погледа си.

— Но, независимо от всичко, аз съм твоя майка.

Момичето отново извърна глава и погледна Марипоса с очакване.

— Това е моят дълг. За мен ще е чест и привилегия да те заведе до Свещения кръг. Ще ми позволиш ли да те придружа? Por favor? Моля те!

Лус погледна към аквариумите. Какавидата беше черна и отвътре имагото очакваше да излезе на бял свят.

— Може би не напълно нов живот — каза тя, обръщайки се отново към Марипоса, която я гледаше с плаха усмивка, изпълнена с надежда. — Може би просто ново начало.

---

[1] Аламо — мисионерски център до Сан Антонио, където през 1836 г. се е провела най-прочутата битка между мексиканската армия и тексаските въстаници, по време на Тексаската революция. След края на революцията Тексас, се отцепва от Мексико и става независима република, а по-късно и американски щат. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ЕДНО

Мигриращите пеперуди в по-голяма част от времето просто се реят във въздуха, за да запазят енергията си и да предотвратят износването на крилете си и евентуални разкъсвания и увреждания. Също като ястребите те се носят плавно, улавяйки едно след друго въздушните топли течения, и се издигат до много големи височини. Когато стигнат в районите на някой от градовете, разположени по пътя на тяхната миграция, високо над небостъргачите и главите на хората, цялото небе изглежда покрито с тях.

Лус стоеше до Ел Торо, с кутията с пепелта на Есперанса в ръце, и се взираше в оживения трафик на пътя пред техния мотел. Още малко и щеше да поеме към Мексико. Беше нетърпелива за това, което я очакваше в този следващ етап от нейното приключение. От първата му част беше научила, че нищо не става така, както е планирано. По-скоро, всяко пътуване беше низ от неочаквани преживявания. Погледна към кутията и се усмихна. На Есперанса щеше да ѝ хареса. Всяка стъпка беше нова история.

— Все още мисля, че това е лудост! — възкликна Маргарет. Хвърли и последната чанта в претърпкания багажник на колата и се обърна към Марипоса. — Хайде, все пак ти си ѝ майка. Не би трябвало да ѝ позволиш да ни разкарва из Мексико с тази раздрънкана бричка.

Марипоса присви устни и погледна извинително към Лус.

— Съжалявам, но говориш на грешната майка.

Лус отвори вратата от страната на шофьора, потупа покрива на колата и извика:

— Стига сте мрънкали. Влизайте вътре! Трябва да успеем да стигнем до границата!

Времето беше хубаво, но леко облачно — чудесно за пътуване. Ел Торо беше пълен до горе, маслото му беше проверено, а те имаха

много вода за пиене. Съли беше прегледал колата, преди да тръгне за Милуоки, и въпреки че отново им предложи, да си наемат някой джип, беше заявил, че „Бръмбарът“ е наред.

След като Марипоса се съгласи, да тръгне с тях, всичко си дойде на мястото от само себе си. Тя беше изминавала пътя до Мичоакан много пъти, макар и невинаги, за да види семейството си. Лус не беше наивна. Знаеше, че гъстите гори в този щат на Мексико гъмжаха от наркокартели.

Тия Мария предпочете, да си остане у дома.

— О, скъпа, изобщо не съм в състояние, да направя онова изкачване — каза тя, когато Лус ѝ предложи да дойде с тях. — Мястото е на около две хиляди и седемстотин метра височина. Няма да направя и стъпка и ще пукна от задушаване. Освен това вече съм била там. Нямам нужда да ходя отново. А и не виждам, как ще се напъхам на задната седалка на твоята мъничка кола!

Отказът ѝ обаче имаше и добра страна, защото тя предложи да гледа Серена. Последния път, когато Лус видя малкото чихуахуа, то се беше настанило удобно в широкия скют на Мария и безгрижно похапваше, от пълна купа с храна.

Лус наблюдаваше Маргарет, докато тя се пъхаше на задната седалка. Независимо от цялото ѝ оплакване от Ел Торо, градинарката беше добър спътник. Лус се чувстваше късметлийка, че е намерила толкова отговорен приятел, някой, който винаги я подкрепяше. Порази я мисълта, че тя всъщност беше по-близка по възраст до Марипоса, отколкото до нея. Двете жени бяха имали напълно различен живот и Лус се зачуди, как ще се спогодят. Маргарет се държеше много закрилнически към Лус, а Марипоса показваше ясни признаци на недоволство, от намесата ѝ.

След това Марипоса се настани на задната седалка. През последните 48 часа, откакто бяха решили да тръгнат заедно, се държаха изключително любезно, една към друга, но не говореха за нищо друго, освен за подготовката на пътуването. Имаха много работа и бяха облекчени, че трябваше да се занимават с нещо, при цялото клокоческо под повърхността напрежение между тях. Лус се притесняваше, накъде можеха да ги отведат разговорите им по време на пътуването им в това тясно пространство през следващите дни. Със сигурност щяха да засегнат някои болезнени теми. Но нямаше смисъл

да се тревожи и да си губи времето в момента за това, въздъхна тя. Беше взела решение и посоката ѝ беше ясна. Имаше нужда само от малко смелост, за да я следва.

— Добре, абуюла — каза на висок глас. — Ще те заведа у дома.

Подаде кутията с пепелта на Маргарет, за да я остави на задната седалка. Марипоса наблюдаваше действията им с благоговение. Когато се обърна отново напред, погледът ѝ се срещна с този на Лус и тя ѝ се усмихна. И двете знаеха, че в този миг мислеха за Есперанса.

Говореха за незначителни неща, докато пътуваха от Сан Антонио през покрайнините на тучната хълмиста земя, покрай богатите плодородни ферми и ивиците суха и ронлива земя, обрасла с храсталаци и бурени. Три часа по-късно, стигнаха в малкия пограничен град Макалън, последната спирка, преди да преминат в Мексико. Градчето беше точно такова, каквото си го представяше Лус: разнородна смесица от магазинчета по главната улица с големи табели, показващи къде можеш да се отбиеш да хапнеш, да си купиш всякакви джунджурии, да обмениш долари в песо и да застраховаш колата си. Решиха да си разпределят задачите и да се срещнат при колата след един час. Маргарет отиде да обмени пари, а Марипоса да потърси пътни карти. Лус пъхна чантата си плътно под мишница и отиде да направи застраховка на Ел Торо. На опашката пред нея имаше двама мъже. Мъжът точно пред гишето беше латиноамерикански тип и носеше голяма бяла каубойска шапка. Зад него стоеше висок мъж с кафява риза и дънки, който ѝ се стори познат. Тилът му под оръфаната сламена шапка беше загорял от слънцето. Той се извърна, за да прочете отпечатаните и закачени по стената инструкции.

— Били! — провикна се Лус.

Били Макол се обърна и след няколко секунди колебание, на лицето му грейна усмивка, когато я разпозна. Той се разсмя и поклати невярващо глава.

— Я, момичето с пеперудите! Виждаш ли? Казах ти, че ще се срещнем отново. Все повече се убеждавам, че светът е много малък.

Лус се изкикоти щастлива, че го вижда отново.

— Доколкото си спомням, ти имаше съмнения за това.

— Всъщност не. Но трябва да призная, че съм изненадан да те срещна тук. Значи продължаваш по пътя си.

Беше по-скоро твърдение, отколкото въпрос, но тя кимна.

— Най-накрая. Мислех, че ти вече ще си в Мексико.

— Не стана. Преследвах пеперудите в Тексас и имах късмет. Намерих едно невероятно струпване, недалече от Сан Антонио. Трябваше да се срещна с мой колега тук, на летището, но той се забави. Затова продължавам на юг без него.

Дойде неговият ред и той се обърна напред, за да оправи застраховката на колата си. Когато приключи, спря за миг и се усмихна на Лус, която пристъпваше към гишетото.

— Късмет, пеперудено момиче! Ще се видим по-късно.

Беше ѝ неприятно, че си тръгва. Искаше да го пита много неща за пътуването, но той вече беше на вратата. Тя насочи вниманието си към служителя и попълни нужните документи. Когато излезе от агенцията, видя, че Били я чака отвън. Почесваше се притеснено по изгорелия врат.

— Някога била ли си в Мексико?

— Не.

Той се намръщи.

— Така си и помислих. Ако имаш минутка, искам да ти покажа някои неща на картата — места за спиране, за престой и други такива. В Мексико трябва да си особено внимателен с почти всичко, което ти се изпречи на пътя.

— Супер! — отвърна Лус облекчена повече, отколкото можеше да изрази с думи.

Марипоса твърдеше, че знае пътя като линиите на дланта си, но тя имаше повече доверие в Били. Погледна часовника си.

— Къде си паркирал?

— В паркинга зад ъгъла.

— Чудесно. И аз съм там. Да вървим.

Тръгнаха към паркинга и когато стигнаха там, видяха Марипоса и Маргарет облежани на капака на Ел Торо. Двете жени се изправиха изненадано, виждайки я с непознат мъж.

— Това е Били Макол. Той е от университета в Канзас. Тръгнал е към колонии на пеперудите, за да прави проучвания, и ще ни даде някои насоки за пътуването ни. Били, това е... — Погледна към майка си и се поколеба коя дума да използва. — Марипоса Авила — каза, като реши, че няма нужда от повече обяснения.

Усмивката на Марипоса беше сдържана. Тя не протегна ръката си към Били.

— А това е Маргарет Джонсън. Тя е от „Тайните езера“. Може да си я срещал в околността?

Маргарет се усмихна свенливо и протегна ръка, за да се здрависа с Били.

Той я разтърси силно, по мъжки и ѝ отвърна, с пестеливата си усмивка.

— Приятно ми е да се запознаем.

По лицето на Маргарет премина сянка и тя отстъпи леко назад.

След представянето, Били насочи вниманието си към Ел Торо.

— Значи това е колата ти? — попита той с изумление в гласа. Пръстите му несъзнателно подръпнаха мустаците му, докато обмисляше нещо. — Трябва да съм честен. Малко се съмнявам, дали ще се справите с тази стара кола. Някои от пътищата са доста лоши.

Маргарет се обърна и ги изгледа с поглед от типа „Нали ви казах!“

— Колата ще се справи — каза Марипоса.

Били наклони глава и погледна критично към нея.

— Мислите ли? Е, надявам се да сте права. Но все пак се притеснявам, като си помисля, че ще пътувате сами с тази кола. Или в която и да е друга кола, като става дума. Ако се развали случайно по пътя, няма да сте в безопасност. Знаете ли какво? Може би трябва да пътуваме заедно — и без това сме в една посока. Ще карам пред вас с моята кола и след като стигнем в Ангангео, ще продължа по пътя си.

— Благодаря, но ще се оправим — каза рязко Марипоса и скръсти ръце на гърдите си. — Знам езика, познавам тези пътища и тези стари фолксвагени.

— Чакай малко — обади се Маргарет, опитвайки се да разчисти тъмния облак, който Марипоса беше хвърлила върху тях. — Мисля, че идеята е много добра. Не искам да съм груба — обърна се тя към другата жена, — но съм пътувала в тази кола по-дълго от теб и бях в нея, когато се развали, последния път. Не желая това да се случи отново и да се окажем сами на някой пуст мексикански път. Затова смятам, че трябва да приемем предложението на Били. — Усмихна му се мило и погледна умоляващо Лус.

Лус погледна към майка си. От тона и позата ѝ беше очевидно, че не иска да има нищо общо с Били. Но колата не беше нейна и не тя вземаше решенията.

— Благодаря ти, Били. Така определено ще съм по-спокойна. Да си призная, бях леко нервна за тази част от пътуването. Потупа капака на колата. — Не се обиждай, Ел Торо.

— Добре тогава. Ето какво ще направим. Ще се наредим на опашката, ще платим пътната си такса и ще пресечем моста, за да стигнем в мексиканската част. Ако имаме късмет, и двете коли ще минем на зелената светлина. Ако на някого му светне червено, това означава, че трябва да отбие за инспекция от граничния контрол. Тогава другата кола просто ще спре край пътя от другата страна и ще изчака. Така звучи ли ви добре?

— Звучи ми като истински план — отвърна Лус.

— Колата ми е ей там — посочи Били към бял очукан джип през няколко коли от тях. — Ще мина пръв, а вие може да ме следвате. — Обърна се, за да отиде към колата си.

— Извинявай! Били? — провикна се внезапно Маргарет.

Той спря и я погледна въпросително.

— Не искам да ставам нахална, но тъй като и без това сме в една посока и спътникът ти не се е появил, може ли да пътувам при теб? Не бих те молила за такова нещо, но при нас е доста претъпкано.

Били поглади мустака си развеселен.

— Разбира се. Скачай вътре.

Лус последва Маргарет отзад, докато тя вадеше чантата си от багажника.

— Какво правиш? — изсъска ѝ тя.

— Следвам примера на Стейси. Оставям се на вятъра, да ме отведе в нова посока. Ще си пробвам късмета с Били.

Лус изпита внезапен пристъп на ревност.

— Дори не го познаваш!

— Всъщност го познавам. Била съм на негов курс в университета. Той просто не ме помни.

Маргарет погледна през рамо и дръпна Лус на няколко метра встрани от другите.

— Виж какво, Лус. В момента съм излишна. Така ще имате възможност с майка ти да си поговорите на спокойствие. Имате нужда

да останете насаме за известно време. А и фактът, че ще ми бъде много по-удобно в онази кола, отколкото на задната ти седалка, определено е бонус — ухили се тя.

Били запали двигателя на джипа си и натисна клаксона.

Маргарет се обърна към него.

— Ей сега идвам!

Прегърна силно Лус.

— Ей, ние все още пътуваме заедно, нали? Ще се видим от другата страна!

Затича се към колата, с нетърпението на дете, втурващо се към подаръците под коледната елха. Били отвори подканващо предната врата. Отвътре се разнесе музиката на Моцарт.

— *Vamonos!* — провикна се той.

Преминаха през Международния мост „Фар — Рейноса“ без инциденти, като изключим обичайното забавяне. Били ги поведе през оживените малки градчета по границата с техните прашни улици, шумни площи и безбройни магазинчета, отрупани с туристически сувенири. Улични продавачи се приближаваха до колите им по кръстовищата и агресивно се опитваха да им продадат герданчета и гривнички. „Евтино, госпожа, много евтино!“ Деца минаваха между спрелите на светофарите коли и предлагаха дъвки и други лакомства.

Градчетата свършиха и пред тях, докдето им стигаше погледът, се ширна безкрайната гола пустиня. Лус и Марипоса следваха джипа на Били в дълбока тишина, всяка потънала в своите си мисли, докато пътуваха през еднообразния, непривлекателен терен.

— От къде познаваш Маргарет? — попита най-накрая Марипоса, нарушавайки дългото мълчание в колата.

Този въпрос постави начало на разговора им. Лус започна, със съдбоносното обаждане на тия Мария по телефона, месец по-рано и поредицата от събития, довели Лус, до решението да върне пепелта на Есперанса в Мексико. Не спести нищо: проблемите с колата в Чикаго, Офелия и Анхел, раждането на бебето в Канзас, присъединяването на Маргарет, случайната среща с Били при „Тайните езера“ и намирането на телефонния номер, изписан на последната страница в тефтера на баба й.

— През цялото време обаче, каквото и да се случваше, винаги чувствах присъствието на абуела в колата — завърши тихо Лус.

— И аз го усещам.

— Така ли?

— Определено. Тя е тук с нас.

— След смъртта на баба, се чувствах толкова самотна — промълви Лус. — Не знаех какво да правя. Молах се да ми даде някакъв знак, че е още с мен. На следващата сутрин открих пеперуда монарх, току-що излязла от пашкула, в стаята, в която обикновено работеше. Беше такава изненада! Сезонът вече почти беше отминал и всички какавиди бяха станали пеперуди и бяха отлетели отдавна. Но тя беше там. А най-изумителното беше, че тази пеперуда не отлетя, когато я отнесох в градината. Остана с мен, сякаш искаше да ми обърне внимание на нещо. Бях напълно убедена, че абуела е дошла при мен, под формата на тази пеперуда. Това беше знакът, за който се молах.

Марипоса мълчеше.

— Сигурно ме мислиш за голяма глупачка.

— Изобщо не те смятам за глупачка — отвърна Марипоса. — Много, много хора са ми разказвали подобни истории — за пеперуди, които се появяват след смъртта на техен близък. Или за това, как пеперуда каца на рамото им, когато са били потиснати или тъжни. Най-трогателна за мен е историята за пеперудите, открити по стените на детските бараки в концентрационния лагер „Майданек“ в Полша по време на Втората световна война, издраскани вероятно с камъчета или с нокти. Представи си тези малки нежни пръстчета как дълбаят с ноктенцата си мечтите си по единственото „платно“, с което са разполагали, по стената. От хилядолетия навсякъде по света, има легенди и митове за пеперудите. Аз лично отравям молба към боговете всеки път, когато пускам нова пеперуда. Мисля, че историята ти е всичко друго, но не и глупава. Ние имаме специална връзка с пеперудите.

Лус се усмихна, но не откъсваше поглед от пътя пред себе си.

— Е, както и да е. Това е една от константите в моето пътешествие. Следвам знаците.

— Учените и досега не знаят, какви знаци и сигнали използват пеперудите монарх, за да откриват пътя си всяка година. За теб твоят

знак е бил Есперанса.

— А за теб? — попита Лус, поглеждайки към майка си.

Марипоса се облегна назад и затвори очи.

— Аз следвам теб.

Когато небето се стъмни, Марипоса пое волана. Лус отпусна глава, докато гумите бръмчаха тихо под тях. Усещаше постоянното буботене на двигателя, като сърдечен ритъм.

Обърна лице и погледна към тъмния силует на жената, караща колата. Косата ѝ беше прибрана в опашка ниско на врата, матовата ѝ кожа беше чиста, без следа от грим. На лявата страна на лицето ѝ малък неравен белег се спускаше точно по линията, очертавана от усмивката ѝ. Коя беше тя, запита се Лус. През целия си живот, беше имала една идеализирана представа за майка си. Жената в колата до нея беше напълно непозната. Какъв ли щеше да бъде животът ѝ, ако майка ѝ не си беше тръгнала. Какви неща щяха да са преживели заедно? Дали щяха да са близки или по-скоро като Есперанса и Мария — да се обичат, но да не могат да живеят една с друга?

Марипоса се обърна, видя, че Лус я гледа, и ѝ се усмихна.

— Уморена ли си?

Лус премигна тежко с клепачи.

— Много.

— Надявам се, че скоро ще отбие към някой хотел — измърмори Марипоса, все още не особено очарована от техния гид. — Всеки глупак знае, че си е чисто самоубийство да шофираш нощем из Мексико. Какви истории мога да ти разкажа...

Лус извърна поглед отново към пътя. Чудеше се какви ли щяха да бъдат те. От всички истории, които Есперанса ѝ беше разказвала, тази за майка ѝ се беше оказала най-голямата опашата лъжа.

Следващият им ден започна много рано, веднага след обилната закуска, в техния скромнотел мотел — *chilaquiles*, вкусна пържена царевична тортила, напоена със салса и сервирана със сирене, яйца и боб. В далечината се събираха облаци, но небето още беше чисто и те планираха да шофират цял ден. Марипоса застана на волана, когато започнаха да се изкачват из Сиера Мадрес. Беше, като водач на стадо с добитък в Дивия Запад, юркаше уморения и съпротивляващ се Ел

Торо, насилваше гумите безмилостно и използваше езика си като камшик. На поредния стръмен склон фолксвагенът започна да забавя, двигателят едва креташе, ръмжейки все по-глухо.

— Давай, Торо. Ти си бик! Можеш да го направиш! — крещеше Лус, поклащайки се напред и назад на мястото си, за да помогне.

Марипоса се засмя и се присъедини към нея.

— Давай, давай, давай...

Лус обаче знаеше, че Били не се смееше в своята кола. Продължаваше да кара напред, но постоянно трябваше да спира, за да ги изчаква. Ако беше хазартен тип, тя щеше да се обзаложи, че той проклина мига, в който им предложи, да пътуват заедно.

Планинският пейзаж беше красив. Минаваха през зелени гори и проходи, които им разкриваха спираци дъха гледки, към долината. След като пътят отново стана по-равен, Лус застана зад волана и двете с Марипоса подеха отново прекъснатия си разговор.

— Едно от момичетата, които срещнах на това пътуване, Офелия, ме накара да се замисля за теб — каза Лус. — Тя беше много сладка и аз наистина я обикнах. Но какъв речник и какъв характер имаше само!

Марипоса я погледна, изпод повдигнатите си вежди. Лус се разсмя.

— Не, не беше в тази връзка. По-скоро заради факта, че беше на същата възраст, на която си била и ти, когато си ме родила.

— Това момиче ли, беше бито от приятеля си?

— Да. Тя беше бременна и самичка в чужд град. За теб това е бил Милуоки, за нея беше Чикаго. Станалото с нея ме накара да се замисля. Баща ми някога удрял ли те е?

Марипоса се взираше в пътя пред себе си и известно време не отговори нищо.

— Виж, мила. Била съм удряна — каза най-накрая тя. — При това доста пъти през годините. Един тип ми остави този белег. — Посочи белега край устата си. — И още един тук. — Разтвори блузата си широко и ѝ показа дебел назъбен белег високо на дясното ѝ рамо, който приличаше на прободна рана. — Били са ме и жени. Невинаги бяха мъже.

Тръсна глава и Лус си помисли, че се опитва да отблъсне далече спомените, които все още бяха прекалено болезнени.

— Но Макс, твоят баща — странно е как избягваме да казваме името му, — никога не ми е посягал. Той ме нарани много по-силно, повече от всяка физическа болка, причинявана ми от друг, когато ме напусна.

— Не знам нищо за него, само съм го виждала на снимките, в албума на баба. Дори не знам каква е фамилията му.

Марипоса погледна към Лус, после отново извърна лице към пътя.

— Стро. Казваше се Максимилиън Стро.

Лус повтори името наум. Струваше ѝ се напълно чуждо.

— Това не е твоята фамилия. Така и не се оженихме. Знаеше ли го?

— Да. Искала ли си въобще, да се омъжиш за него?

Загадъчна усмивка се появи на устните на Марипоса.

— Бях на осемнайсет години. Когато избягах с него, дори пред ум не ми минаваше мисълта за брак. По-късно, когато открих, че съм бременна, да, поисках да се оженим. Очаквах, че това е най-естественото нещо. Настоявах за това.

Млъкна и Лус задържа дъха си, в очакване да продължи.

— Макс не пожела.

— И наистина просто те е изоставил?

Марипоса кимна спокойно.

— Работех като сервитьорка в местен клуб. Една вечер се прибрах у дома след края на смяната си и него го нямаше. Беше оставил бележка и каквито пари беше успял да събере. Доста жалка сума всъщност.

— Какво пишеше в бележката?

— Не много. Беше просто надраскано изречение на някакво листче. Пишеше „Съжалявам!“.

— Само това ли? Нищо повече? — Лус се изпълни с гняв срещу този човек. — Какъв задник!

Марипоса кимна бавно с глава.

— Как си могла да бъдеш, с такъв кретен?

— О, той беше много чаровен. Макс беше различен от всички други младежи, които срещнах в университета. Беше чуждестранен студент от Германия и беше толкова красив с бледо русата си коса, сините си очи и онази усмивка... — Погледна към Лус и млъкна рязко.

Лус не се усмихваше.

— Обичаше ли го?

През всички тези години се беше надявала, че въпреки цялата им трагична история, майка ѝ поне беше обичала баща ѝ.

— Да. Много. С цялата любов, която си представях, че може да съществува на осемнайсет години. Никога след това не съм изпитвала такава любов към друг мъж. Нито пък съм изпитвала преди това. Той беше първият ми любовник. — Млъкна. — Надявам се, че това не те шокира.

— Моля те — изсмя се Лус.

— Със сигурност щеше да шокира майка ми.

Лус се замисли за разговорите, които беше водила с баба си за отношенията ѝ със Съли.

— Може би не. Абуела беше старомодна, но не и лицемерна.

— Тя мразеше Макс. Това поне беше абсолютно сигурно.

— Мислех, че никога не го е срещала!

— С баща ми се запознах с него, когато дойдоха да ме видят в университета. Обядвахме заедно. Помня, че Макс пиеше немска бира, а татко — мексиканска. Мама смяташе, че той е превзето интелектуален, суетен, егоцентричен. Всичко това беше напълно вярно. Тя не харесваше нищо в него, дори начина, по който държеше цигарата си. Нали се сещаш, между показалеца и палеца си, ето така.

Вдигна ръка и ѝ показа този стар европейски маниер на пушене. Лус се засмя, като си го представи.

— Защо ми е казала тогава, че никога не го е срещала?

— Така ли? Бедната мами. Или е заличила несъзнателно този спомен от ума си, или — по-вероятно — го е мразила толкова силно, че не е искала да знаеш нищо за него, дори нещо лошо. Лус, той не беше зъл човек. Никога не ме е бил или наранявал по някакъв начин. Когато бяхме заедно, се смеехме много и си прекарвахме чудесно. Но беше на двайсет години и не бе готов за жена и дете. А по времето, когато си тръгна, вече бяхме започнали да се караме за пари и за бебето. И така, като типичното разглежено малко момченце, каквото беше, той просто избяга и се прибра у дома си, в Германия. Жалко е, че дори не знам, от кой град е.

— Прав му път!

— Да. Но със срам трябва да призная, че ми разби сърцето. И по-лошо, съкруши духа ми. Някой може би ще каже, че съм получила справедливо наказание, задето избягах от родителите си. Но да нося детето му, а той да ме зареже така безцеремонно, да бъда сама, без никаква подкрепа — това беше изключително унизително. Бях съсипана.

Лус кимна разбиращо и отвори прозореца, за да види чист въздух.

— Стига толкова засега — каза тя тихо.

Загледа се в пейзажа, край който минаваха, и си помисли, че след като научи всички тези неща за баща си, това не промени по никакъв начин нейния свят. Не изпитваше никакво желание да го потърси и да се запознае с него. Той не беше оставил нищо след себе си, дори името си. И, обратното, беше нетърпелива да научи колкото се можеше повече за живота на майка си — за решенията ѝ, за постъпките ѝ, за чувствата ѝ. Чувстваше дълбока връзка с нея, която не можеше да проумее, защото тя я беше изоставила.

— Твоят приятел... — започна Марипоса плахо. — Той някога удрял ли те е?

— Съли? — извика Лус изумена. — Не! Никога. И никога не би го направил.

— Хубаво.

Марипоса прокара пръсти през косата си с въздишка.

— Има едно нещо, свързано с пеперудите монарх, с което не мога да се примиря. Обичам почти всичко в тях освен начина, по който мъжките се отнасят с женските. Те са грубияни. Не използват феромони, за да привлекат женските, както правят останалите видове пеперуди. Когато мъжкият види във въздуха женска, която му харесва, той просто я удря, събаря я от небето и се чифтосва с нея. — Погледна към Лус. — Надявам се, че си избрала своя мъж по любов. Сексът без любов не означава нищо. Твоят приятел, твоят Съли... Обичаш ли го?

— Да. Обичам го.

Марипоса извърна глава и очите ѝ се впиха в лицето на Лус.

— Добре.

Тъкмо когато стигнаха, до непретенциозния хотел в малкото градче Маравато, в който Били им беше казал, че често е отсядал, започна да вали. Хотелчето представляваше ниска постройка в

колониален стил, разположена на очарователно площадче. Съдържателите, мила възрастна двойка, държаха мястото, заедно с децата си. Те посрещнаха Били, все едно беше техен блуден син.

Валя цяла нощ, тих, подхранващ дъжд, който се стичаше като нежна музика по тънкия покрив. Събудиха се и видяха, че небето е все още мрачно, дъждът обаче беше спрял и вятърът прогонваше облаците надалече. Били беше готов да тръгнат по-рано, нетърпелив да стигне до крайната си цел.

— Дръжте очите си отворени — каза им той, когато се качваше в джипа и потегляше пред Лус и Марипоса. — Днес е добър ден за пеперуди.

По средата на деня, Били свърна от главното шосе и пое по тесен каменист черен път, който минаваше през села и ферми. С приближаването им до Ангангео, Марипоса очакваше разговорите им да стават все по-тежки, като каменистия пейзаж наоколо, навлизайки в проблемната зона за личните им взаимоотношения. Лус беше помълчалива от обикновено след разговора за баща ѝ предишния ден. Марипоса знаеше, че информацията ѝ идва в повече и ще ѝ трябва време, за да я осмисли. Сам ѝ беше говорил колко важно е да позволи на Лус да ѝ задава въпроси, независимо колко трудно и болезнено щеше да бъде за нея да им отговори. Искаше ѝ се Сам да беше сега тук, при тях. Липсваше ѝ спокойната му сигурна ръка, водеща поводите на коня ѝ.

Но Лус не задаваше никакви опасни въпроси. Седеше мълчалива, напрегната и притеснена, заради предстоящата среща с непознатите членове на тяхното семейство в Ангангео. Цяла сутрин виждаха край тях пеперуди монарх. Тук две, там три. През последния час бяха започнали да се появяват още и още, една след друга. Лус се взираше постоянно в небето.

— Ето още една! — извика развълнувано тя и посочи над главите им.

— Не мога да я видя, освен ако не искаш да изляза извън пътя. По-добре да гледам напред.

Лус продължи да хвърля от време на време поглед към небето.

Марипоса видя, че Били дава мигач и отбива встрани край пътя. Наби спирачки, мърморейки недоволно:

— Какви ги върши сега? Този мъж ме побърква. Все спира да зяпа нещо. А Маргарет му приглася, виж това растение, погледни онова цветенце! Двамата са един дол дренки.

— Е, все пак това е работата им. Те са изследователи.

— Знам. Просто съм нервна. Нетърпелива съм, да се срещна със семейството и сме съвсем близо. Всяко спиране ме дразни.

Докато стигнат до тях и отбият колата, Били беше вече излязъл, стоеше на ръба на една урва и се взираше в небето с бинокъла си. Маргарет обикаляше джипа и гледаше нагоре, прикривайки очите си с длан.

Лус взе бинокъла си от задната седалка на Ел Торо.

— Какво гледаме?

Маргарет посочи нагоре.

Лус видя една пеперуда монарх, да лети съвсем ниско, изподраните ѝ по краищата криле пляскаха ожесточено във въздуха.

— Монарх! — възкликна Лус.

Марипоса също излезе от колата и застана до нея.

— Видях я. А ето там има още една двойка — посочи тя. — Ще виждаме все повече.

— Ей, дами — провикна се Били, повдигайки очилата си. — Какво правите? Вижте!

Всички погледнаха отново към облачното небе. Това, което приличаше на предния ръб на един черен облак, се движеше по-бързо от останалите облачета. Марипоса вдигна ръка, заслони очите си и примижа. Високо в небето, летящи под тъмния облак, забеляза множество пеперуди, чиято форма не можеше никога да сбърка. Усмихна се и погледна към Лус. Видя я как подскача и размахва въодушевено ръце.

— О, божичко! — извика Лус.

Марипоса изви врата си, за да погледне отново нагоре. В този момент слънцето се показа иззад един облак и небето над главите им избухна в оранжева бляскава експлозия.

Това не беше облак.

— Леле! — изкрещя извън себе си от вълнение Лус и се разтича наоколо като малка ученичка.

Марипоса се разсмя силно, радвайки се от сърце на гледката. Над тях в небето летяха хиляди и хиляди пеперуди монарх. Беше

невъзможно да се предположи броят им. Почувства се нищожна, докато ги наблюдаваше. Тези крехки, героични пътници, следващи един вековен инстинкт, образуваха величествена, целеустремена река, течаща в небето. За момент Марипоса си спомни гъсениците. Всяко яйце, което се беше излюпило като гъсеница, с размера на човешка мигла и беше оцеляло и пораснало, беше възкръснало като пеперуда. Всяка метаморфоза беше чудо. И ето ги тук — хиляди и хиляди от тях, тържествуващи, летящи към своето светилище. Заля я вълна на надеждата.

Били стоеше на края на пътя, взирайки се в далечината. Лицето му грееше, като на малко момче, когато посочи към висок хълм, покрит с жълти цветя. Капчиците роса от по-ранния дъжд блестяха на слънцето.

— Това е El Cerrito, Малкия хълм. Там ще е първата им спирка. Ще се заредят с храна, преди да се отправят към колониите си в еловите гори, където ще презимуват. Да вървим! — Изтича бързо към колата си.

Марипоса се провикна към него:

— Вие вървете. Но за нас това е в обратната посока. Ще тръгнем право към Ангангео. Семейството ни очаква.

Погледна към Лус, за да види, дали е съгласна с плана.

— Става ли?

Лус кимна, в знак на съгласие, после погледна към Маргарет.

Тя се приближи до нея и хвана и двете ѝ ръце в своите.

— Хей, разбирам защо искате да отидете колкото се може по-бързо в града. Но това е важен момент за мен. Винаги съм искала, да работя на терен и сега Били ми дава този шанс.

— Но, Маргарет! Да тръгнеш така с него е прекалено...

— Спонтанно? Господи, надявам се да е. Уморих се да чакам по спирките, докато другите прелитат край мен с колите си. Уморих се да поемам винаги по безопасния път.

— Но...

— Всичко е наред. Били е страхотен и двамата работим добре заедно. Мислим по един и същ начин. Ей, не гледай толкова тъжно. Радвай се за мен. Това е приключението, което съм чакала цял живот.

— Ще те видя ли отново в града?

Маргарет сви рамене и изимитира доста добре кривото ухилване на Били.

— Не знам. Но ще държим връзка. Имаш номера на телефона ми, а и аз ще ти се обаждам. Не се тревожи! — Придърпа Лус към себе си и я прегърна силно. — Благодаря ти много, че ми позволи да дойда с теб. Ти си по-смела и по-силна, отколкото си мислиш. Ти промени живота ми.

Пусна я, забърза се към джипа и скочи вътре, докато Били палеше двигателя. Той подаде ръката си през прозореца и им махна набързо, с широко разперени пръсти. Докато излизаше отново на пътя, усмихнатата Маргарет се показа през прозореца и се провикна:

— Надявам се, че ще стигнеш там, където ти е писано да бъдеш! — Засмя се и се прибра обратно вътре.

Лус се разсмя и помахна с ръка, гледайки как джипът на Били изчезва надолу по пътя. Кой да предположи, помисли си тя, и внезапно се сети за Съли.

— Знам къде сме — каза Марипоса и очите ѝ блестяха, докато сядаше на шофьорското място. — Влизай! Почти стигнахме.

ДВАЙСЕТ И ДВЕ

Мексиканският празник, известен като Денят на мъртвите, на 1 и 2 ноември съвпада с пристигането на основната група пеперуди монарх, които се настаняват в еловите гори в Мичоакан, за да презимуват. Местните вярват, че пеперудите са душите на починалите им близки, които се завръщат всяка година при тях.

Малкият колониален град Ангангео, бе разположен уютно в тясна долина, отделните кварталчета с цветни, замазани с хоросан отвън къщички бяха струпани терасовидно по планинските склонове. Марипоса и Лус минаваха покрай ферми с техните скромни дървени къщи и навеси, кози и овце и величествени борови гори. Ел Торо се задъхваше, докато се изкачваше по каменистия път, но Марипоса караше старата кола, сякаш беше родена за това. Най-накрая стигнаха градчето, което основно се простираше около тясната, змиевидновиеща се главна улица. Покривите на белите къщи бяха покрити с керемиди, а рамките на прозорците грееха в ярки цветове като искрящите чушки и домати, продавани на пазара. Градът беше украсен с празнични серпентини, висящи между сградите, а цветните им пластмасови флагчета плющяха шумно, развявани от вятъра. Местните пъплеха по тротоарите, носейки кошници, претъпкани с оранжеви цветя, хляб, сладки и други традиционни храни за Деня на мъртвите. Пръстите на Марипоса танцуваха по волана, докато Ел Торо си пробиваше бавно път, из задръстените калдъръмени улички. Лус гледаше през прозореца и се изкикоти, когато видя как голям рекламен знак на бира „Корона“ закриваше гледката към красивата църква на площада в края на улицата. Беше доста нелепо.

Марипоса паркира на едно свободно място, пред бяла постройка, на която имаше голям, изрисуван на ръка надпис „Mercado“. Черна котка се излежаваше на перваза на прозореца пред големи саксии с

цветя, искрящи като скъпоценни камъни. Лус вдигна глава и видя, как една ръка се отдръпва назад и белите дантелени завеси на прозорците на втория етаж се полюшват. Марипоса изключи двигателя и Ел Торо изръмжа за последно, после млъкна.

— Стигнахме — каза тя и издиша с облекчение напрежението от хилядите километри.

Като по даден сигнал, вратата на магазина се отвори и шумна тълпа от мъже, жени и деца излезе отвътре, всички размахваха ръце от възнение и надаваха приветствени и радостни възклицания. Семейството, помисли си Лус. Замръзна вцепенена, абсолютно непривикнала към подобни посрещания от роднини, особено от толкова много! Знаеше, че тия Мария беше звъннала на брат си в деня, в който тръгнаха, за да го предупреди, че идват, но не беше предполагала, че ще ги очакват с такова нетърпение. Марипоса се обърна окуражително към Лус и я потупа по ръката. След това свали предпазния си колан и излезе от колата. Дългата ѝ коса се развя на гърба ѝ, когато се затича като младо момиче и се впусна в отворените ръце на посрещащите ги жени. Няколко от тях изглеждаха на възрастта на Есперанса. Носеха рокли и плетени жилетки и имаха същата кожа с цвят на изпечена теракота и дълги плитки. Всички наобиколиха Марипоса, потупваха я по гърба и плачеха от радост. Тя посочи с ръка към все още седящата в колата Лус. Лицето на най-възрастната жена грейна, когато я видя, и кършейки ръце от възнение, даде инструкции на две от по-младите жени, облечени в дънки и пуловери. Момичетата се впуснаха към колата, отвориха вратата от страната на Лус и я извлякоха навън, с усмивки на лице, надаващи възторжени викове: „Hola! Bienvenido! Venga!“^[1]

Поведоха я, към групичката на по-старите жени, които я запрегръщаха и разцелуваха, като отдавна загубена дъщеря. Известно време се чуваха само радостните им възгласи: „Que bonita!“^[2]

Сведоха глави една към друга и си размениха забързано някакви думи. Лус се чувстваше нервна, но издържа техния оглед и се усмихваше вежливо на всички. Приглади косата си, която беше сплела отново в традиционната дебела плитка. Внезапно, зад насъбралата се групичка, настана оживление и жените се раздалечиха, за да направят път на едър мъж, облечен в бяла риза с бродерии, която много подходеше на гъстата му посивяла коса. Той беше внушителен,

очевидно патриархът на рода. Лус се загледа в него и реши, че това трябва да е тио Маноло. Беше като близък на тия Мария.

Очите му се изпълниха със сълзи.

— Изглеждаш, точно като мама! — възкликна той.

Пристъпи напред, грабна Лус и я повдигна високо във въздуха, докато възрастната жена до него се смееше и пляскаше с ръце. Лус беше опиянена от радост и облекчение от това сърдечно посрещане, толкова подобно на начина, по който я беше приела от самото начало и сестра му Мария. Марипоса се спусна към него и той я прегърна с едната си ръка.

Маноло заговори на Лус толкова бързо и припряно на испански, че тя не можа да разбере дори едно изречение. Опита се да се абстрахира от околния шум и да се съсредоточи само върху неговите думи. Той явно се усети и забави темпото, така че тя разбра, че я пита дали говори испански. Усети как гърлото ѝ се свива и сърцето ѝ започва да бие силно в ушите, докато се насилваше да каже няколко думи.

— Un roquito.

Маноло млъкна и погледна въпросително Марипоса. Тя само повдигна рамене. После той се обърна отново към Лус.

— Говориш малко, така ли? Un roquito? — повтори шеговито думите ѝ. — Испанският е езикът на твоя народ. На твоето семейство. Как може, майка ми да не те е научила? — попита на безупречен английски.

Лус беше изненадана от правилния му говор, но после се сети, че Маноло беше живял години наред в Щатите. Спомни си и лицето на Есперанса, когато я умоляваше да говорят на испански език.

— Тя се опита — отвърна Лус. — Разбирам доста повече, но ми е все още трудно да говоря.

В очите му проблесна разбиране.

— Аз говоря английски, но жена ми, децата ми, цялото семейство говорят много малко. Но ти ще се упражняваш с тях, докато си тук, нали? Ние ще ти помогнем. Преди да се усетиш, ще говориш съвсем свободно!

— Voy a tratar de hablar en espanol^[3] — каза тя, благодарна за тактичността му.

— Добро момиче! — възкликна Маноло, сияещ от удоволствие. — Ти беше светлината на нейния живот, знаеш го, нали? Мами говореше само за теб и все те хвалеше. За нея ти беше безпогрешна. — Усмивката му помръкна и изражението на лицето му стана тъжно. — Не мога да повярвам, че я няма. — Вдигна ръката си от рамото на Лус и потупа гърдите си. — Тук е празно. Nada. Остана дупка, която не мога да запълня.

Обърна се и прегърна сестра си утешително.

— Маноло — каза Марипоса, търкайки сълзите от лицето си. — Лус ти е донесла голям дар. Хайде, кажи му, Лус. — Погледна към дъщеря си, с искрящи от вълнение очи.

Лус се обърна и се запъти към колата. Не бързаше, макар да осъзнаваше, че всички са вперили очи в нея. Отвори вратата, премести чантите и извади кутията с пепелта на Есперанса от задната седалка. Хартиените цветя бяха по-смачкани от всякога, а цветчетата на невените бяха съвсем оклюмали или издухани от вятъра, но в очите ѝ кутията изглеждаше прекрасна. Обърна се към чичо си, който стоеше пред прага на къщата, заобиколен плътно от групичката жени.

— Тио Маноло — каза тя. — Последното желание на абуела беше да се прибере у дома. Това са нейните останки. Донесох ги обратно у дома ѝ, в Ангангео.

Очите на Маноло се разшириха от удивление, изглеждаше разтърсен, от дъното на сърцето си. Протегна се и с огромна нежност пое кутията в големите си ръце. Задържа я пред себе си с церемониалността на свещеник. Обърна се към Лус. Макар сълзите да преливаха от очите му, гласът му беше силен и овладян.

— Не можеше да ни донесеш по-голям дар от този. Ти ни почете. Ти почете майка ни. Имаш смело и силно сърце, за да направиш това дълго пътуване, Лус. Не е чудно, че майка ни те обичаше.

Жена му, Естела, пристъпи напред. Гъстата ѝ прошарена коса беше прибрана назад и откриваше привлекателното ѝ лице, от което грееха топли и интелигентни очи.

— Благодарим ти, че върна Есперанса у дома — каза тя на испански. — Това вече е и твоят дом.

Маноло се обърна с лице към семейството си, около двайсетина души на брой. Вдигна високо над главата си кутията с пепелта. Заговори на испански, но бавно, сякаш обявяваше нещо тържествено.

Марипоса застана до Лус и я прегърна през кръста, докато слушаха. След като не беше в центъра на вниманието, момичето се успокои и откри, че разбира по-лесно това, което казваше чичо ѝ. Може и да беше пропуснала две-три думи, но беше ясно, че той обясняваше, как майка му се е върнала отново у дома. При тази новина сред събралите се роднини се разнесе развълнуван шум. Чичо ѝ Маноло се усмихна и каза, че това чудо се е случило точно навреме, за да могат да направят най-чудесната ofrenda в чест на Есперанса. И че ще могат да посрещнат духа ѝ за Деня на мъртвите!

Цялото семейство изригна в радостни възгласи, а Лус погледна към малката кутия в ръцете на чичо си и изпита огромно чувство на облекчение. Успяхме, помисли си тя. Абуела, наистина сме тук!

Тази вечер беше голямото събиране. Въпреки че беше станало неочаквано студено, членовете на рода дойдоха от километри разстояние в дома на Маноло и неговото семейство. Огромният апартамент заемаше целия етаж над магазина и тази вечер беше претъпкан от мъже, жени и деца, много от които си приличаха безкрайно. Бирата се лееше щедро, а голямата дървена маса направо се огъваше под тежестта на многобройните ястия, защото всеки гост носеше нещо, което да сподели с другите. Естела беше приготвила специално местна пъстърва и свежо гуакамоле, направено от авокадото, което растеше в задния двор. Имаше много смях, прегръдки и целувки.

Лус седеше на почетното място от лявата страна на Маноло, а Марипоса беше отдясно. Не им позволиха да помагат в кухнята, нито да носят чинии и храна на масата, както правеха всички останали жени. Вместо това, ги караха постоянно да разказват истории за дългото си пътуване. Марипоса превеждаше на Лус, когато се налагаше. Маноло се наслаждаваше на разказите им и бурният му смях започваше от корема, минаваше като вълна през цялото му тяло, а накрая завършваше с тръсване на главата му назад. Когато говореше, гръмкият му глас отекваше из цялото помещение, той се провикваше високо, за да поздрави хората, които идваха да се присъединят към тържеството, и нареждаше на жена си и дъщерите си да носят бира след бира.

Естела беше в стихията си — сякаш беше родена да организира събирания в дома си по такива радостни поводи. Направо летеше из стаята, допълваше чаши, тук даваше указания на жените, там забърсваше някоя изцапана детска уста. Маноло бе одобрил Лус и само това имаше значение за нея. Много скоро обаче Лус забеляза, че макар Естела да изразяваше искрена сърдечност към нея, отношението ѝ към Марипоса беше различно. Тя беше любезна със сестрата на мъжа си, но до тук. Всъщност беше направо студена. Държеше се с нея така, както би се отнасяла към някой непознат гост дошъл в дома ѝ.

— А как е скъпата ми сестра Мария? — попита Лус Маноло. — Можеше и тя да дойде.

— Добре е. Има много хубава малка къща.

— Не се ли чувства самотна? Толкова е тъжно, че децата ѝ се преместиха да живеят далече и я оставиха сама. Дори не я посещават. Можеш ли да си представиш такова нещо? — каза възмутено Маноло, после се сепна и погледна смутено към Марипоса.

Лус пренебрегна неловкия момент.

— Не мисля, че тия Мария е самотна вече. Тя се грижи за кучето ми. Чихуахуа. Мисля, че беше любов от пръв поглед.

— Хубаво! Това е добре! — Маноло ѝ се усмихна топло. — Ти си истински ангел.

Лус се усмихна, все още изненадана, че каквото и да кажеше и да направеше, тези хора го одобряваха. Всички ѝ предлагаха още храна и още бира. Колкото повече бира пиеше, толкова повече езикът ѝ се развързваше. Не след дълго, се присъединяваше съвсем смело към разговорите, правеше грешка след грешка, но явно никой нямаше нищо против. Само ѝ се усмихваха, благодарни за усилието, което правеше.

Беше заобиколена от хора, които приличаха на нея и на Есперанса. Особено сестрите ѝ, тия Роза и тия Марисела. Имаха същото набръчкано, изразително лице, като нейното и същите тъмни очи, искрящи от радост заради пристигането на Лус у дома. Сърцето ѝ трепна, когато в моменти на вълнение и двете жени допираха ръце до гърдите си, точно както правеше баба ѝ. Но имаше още толкова много хора от семейството! Когато я запознаваха с някого, Лус се усмихваше и повтаряше името, но веднага след това то изхвъркваше от ума ѝ, за

да освободи място на следващото. Надяваше се, че през следващите дни щеше да успее да ги запомни.

Марипоса и Лус щяха да споделят една стая в задната част на апартамента, гледаща към градината. Две тесни легла с дървени табли, боядисани в яркосиньо, зелено и червено, бяха разделени от малка масичка, покрита с дантелена покривчица. Лампата хвърляше мека светлина в стаята. Нямахше черга или килим на пода, а дантеленото перде на прозореца беше съвсем тънко, така че Лус се съблече бързо, благодарна за сянката, която хвърляше високото дърво в двора. Обу си бързо дебели вълнени чорапи и си навлече един суичър, после пусна косата си, разреса я с пръсти и се напъха под одеялото.

— Толкова е студено — прошепна тя, търкайки краката си един в друг. Цялата трепереше.

— Забравила си, колко студено става в планините — отвърна Марипоса. — Ние сме доста нависоко. Искаш ли още едно одеяло? Мога да помоля Естела.

— Не, тя е прекалено изтощена, от тази вечер — каза Лус, като потракваше със зъби. — Всичко е наред.

Марипоса се надигна, отиде до гардероба и извади вълнен шал от рафта. Дойде изненадващо до леглото ѝ и зави раменете ѝ с тежкия шал, придърпвайки го плътно към гърдите ѝ. Лус веднага почувства топлината. Жената задържа за миг пръстите си върху шала.

— Лека нощ, Лус — каза тихо тя.

— Лека нощ.

Марипоса се усмихна леко, после се протегна и загаси лампата. Лус си помисли, че майка ѝ ще погали косата ѝ или ще я целуне по бузата и искрено се надяваше да не се опита да го направи. Чуваше я как се намества на леглото си, как матракът ѝ проскърцва, как се сгушва под одеялото. Луната светеше ярко през прозореца и изпълваше стаята с мека сива светлина.

Лежеше по гръб с отворени очи и се опитваше да не мърда шумно върху тънкия матрак. Усещаше миризмата на влажната вълна и ароматите от вечерята, все още носещи се из студения въздух. Затвори очи и се опита да изпразни съзнанието си от всякакви мисли, да се остави нежният вятър отвън да я понесе нанякъде, но отново и отново се връщаше към разговорите от тази вечер. Лицата на голямото ѝ семейство — Маноло, Естела, Роза — се появяваха в главата ѝ, всяко

оставило дълбок емоционален отпечатък. Но никой не я беше белязал по-дълбоко от жената в стаята. Това беше третата нощ, в която споделяха една и съща стая, и тя все още не можеше да повярва напълно, че силуетът, лежащ в леглото срещу нея, беше майка ѝ. Наистина ли беше тук? Или това бе част от нейния продължаващ сън? Ако се протегнеше да я докосне, дали нямаше да изчезне отново?

Марипоса се събуди с първите лъчи на зората, които възвестяваха идването на El Dia de los Muertos. Надигна се от леглото и се облече тихо, като внимаваше да не събуди спящата си дъщеря. Въздухът беше студен и въпреки че Лус беше със суичър под одеялото и шала, тя се беше свила на кълбо като малко дете. Марипоса взе с леки движения шала и метна върху нея одеялото от своето легло. Вгледа се в дъщеря си, поглъщайки с очи всеки детайл от лицето ѝ. Колко години беше мечтала за момент като този? Въпреки че беше пораснала и се беше превърнала в силна и независима жена, много повече, отколкото самата тя осъзнаваше, когато спеше, все още приличаше на малкото момиче, което Марипоса си спомняше. Погали нежно с пръсти косата ѝ и махна няколкото кичура, паднали върху лицето ѝ. После се наведе и леко я целуна по бузата, вдишвайки сладкия мирис на кожата ѝ. Лус изпъшка и се размърда в леглото си. Марипоса задържа дъха си и отстъпи назад. Когато дишането на момичето отново стана равномерно, отиде до дрешника. Вратичката изскърца. Тя замръзна на място и погледна отново към дъщеря си. Отвори рязко гардероба и много внимателно издърпа кутията с пепелта на Есперанса от рафта, където Лус я беше поставила. Усмихна се, когато видя украсата, която тя и приятелките ѝ бяха залепили по кутията. Младите момичета могат да бъдат толкова глупави. Знаеше, че не бяха имали нещо лошо предвид, но за нея тези боклуци граничеха с неуважение. Тя възнамеряваше да изпълни задължението си като почтителна дъщеря и да направи красив олтар за гроба на майка си днес, който да отговаря на всички традиции. Щеше да бъде най-красивата на гробището, достойна за Есперанса.

Бързо и без да вдига шум, откъсна хартиените цветя, етикетите и нелепите плетени терлички и ги хвърли в кошчето за боклук. После грабна чантата си и се измъкна от стаята, като затвори тихо вратата зад себе си. Мина по тъмното стълбище и отиде в кухнята, в задната част

на къщата. Там огънят в пещта вече беше разпален и снаха ѝ, Естела, месеше тесто с потънали до лактите в царевично брашно ръце.

— Добро утро — каза Марипоса на испански.

Естела повдигна глава за миг, после бързо се зае отново с работата си.

— Рано си станала. На печката има готово кафе.

— Благодаря.

Марипоса си взе чаша и я напълни с димящото черно ароматно кафе. Отпи и въздъхна от удоволствие.

— Ммм... прекрасно е — измърмори тя. — Толкова до късно стояхме вчера. Довечера на бдението сигурно ще заспим.

— Ще се оправим.

Марипоса реши, да не обръща внимание на леденото отношения на снаха си и отпи още една глътка. Чувстваше как адреналинът ѝ се покачва и я ободрява много повече от кофеина в кафето. Фактът, че си беше у дома, ѝ вдъхваше сили и тя се замисли с въодушевление за днешните си задачи.

Естела оформяше бързо топки от тестото и ги подхвърляше умело от едната си ръка, в другата.

— Тортилите ще станат скоро. Там има малко сок. Портокалов. Закуската ще бъде готова след малко.

— Не съм гладна, благодаря. Трябва да тръгвам. Толкова много неща имам да направя.

— Не можеш да изкараш цял ден на празен стомах.

— Ще ям нещо по-късно, не се тревожи. Откъде мога да взема малко дъски и чук?

— Маноло събра всичко, което ще ти трябва, и го остави в ръчната количка, отзад в бараката. Ако изчакаш малко, ще дойде да ти помогне да я закарате до гробището.

— Бутала съм количка и преди. Мога да го направя и сама. Ще ти кажа, ако имам нужда от помощ.

— Маноло и Лус няма да са доволни, че ще отидеш без тях.

— Те ще разберат, защо трябва да го направя сама.

Естела изсумтя многозначително и тръсна шумно тестото на масата.

— Маноло изкопа дупка за останките. Готова е. — Млъкна и погледна кутията в ръцете на Марипоса. — Това те ли са?

— Да.

Възрастната жена се прекръсти.

— Нека Бог бъде с теб днес.

— Дъщеря ми...

— Не се тревожи. Ще се погрижим за нея. Ти прави каквото е нужно.

— Благодаря ти — каза Марипоса искрено.

Изгълта кафето си набързо, нямаше търпение, да започне важната си работа днес. Изплакна чашата си и излезе навън.

Небето беше все още сивкаво, а въздухът бе влажен и студен. Преметна вълнения шал около раменете си и се запъти към двора. Въпреки че къщата беше в центъра на града, градината беше просторна и в средата ѝ се извисяваше огромно дърво авокадо. Други малки дръвчета, които не можеше да разпознае какви са, бяха разпръснати около няколко стари навеса и постройки, които имаха нужда от ремонт. Едната беше кокошарник. Когато кокошките забелязаха Марипоса, започнаха да подтичват край оградата и да издават пискливи звуци, искайки храна. Знаеше, че гладните животинки няма да я оставят на мира, затова им метна шепя от приготвеното за тях зърно в кофите до телената мрежа. Те веднага се разпръснаха и започнаха да кълват като бесни.

Намери количката, под бараката зад къщата, точно както ѝ беше казала Естела. Дървената постройка се беше наклонила на една страна от времето, но отвътре беше солидна. Маноло беше подредил грижливо в нея всичко, което щеше да ѝ трябва, за да направи олтара за майка им. Тя мислено благодари на брат си за грижовността му. Много работа имаше да се свърши, преди да падне вечерта, но беше уверена, че ще се справи сама. Трябваше. Това беше най-малкото, с което можеше да почете майка си.

Градчето беше свръхестествено спокойно толкова рано сутрин. Количката скърцаше шумно, докато я буташе по слабо осветените улици. Единствените светлини идваха от местната мелница, откъдето се разнасяше звукът от постоянното тракане на машините, мелещи царевичката. Две жени мълчаливо отиваха натам, за да се снабдят с нужната им за днес дажба царевично брашно за тортили. Усмихнаха ѝ се и помахаха с ръка, когато се разминаха. Някъде отдалече се чу кукуригане на петел. Марипоса се замисли за роднините си, които

живееха във ферми извън града. Сигурно сега се събуждаха, жените правеха тортили, децата помагаха с къщната работа, преди да отидат на училище. Испита внезапен, силен порив на любов към всички тях. Те бяха нейното семейство — чичовци, лели, братовчеди. Добри, честни хора, които я обичаха. Трябваше да си спомня за това всеки път когато се почувстваше слаба, трябваше да се научи да черпи сила от тази любов.

Усещаше, как миналото ѝ прошепва стари, забравени спомени, когато минаваше през града, където си беше играла като дете, където бяха родени майка ѝ и нейната майка преди това. Колко ли пъти беше вървяла по тази улица, хваната здраво за ръката на Есперанса? Онова малко момиченце с плитките и панделките никога не си беше представяло, че някой ден ще се отскубне от ръката на майка си и ще избяга толкова надалече. Нито колко тежък и пълен със срам ще бъде животът ѝ. През дългите мъчителни дни на възстановяването си винаги беше хранела надеждата, че в края на нейното изпитание, ако намереше сили да упорства, щеше да получи опрощение. Мечтаеше как ще хване ръката на майка си отново и ще чуе нейния глас, който ѝ казва, че я обича. Тази мечта, беше запълвала в продължение на години черната дупка на самота в гърдите ѝ. А сега мечтата беше мъртва.

Спря, смазана от отчаяние. Приведе се напред и си пое дълбоко дъх. Болката беше все още толкова прясна. Сам ѝ беше казал, че спомените ѝ са заровени дълбоко в нея. Да се отдаваш на лошите спомени беше опасно. Бе я предупредил, че не бива да им позволява да замърсяват новия живот, който създаваше за себе си. Марипоса повдигна отново клатушкащата се дървена количка и се концентрира върху придвижването си напред, крачка след крачка, използвайки цялата си сила, за да я бути по калдъръмената уличка. Ръцете я боляха, но продължи да бути нагоре по хълма. Църквата беше в края на пътя, а гробището — точно зад нея. Сви малко встрани, когато покрай нея премина камион. Вътре имаше двама мъже в дънкови якета, а отзад в каросерията бяха нахвърлени инструменти и се излежаваше едно рошаво и мизерно на вид куче. Мъжете вдигнаха ръце за поздрав. Марипоса им кимна в отговор.

Миналата вечер, Маноло ѝ беше казал, че Мария му се обадила веднага след като научила за смъртта на Есперанса. Беше се разплакал, когато ѝ разказваше колко тежко бяха приели новината всички от

семейството. Смъртта на майка му ги беше заварила неподготвени. За съжаление, вече не можеха да компенсират прекалено многото години мълчание и раздяла.

Маноло и Естела бяха направили много хубава ofrenda за Есперанса в дома си. Марипоса знаеше, че ще стане така, и затова се беше обадила, преди да тръгнат от Сан Антонио, и бе помолила брат си да ѝ позволи да направи сама олтар за майка им на нейния гроб. Отначало Маноло беше отказал, защото смяташе, че е правилно цялото семейство да го изгради заедно. Но тя му бе обяснила през сълзи колко много се нуждае от това, като опит да изкупи огромното страдание, което беше причинила на майка им през всичките тези години. Маноло най-накрая се беше съгласил.

В сърцето си Марипоса знаеше, че олтарът е просто символ на нейното отчаяние и съжаление. Не беше глупава и не вярваше, че така ще успее да получи прошката на Есперанса. Но този жест беше единственото, което можеше да ѝ предложи.

Стигна до пустото гробище. Избута количката до семейния парцел и намери гроба, приготвен за Есперанса. Маноло не беше пестил пари и беше поставил на гроба висок каменен кръст. Черната, прясно изкопана дупка беше готова и чакаше останките на майка ѝ.

Марипоса не беше подготвена, за шока от гледката на гроба. Реалността я зашемети и вледени до мозъка на костите ѝ. Майка ѝ бе мъртва. Взираше се в гроба и усещаше как черната земя се разтваря под краката ѝ и се готви да погълне ѝ нея. Свлече се на колене и зарови ръце в студената пръст, дишайки дълбоко, за да дойде отново на себе си.

После се хвана за работа.

---

[1] Здравей! Добре дошла! Ела тук! — исп. ез. — Б.пр. ↑

[2] Каква красавица! — исп. ез. — Б.пр. ↑

[3] Ще се опитам да говоря на испански. (исп. ез.) — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ТРИ

Женските пеперуди монарх са способни да създадат и да снесат повече от пет хиляди яйца през живота си. Процентът им на оцеляване е много нисък, приблизително пет от всеки петстотин яйца успяват да изпълнят предназначението си и да се превърнат в пеперуди.

Лус се събуди, в сутринта на Деня на мъртвите замаяна от цялата бира, която беше изпила предишната вечер. Остана така в леглото, припомняйки си образите от снощното тържество.

След като повечето гости си бяха тръгнали, Естела, Марисела и Роза се събраха край една от масите и започнаха да обсъждат приготвленията на семейството за празника на следващия ден, докато мъжете играеха карти на друга маса. Лус наблюдаваше по-специално Марипоса. Никога не я беше виждала толкова въодушевена. От мига, в който стъпиха в Ангангео, сдържаността ѝ беше изчезнала и тя се беше преобразила в съвсем различен човек. Говореше ентузиазирано, смееше се и спореше, превърнала се отново в забавната, флиртуваща и лекомислена млада жена, каквато някога е била. Или поне в нейната сянка. Семейството ѝ оказваше голямо уважение, като към дъщеря на починалата. Особено брат ѝ. Двамата с Маноло бяха свързани със специална връзка, каквато очевидно липсваше между Марипоса и Естела. Там отношенията определено бяха обтегнати. Това обаче не помрачи вечерта. Марипоса не пиеше алкохол и все пак очите ѝ блестяха, а лицето ѝ бе поруменяло. Сега, като се замислеше, Лус се учудваше на драматичната промяна в емоциите на майка са. Очевидно имаше прекалено рязък скок в настроенията ѝ, а това не беше добре.

Лус се прозя и погледна към другото легло. То беше празно. Изненада се, че вече е оправено. Беше заспала трудно, но след като веднъж се беше предала на съня, явно нищо не беше могло да я разбуди, защото нито беше чула Марипоса да става, нито да обикаля из

стаята. Лус отметна одеялата и видя, че вълненият шал също го нямаше. Треперейки, намъкна бързо едни дънки, новия червен пуловер, който си беше купила в Сан Антонио по настояване на Маргарет, и червени дебели чорапи.

Слезе по тясното стълбище до кухнята. Спря за миг на прага. Трите ѝ лели работеха вътре, подготвяйки планини от храна, пред малка глинена пещ. Стаята ухаеше на горящо дърво и подправки. Жените бяха облечени напълно еднакво, с черни поли и черни пуловери, а косите им бяха прибрани на гърба в дебели плитки. Докато си говореха, ръцете им не спираха да вършат всякакви неща, като по инстинкт, но разговорите замлъкнаха, когато тя влезе вътре.

— Buenos días — каза Лус с плаха усмивка.

— Лус! Влизай! Добре ли спа? — възкликна леля ѝ Естела на испански. Спусна се да вземе чаша, напълни я с димящо кафе и ѝ я предложи.

— Gracias — Лус се опитваше да спази обещанието си да говори на испански език.

Леля ѝ каза нещо бързо на другите жени и те се изкикотиха. Момичето почувства, как бузите му пламват.

Тия Естела посочи към храната и заговори преднамерено бавно, за да може Лус да разбере, че ѝ предлага закуска.

— Si. Yo comprendo. Gracias — отвърна тя и простена наум. Щеше да бъде дълъг ден.

След като приключи с обилната закуска от боб, ориз и яйца, отиде в гостната. Тя беше празна, почистена идеално в подготовка за тържеството за Деня на мъртвите. Разходи се безцелно из стаята, спря да се възхити за миг на яркозелената керамична купа във формата на ананас и сърцето ѝ се сви от сладка болка при спомена за любимата купа на Есперанса, абсолютно същата, на която тя така старателно беше събирала парченцата, когато се счупи. Рисунки на калии, снимки на семейството и икона на Богородица висяха по стените.

Централно място в стаята, заемаше красив олтар, направен под дървена арка и отрупан с големи оранжеви невени, които Офелия ѝ беше казала, че се наричат *semrasuchitl*. Имаше още от тях във вазите, заобикалящи олтара. Банани, ябълки, тикви свещи бяха поставени в керамични съдове отстрани. Няколко черепчета от захар бяха подредени в задната част на масата: отдясно имаше метална

кадилница, а вляво — високи бели свещи. Масичката с олтара беше покрита с бяла покривка, а под голямо, ярко изрисувано разпятие бе поставена снимка на Есперанса в златна рамка.

Лус се приближи и се възхити на красивата млада жена, която приличаше на пищна птица, в шарената си традиционна мексиканска рокля, застанала пред бялата стена. Лъскавата ѝ черна коса беше праметната отпред на рамото ѝ, сплетена в дебела плитка. Това беше младежко женско лице, изпълнено с надежда и увереност. Протегна ръка да го докосне.

— Приличаш на нея — каза женски глас зад гърба ѝ.

Лус се обърна и видя млада жена, на нейната възраст, да стои до вратата. Беше красиво момиче с големи очи и характерните за рода остри скули. Тъмната ѝ коса бе късо подстригана и прибрана зад ушите, на които имаше няколко реда златни обици. Очите ѝ искряха меко под плътния бретон, докато се усмихваше. Беше слабичка и модерно облечена — тесни дънки, черен пуловер и кожено яке. Лус си спомни, че я беше видяла вечерта на сбирката, но не можеше да се сети как се казва.

— Аз съм Ядира — каза момичето и пристъпи по-близо. — Братовчедки сме.

Лус изпита огромно облекчение, че най-накрая беше срещнала някой на нейната възраст, който говореше английски.

— Аз съм Лус.

— Знам. Майка ми и твоята майка са... — млъкна замислено и после много внимателно произнесе думата на английски: — ... полубратовчедки. Comprendes? Имали са само един общ дядо или баба, и аз не знам. Това май ни прави също полубратовчедки. Или нещо такова. — Разсмя се. — Yo no sé! Не знам.

— Никога досега не съм имала какъвто и да било братовчед или братовчедка, така че ще взема каквото ми се предлага.

— Живеем във ферма, недалече от тук. Отбих се да те поздравя. Мислех да поупражнявам малко английския си, какво ще кажеш? Още не ми е много добър.

— Супер си е — отвърна Лус, благодарна за усилието ѝ.

Ядира се усмихна зарадвана.

— Днес ще бъде напрегнат ден — започна тя. — Много неща трябва да се свършат.

— Знам. Виждам го. Опитах се да се включа. Няколко пъти молех тия Естела да помогна с подготовката на храната, но тя все ми отказваше. Накрая ми каза, и мисля, че го превеждам правилно: „Можеш да ми помогнеш, като спреш да ме молиш да помагаш!“ — разсмя се Лус.

Ядира също се засмя и изви изразителните си очи.

— Шшш... Това е тия Естела. Тя обича да командва и има голяма уста, но... como se dice? Как се казваше? Има и голямо сърце.

— Тя като че ли, управлява целия род — каза Лус и отново се засмя.

Между разваления английски на Ядира и разваления испански на Лус разговорът им вървеше достатъчно добре и момичетата се разбираха чудесно. Ядира посочи нещата на олтара и обясни на Лус тяхното значение, давайки ѝ по този начин първия урок за традициите на Деня на мъртвите. А те бяха много.

— Тази година е специална, заради смъртта на Есперанса. Всички са много тъжни и искат да поднесат дарове на олтара ѝ. Днес много роднини ще дойдат да ѝ оставят храна или подаръци, за да се чувства тя добре дошла при нас. Моята майка ми даде това специално за нея.

Повдигна една найлонова торбичка и извади изящно изплетен черен шал. Положи го внимателно в основата на олтара. Черните ресни изпъкваха върху бялата покривка.

— Красив е.

— Твоята абuela го е изплела, за майка ми за нейния сватбен ден. Тио Маноло иска всичко да бъде идеално за майка му — каза Ядира. — Сърцето му е разбито, знаеш ли? Сега ела с мен. Мами иска да занесем тортила на Марипоса. Тя е на гробището.

— Какво прави там?

— Прави ofrendapara tu abuela.

— Още един?

Ядира се разсмя.

— Si. Правим олтар и на гроба. Марипоса, tu mama, поискала да го направи сама. Отишла е на гробището много рано тази сутрин.

Лус не каза нищо и се загледа в снимката на Есперанса на олтара. Чувстваше се предадена от майка си за пореден път, защото беше отишла на гробището без нея. Нямахше ли да бъде важен момент от

отношенията им, нещо, което да ги свърже по-силно, ако бяха направили заедно олтара? Опита се да овладее раздразнението си. Не искаше да съди Марипоса. Все пак именно Лус беше изживяла целия си живот с Есперанса, не майка ѝ. Тя беше с нея в деня, в който умря. Марипоса беше изгубила толкова много години. Може би просто имаше нужда да остане известно време сама. В края на краищата Есперанса беше нейна майка. Но, помисли си момичето натъжено и погледна отново към снимката на олтара, нима Марипоса не осъзнаваше, че тя беше майка и на Лус?

— Хайде. Ще тръгваме ли? — попита я Ядира.

Лус потисна гнева си и си каза, че всеки се справя със скръбта си по различен начин. Едно нещо беше научила вече за Деня на мъртвите — това не беше ден за тъга и оплакване. В този ден живите си спомняха починалите си близки с радост и любов в сърцата. Чакаше с нетърпение да падне нощта. Днес, на първи ноември, беше истински празник за децата и за всички, които искаха да си припомнят какво беше да си дете. Късно вечерта щеше да започне бдението на възрастните и Лус беше въодушевена, че ще участва в него.

Двете с Ядира вървяха по улиците на града, вече претъпкани с хора в празнично настроение, които купуваха в последните минути храна, свещи и дрънкулки за тържествата. Навсякъде имаше цветя, особено ярките оранжеви невени, които Ядира ѝ беше обяснила, че ацтеките използвали, за да почитат своите мъртви.

— Семейството ми отглежда невени във фермата, специално за този празник. Добри пари се изкарват.

Лус си помисли, че сигурно е вярно, като виждаше, че всички наоколо — мъже, жени, деца — носеха в ръце купища от тези цветя. Тя също купи една китка, за да освежи своята ofrenda, преди да представи кутията с пепелта на баба си на семейството. Почувства как раздразнението ѝ изчезва напълно, като си спомни, че тя ще допринесе с най-важния дар за семейния олтар тази вечер — кутията с тленните останки на Есперанса, която беше донесла през целия път от Милуоки до Мичоакан.

Ядира обичаше да се смее и хванала Лус за ръката, я водеше от сергия на сергия, двете момичета похапваха сладкиши и се шегуваха с малките захарни скелети, които се продаваха навсякъде. Лус не устоя и

си купи играчка скелет, задвижваща се, когато човек дърпаше въженцето.

В края на улицата, стигнаха до впечатляващата католическа църква, символичния център на града. Лус зяпна с благоговение към входа на църквата. Беше покрит догоре с купища ярки, свежи цветя. Ако не знаеше, че са цветя, щеше да реши, че това е гигантски прозорец с красив стъклопис. Жени, с традиционните тъмни шалове щъкаха наоколо като мравки и внасяха още и още цветя в църквата. На площада отпред имаше сергии, на които се продаваха плодове, керамични съдове, сувенири и цветя. Улични музиканти свиреха, а край тях децата танцуваха и играеха на криеница.

— От тук — каза Ядира и поведе Лус през тълпата на площада към голямата черна желязна порта на гробището. Отвън деца продаваха вода от големи бели кофи.

— Защо продават вода? — попита Лус.

— За да могат посетителите да измият гробовете — обясни й тихо Ядира. — Подготвяме ги за завръщането на душите на починалите.

Щом влязоха вътре, атмосферата веднага стана по-сериозна, изпълнена с дълбоко уважение. Гробището се намираше на драматично високо място, от което се виждаше цялата долина, и гледайки от там, Лус изпита истинско чувство на благоговение, каквото я изпълваше винаги когато се изправеше пред величествената красота на природата. Меланхоличната мъгла обвиваше склоновете на планината като тъмен шал, увит около раменете на млада, стройна жена.

Много от местните, се бяха вече събрали при гробовете и ги подготвяха за дългото нощно бдение. Жените, загърнати във вълнените си шалове, а мъжете в дебелите си серапета^[1] носеха с почителност дарове на гробовете на починалите си близки, други забързано чистеха и търкаха надгробните камъни. Лус се усмихна на малко отегчено момченце, седящо край един гроб, докато майка му шеташе край него.

— Почакай само да видиш, как изглежда довечера, когато запалим свещите. Това е най-красивата гледка — каза й Ядира.

Лус си помисли, че и сега беше достатъчно красиво. Докато вървеше по калдъръмените алеи, се възхищаваше на украсата върху гробовете. Всеки беше различен, всеки беше уникален, надгробните камъни на някои бяха пищни, другаде имаше само скромни кръстове.

Краставо, мърляво куче се промъкна до един олтар и отмъкна парче хляб от поставената кошница. Лус се засмя и се обърна да каже на Ядира, но смехът ѝ секна, защото в този момент видя Марипоса.

Марипоса се състезаваше със залеза. Работеше трескаво от рано сутринта, но олтарът още не беше напълно готов. От време на време, хвърляше по едно око на съседните олтари, за да направи сравнение. Нейният трябваше да бъде най-впечатляващ, най-красивият от всички. Нищо по-малко нямаше да бъде достойно за майка ѝ.

Слънцето топлеше приятно гърба ѝ, докато търкаше надгробния камък и сковаваше дървената рамка за цветята — най-голямата в гробището. Забиваше пироните с чука и с всеки удар я завладяваха спомените за многото празници, които бяха чествали с майка ѝ тук, в това гробище, за да почетат починалите си роднини. През целия ден чуваше в главата си мелодичния глас на Есперанса. Със залеза на слънцето гласът ставаше все по-силен.

Mi nina, виж! Чуй! Правим първия кръст за предната част, за челото на гроба. За хората от нашия народ това е символът на четирите природни стихии, разбра ли? Така правим нещата. Първо поставяме царица на олтара, за земята. Помириши, querida. Познаваш тази миризма, нали? Царицата е ароматът на нашия урожай, на събраната реколта. Тя ще нахрани душите, когато се завърнат. Водата е следваща. Поставяме кани с вода тук, за да утолим жаждата на душата след дългия ѝ път. Сега слагаме хартията. Виждаш ли колко е тънка? Това е, за да може да се движи от вятъра, в чест на леката и свободна като него душа. И накрая е огънат. За всяка душа, която посрещаме, палим свещ, тя е нейният символ. И още една — за забравените души. Тази нощ ще запалим свещите, за да могат нашите обични предци да открият пътя към дома си.

Забравените души. Сигурно и нейната ще бъде една от тях, помисли си мрачно Марипоса. Когато умреше, дали Лус щеше да запали свещ за душата ѝ?

Чуваше музиката от площада и все по-силният и по-празничен шум от гласовете на събиращите се хора. Звукът на техния смях я караше да работи още по-настървено. В бързината, се одраска дълбоко

по ръката и разкъса блузата си, а целият ѝ ръкав се напои с кръв. Няма значение, каза си тя. Това беше кръвно жертвоприношение. Предците ѝ щяха да го одобряват. Пренебрегна раната и продължи да работи, трябваше да свърши навреме, преди да падне нощта. Семейството щеше да бъде тук скоро. Семейството... Те бяха толкова мили с нея. Тя им беше благодарна. Но знаеше много добре, какво си мислеха. Особено Естела. Нямаше прошка за жена, изоставила детето си. Тя не заслужаваше да има душа. Когато Естела погледнеше към нея, Марипоса виждаше презрението ѝ. В нейните очи, тя беше извършила най-ужасното нещо, което една жена можеше да направи. Немислимо за майка като Естела. Непростимо.

Когато слънцето започна да се снижава зад хоризонта и небето потъмня, Марипоса се облегна назад и огледа творението си. Гърбът я болеше от напрежението, а ръцете ѝ бяха изподраскани и изцапани с кал. Олтарът беше красив, помисли си тя със задоволство. Беше направила голяма квадратна кула, разделена на шест открити пространства, символизиращи звезда — символът на вселената. На върха на кулата имаше голям кръст. Всеки сантиметър, от екстравагантната дървена конструкция беше покрит с оранжеви невени и изрисувани на ръка хартиени пеперуди монарх. Изсушени класове от червена царица и златисти дрънкулки висяха отгоре в незапълнените места на звездата като украшения на коледна елха.

Семейството ѝ щеше да се гордее. Ако се помиреше с тях, ако видеше прошка в очите им, може би щеше да усети поне мъничко прошка и от майка си. В сърцето си, Марипоса отчаяно се беше вкопчила в надеждата си, че ако успееше, майка ѝ щеше да се появи тази нощ.

Оставаше, да се направи само още едно нещо. Наведе се и взе китка невени. Кръвта нахлу рязко в главата ѝ и ѝ се зави свят. Не беше яла цял ден и беше изтощена.

Изправи се, хвана невените в лявата си ръка и с дясната започна да къса листенцата им и да ги пуска между пръстите си по земята.

— Прости ми, майко — прошепна, докато посипваше безбройните цветчета върху гроба.

Всеки път, когато откъсваше листенце от цветето, то разпръскваше своя силен аромат и сумрачният въздух постепенно се насити с парфюма им. Шепя след шепя Марипоса пръскаше

венчелистчета, толкова много, че покриха целия гроб със златно одеяло. Всяко цветенце беше молитва. С всяко откъсване удряше гърдите си в своя личен ритуал на изкупление.

— Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Вината е само моя... — молеше се тя и продължаваше да се самонаказва, отдадала се напълно на дълбоката си скръб.

Лус стоеше застинала, на няколко метра от гроба. Ядира дойде до нея, хвана я за ръката и притеснено се взря в жената пред тях.

Марипоса се полюшваше напред-назад, късаше листенцата на невените и ги разхвърляше върху гроба, който вече беше покрит напълно със златни цветчета. Тя напяваше някакви думи в състояние на транс.

Лус направи знак на Ядира да остане на мястото си и внимателно пристъпи към Марипоса. Докосна я нежно по рамото.

— Марипоса?

Майка ѝ се стресна и изви глава, за да я погледне. Очите ѝ бяха широко отворени и зачервени от сълзи. Гледаше към Лус, но сякаш не я виждаше. По лицето ѝ имаше следи от кал, дългата ѝ коса беше разрошена, а ръкавът на блузата ѝ беше разкъсан и изцапан с кръв.

— Аз съм. Лус.

Марипоса премигна няколко пъти, опитвайки се да се съсредоточи. После си пое дълбоко дъх и потръпна. Кимна, че я е познала; внезапно се спусна към нея и я прегърна.

Лус се слиса и се олюля назад. Не знаеше, какво да прави, или да каже. Стоеше вцепенено, с отпуснати отстрани ръце, защото не желаше да отвърне на прегръдката на майка си. Когато Марипоса се вкопчи още по-здраво в нея, тя вдигна ръце и лекичко я потупа по раменете, като постепенно я откъсна от себе си.

Марипоса отстъпи назад и изтри калта и сълзите от лицето си. Докато отдръпваше ръцете си, красивите ѝ тъмни очи сезираха в Лус. После погледът ѝ падна върху Ядира и тя инстинктивно приглади разрошената си коса и махна падналите върху лицето ѝ кичури. Пое си отново дълбоко дъх и издиша тежко.

— Съжалявам — каза тя засрамено. — Тази работа със смъртта ме разтърси.

Лус си отдъхна. Беше уплашена от крайностите в емоционалното състояние на Марипоса, но все пак това беше нормално, нали? Майка

й беше починала и тя страдаше.

— Донесохме ти нещо за ядене — обърна се Ядира на испански към Марипоса.

Пристъпи предпазливо напред и й подаде мазния кафяв хартиен плик, пълен с храна.

Тя погледна към него, почти с отвращение, но го пое и се усмихна.

— Благодаря.

— Трябва да се прибереш у дома с нас — каза й Лус. — Изглеждаш изтощена, а е хубаво и да се измиеш преди тържеството.

— Добре. Добре. — Марипоса кимна с глава. Хвърли последен поглед към гроба. — Чакай, Лус! Не каза нищо за моята ofrenda. Какво мислиш?

Лус си даваше сметка, че майка й очаква, с нетърпение мнението й. Приблужи до гроба, сложи ръце на кръста си и огледа внимателно олтара. Без съмнение беше най-големият и най-впечатляващият в гробището, отрупан изобилно с цветя и всякакви украшения. Гледката беше красива. Но същевременно беше сигурна, че Есперанса би предпочела нещо, което да прилича повече на нея самата. Нещо смислено, малко и семпло.

— Грандиозен е — каза тя на Марипоса. — Определено прави впечатление.

Майка й се усмихна широко и облекчено.

— Нали, и аз така смятам.

— О, почакай. Имам още нещо за него.

Лус отвори хартиената си торба и извади смешния скелет, който беше купила. Есперанса обичаше глупавите, забавни играчки и щеше да се влюби в тази дрънкулка. Отиде до гроба и постави скелета близо до надгробната плоча.

— Лус, недей — каза Марипоса и дойде до нея. — Това е пластмасова играчка. Искам само естествени неща на гроба. — Наведе се, вдигна скелета и й го върна. — Можеш да го сложиш на олтара в къщата.

Лус пъкна пластмасовия скелет в торбата му. Пръстите й мачкаха яростно хартията, копнеещи да разкъсат нещо.

[1] Серапе — традиционна мъжка дреха на индианците в Латинска Америка и особено в Мексико. Прилича на плътен шал, като одеяло, често се носи праметната на едно рамо. Да не се бърка с пончото. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ЧЕТИРИ

Високо в еловите планини, когато слънцето залезе, пеперудите се скупчват по дърветата, за да си намерят безопасно място, където да прекарат студената нощ. Микроклиматът, създаван от гъстата гора, ги защитава от резките промени в температурата. Оредяването и липсата на тази заобикаляща буферна зона, позволява нахлуването на вятър, дъжд и сняг в средата на колонииите. Това може да бъде смъртоносно за пеперудите монарх.

Небето беше черно и сред дърветата фучеше студен вятър. В стаята си, Марипоса и Лус се преобличаха за Деня на мъртвите. Естела им беше дала традиционни шалове, за да се слоят с местните хора, по време на този важен празник. Бяха вечеряли леко и се бяха изкъпали, така че се чувстваха освежени. Марипоса беше спокойна на външен вид, но Лус чувстваше, че все още е доста превъзбудена. Очите ѝ блестяха ярко, като звездите. Преди да тръгнат на това пътуване. Сам беше дръпнал Лус настрани и я беше помолил, да наглежда майка си.

— Все още е прекалено уязвима — каза ѝ той. — Толкова много неща се случиха наведнъж. Тя не е напълно готова за подобно изживяване.

В навечерието на Деня на мъртвите, Лус щеше да представи своята ofrenda на семейството си. Знаеше, че даровете, с които беше украсила кутията, можеха да изглеждат прекалено детински, но Ядира ѝ беше обяснила, че когато семейството се събере на гроба за бдението, всеки щеше да сподели някаква история за Есперанса. Лус смяташе да разкаже за своето пътуване до Ангангео. Упражняваше се наум да описва всеки от на пръв поглед нелепите дарове и обясняваше защо те представляват толкова важни етапи от завръщането на баба ѝ у дома. Изпитваше чувство на приятно удовлетворение, когато си представяше лицата им, докато я слушат, понякога, усмихвайки се на

перипетиите ѝ — както когато колата се повреди, понякога сериозни — при разказа за срещата с майка ѝ в дома на тия Мария в Сан Антонио. Смяташе, когато приключи с историята си, да им поднесе своя дар — на тях, новооткритото ѝ семейство — картонената кутия с тленните останки на Есперанса.

Искаше да направи всичко, както трябва, с уважение към традициите и обстановката. Облече се в дънки и обикновен черен пуловер и отиде до огледалото, закачено над масата. Внимателно сплете косата си на традиционната плитка, каквато носеха жените от селото. След това обви няколко панделки в ярки цветове около плитката, както я беше научила Ядира. Най-накрая се наметна с тежкия вълнен шал на червени и лилави ивици. Погледна отражението си и си помисли, че ако духът на баба ѝ се появеше у дома тази вечер, определено щеше да бъде доволен от нея.

Отвън от улицата, някъде в далечината, се носеха звуците на китара, а гласовете и силният смях показваха, че селяните бяха започнали да се събират за тържествата. Празникът започваше! Сърцето ѝ биеше учестено, докато отиваше до дрешника. Вратичката висеше хлабаво на пантите и тя я отвори много внимателно. Нямаше ключ за осветление, така че просто опипа на сляпо с ръка из горния рафт, за да намери кутията с пепелта. Отмести встрани една голяма възглавница, но кутията не беше там. Къде можеше да бъде? Притеснена, Лус се повдигна на пръсти и протегна по-навътре ръка. Докосна задната страна на дрешника и разбра, че кутията беше изчезнала. Сърцето ѝ подскочи от ужас. Къде беше? Размести роклите, които висяха по закачалките, и огледа пода. Видя черните си обувки, раницата си, ботушите на Марипоса и кошче за боклук. Късче от цветна хартия, странно познато, привлече погледа ѝ. Извади кошчето от дрешника и го отнесе под лампата. Погледна вътре с недоумение. Тук бяха всички украшения, които тя и нейните приятелки бяха направили в чест на баба ѝ, захвърлени като обикновен боклук. Как се бяха озовали вътре, зачуди се тя. Пъхна ръка и извади едната розова терличка. Кой беше направил това?

В следващия миг разбра.

Обърна се рязко и изтича побесняла към вратата на банята.

— Марипоса! — изкрещя извън себе си от гняв.

Тя се появи почти веднага. Изглеждаше впечатляващо в дългата си черна пола и плътния вълнен шал в тъмносиньо и черно, увит около раменете и шията ѝ. И тя беше сплела косата си в дебела плитка, но не я беше украсила с ярки панделки, както правеха момичетата и помладите жени.

— Лус, какво има? — попита притеснено. — Нещо не е наред ли?

— Къде е кутията с пепелта?

Лицето на Марипоса застина изненадано.

— Какво?

— Пепелта? Пепелта на абуела, къде е?

Отвън камбаните на църквата забиха с печалния си звън, призовавайки селяните да се съберат на гробището. Марипоса сплете пръстите на ръцете си и погледна през прозореца. Когато обърна отново лице към Лус, беше успяла да се успокои донякъде.

— Защо? Трябваше да я сложим в гроба, разбира се — каза тя с равен глас. — Там, където...

— Кой го направи? Ти ли?

— Ами, да...

— Защо не ме попита? — извика Лус. — Тя беше моя.

Марипоса погледна през рамо и мълчаливо затвори вратата.

— Шшш... Лус, не крещи. Не искаш семейството да чуе.

Лус стисна устни и се въздържа, въпреки че ѝ се искаше да изкрещи, че изобщо не ѝ пука кой може да я чуе. В този момент беше прекалено ядосана и прекалено огорчена, за да се съобразява с някого.

— Много е просто — започна Марипоса. — Няма нужда да се притесняваш. Маноло приготви гроба за тленните останки на Есперанса и аз ги положих вътре за церемонията тази вечер. Ти спеше, Лус.

Лус беше бясна. Марипоса признаваше, че е взела пепелта и дори не се извиняваше, че го е направила.

— Трябваше да ме събудиш! Аз трябваше да положа пепелта на абуела! Тя беше моя!

— Не ставай смешна, Лус. Това не беше твоята пепел. Останките на баба ти принадлежат на семейството.

— Разкъсала си цялата украса! Хвърлила си я в боклука! Как можа да ми го причиниш?

Тия Естела се провикна от долния етаж на испански:

— Хайде! Тръгваме! Парадът започва. Побързайте!

— Ще говорим за това по-късно — каза Марипоса.

— Искам да говорим сега.

— Лус, моля те. Да не караме семейството да чака. Да тръгваме.

Ще говорим за това по-късно — повтори Марипоса, обърна се към вратата и хвърляйки за последно умоляващ поглед към Лус, забърза по стълбището, за да се присъедини към другите.

Момичето погледна към даровете, които сега лежаха изпомачкани в ръцете ѝ. В мислите си виждаше усмихнатите лица на Офелия, Маргарет и Стейси, как рисуваха, лепяха, украсяваха и напяваха: „За Есперанса!“

— Лус! Vamos! Да вървим!

Грабна чантата си и прибра украшенията вътре. Музиката от парада се чуваше все по-силно, смехът и песните по улиците са извисяваха до кресчендо. Стисна зъби, загаси лампата и слезе по стълбището, за да отиде на тържеството, макар сърцето ѝ да беше студено като нощния въздух.

Пълната луна осветяваше мъгливото небе, а в гробището стотици свещи, високи по един метър, се конкурираха с бляскавото ѝ лице. Силният дим от запаления вместо ароматни пръчици копал^[1] се издигаше високо в мъгливия въздух, ухаеше на бор и се смесваше с мириса на цветята.

Лус седна отделно от другите, близо до надгробната плоча на Есперанса и се уви плътно в тежкия си шал. Не можеше да се отърси от безсмисленото предателство на Марипоса. Вътре в нея кипеше тих гняв, но за момента можеше само да потръпва от студ и да се взира в мигащите пламъчета на свещите. Вдишваше дълбоко уханията край себе си и се молеше духът на баба ѝ да се появи тази вечер.

Членовете на рода Замора, се бяха скупчили край семейния парцел на гробището и си подаваха чаши с горещо atole, сладка напитка от царевично брашно, за да се сгриват във все по-студената нощ. Семейството се беше подредило в някакъв неписан ред. Маноло беше начело като глава на рода, Естела на почетното място, от дясната му страна, а в негово ляво беше Марипоса. Останалите, дузина, че и повече, си бяха намерили удобни места около гроба. Всички възклижаваха, колко красив е олтарът пред надгробната плоча и

поздравяваха Марипоса, че е създала толкова хубава ofrenda за Есперанса. Тя цялата грейше от удоволствие заради одобрението им и постоянно им благодареше, че са посрещнали майка ѝ с отворени сърца у дома след толкова дълго отсъствие.

— Ти върна Есперанса обратно у дома, при нас — каза Маноло със сълзи в очите. — Тя си дойде заедно с пеперудите. Сестро, ние ти благодарим за това.

— Не бях само аз. Лус ми помогна — отвърна Марипоса и се обърна усмихната към нея.

„Помогна?“ Лус се уви по-плътно в шала си. Майка ѝ дойде да седне при нея и ѝ подаде чаша с димящо atole. Усмихна се, очите ѝ искряха на светлината от свещите. Лус демонстративно взе чантата си и се изправи, без да каже нито дума. Премести се от другата страна на гроба и се настани до Ядира.

Марипоса изненадано придърпа шала високо към врата си и се загледа в земята. Острият поглед на Естела не пропусна случката и тя погледна въпросително Лус, когато очите им се срещнаха през гроба, но момичето извърна глава и се загледа в блещукация пламък на една свещ. Ядира доказа, че напълно заслужава доверието на новата си приятелка, като повдигна тежкия си шал и зави и двете с него, а после обви раменете ѝ с ръка и я прегърна сестрински.

С приближаването на полунощ, църковните камбани започнаха отново да звънят и да насочват душите към техния дом. Свещите премигнаха в мрака, осветявайки пътя им. Лус се огледа и видя, че още свещи бяха запалени навсякъде из гробището. Скоро то заприлича на огнен остров сред тъмнината. Маноло се изправи, шушукането на гласовете на роднините спря и всички наведоха глави и се заслушаха. С мелодичен глас, преминаващ от бас към тенор, възрастният мъж започна да рецитира нещо, което според Лус приличаше на епическа поема или на молитва. Роднините притвориха очи, заслушани, като от време на време се присъединяваха и припяваха някой рефрен.

Лус се наведе към Ядира и ѝ прошепна:

— Какво казва? Не мога да разбера нито дума.

Ядира приведе глава по-близо към нея. В този момент Лус я чувстваше като своя най-добър съюзник.

— Говори на пурепеча — обясни тя. — Разказва за смъртта, за загадката на живота, за прераждането. Това е много древен език.

Повечето от нас, също не го разбират. Но тио Маноло е най-възрастният в селото и го знае. Езикът на индианците пурепеча е съхранен, благодарение на хора като него из целия Мичоакан. Те предават историята на нашите предци в своите разкази и песни. Не искаме да изгубим културата и традициите си.

Когато тио Маноло приключи с рецитацията си, настана дълго мълчание. Той приседна тежко до Естела, която го потупа утешаващо по рамото. После семейството започна същинското тържество. Мъжете си подаваха бутилка саса, силен алкохол, приготвян от захарна тръстика, една от жените повдигна бродираната ленена покривка от кошницата с храна и започна да раздава хляб и тамали. С голяма тържественост Естела поднесе първата чиния на Есперанса и я постави върху гроба.

— Сподели с нас живителната сила на храната, която ти предлагаме — помоли тя духа на Есперанса.

Докато пиеха и похапваха, хората започнаха да разказват истории за нея. Тихи, приглушени гласове създаваха едно несекващо бръмчене из гробището. Лус слушаше и събираше парченцата от по-ранния живот на баба си — като младо момиче и по-късно като съпруга на Луис, първия ѝ мъж, като майка на децата му, Маноло, Мария и Луиза. Техният живот и този на цялото село били променени завинаги, когато затворили мината. Луис и много други от мъжете заминали да работят в Съединените щати. Стоял там по девет месеца в годината, а през това време Есперанса отглеждала сама децата им и работела в семейния магазин. Тогава загубила най-малката си дъщеря и я погребала в същото това гробище. Луис спестил достатъчно пари да доведе семейството си в Америка, но година по-късно загинал при инцидент в една ферма.

Лус слушаше разказите и започваше да разбира, защо семейството ѝ вярваше, че духът на Есперанса се беше завърнал при тях край огъня. И все пак тя познаваше една различна Есперанса. Жена, която беше изживяла съвсем друга история, след като тези глави от нейния живот се бяха затворили. Беше се омъжила отново, имаше друга дъщеря и внучка. Ако Лус беше научила нещо от церемонията в този Ден на мъртвите, то беше, че животът и смъртта са част от един голям цикъл, който се повтаря, както се редуват годишните сезони, отново и отново.

Сгуши се под шала, усещайки с благодарност топлината на тялото на Ядира до себе си, и ѝ се прииска да разкаже историята за пътуването си от Милуоки до този момент, както беше възнамерявала да го направи първоначално. Пръстите ѝ докоснаха хартиените цветя в чантата, но сърцето ѝ не откликна. Няма значение, каза си тя, историята беше запечатана в ума и в сърцето ѝ.

След два часа сутринта, повечето от роднините си тръгнаха и се прибраха по домовете си. Ядира прегърна Лус и ѝ остави одеялото, за да се топли. Само Маноло и Естела останаха с Марипоса и Лус. Бръмченето на гласовете в гробището заглъхваше, докато нощният студ хапеше все по-силно. Лус уви по-плътното одеялото около себе си и се сгуши близо до един малък мангал. Клепачите ѝ натежаваха и в някакъв момент, без да се усети, заспа.

Събуди се от силни гласове, прозя се и отвори очи. Зората се пропукваше и смътната сива светлина на плахото слънце си проправяше път през мъгливия влажен въздух. Около себе си видя силуетите на жени, увити в шалове си, на мъже, загърнати в одеяла, надигащи се от земята из парцелите на техните починали сродници. Всички се протягаха, а лицата им бяха изтощени. Някъде в далечината се чу кукуригане на петел.

Естела приближи до Маноло.

— Виж, скъпи, слънцето изгря. Духът на майка ти ни напуска, завръща се към мястото на вечния покой. Сега трябва да отидем да я почетем на сутрешната литургия. Да вървим.

Очите на Маноло блестяха от сълзи, но той се подчини и се надигна от земята, пъшкайки от усилието. Естела взе кошницата си, после се приближи до Лус. Наведе се и хвана лицето ѝ със студените си сухи ръце. На бледата светлина Лус видя, че очите ѝ са изпълнени със състрадание към нея, блещукащо като пламъците на свещите край тях. Естела я целуна по бузата, после се обърна, за да помогне на съпруга си и да го заведе у дома.

Лус ги наблюдаваше, как се присъединиха към другите селяни, докато излизаха от гробището в спокойна, сънлива процесия. Светлината на зората се спускаше постепенно по билата на планините, а студената целувка на утрото освежаваше лицето ѝ. Погледна към Марипоса, чудейки си дали и тя щеше да си тръгне скоро.

Шалът на майка ѝ се плъзна надолу по тялото ѝ — докато тя се изправяше. Напрегнатият израз на лицето ѝ подсказа на Лус, че нещо не е наред. Марипоса пристъпи напред към гроба на Есперанса и падна на колене. Внезапно започна да се клатушка напред-назад и да стене с тих, изтерзан глас.

— Мами, недей. Не си отивай... — Протегна се и зарови пръсти, във влажната земя на гроба, в лехата с прясно засети цветя.

— Какво правиш?! — попита ужасена Лус. Постъпката на Марипоса ѝ се струваше непочтителна към гроба, дори светотатствена. — Спри! — извика тя и я сграбчи за ръката.

— Остави ме сама — проплака прочувствено Марипоса и се дръпна рязко. Загуби равновесие и се олюля, после се свлече отново напред. — Това е между мен и майка ми. Не те засяга.

— Не ме засяга ли? — извика Лус и я блъсна отново назад. — Не ме засяга, така ли?

Из вените ѝ се стичаше вулканична ярост. Целият гняв, който беше потискала по време на нощното бдение, цялата болка от това, че е била изоставена, цялото ѝ възмущение от разрушаването на нейната ofrenda, си проби път навън и излезе като огнена лава. Този път нямаше да позволи, да бъде пренебрегната. Захвърли шала си и се изправи пред майка си, вперила презрителен поглед към нея отвисоко.

— Как смееш? — изкрещя тя. — Да коленичиш в калта пред този нелеп олтар, който си направила. Толкова е показно. Абуела щеше да му се изсмее. Да не смяташ, че с тази глупост щеше да я накараш да ти прости? Тя е мъртва! Прекалено е късно. Ти имаше своя шанс и го пропиля. Нито една от тези простотии, които си изсипала върху жалкото си олтарче, няма да промени това.

— Недей...

— Тя мислеше, че си мъртва! Аз мислех, че си мъртва. Ти ни остави и не си направи труда да се обадиш, дори веднъж. Дори веднъж! — Лус си пое дълбоко дъх, задушавайки се от вълнение. — Обичала си наркотиците си, повече от мен, или абуела.

Завъртя се и погледна, направената от Марипоса ofrenda. Подаръците и украшенията искряха ярко на утринната светлина.

— Погледни тези боклуци — извика тя. — Купила си ги от някое скапано магазинче. Те не означават нищо за нея. Направила ли си

въобще нещо, което да бъде от значение за Есперанса? Какво ѝ предложи в дар, което да значи нещо и за теб?

Грабна чантата си, токовете на обувките ѝ потъваха в меката кал край гроба. Извади украшенията, които бяха откъснати от кутията с пепелта на баба ѝ, и се върна при надгробния камък. Демонстративно постави розовите терлички на земята пред Марипоса.

— За Офелия — каза тя.

До тях постави разкъсано парче картон от кутията, нашарено с красиви букви и изрисувани пеперуди.

— За Стейси.

Добави и изписания лист от дневника с наблюденията на Маргарет.

— За Маргарет.

Най-накрая разпръсна останките от увехналите цветя и изпокъсаните листчета хартия върху гроба и ги наблюдаваше как падат върху рохкавата пръст.

— Не ги докосвай! — изсъска тя на Марипоса. — Това бяха моите дарове за абуела, а ти ги захвърли, като обикновен боклук. Както захвърли и мен. Те не са боклук! Аз не съм боклук! — извика яростно. — Това беше важно за мен. За мен! — Тупна силно с юмрук по гърдите си и почувства, как сълзите изгарят очите ѝ. — Така и не ме попита какво означават за мен. Не ме попита, как се чувствам след смъртта на абуела, как се чувствам, останала отново сама. Аз донесох пепелта на баба у дома. Не ти! Това беше моето пътуване. — Вдигна ръка и избърса сълзите си. — Дойдох тук заради нея. Тези дарове бяха за Есперанса. — Гласът ѝ се прекърши при споменаването на името ѝ. — Тя беше моята майка. Не ти. Ти не означаваш нищо за мен. Ти си мъртва! Чуваш ли ме? За мен ти си мъртва!

Марипоса седеше с отпуснати рамене, пред гроба на майка си, заобиколена от пукащи свещи. Взираше се в Лус с тъмните си опустошени очи, а лицето ѝ беше мъртвешки бяло от шока.

Лус се обърна и тръгна, без да вижда накъде, препъвайки се из даровете върху другите гробове. Искаше само да бъде далече от тук. Стискаше чантата и шала си и не поглеждаше назад. Не можеше да издържи, дори още само миг в това гробище.

Слънцето се издигна по-високо над хоризонта. Аурата на мистерията и помириенето с живота и смъртта, които Лус беше

почувствала при първите лъчи на изгрева, бяха изчезнали, като духовете на починалите. Денят на мъртвите трябваше да бъде тържество на любовта и утвърждаване на живота. Напускайки гробището обаче, тя усещаше само отчаяние и смазващо поражение.

На свежата ярка сутрешна светлина, всички мечти и сънища за майка ѝ, които през годините беше пазила като скъпоценни съкровища, се бяха превърнали в гигантски кошмар.

---

[1] Копал — смола от тропическото дърво копал, от семейство Бобови; индианците от Латинска Америка, майте и ацтеките я смятали за свещена смола, която лекува от болести и пречиства душата. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ПЕТ

След като се настанят в колонните, милионите пеперуди монарх прекарват по-голямата част от времето си, притискайки се една до друга в гигантски купчини сред еловите гори. Когато слънцето се покаже, те започват да летят. Когато облаците го скриват, пеперудите се паникьосват и отново се скупчват по дърветата. Звукът от милионите пърхащи криле е като силен безспирен вятър, танцуващ из гората.

Часове по-късно, когато семейството беше отишло на литургия, за да почете радостта от живота, Лус реши да остане и да си приготви багажа. Когато се прибра, отиде направо в стаята си. Никой не ѝ каза нищо, явно разбираха, че има нужда да бъде сама. Дълго стоя под душа, за да махне калта от себе си и топлата вода да сгрее измръзналото ѝ тяло. Когато се облече и слезе долу, къщата беше празна и тиха.

Сипа си чаша черно кафе и си взе малко хляб. Чувстваше се уморена и празна отвътре, изцедена от всякакви емоции. Прибра се в стаята си, отиде до нощната масичка и погледна телефона си с надеждата, че ще има съобщение от Маргарет, но нямаше. Приятелката ѝ липсваше. Това беше последната капка, от която чашата преля, и Лус избухна в сълзи.

Беше коленичила над куфара си, бършеше сълзите си и хълцаше, когато чу как вратата се отвори. Затвори очи, а ръцете ѝ се вцепениха, защото инстинктивно знаеше кой е.

Марипоса тихо влезе в стаята. Не каза нищо. Лус събра цялата си решителност и се обърна, за да застане лице в лице, с майка си. Тя беше почистила калта от лицето и ръцете си и беше сресала и прибрала косата си, отново на висока конска опашка, но все още бе с дрехите от предишната вечер. Тъмните кръгове под очите и

побледнялото ѝ лице бяха доказателство за безсънната нощ. Стоеше там спокойна, сдържана, същата студена жена, която Лус беше видяла за пръв път в къщата на леля си Мария.

— Тръгваш ли? — попита Марипоса с пресипнал от изтощение глас.

— Утре — отвърна ледено Лус.

Марипоса очевидно обмисляше чутото. След секунда пхна ръка в джоба на ризата си и извади оттам малка плетена торбичка. Протегна я към Лус.

Тя я погледна, но не помръдна.

— Какво е това?

Марипоса прехапа устни и повдигна червената торбичка по-високо.

— Смятах, да ти я дам миналата нощ. Но вместо това обърках всичко, както винаги. Ти беше права. Мислех само за себе си и за своята мъка. Трябваше да помисля за твоята.

Лус обърна гръб на подаръка.

— Както и да е.

Наведе се отново към куфара си и продължи с приготвянията си, желаейки в този момент едно-единствено нещо — тази жена просто да я остави на мира.

— Лус, съжалявам.

— Винаги съжаляваш! — каза Лус и се обърна към нея. — Това не означава нищо. — Пое си дъх, решена, да не се поддава на гнева си, после се извърна пак и хвърли една блуза в куфара си. — Ще си оправя багажа и се махам от тук. Няма да се пречкам нито на теб, нито на някого другиго.

— Знам, че си ядосана. Не те виня. Но ти обещавам, че ще те отведе до светилището.

— Забрави за това. Вече не искам да ходя.

— Но ти измина толкова път, заради него.

— Не е твой проблем, разбра ли? Не съм малко момиче. Ще помоля тия Естела да ме заведе. Или Ядира.

— Да. Можеш да го направиш.

Марипоса звучеше сломено. Огледа се из стаята, но погледът ѝ не можеше да се фокусира, върху нищо. Пристъпи още малко към Лус.

— Ето, трябва да вземеш това със себе си — подаде ѝ отново торбичката. — Сложих вътре малко от останките на Есперанса, за да ги отнесеш до светилището. Аз... Аз не усетих присъствието ѝ миналата нощ. Мисля, че ако тя е някъде, то ще е там горе. При пеперудите.

Лус смяташе, че сърцето ѝ се е вледенило, но когато погледна към торбичката в ръката на Марипоса, почувства пропукване в леда. Пое си дълбоко дъх.

— Това е пепелта на баба? — попита с потреперващ глас.

— Да. Толкова съжалявам, че провалих твоята ofrenda — побърза да каже Марипоса. — Беше глупаво и егоистично от моя страна. — Протегна отново ръка към дъщеря си. — Моля те. Вземи я със себе си в планината, за да можеш да се сбогуваш с нея.

Лус взе плетената торбичка. Беше по-тежка, отколкото мислеше, че ще бъде. Стисна устни, за да не каже на глас „благодаря“, както изпитваше желание да направи.

— Мислих дълго за това, което ми каза миналата нощ. Напълно си права за всичко. Самата аз съм си казвала тези неща хиляди пъти.

Лус се обърна, за да постави торбичката с останките на Есперанса на масичката, а стомахът ѝ се преобърна от внезапното чувство за вина, което изпита.

— Зададе ми един въпрос, на който искам да ти отговоря — продължи Марипоса.

Лус хвърли бърз поглед към лицето ѝ.

— Попита ме, дали има нещо ценно, нещо смислено, което някога да съм давала на майка си. Дадох ѝ теб.

Момичето отстъпи назад и вдигна ръка, за да отблъсне тази атака от емоции.

— Не искам да слушам това сега — каза тя. — Не мога да понеса повече.

— Трябва да го понесеш! Трябва да си силна сега, заради мен, заради Есперанса и заради себе си. За да преодолеем миналото и да продължим напред. Моля те, Лус. Отдавна трябваше да проведем този разговор.

— Права си. Сега е прекалено късно.

— Нямах си представа, колко ми е трудно да бъда с теб.

Лус извърна глава при тези думи, очите ѝ бяха широко отворени и пълни с болка.

— Не мога да те виждам всеки ден и да не се чувствам засрамена и недостойна. Знам, че направих най-ужасното нещо, което една майка може да причини на детето си. Изоставих те! Да имам дете, да го отгледам и възпитам, това трябваше да бъде смисълът на живота ми. Вместо това животът ми беше изпълнен с неща, за които ме е срам да говоря. Бях болна и се срамувах, прекалено много се срамувах, за да се обадя. Не разбираш ли? Смятах, че за теб ще е по-добре да ме мислиш за мъртва! Не заслужавах прошката на майка си. Не заслужавам и твоята.

Марипоса отиде до прозореца и погледна навън през дантеленото перде.

— Много пъти ми се искаше, да се самоубия. Само надеждата, че някой ден може да те видя отново ме караше да продължавам. — Обърна се и погледна Лус. — Знам, че не мога да заема мястото на Есперанса в сърцето ти. Дори не искам да опитвам. Само те моля да ме оставиш да те заведа до светилището, както бяхме планирали. Не е нужно да ми говориш. Ще спазвам дистанция. Обещавам ти.

Лус погледна смутено към торбичката с пепелта на баба си.

— Защо абуела ми е разказвала всички тези лъжи за теб?

— Не, не лъжи. Приказки.

— Каква е разликата?

— Ах, Лус, може би младите не могат напълно да го разберат. Всички митове и легенди не са нищо повече, освен приказки. Истории, разказвани от шамани, жреци, майки и бащи от сътворението на света насам, в опит да обяснят общовалидните истини. Ние вземаме това, което ни е нужно от тях, за да дадем смисъл на собствения си живот. Защото всеки от нас, пише своя собствена история. Погледни ме, Лус. Виж ме. Аз не съм приказката, която си чула от Есперанса. Аз не съм дори историята, която създаваш в ума си сега за мен. Погледни в очите ми. Независимо от всичките си грешки и недостатъци, аз съм твоята майка. Ти си моята дъщеря. Това е нашата история. Ще те заведа до светилището, за да завършиш пътуването си. Поне това мога да направя за теб. След това ще приема твоето решение, каквото и да е то.

— Добре — каза най-накрая Лус с неохота. — Но ще го направя, заради абуела, не заради теб.

— Разбирам — отвърна Марипоса. — Ако си готова, можем да тръгнем сега.

Черният кален път до светилището, беше стръмен, с много завой и с опасни и неочаквани изкачвания и спускания. Марипоса караше Ел Торо покрай руините на старата мина. Разрушени поточни линии, метални кули и ръждясали скелета бяха единствените останки от една от някога най-големите сребърни мини в Мексико. Минаха покрай няколко малки ферми, разпръснати из планината, с ниви, от които стърчаха само голи стръкове царевича. Отби до малка къща, построена от дървени летви и кирпич, също като другите, които бяха видели по пътя.

— Ще оставим колата тук — каза тя на Лус.

Марипоса беше спазила обещанието си. Не говореше излишно и се държеше като непознат екскурзовод, на когото плащаха, за да си върши работата. Лус излезе от колата и мълчаливо я последва до вратата на схлупената малка къща. Тя беше доста мизерна, без канализация и електричество. Лек дим се процеждаше от комина, явно от огнището вътре. Зад къщата имаше малко парче утъпкана земя, на която беше сглобена криво-ляво рехава постройка от няколко дъски, свързани една с друга с тел. Изглеждаше доста зле, но вършеше работа да не избягат разхождащите се вътре кокошки и няколко внушителни пуйки. Друга наклонена барака приютяваше три овце и едно сладко агънце, които изглеждаха доволни и добре хранени. Нисък набит мъж се появи на вратата на къщичката, подвивайки ръкавите на ризата си. Марипоса бързо му каза на испански, че смятат да се качат в планината. Той явно се изненада, че искат да отидат горе днес, по време на празника.

Лус слушаше бързата размяна на думи, докато Марипоса обясняваше на мъжа кои са те и използваше името на брат си като препоръка. Тя не искаше да ги притеснява, но имаше нужда да наеме два коня за пътуването им из планината. Не, трябваше да стане днес, не утре. Наистина съжاليا, но утре си тръгват. Мъжът настояваше, че им трябва водач и няма да им даде коне, ако откажат. Марипоса спореше с него, но той беше непреклонен. С нежелание тя се съгласи.

След като условията бяха договорени, човекът се обърна и се провикна към някого в къщата: „Паблосито!“

Секунди по-късно, болезнено слабо момче, на не повече от дванайсет-тринайсет години, с черна коса, се появи на вратата. Погледна лошо към Лус, очевидно ядосано, че ще трябва да работи на празника. След кратки и бързи напътствия от страна на баща му, момчето влезе вътре и се върна няколко минути по-късно, облечено с блуза с дълги ръкави и оранжев памучен шал, вързан около врата. Излезе навън и тръгна, без дори да им кимне за поздрав.

— Вървете с Паблосито — каза грубо мъжът. — Той ще ви заведе.

— Благодаря ви — отвърна Марипоса с признателност.

Жените последваха Паблосито до разнебитения обор, където той изведе две кобили от клетките им. Марипоса взе по-едрата, с бели петна по кожата, Бланка. Лус получи по-малката, черна, наречена съвсем подходящо Негра. След като ги оседла, момчето хвана въжето, висящо от кобилата на Лус, и направи нетърпелив жест към Марипоса. Следвайте ме!

Марипоса потупа Бланка по врата и ѝ прошепна няколко успокояващи думи. Ушите на кобилата помръднаха и тя обърна глава, за да я погледне. После Марипоса се метна бързо върху нея и оправи седлото си. Лус никога досега не беше яздила кон и беше сигурна, че и кобилата го усеща. Паблосито дойде при нея, сплете пръстите си и ѝ кимна с глава да постави крака си там, за да се качи на коня. Повдигна я и тя непохватно преметна крака си от другата страна, полагайки огромно усилие, за да се задържи. Пое си дълбоко дъх и изненадващо за самата себе си се почувства удобно върху коженото седло. Пое юздите, Паблосито хвана отново въжето и поведе кобилата ѝ извън оградата на бавна, ленива разходка.

Марипоса цъкна с език и пришпори леко с крак кобилата си, а после тръгна с уверен ход пред Паблосито, давайки да се разбере, че няма да позволи никакво момченце да я води към свещеното място на нейния род. Изглеждаше елегантна и красива върху широкия бял гръб на Бланка, с изпънати назад рамене и повдигната брадичка. Поведе ги по прашния път към тесния процеп сред гъстата дъбрава на планината, който се виждаше недалече от тях.

Бедното животно на Лус беше слабо и дългокрако като момчето, но за щастие се движеше с равномерна походка, поставяйки крак пред крак съвсем спокойно по тясната прашна пътечка.

Лус се беше вкопчила в гривата на коня с една ръка и в седлото с друга с такава сила, сякаш от това зависеше животът ѝ. Групичката се придвижваше бавно нагоре по скалистата пътека през гъстата гора. Сивата вулканична почва беше толкова плътна и ронлива, че конят на Марипоса вдигаше облаци прах, които направо покриваха Лус и Паблосито. От време на време кобилата на Лус кихаше и тя се чувстваше виновна, че язди отгоре, а момчето трябваше да вдишва целия този прах. Все едно работеше в мина за въглища, помисли си тя. Изкачваха се все по-нагоре и по-нагоре, из стръмната планина. Въздухът ставаше по-разреден и по-студен. Ездата беше трудна, неудобна из спускащите се надолу места, където трябваше да се накланя силно назад на седлото, за да не падне, и по отвесните склонове, където се облягаше напред и се молеше конят ѝ да не се препъне. Най-лошото от всичко беше, че на места пътечките бяха толкова тесни, че копитата на конете изронваха купища камъчета, които се изтърколваха надолу по скалистите пропасти. В тези моменти Лус сдържаше дъха си и вдигаше умоляващо очи към небето.

После изведнъж видя пеперуда. Красива голяма пеперуда монарх, която прелетя край нея, носена от полъха на вятъра. Испита вълнение от тръпката на откривателството и ѝ се прииска, да се провикне към Марипоса, но ядът ѝ я накара да замълчи. Затова тайничко продължи да се възхищава на самотната пеперуда — сякаш виждаше такава за пръв път в живота си. Паблосито също я забеляза и извърна глава. Видя усмивката ѝ и се засмя, при което по лицето му се очертаха дълбоки линии, пълни с прах. Посочи напред по пътеката.

— Mas! Muchas mas! Още много! — каза той.

Беше прав. Още пеперуди започнаха да се носят край тях, на групи от по десетина, двайсетина и повече. Когато подминаха нещо, което приличаше на пресъхнало речно корито, Лус видя стотици пеперуди, прелитащи над нея и жалкото ѝ конче, запътили се по права линия над пътеката към върховете на дърветата. Засмя се високо от удоволствие. Сега ги виждаше навсякъде, сред дърветата, по земята, пиещи нектар из оскъдните малки полянки сред гората, огрени от слънчевата светлина.

Катериха се още почти час, когато сенчестата пътека стигна до една идилична поляна. Като сърна, излизаща от мрачните дървета, Лус повдигна лице и почувства топлата целувка на слънцето върху кожата си. Меката зелена трева беше изпъстрена с всякакви видове диви цветя — пурпурни, червени и жълти. Лус се усмихна вътрешно и си помисли, че Маргарет би се чувствала, като в рая тук — представяше си я как записва имената на растенията и ги скицира в дневника си. Със сигурност щеше да ги познава всичките.

Пеперуди монарх, с фини като паяжини криле летяха из въздуха — истински нежни феи; пиеха нектар от ярките цветчета и се грееха на слънчевата светлина. Марипоса спря и слезе от кобилата си, Лус я последва. Краката ѝ бяха подгизнали от пот след дългата езда и тя ги протегна и започна да се разтърква, докато майка ѝ говореше с момчето на испански. То кимна, че е разбрало, и поведе конете към едно сенчесто място.

— От тук ще вървим пеша — каза тя. — Ето.

Подаде на Лус бутилка с вода. Тя я прие с благодарност и отпи жадно. Не беше взела нищо със себе си за този неочакван поход. Марипоса си държеше на думата и не говореше излишно. Когато Лус се засити, тя прибра пластмасовите бутилки в раницата си.

— Не забравяй, да вземеш торбичката с пепелта.

Като че ли мога да забравя, помисли си Лус. Вътрешно се разкъсваше от гнева, който все още изпитваше към майка си, и от желанието, да сподели тези невероятни моменти с нея. Запита се, дали Есперанса щеше да успее да се изкатери до тук и какво ли щеше да бъде усещането, двете заедно да наблюдават това чудо на природата. Последва Марипоса, която вървеше с големи крачки напред — две мълчаливи жени, пресичащи широката поляна.

Следващото изкачване беше особено трудно, защото трябваше да си проправят път по стръмния планински хребет, почти непроходим от множеството преплетени и виещи се един над друг храсти и клони. Лус усещаше, че се задушаваше от разрежения въздух, и започна да диша все по-учестено. Трябваше да спира, за да си поема дъх, облягайки ръце на коленете си като болна стара жена. Височината обаче явно не притесняваше Марипоса. Тя вървеше напред с равномерен ход и дългите ѝ крака бързо увеличаваха разстоянието между нея и Лус.

Изведнъж Лус видя, как Марипоса спря на пътеката, коленичи и вдигна една пеперуда. Настигна я и погледна по-отблизо. Пеперудата все още лежеше на дланта на майка ѝ, но беше жива. Марипоса сви ръцете си в шепа, вдигна ги до устата си и нежно издиша към малкото телце, за да го стопли с дъха си. После отвори ръце. Пеперудата потръпна, размаха няколко пъти криле и след това излетя във въздуха.

Лус погледа майка си с изненада. Жената беше изтъкана от противоречия. В един миг резервирана, в другия — свръхемоционална. Студена, после гореща. Унищожителна, след това истинска спасителка. Чувстваше, че главата ѝ се замайва само от усилието да следи и да проумее всичките ѝ състояния.

Марипоса се надигна и изтупа прахта от ръцете си.

— Понякога тук горе им става много студено и изпадат в ступор. Имат нужда от малко изкуствено дишане — добави тя с усмивка.

Лус не се засмя, но започна да се оглежда за още пеперуди, нуждаещи се от първа медицинска помощ.

— Тази последна част от изкачването е малко трудна, но ти ще се справиш — каза Марипоса окуражаващо. — Само внимавай да не се заплетеш в някоя от виещите се клонки. Готова ли си? Добре...

Подаде ръка на Лус и я дръпна силно, за да ѝ помогне да се изкачи на скалистия ръб. Продължиха нагоре още половин час с мъчителното катерене и след това внезапно Марипоса спря на самия ръб на една урва и застина неподвижно.

— Ето ги — пророни тихо тя.

Лус приближи до нея и се огледа с любопитство. Мястото ѝ приличаше на същата обикновена гора, из която бяха вървели досега. Последва майка си до една огромна ела, сигурно прадядото на всички дървета наоколо. Марипоса ѝ посочи нещо с ръка. На масивния ствол на елата бяха издълбани древни символи, които Лус не можеше да разгадае. Марипоса прокара пръсти по тях и на лицето ѝ преминаха хиляди емоции. После само за миг обгърна ствола с двете си ръце и поставяйки умело краката си на издатините по него, се изкатери нагоре и се скри сред клоните на дървото. Лус ахна изненадано. Няколко секунди по-късно главата на майка ѝ се показа някъде над нея.

— Сега е твой ред — каза тя на Лус.

Момичето трепна уплашено.

— Не се страхувай. Жените от нашето семейство правят това от поколения и никоя не е пострадала. Използвай и двете си ръце и обвий ствола с крака. Ще ти помогна. Внимателно.

Лус облиза устни и погледна над главата на Марипоса към отвесната урва, издигаща се зад елата, която като че ли стигаше до безкрайността. Ако паднеше от там, никой нямаше да я намери. Можеше ли да се довери на майка си да я хване, ако се подхлъзнеше! Поколеба се, докато гледаше калните стъпки, оставени от ботушите на Марипоса по ствола и по скалата.

Някъде отвътре в главата си чу гласа на Есперанса. *Кураж!*

Лус внезапно се сети за легендата за Малката Нана и как тя застанала смело на ръба на пропастта, докато другите богове я подтиквали да скочи. Хайде, Лус, каза си сама на себе си. Това е твоят миг. Пое си дълбоко дъх и се хвана за ствола с треперещи ръце. Опита се да направи като Марипоса и се заизкачва нагоре по дървото. Миг по-късно силната ръка на майка ѝ я хвана за рамото и я поведе към безопасната издатина. Лус издиша тежко, все още леко разтреперена, и изтръска парченцата дърво и мъх, полепнали по якето ѝ. После вдигна глава.

Всичко, което беше чела, всички истории, които беше чувала, всички снимки, които беше виждала — нищо не можеше да улови и да предаде напълно ефекта на този свещен храм от камък и дърво, който се разкри пред очите ѝ. Намираще се на скала, от която се виждаха като на длан, канаристите планини, извисяващи се високо в облаците, а между тях в ниското лежеше сгъсната магическа долина. Гората от гигантски елови дървета, мистериозни и могъщи, се издигаше пред погледа им с внушителните си корони, с клоните, натезжали от гъсти, струпани едни върху други кафяви и сиви листа.

Само че не бяха листа. Бяха хиляди, милиони, неизчислим брой пеперуди монарх с крилете си, отпуснати в затворена позиция, висящи от клоните на дърветата на купове като пчелни кошери. Беше толкова близко до някои от клоните, че можеше да се пресегне и да ги докосне, но не го направи.

Марипоса се обади с тихичък шепнещ глас:

— Есперанса ме доведе на това място, както нейната майка беше довела нея преди години. Ние вярваме, че това е храмът на богинята Шочикетцал. Легендата гласи, че тя живеела в градина високо в

планините, заобиколена от чудни цветя. А какво са пеперудите, ако не цветя, които могат да летят?

Обърна се и погледна Лус много сериозно. Бавно, съзнателно и с решителност си пое дъх и изпъна рамене. Всяка слабост, всяка невъздържана емоция, която беше показала предишната нощ, я беше напуснала. Марипоса изглеждаше като създание от друг свят, напълно духовно, с красота без възраст. Като че ли за един миг се беше сляла с всички природни стихии, които ги заобикаляха. Високите ѝ остри скули приличаха на изсечените скали на планините, косата ѝ се спускаше по гърба със същия цвят на тъмна охра като камъните наоколо, а очите ѝ имаха блясъка на мистериозно искрящи обсидиани. Тя беше върховната жрица на този древен и свещен храм, готова да надзърне смело във великата бездна. Когато проговори, гласът ѝ отекна с искрена убеденост.

— Това е мястото, дълбоко в сърцето на Майката на планините, Сиера Мадре, където пеперудите монарх идват от хилядолетия, последвали зова на боговете. Това е мястото, където жените от нашето семейство идват от поколения насам, за да отдадат почитта си. Ще повикам нашата майка, Есперанса, да се присъедини към нас.

Марипоса си пое дълбоко дъх, вдигна ръце в молитвен жест и започна да пее. Дъхът на момичето секна от чистотата на гласа ѝ. Тя пееше песен, каквато Лус никога досега не беше чувала. Въпреки че разпозна езика на индианците пурепеча, не можеше да разбере странното съчетание на гласни и съгласни. И все пак на универсалния език на музиката Лус интуитивно знаеше, че майка ѝ пее песен за жените. Докато Марипоса стоеше на ръба на пропастта, сладкият ѝ глас пееше за любовта, за дълга, за разбитите сърца и за отдадеността. Песента пронизваше сърцето на дъщеря ѝ с натрапчивата си мелодия, изпълваше душата ѝ с неизговорените желания на целия женски род. Когато Марипоса свърши, Лус вдигна ръка към лицето си и с изненада откри, че по него се стичаха сълзи.

Марипоса се извърна към нея и като част от някаква церемония взе ръката на Лус и я стисна силно в своята.

— Дъще моя, молих се да бъдеш благословена с много деца. Да имаш силата да се бориш за тях, когато се налага. Да бъдеш надарена с мъдрост, за да им даваш добри съвети. И със сърце, за да им предложиш любовта и състраданието си. И най-накрая, да бъдеш в

хармония и мир със себе си, за да ги напуснеш с радост и покой в душата си, когато духовете те призоват да се присъединиш към тях.

Обърна се отново, с лице към долината и се провикна с кънтящ глас:

— Стоя тук и смирено моля Великите духове за тяхната благословия. Помогнете на Лус да се превърне от дете в жена. Нека да получи дара на живота и светлината. Дайте ѝ мъдрост да стане едно цяло с вас.

Усмихна се леко, почти срамежливо. Беше приключила с ролята си на върховна жрица и пусна ръката на Лус.

— Ще те оставя за малко — каза тя. — Няма да се отдалечавам много. Само от другата страна на скалата. Сега трябва да останеш сама. Понякога думите могат да ни разсейват прекалено. Трябва да имаш време да осмислиш този момент. Вслушай се в пеперудите.

Наведе се напред и целуна дъщеря си по челото, поколеба се за миг, после, без да каже нищо повече, се обърна и се отдалечи в другия край на издадената канара.

Лус не беше очаквала, да остане сама. Вдиша студения влажен въздух, който имаше аромат и вкус на бор. Замисли се за песента на майка си и почувства отново тази трогателна връзка с нея и с всички жени, за които тя пееше. После се обърна и се загледа в суровите стръмни скали с цвят на охра, които се извисяваха в небето и пронизваха нежните бели облаци. Гигантските свещени ели растяха по склоновете на планината и издигаха зелен защитен балдахин над колониите от пеперуди. Погледът ѝ не се откъсваше от гората, заплепен от величественото ѝ спокойствие и тишина. Пеперудите се притискаха една в друга в плътни купчини като огромни пчелни кошери, висящи от клоните. Внезапно слънцето прониза облаци и в този изумителен миг в небето избухна бляскава оранжева експлозия. Повлечени една след друга в стремителен небесен водопад, пеперудите полетяха, затанцуваха и се заизвиваха из искрящото синьо небе. Бяха навсякъде — над нея, около нея, пред нея... Гледката изпълни Лус с толкова силна и осезаема радост, че тя почувства как сърцето ѝ започва да пулсира и да се разширява, за да може да поеме повече от нея. Разтвори ръце, за да прегърне този миг, наситен до безкрайност с щастие, и се разсмя високо. Звукът от милиони пърхащи криле изпълваше долината и отекваше из нея като вятъра. Усещаше допира

на крилете в косата си, по бузите и по раменете си, като нежни целувки и чу гласа на Есперанса: „Танцувай, querida!“

Духът на нейната абuela завладя ума, сърцето и душата ѝ. За миг Лус почувства, че самата тя се е извисила в небето и танцува с пеперудите. Нямахше минало. Нямахше бъдеще. Съществуваеше само това величествено, искрящо сега. Вече знаеше как изглежда раят.

Марипоса стоеше сама, на ръба на пропастта и се взираше в долината на предците си. Изпълних дълга си, каза им тя. Беше довела дъщеря си до Свещения кръг. Сега изпращаше молитвата си към своята майка на крилете на пеперудите.

Слънцето се появи отново между облаците и в последно издихание синьото небе се възпламени от милиони трепкащи пламъци. В този миг Марипоса почувства как искрата на един малък огън се разпалва вътре в нея. Той блещукаше все по-силно и ослепителната му светлина се разтичаше по вените ѝ. Тя с изумление разпозна тази светлина. Познаваше това чувство! Беше минало толкова много време, откакто за последно го беше изпитвала или дори го беше търсила. Смяташе, че е угасила този пламък завинаги.

Затвори очи и се фокусира върху светлината, приветстваше я отново в душата си. Сълзите се спускаха по бузите ѝ и Марипоса осъзна, осенена от изненадващо прозрение, че през цялото това време беше търсила прошка от другите, но никога не беше поискала прошка от най-важния човек — от себе си. Без да я получи, нямаше да успее да промени живота си. Един по един сваляше пластове на омразата и отвращението, които изпитваше към някогашната Марипоса, назоваваше всяка от слабостите си по име, сбогуваше се с тях. Усети как силата нараства в нея. Отвори очи и видя синьото небе, пламнало в оранжева, трептяща възбуда, истинска възхвала на живота. Сред пърхащите криле чу гласа на майка си, който я викаше. Тя копнееше да бъде отново с нея, поне за миг. Наведе се напред. Можеше да стане толкова лесно. Просто трябваше да разпери криле и да полети и най-накрая щеше да намери покой.

— Мамо!

Друг глас прониза мислите ѝ и я призова обратно. Премигна и погледна в краката си изненадана, че стои повдигната на пръсти на ръба на пропастта.

— Мамо!

Това Лус ли беше? Първо се изненада, а после сърцето ѝ запрепуска диво от радост. За пръв път дъщеря ѝ я наричаше „мамо“.

Марипоса вдигна глава отново към танцуващите в небето пеперуди. Някъде там, нейната майка я чакаше. Но тук, на скалата до нея, собствената ѝ дъщеря я търсеше. В мислите си благодари на Великите духове, че бяха отговорили на молитвата ѝ.

Отстъпи назад от ръба на урвата и тръгна към дъщеря си. Измина метър, два, после три — бавно съкращаваше неизмеримото разстояние, което я делеше от нея през всички изминали години.

Приемственост. Прераждане. Кръг. Завършване на цикъла. Това бяха думите, които щяха да я крепят оттук нататък. Те ѝ даваха надежда. Четири поколения от обновени обещания създаваха чудото на пеперудата, която в края на този цикъл, наново родена, щеше да последва тайнствения зов и да измине хиляди километри до Свещения кръг. След четири поколения нейната праправнучка щеше да направи своето пътуване до същото това място.

Марипоса намери Лус, стояща абсолютно неподвижно, на другия край на скалата, а по раменете, по главата и по дрехите ѝ бяха накацали десетки пеперуди.

— Мамо, виж! — извика Лус, смаяна и грейнала от радост. — Това е чудо!

Марипоса се усмихна на дъщеря си и почувства, как пламъкът в сърцето ѝ трепва и се разгаря по-силно.

— Да. Чудо е.

Лус потърси ръката ѝ и Марипоса видя малкото момиче, чиято ръка беше пуснала преди толкова много години. Сега се протегна и я стисна силно, докато пеперудите се издигаха високо във въздуха.

Момичето се разрови в раницата си и извади плетената торбичка с пепелта на Есперанса. Задържа я за миг в ръка и си припомни, дългото си пътуване от тяхната къщичка в Уисконсин до тази планинска част в Мексико. Не изпитваше тъга; по-скоро се чувстваше освободена от гняв и всякакви съмнения. Стоеше там въодушевена, защото най-накрая беше разбрала истински баба си и нейната силна страст към живота. Застана на ръба на урвата, докато слънцето изпровождаше поредната вълна пеперуди, политащи в магическа цветна експлозия към небето.

— Ти си у дома, абуела — каза тя и знаеше, че има кой да я чуе.

— *Благодаря ти!*

Лус подаде на майка си шепа пепел и двете едновременно я хвърлиха във въздуха, за да се слее с пеперудите в техния ефирен танц на радостта. В тази частица от секундата духът на Есперанса намери своето място, своя дом на вечен покой; и дъщеря ѝ, и внучката ѝ го почувстваха. Марипоса и Лус се наслаждаваха на слънцето, хванати ръка за ръка, и всяка от тях знаеше, че завинаги ще запомни този миг, когато стояха заедно в Свещения кръг и бяха станали свидетелки на чудо.

ДВАЙСЕТ И ШЕСТ

Пеперудите монарх, които издържат миграцията на юг и дългата зима в Мексико, се сблъскват със същите опасности по време на миграцията си на север през пролетта. Те излитат от светилищата си, в търсене на листата на млечката, сред които да положат яйцата на следващото си поколение. Всяка пеперуда носи в себе си истински микрокосмос от всички поколения на целия си вид. И така този забележителен цикъл започва отново.

Лус се настани на мястото до прозореца, в претъпкания самолет и се загледа навън, докато се отправяха на север. Беше преживяла бурен сезон на нови взаимоотношения, срещи и сбогувания. Беше се сбогувала с баба си. Беше открила нови приятели и голямото си семейство в Мексико и Сан Антонио и се бе разделила и с тях. И с майка си.

Затвори очи и си припомни лицето на Марипоса, както го беше зърнала за последно. Стоеше на летището с изпънати рамене и твърда усмивка на лицето си. Шумът от отлитащите и кацащите самолети се смесваше с гласа от уредбата на летището и глъчката на хората наоколо. Разговорът беше почти невъзможен. И двете се опитваха да бъдат ведри и жизнерадостни, но след като току-що се бяха намерили, новата им раздяла беше особено трудна за тях. По дългия път назад от Ангангео до Сан Антонио Лус и Марипоса се бяха отдали на фантазията си как Марипоса идва да живее в старата им къща в Милуоки, как споделят и преоткриват живота, който бяха пропуснали. Когато стигнаха там обаче, Сам дръпна Лус настрани и ѝ обясни ясно и твърдо, че майка и все още се възстановява. Че има нужда от групата си за подкрепа тук, в Сан Антонио, за да завърши напълно лечението си. Сега Лус трябваше да бъде силната, каза ѝ той, защото Марипоса не може да ѝ каже „не“. Тя трябваше да я остави и да се прибере сама у

дома. Това, което не ѝ каза, но и двамата подразбираха, беше, че той ще бъде до нея и ще я подкрепя, не само като приятел. Когато Лус се сети за емоционалните изблици и сривове на Марипоса в Деня на мъртвите, тя разбра напълно, какво ѝ казваше Сам и се убеди, че той е прав.

Очите на Марипоса се изпълниха със сълзи, когато обявиха, че е време за качване на самолета. За един кратък миг изглеждаше, че ще се срине. После се овладя, пристъпи напред, хвана в двете си ръце лицето на Лус и се взря в очите ѝ.

— Това не е сбогуване, *mi hija* — каза ѝ тя. — Чакай ме през пролетта, когато дните нараснат и слънцето започне да грее отново. Ще долетя на север да те видя. А през есента, когато нощите станат хладни и листата окапят, ти ще дойдеш на юг при мен. Ще бъдем като пеперудите, ти и аз.

Този спомен накара Лус да се усмихне. Приятната емоция се настани в сърцето ѝ и я успокои. Беше същото чувство на покой, което беше изпитвала като малка, когато слушаше историите на баба си нощем, по време на някоя силна буря. Наследената истина, запечатана в тези думи, отекна в нея и тя вече не изпитваше страх и не чувстваше тъга.

Лус се наведе напред и извади албума на баба си от чантата си. Облегна се отново на седалката, отвори го и започна да разлиства страниците му. Взираше се в познатите снимки на прабаба си и прадядо си, на дядовците си, на баба си, на чичовците и лелите си... Тук беше и любимата снимка на Есперанса — майка ѝ, която държеше Лус като бебе. Приглади с любов, извилите се ръбове.

В албума вече имаше и нови снимки. Усмихна се, щом погледът ѝ се спря на семейния портрет, направен, преди да си тръгне от Ангангео. Чичо Маноло, лелите ѝ Естела, Роза и Марисела, Ядира и другите членове на семейството се бяха събрали край Марипоса и Лус и примижаваха срещу слънцето с широки усмивки на лица до гроба на Есперанса. Забеляза силната прилика между някои от тях, колко си приличаха чертите на лицата им, включително и нейното. Очевидните знаци за споделено ДНК я накараха да изпита приятно чувство на принадлежност към нещо по-голямо.

Следващата снимка, беше направена в къщата на тия Мария в Сан Антонио. Леля ѝ седеше в любимото си червено плюшено кресло

и се усмихваше широко, с позиращата пред фотоапарата Серена, настанена удобно в скута ѝ. Лус беше опознала самотата прекалено добре и нямаше друг избор, освен да позволи на тия Мария да задържи кученцето, което обожаваше. А и решението всъщност не беше нейно. Всеки можеше да види, че Серена се намираше в кучешкия рай и беше избрала сама своя дом.

Вече разбираше, как се е чувствала Есперанса, когато разглеждаше снимките в албума си и ѝ разказваше истории и за живите, и за починалите членове на семейството си. Всички те живееха в сърцето и в ума ѝ, а не бяха просто безсмислени имена, прикачени към лицата по страниците. Както семействата в Мексико разказваха истории за починалите си близки в Деня на мъртвите, така и Есперанса беше пазела семейството си цяло и близко до себе си, повтаряйки на внучката си отново и отново случки за хора, които тя не познаваше, като ги вплиташе в историите за Марипоса и Лус, за да създаде дългата, непрекъснатата нишка на живота.

Есперанса беше права за толкова много неща. Дори за Ел Торо, помисли си Лус и се усмихна сама на себе си. Тази малка кола имаше сърце и ги беше докарала по целия път до Мексико и обратно. Лус я подари на Марипоса. Малкият фолксваген „Бръмбар“ ѝ беше служил добре. Той беше нейният пашкул по време на пътуването ѝ и сега тя можеше да го остави зад гърба си и да отлети у дома.

У дома.

Истината беше, че Лус копнееше да се прибере къщи при Съли. Преди месец нямаше търпение да си тръгне от това, което смяташе за скучен и досаден живот, в който нищо не се случваше, живот — капан. Но след всичко преживяно по време на това пътуване осъзна, че не мястото се беше променило, а сърцето ѝ. В някои от най-самотните моменти от това епично приключение се замисляше за малката къщичка в южната част на Милуоки със стаи, изрисувани в цветовете на портокалите и на зелените лимони. В мислите ѝ, това беше място убежище. Още не бе решила, дали да задържи къщата, или да я продаде.

Щеше да говори с Маргарет и да кандидатства за стипендия, за да може да се върне в университета. Имаше планове. Идеята, че ще започне тази нова фаза от живота си, свободна, без препятствия, ѝ вдъхваше сили.

Това не беше чисто нов живот. Просто едно свежо начало.

През пролетта, майка ѝ щеше да долети и двете заедно, щяха да се погрижат за градината на Есперанса. Щяха да засадят млечка и растения, с чийто нектар пеперудите монарх обичаха да се хранят. Нямаше да пръска с пестициди или с други отрови за плевели. Като баба си и майка си, и тя щеше да отглежда гъсеници, за да се превърнат в какавиди. Щеше да споделя чудото на метаморфозата им с децата от квартала. А през есента щеше да маркира пеперудите, както я беше учил Били, с надеждата да успеят да извършат пътешествието си и да стигнат до светилищата си в Мексико.

Малката ѝ градина щеше да бъде нейният личен храм, жизненоважната брънка от миграцията на пеперудите монарх. Все пак, тя беше стояла в Свещения кръг и беше танцувала с тях. Това беше най-малкото, което можеше да направи.

Припомни си отново легендата за богините, които се бяха жертвали, за да донесат светлина на света. И сънят, който постоянно ѝ се явяваше — за реещата се във въздуха богиня без лице, която някога таеше надежди, че е нейната майка. Вече не го сънуваше, но разбираше, че Есперанса беше искала тя да вярва в богините.

И тя го направи. Лус се усмихна и се замисли за три от тях, които беше срещнала в своето пътуване — Офелия, Стейси и Маргарет. Представи си, как Маргарет търси пеперуди, заедно с Били из планинските колонии, старателно записвайки наблюденията си в своите дневници. Как Стейси се оставя вятърът да я понесе в нова посока, с нов мъж към следващата ѝ цел. И Офелия, кърмеща дъщеря си на гърдата си, най-накрая открила семейството си. Богините бяха навсякъде, ако човек знаеше къде да ги потърси.

Есперанса беше разказвала на Лус историите, които смяташе, че едно младо момиче трябва да знае за майка си. Но тя предпочиташе истинската история за живота на Марипоса. Майка ѝ беше по-силна, по-пламенна героиня, от всяка наивна принцеса от приказките, защото бе страдала, падала и преживяла най-суровата реалност на живота. И беше оцеляла.

Сега Лус беше готова, да постави началото на своята собствена история, която някой ден щеше да се превърне в легенда за нейните деца. Вече не се тормозеше заради липсващите парчета от миналото си. Искеше да напише нови страници, в които се надяваше да има

място и за Съли, и за майка ѝ. И историята ѝ щеше да започне с думата „да“!

Погледна през прозореца, към гледката далече, под себе си. Можеше да проследи пътя си, през това огромно, ширнало се пространство, из което беше преследвала пеперуди и мечти. Струваше ѝ се, че е било толкова отдавна. Вече не беше несигурната млада гъсеница. Чувстваше, че е успяла да премине през мрака на своя пашкул и да излезе в един свят — напълно нов свят. Духът ѝ беше пробуден. Разбираше, че във всеки живот, има смърт и прераждане, и приемственост. Беше приела предизвикателството на своята трансформация. Тя беше пеперуда и отлиташе към дома си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.